

XV ⁶/₁

...váltári kö...

MAGYAR TUD. AKADÉMIAI

ALMANACH

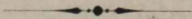
CSILLAGÁSZATI

lesz

és

KÖZÖNSÉGES NAPTÁRRAL

MDCCLXXXVII-RE.

BUDAPEST, 1887.

KIADJA A M. T. AKADÉMIA.

OSZK
KÖNYVELOSZTÓ
FŐLŐSPÉLDÁNY

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

CSILLAGÁSZATI
ÉS
KÖZÖNSÉGES NAPTÁR

MDCCCLXXXVII-RE.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Időszámítás.

Az 1887-ik év megfelel a juliáni periodus 6600-ik és a
byzanczi aera 7395—7396-ik éveinek.

Ünnepszámítás.

Számok és ünnepek	Gregoriáni vagy új naptár	Számok és ünnepek	Juliáni vagy ó naptár
Aranyszám	7	Aranyszám	7
Epakta	VI	Epakta	XVII
Napkör	20	Napkör	20
Római adószám	15	Római adószám	15
Vasárnapi betű	B	Vasárnapi betű	D
		Triodium	Jan. 25-én
Septuagesimae	Febr. 6-án		
		Maesopust	Febr. 8-án
		Süropust	Febr. 15-én
Hamvazó szerda	Febr. 23-án		
I. Kántornap	Márcz. 2-án		
Husvét vasárnap	Ápr. 10-én	Husvét vasárnap	Ápr. 5-én
Áldozócsütörtök	Máj. 19-én	Áldozó-csütört.	Máj. 14-én
Pünkösöd vasárn.	Máj. 29-én	Pünkösöd vasárn.	Máj. 24-én
II. Kántornap	Jún. 1-én		
III. Kántornap	Szept. 21-én		
I. Advent vas.	Nov. 27-én		
IV. Kántornap	Decz. 14-én		

Januárius 1887.

Hét, hó és év napja		Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1886. decz., 1887. jan.
Szomb	1	1 Ujév, Kis-Kar.	Ujév napja	20 Ignác vt.
Vas.	2	2 B. Makár ap., hv.	B. Abel, Szeth	21 E. 29. Jul. sz.
Hétfő	3	3 Genovéa sz.	Enoch, Dán.	22 Anasztázia
Kedd	4	4 Titus krétai pk	Izabella	23 Krétai 10 vt.
Szerda	5	5 Teleszf. pápa, vt.	Simeon	24 K. e. b. vég
Csüt.	6	6 Vízkereszt	Vízkereszt	25 Nagy-Kar.
Pént.	7	7 Lúczján vt †	Izidor	26 Egypt. men
Szomb	8	8 Szörény hv.	Erhárd	27 István vt.
Vas.	9	9 B. I. Ep. Julián	B. I. Ep. M.	28 E. 30. 2000 vt
Hétfő	10	10 Vilmos pk, hv.	Remete Pál	29 Apró szentek
Kedd	11	11 Hygin pápa, vt.	Matilda	30 Anizia sz.
Szerda	12	12 Ernő apát, Ark.	Reinhold	31 Melánia
Csüt.	13	13 Vidor egy., Ver.	Vidor	1 Jan. 1887. u. é.
Pént.	14	14 Bódog áld., Hil. †	Bódog	2 Szilveszter p.
Szomb	15	15 Rem. Pál, Mór ap.	Mór	3 Malakhiás pr.
Vas.	16	16 B. II. Ep. Jéz. sz.	B. II. Ep. M.	4 D. 31. 70 tan.
Hétfő	17	17 Remete Antal	Remete Ant.	5 Teopemptus
Kedd	18	18 Piroska sz., vt.	Piroska	6 Epiphania
Szerda	19	19 Kanút kir., Már.	Sára	7 Sz. Iván
Csüt.	20	20 Fábían és Seb.	Fáb. és Seb.	8 György, Emil.
Pént.	21	21 Ágnes sz., vt. †	Ágnes	9 Polieukt vt.
Szomb	22	22 Vincze vt.	Vincze	10 Nissz. Gerg.
Vas.	23	23 B. III. Ep. B. A. el.	B. III. Ep. E.	11 D. 32. Teodóz
Hétfő	24	24 Timótheus pk	Timoté	12 Tacziána
Kedd	25	25 Pál fordulása	Pál fordulása	13 Hermil, Strat.
Szerda	26	26 Polikárp pk, vt.	Polikárp	14 Szabbás érs.
Csüt.	27	27 Aranysz. Ján. pk	Aranysz. J.	15 Thebai Pál
Pént.	28	28 Margit sz. †	Nagy Károly	16 Vasas Péter
Szomb	29	29 Szalézi Fer. pk	Valér	17 Nagy Ant. ap.
Vas.	30	30 B. IV. Ep. Martina	B. IV. Ep. Ad.	18 D. 33. N.-Ath.
Hétfő	31	31 Nolaskói Péter	Virgil	19 Eg. Makár ap.

☞ EN. Jan. 2. 1 ó. 37 p. este.

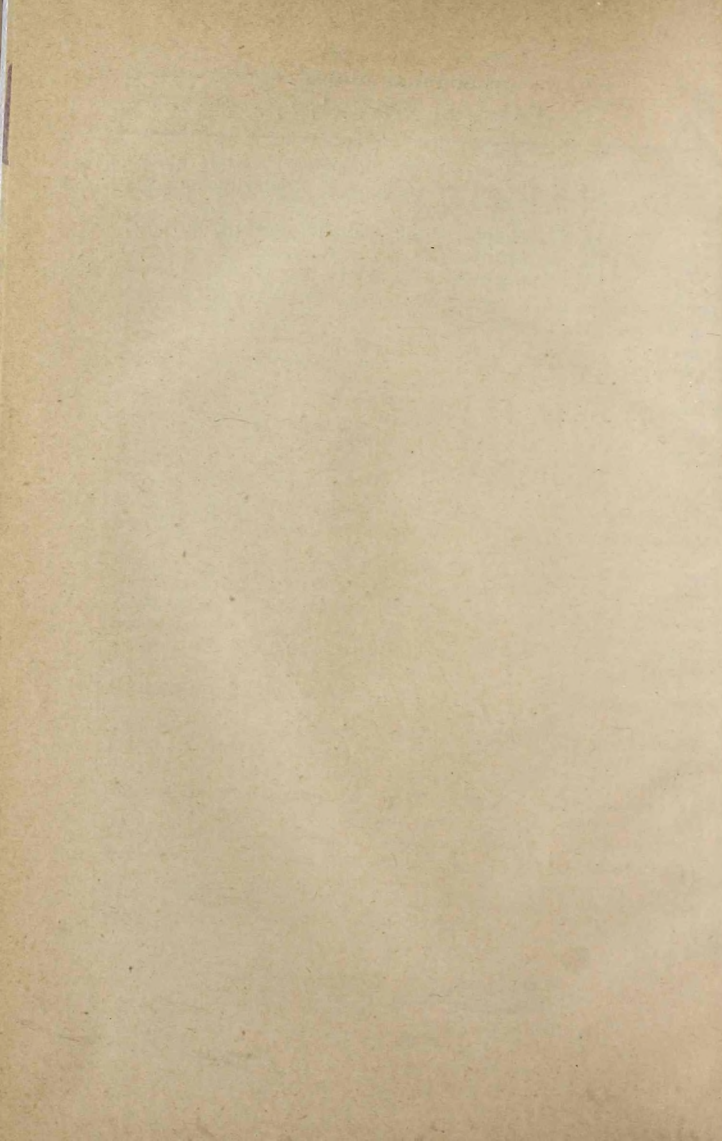
☞ HT. Jan. 9. 11 ó. 49 p. este.

Akadémiai ülések

Január havában.

-
- Január 3. I. (Nyelv- és széptudományi) osztály ülése.
„ 10. II. (Philos., társadalmi és történettudomány)
osztály ülése.
„ 17. III. (Mathem. és természettud.) osztály ülése.
„ 24. I. osztály.
„ 31. *Összes ülés.*
-

II

Januárius 1887.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Órák a valódi délben			
	5647. Tebet Sebat	1304. Rebî-el-accher Dsemâdi-el-avvel	ó.	p.	mp.	
1	5 Szabbat Vajigas	5	12	3	45·2	
2	6	6	12	4	13·4	
3	7	7		4	41·3	
4	8	8		5	8·7	
5	9	9		5	35·7	
6	10 Assziri bet. (Bójtñ.)	10		6	2·3	
7	11	11 15. Dsuma		6	28·3	
8	12 Szabbat Vajechi	12		6	53·9	
9	13	13	} Szerencse-ñapok	12	7 18·9	
10	14	14			7	43·4
11	15	15			8	7·3
12	16	16			8	30·6
13	17	17		8	53·3	
14	18	18 16. Dsuma		9	15·4	
15	19 Szabbat Szemot	19		9	36·9	
16	20	20		12	9 57·7	
17	21	21		10	17·8	
18	22	22		10	37·3	
19	23	23		10	56·0	
20	24	24		11	14·0	
21	25	25 17. Dsuma		11	31·3	
22	26 Szabbat Vaera	26		11	47·8	
23	27	27		12	12 3·6	
24	28	28		12	18·5	
25	29	29		12	32·7	
26	1 Sebat, Ros Hach.	1 Dsemâdi-el-avvel		12	46·1	
27	2	2		12	58·6	
28	3	3 18. Dsuma		13	10·4	
29	4 Szabbat Bo	4		13	21·3	
30	5	5		12	13 31·3	
31	6	6		13	40·6	

☾ UN. Jan. 16. 4 ó. 38 p. este.

☀ UH. Jan. 24. 4 ó. 17 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza o /	declin. o /	kelte ó. p.	lem. ó. p.	hossza	declin. o /	kelte ó. p.	lemen. ó. p.
1	280 46	♌ 23 1 d.	7 51	4 16	γ	2 42 d.	11 32 r.	11 33 e.
2	281 47	♌ 22 56 d.	7 51	4 17	γ	1 13 é.	11 56 r.	reggel
3	282 49	" 22 50	51	18	γ	5 6	0 20 e.	0 34 r.
4	283 50	" 22 44	51	19	γ	8 52	0 47	1 37
5	284 51	" 22 38	51	20	γ	12 20	1 17	2 41
6	285 52	" 22 31	50	21	π	15 19	1 51	3 46
7	286 53	" 22 23	50	22	π	17 36	2 32	4 51
8	287 54	" 22 15	50	23	π	18 56	3 22	5 56
9	288 55	♌ 22 7 d.	7 50	4 24	♌	19 9 é.	4 21 e.	6 56 r.
10	289 56	" 21 58	49	26	♌	18 7	5 27	7 50
11	290 58	" 21 49	49	27	♌	15 54	6 39	8 38
12	291 59	" 21 39	49	29	♌	12 38	7 55	9 19
13	293 0	" 21 29	48	30	♍	8 35	9 12	9 55
14	294 1	" 21 19	48	32	♍	4 4 é.	10 28	10 26
15	295 2	" 21 8	47	33	♍	0 36 d.	11 42	10 56
16	296 3	♌ 20 57 d.	7 46	4 34	♍	5 10 d.	reggel	11 26 r.
17	297 4	" 20 45	46	35	♍	9 22	0 54 r.	11 56
18	298 5	" 20 33	45	36	♍	13 1	2 6	0 29 e.
19	299 6	" 20 21	44	38	♍	15 55	3 14	1 5
20	300 7	♍ 20 8	43	40	♍	17 57	4 19	1 46
21	301 8	" 19 55	42	41	♍	19 1	5 18	2 32
22	302 10	" 19 41	41	43	♍	19 7	6 12	3 24
23	303 11	♍ 19 27 d.	7 40	4 44	♍	18 16 d.	6 59 r.	4 20 e.
24	304 12	" 19 13	39	46	♍	16 34	7 39	5 19
25	305 13	" 18 58	38	47	♍	14 9	8 14	6 19
26	306 14	" 18 43	37	48	♍	11 8	8 44	7 20
27	307 15	" 18 28	36	50	♍	7 43	9 11	8 31
28	308 16	" 18 12	35	51	♍	4 1	9 36	9 22
29	309 16	" 17 57	33	53	γ	0 10	10 0	10 22
30	310 17	♍ 17 40 d.	7 32	4 55	γ	3 42 é.	10 24 r.	11 24 e.
31	311 18	" 17 24	31	57	γ	7 28	10 49	reggel

A nap hossza jan. 1-én :
8 ó. 25 p.

A nap januáriusban 1 ó. 1 p.-el
nő.

♌ EN. Jan. 2. 1 ó. 37 p. este.
♍ HT. Jan. 9. 11 ó. 49 p. este.
♎ UN. Jan. 16. 4 ó. 38 p. este.
♏ UH. Jan. 24. 4 ó. 17 p. reg.

B o l y g ó k							
jegye és neve	hó napja	recta ascens. ó. p.	declin. o ' /	kelte ó. p.	delel. ó. p.	lemen. ó. p.	
♀ Merkur	1	17 20	22 24 d.	6 22 r.	10 38 r.	2 54 e.	
	7	17 57	23 30	6 40	10 50	3 0	
	13	18 35	23 58	6 59	11 5	3 11	
	19	19 16	23 40	7 14	11 22	3 30	
	25	19 57	22 32	7 25	11 40	3 55	
♀ Venus	1	19 17	23 14 d.	8 24 r.	0 35 e.	4 46 e.	
	7	19 50	22 12	8 26	0 43	5 0	
	13	20 21	20 47	8 27	0 52	5 17	
	19	20 53	18 59	8 23	0 59	5 35	
	25	21 23	16 52	8 20	1 6	5 52	
♂ Mars	1	20 36	19 49 d.	9 23 r.	1 53 e.	6 23 e.	
	7	20 55	18 33	9 11	1 49	6 27	
	13	21 14	17 10	9 0	1 44	6 28	
	19	21 33	15 40	8 48	1 39	6 30	
	25	21 52	14 15	8 34	1 34	6 34	
♃ Jupiter	1	14 2	11 9 d.	2 6 r.	7 20 r.	0 34 e.	
	9	14 6	11 28	1 40	6 52	0 4	
	17	14 9	11 43	1 14	6 24	11 34 r.	
	25	14 12	11 57	0 45	5 55	11 5	
	♄ Saturnus	1	7 25	21 48 é.	4 52 e.	0 42 r.	8 32 r.
11		7 22	21 56	4 9	11 59 e.	7 49	
21		7 18	22 4	3 25	11 16	7 9	
♅ Uranus	1	12 47	4 15 d.	0 19 r.	6 3 r.	11 49 r.	
	11	12 47	4 17	11 41 e.	5 25	11 9	
	21	12 47	4 17	11 1	4 45	10 29	
♆ Neptun	1	3 34	17 24 é.	1 25 e.	8 51 e.	4 17 r.	
	11	3 33	17 23	0 46	8 11	3 36	
	21	3 33	17 22	0 6	7 31	2 56	

Merkur e hó elején a Nap kelte előtt a keleten látható.

Venus e hó végén esti csillag.

Mars este látható.

Jupiter e hó elején reggel 2 óra körül felkel, 25-én a Nappal negyedfényben van.

Saturnus az ikrek csillagképben egész éjjel látható, éjjél körül delel, 9-én a Nappal szembeszáll. Mozgása retrograd.

Uranus éjjél körül felszáll, 3-án a Nappal negyedf. van.

Februárius 1887.

Hét, hó és év napja		Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. jan., febr.
Kedd	1 32	Ignác pk, vt.	Brigida	20 N. Euthymius
Szer.	2 33	Gyertyasz. B. A.	Gyerty. B. A.	21 Maximus
Csüt.	3 34	Balázs pk, vt.	Balázs	22 Tim., Anasz.
Pént.	4 35	Korzini A. pk †	Veronika	23 Kelemen vt.
Szomb	5 36	Ágota sz., vt.	Ágota	24 Xénia, Babil.
Vas.	6 37	B. Sept. Dor. sz.	B. Sept. Dor.	25 D. Triod. Ger.
Hétfő	7 38	Romuáld apát	Rikárd	26 Xenofon, Ar.
Kedd	8 39	Máthai Ján. áld.	Salamon	27 Ar. sz. Ján. er.
Szerda	9 40	Apollónia sz.	Apollónia	28 Efraim, Szirin
Csüt.	10 41	Skolasztika sz.	Gábor, Skol.	29 Ignác erek.
Pént.	11 42	Dezső pk, vt. †	Frozina	30 Nagy Vazul
Szomb	12 43	Barcz. Eulália vt.	Eulália, Lidia	31 Czirus és Ján.
Vas.	13 44	B. Sex. Ricsi K.	B. Sex. Kasz.	1 Febr. D. Trif.
Hétfő	14 45	Bálint vt.	Bálint	2 Kriszt. bem.
Kedd	15 46	Fausztin, Jovita	Fausztin, Jov.	3 Simeon, Anna
Szerda	16 47	Juliána sz., vt.	Juliána	4 Izidor
Csüt.	17 48	Julián vt., Donát	Szilárdka	5 Ágota, Teod.
Pént.	18 49	Simeon p. v., F. †	Zsuzsánna	6 Bukol, Julián
Szomb	19 50	Piacz. Konrád r.	Gabin	7 Parthen. pk
Vas.	20 51	B. Fars. v. Eleut.	B. Quinq. E.	8 D. M. Tiv.
Hétfő	21 52	Eleonóra királyn.	Eleonóra	9 Niczefor
Kedd	22 53	Húshagyó, P. sz.	Péter székf.	10 Charalam.
Szerda	23 54	Hamvazó sz., R. †	Szeren, Lázár	11 Balázs vt.
Csüt.	24 55	Mátyás apost.	Mátyás	12 Meletius
Pént.	25 56	Viktorin J. 5 sz. †	Valburga, V.	13 Mártinián
Szomb	26 57	Sándor pk, vt.	Jónás, Sánd.	14 Czir., Aux.)
Vas.	27 58	B. I. b. v. Leand.	B. Inv. Ákos	15 D. Sür. Onez.
Hétfő	28 59	Román apát	Román, Ozsv.	16 Pamphilus vt.

☽ EN. Febr. 1. 9 ó. 43 p. reggel.
 ☽ HT. Febr. 8. 11 ó. 31 p. reggel.

Akadémiai ülések

Február havában.

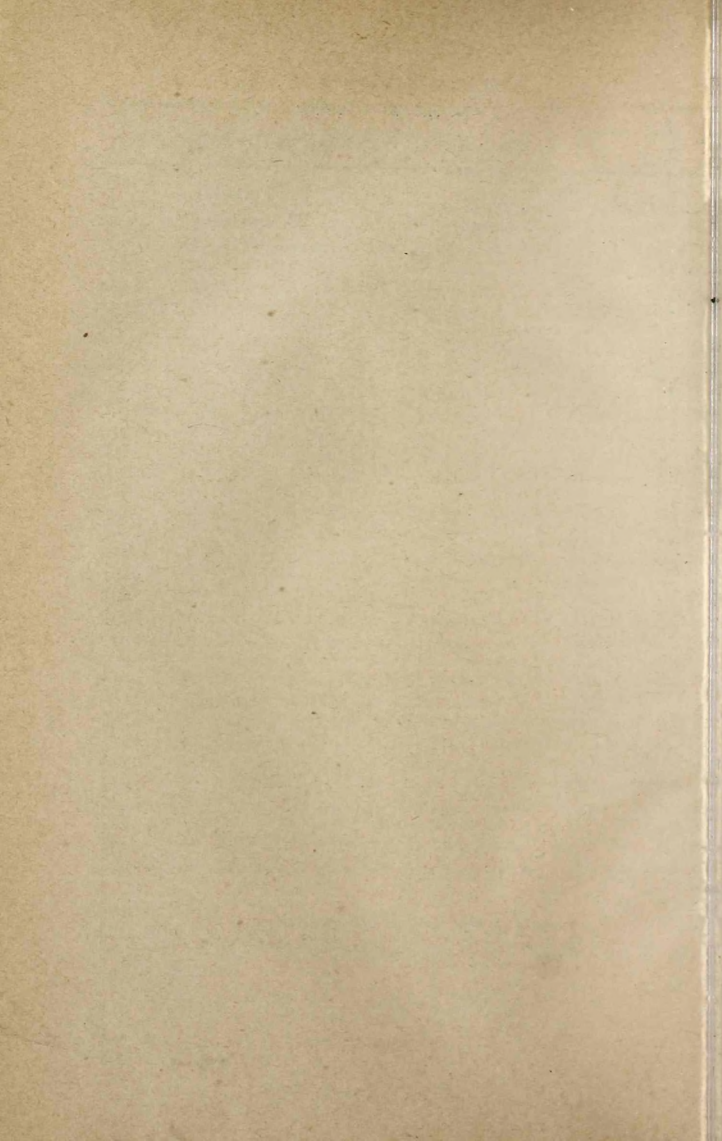
Február 7. II. osztály.

„ 14. III. osztály.

Február 21. I. osztály.

„ 28. *Összes ülés.*

II

Februárius 1887.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Órák a valódi délben
	5647. Sebat Adar	1304. Dsemâdi-el-avvel Dsemâdi-el-accher	ó. p. mp.
1	7	7	12 13 48·9
2	8	8	13 56·5
3	9	9	14 3·2
4	10	10	14 9·0
5	11 Szabbat Besalach	11	14 14·1
6	12	12	12 14 18·3
7	13	13	14 21·7
8	14	14	14 24·3
9	15	15	14 26·1
10	16	16	14 27·1
11	17	17	14 27·3
12	18 Szabbat Jitro	18	14 26·8
13	19	19	12 14 25·6
14	20	20	14 23·6
15	21	21	14 20·9
16	22	22	14 17·5
17	23	23	14 13·4
18	24	24	14 8·6
19	25 Szabbat Miszpat.	25	14 3·1
20	26	26	12 13 57·0
21	27	27	13 50·2
22	28	28	13 42·8
23	29	29	13 34·7
24	30 Ros Hachodes	30	13 26·1
25	1 Adar, Ros Hachod.	1	13 16·8
26	2 Szabbat Truma	2	13 7·0
27	3	3	12 12 56·6
28	4	4	12 45·6

☾ UN. Febr. 15. 2 ó. 48 p. reggel.

☉ UH. Febr. 22. 10 ó. 56 p. este.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold						
	hossza		declin.	kelte	lem.	hossza		declin.	kelte	lemen.	
	o	'	o	'	ó. p.	ó. p.	hossza	o	'	ó. p.	ó. p.
1	312	19	≡	17 7 d.	7 30	4 58	♄	10 59 é.	11 17 r.	0 26 r.	
2	313	20	"	16 49	29	59	♄	14 7	11 48	1 29	
3	314	21	"	16 32	28	5 1	♄	16 39	0 24 e.	2 32	
4	315	22	"	16 14	26	2	♄	18 24	1 9	3 35	
5	316	22	"	15 56	25	4	♄	19 8	2 1	4 36	
6	317	23	≡	15 38 d.	7 23	5 5	♄	18 42 é.	3 3 e.	5 33 r.	
7	318	24	"	15 19	22	7	♄	17 2	4 12	6 25	
8	319	25	"	15 0	20	9	♄	14 11	5 28	7 11	
9	320	25	"	14 41	19	10	♄	10 21	6 47	7 51	
10	321	26	"	14 22	17	12	♄	5 51	8 6	8 25	
11	322	27	"	14 2	15	14	♄	1 2 é.	9 25	8 57	
12	323	27	"	13 42	14	15	♄	3 45 d.	10 41	9 27	
13	324	28	≡	13 22 d.	7 12	5 16	♄	8 12 d.	11 55 e.	9 58 r.	
14	325	28	"	13 2	10	18	♄	12 6	reggel	10 30	
15	326	29	"	12 41	9	20	♄	15 14	1 6 r.	11 7	
16	327	30	"	12 21	7	22	♄	17 29	2 12	11 46	
17	328	30	"	12 0	5	24	♄	18 48	3 13	0 30 e.	
18	329	31	⊗	11 39	4	26	♄	19 8	4 8	1 20	
19	330	31	"	11 17	2	27	♄	18 31	4 56	2 14	
20	331	32	⊗	10 56 d.	7 1	5 29	≡	17 4 d.	5 39 r.	3 12 e.	
21	332	32	"	10 34	6 59	30	≡	14 51	6 15	4 11	
22	333	32	"	10 13	57	31	⊗	12 1	6 46	5 12	
23	334	33	"	9 51	55	32	⊗	8 42	7 14	6 12	
24	335	33	"	9 29	53	34	⊗	5 4	7 39	7 13	
25	336	33	"	9 6	51	35	γ	1 14 d.	8 3	8 14	
26	337	34	"	8 44	50	37	γ	2 37 é.	8 28	9 14	
27	338	34	⊗	8 22 d.	6 48	5 39	γ	6 26 é.	8 53 r.	10 16 e.	
28	339	34	"	7 59	46	41	♄	10 0	9 19	11 18	

A nap hossza febr. 1-én :
9 ó. 28 p.

A nap februáriusban 1 ó.
27 p.-el nő.

♄ EN. Febr. 1. 9 ó. 43 p. r.
♄ HT. Febr. 8. 11 ó. 31 p. r.
♄ UN. Febr. 15. 2 ó. 48 p. r.
♄ UH. Febr. 22. 10 ó. 56 p. e.

B o l y g ó k						
jegye és neve	hó napja	recta ascens. ó. p.	declin. o /	kelte ó. p.	delel. ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	1	20 46	20 8 d.	7 32 r.	0 1 e.	4 30 e.
	7	21 28	17 5	7 35	0 19	5 3
	13	22 10	13 10	7 33	0 35	5 41
	19	22 51	8 28	7 29	0 55	6 21
	25	23 29	3 21	7 20	1 9	6 58
♀ Venus	1	21 57	14 2 d.	8 12 r.	1 12 e.	6 12 e.
	7	22 26	11 22	8 6	1 18	6 30
	13	22 54	8 31	7 56	1 22	6 48
	19	23 22	5 32	7 47	1 26	7 5
	25	23 49	2 28	7 38	1 30	7 22
♂ Mars	1	22 13	12 8 d.	8 19 r.	1 28 e.	6 37 e.
	7	22 31	10 23	8 6	1 22	6 38
	13	22 48	8 34	7 31	1 16	6 41
	19	23 6	6 43	7 37	1 10	6 43
	25	23 23	4 51	7 22	1 4	6 46
♃ Jupiter	1	14 14	12 5 d.	0 20 r.	5 29 r.	10 38 r.
	9	14 15	12 10	11 50 e.	4 59	10 8
	17	14 16	12 12	11 19	4 28	9 37
	25	14 16	12 9	10 47	3 56	9 5
	♄ Saturnus	1	7 15	22 12 é.	2 37 e.	10 29 e.
11		7 12	22 18	1 54	9 47	5 40
21		7 10	22 23	1 12	9 6	5 0
♅ Uranus	1	12 47	4 14 d.	10 16 e.	4 1 r.	9 46 r.
	11	12 46	4 10	9 36	3 21	9 6
	21	12 45	4 3	8 55	2 41	8 27
♆ Neptun	1	3 33	17 22 é.	11 22 r.	6 47 e.	2 12 r.
	11	3 33	17 22	10 43	6 8	1 33
	21	3 33	17 24	10 3	5 29	0 55

Venus esti csillag, 10-én a Marssal együtt áll.

Mars este látható, 23-án a Merkúrral együtt áll.

Jupiter az éj második felében látható.

Saturnus az ikrek csillagképben egész éjjel látható, este 10 órakor delel. Mozgása retrograd.

Uranus este 9 órától reggelig a szűz csillagképben látható. Mozgása retrograd.

Neptun 14-én a Nappal negyedfényben van.

Márczius 1887.

Hét, hó és év napja		Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887.febr.,márcz.
Kedd	1 60	Albin pk	Albin	17 Tir. Tivad. vt.
Szerda	2 61	Szimplicz <i>Kánt.</i> †	Szimplicz	18 Leo pápa
Csüt.	3 62	Kunigunda csász.	Kinga	19 Arkip, Doszit
Pént.	4 63	Kázmér, J. sz.t. †	Adorján	20 Leo, kat. pk
Szomb	5 64	Krem. Özséb ap.	Frigyes	21 Timót, Euszt.
Vas.	6 65	B. II. b. v. Frigy.	B. Rem. Frid.	22 D. 1. Jenői vt.
Hétfő	7 66	Aquinói Tamás	Felicitás	23 Polikárp vt.
Kedd	8 67	Istenes Ján. hv.	Filemon, Ján.	24 Ján. fej. felt.
Szerda	9 68	Róm. Franczisk. †	Prudencziusz	25 Taráz pk
Csüt.	10 69	40 vértanu	Sándor, Gájus	26 Porfir pk
Pént.	11 70	Konstantin vt. †	Rozina, Szil.	27 Prokop vt.
Szomb	12 71	N. Gergely pápa †	Gergely	28 Vazul
Vas.	13 72	B. III. b. v., Roz.	B. Oculi, Ern.	1 M. D. 2. Eudok
Hétfő	14 73	Matild császárné	Zakariás	2 Hezik, Teod.
Kedd	15 74	Longin vt.	Kristóf	3 Entrop vt.
Szerda	16 75	Geréb, Böjt k. †	Czirjék	4 Gerazim, Vin.
Csüt.	17 76	Gertrúd, Patrik	Gertrúd	5 Konon vt.
Pént.	18 77	Czirill, Sándor †	Anzelm, Sán.	6 Amorii 42 vt.
Szomb	19 78	József n. atya †	József	7 Vazul, Efr.
Vas.	20 79	B. IV. b. v., Joák.	B. Laet. Hub.	8 D. 3. Teofilakt
Hétfő	21 80	Benedek hv.	Benedek	9 <i>Szeb. 40 vért.</i>
Kedd	22 81	Oktavián vt.	Kázmér	10 Kodrát, Kipr.
Szerda	23 82	Viktorián vt. †	Eberh., Géza	11 Szofr, jer. pat.
Csüt.	24 83	Gábor főangyal	Gáb. főangyal	12 Teof., Gerg. p.
Pént.	25 84	Gyüm. o. B. A. †	Gyüm. o. B. A.	13 Niczefor k. p.
Szomb	26 85	Manó vt. †	Manó, Jenő	14 Benedek
Vas.	27 86	B. V. b. v. F. v. Rup.	B. Jud. Rup.	15 D. 4. Agáp
Hétfő	28 87	Sixtus pápa, G.	Malkusz	16 Szabin vt.
Kedd	29 88	Czirill vt.	Eusztáz	17 Elek
Szerda	30 89	Kerény vt. †	Guidó	18 Czirill jer. pat.
Csüt.	31 90	Amosz próf., Ák.	Amosz, Benő	19 Krizs., Dár.

☾ EN. Márcz. 3. 2 ó. 24 p. reggel.

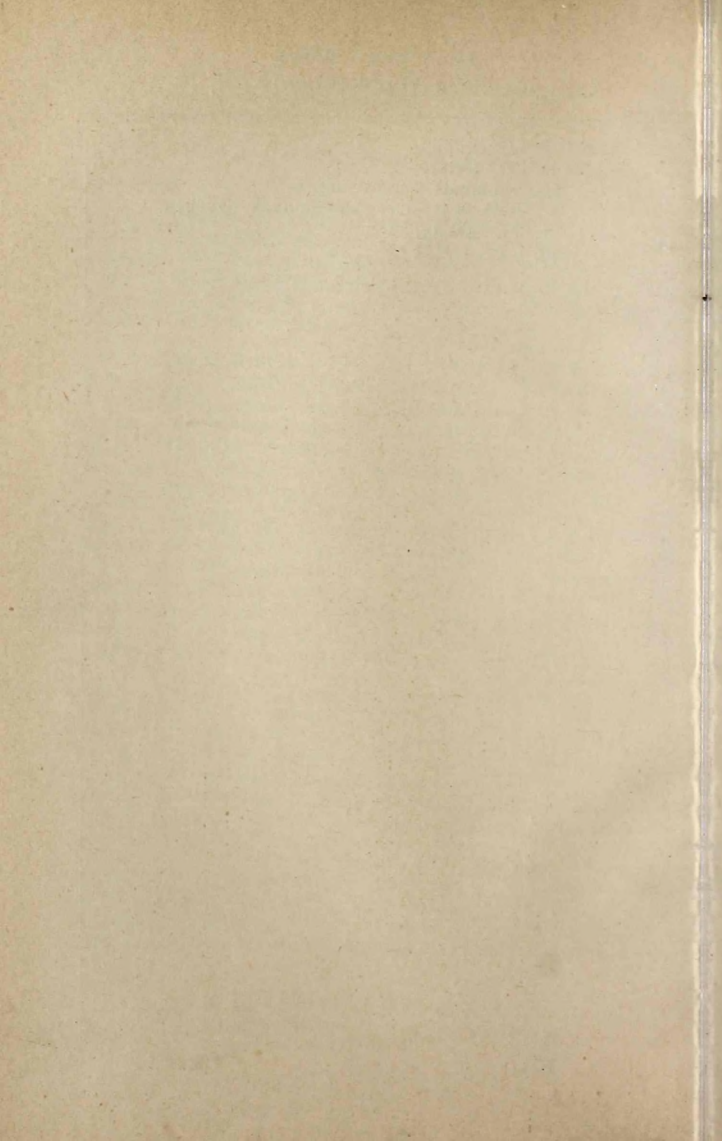
☽ HT. Márcz. 9. 9 ó. 50 p. este.

Akadémiai ülések
❧ Márczius havában. ❧

- Márczius 7. II. osztály.
» 14. III. osztály.
» 19. (szombat) *Összes ülés.*
    Jelentés a Teleki-pályaművek ügyében.
» 21. I. osztály.
» 28. *Összes ülés.*
-
-

II

Márczius 1887.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Órák a valódi délben			
	5647. Adar Nisszan		1304. Dsemâdi-el-accher Redseb		ó. p. mp.			
1	5		5		12	12	34·0	
2	6		6			12	22·0	
3	7		7			12	9·4	
4	8		8	23. Dsuma		11	56·4	
5	9	Szabbat Teczave	9	Abubekr szül. nap.		11	42·8	
6	10		10		12	11	28·8	
7	11		11			11	14·4	
8	12		12			10	59·6	
9	13	Taanit Eszt. (Bőjtn.)	13	} Szerencse-napok		10	44·4	
10	14	Kis purim	14		} 24. Dsuma		10	28·8
11	15	Nagy purim	15					10
12	16	Szabbat KiSzissza	16			9	56·7	
13	17		17		12	9	40·2	
14	18		18			9	23·5	
15	19		19			9	6·5	
16	20		20	Fatima szül. napja		8	49·3	
17	21		21			8	31·9	
18	22	Szabbat Vajekhel-	22	25. Dsuma		8	14·3	
19	23	Pekude	23			7	56·6	
20	24		24		12	7	38·7	
21	25		25			7	20·7	
22	26		26			7	2·6	
23	27		27			6	44·4	
24	28		28			6	26·1	
25	29		29	26. Dsuma		6	7·8	
26	1	Nissz. Sz. V. R.H.	1	Redseb, Noé b.épít.		5	49·5	
27	2		2		12	5	31·1	
28	3		3			5	12·8	
29	4		4	Titkok éjje		4	54·4	
30	5		5			4	36·1	
31	6		6			4	17·8	

☉ UN. Márcz. 16. 2 ó. 58 p. este.

☾ UH. Márcz. 24. 5 ó. 26 p. este.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d			
	hossza o /	declin. o /	kelte ó. p.	lem. ó p.	hossza	declin. o /	kelte ó. p.	lemen. ó. p.
1	340 34	χ 7 36 d.	6 44	5 42	⊘	13 12 é.	9 48 r.	reggel
2	341 34	" 7 13	42	43	⊘	15 53	10 20	0 20 r.
3	342 35	" 6 50	40	45	⊘	17 53	11 0	1 21
4	343 35	" 6 27	38	47	⊘	19 0	11 48	2 21
5	344 35	" 6 4	36	48	⊘	19 3	0 43 e.	3 18
6	345 35	χ 5 41 d.	6 34	5 50	⊘	17 57 é.	1 47 e.	4 12 r.
7	346 35	" 5 18	32	51	⊘	15 40	2 58	5 0
8	347 35	" 4 54	30	53	⊘	12 16	4 16	5 41
9	348 35	" 4 31	28	54	⊘	8 1	5 36	6 18
10	349 34	" 4 7	26	56	⊘	3 13 é.	6 56	6 51
11	350 34	" 3 44	24	57	⊘	1 46 d.	8 16	7 23
12	351 34	" 3 21	22	58	⊘	6 34	9 35	7 55
13	352 34	χ 2 57 d.	6 20	6 0	⊘	10 51 d.	10 49 e.	8 29 r.
14	353 34	" 2 33	18	1	⊘	14 24	éjfélkor	9 5
15	354 33	" 2 10	16	3	⊘	17 0	reggel	9 43
16	355 33	" 1 46	14	5	⊘	18 37	1 6 r.	10 27
17	356 33	" 1 22	12	6	⊘	19 12	2 4	11 17
18	357 32	" 0 59	10	8	⊘	18 49	2 55	0 10 e.
19	358 32	" 0 35	8	9	⊘	17 32	3 39	1 5
20	359 32	γ 0 11 d.	6 6	6 11	⊘	15 29 d.	4 17 r.	2 4 e.
21	0 31	" 0 13 é.	4	12	⊘	12 47	4 50	3 4
22	1 31	" 0 36	2	13	⊘	9 35	5 18	4 5
23	2 30	" 1 0	0	15	⊘	6 0	5 44	5 5
24	3 30	" 1 24	5 58	16	γ	2 12 d.	6 9	6 6
25	4 29	" 1 47	56	17	γ	1 43 é.	6 32	7 8
26	5 28	" 2 11	54	19	γ	5 34	6 57	8 8
27	6 28	γ 2 34 é.	5 51	6 20	⊘	9 14 é.	7 23 r.	9 11 e.
28	7 27	" 2 58	49	22	⊘	12 33	7 50	10 13
29	8 26	" 3 21	47	23	⊘	15 24	8 21	11 14
30	9 26	" 3 44	45	25	⊘	17 34	8 58	reggel
31	10 25	" 4 8	43	27	⊘	18 55	9 41	0 13 r.

A nap hossza márcz. 1-én:
10 ó. 58 p.

A nap márcziusban 1 óra
46 perczel nő.

☉ EN. Márcz. 3.2 ó. 24 p. reg.

☽ HT. Márcz. 9.9 ó. 50 p. este.

☾ UN. Márcz. 16.2 ó. 58 p. este.

☽ UH. Márcz. 24.5 ó. 26 p. este.

B o l y g ó k

jegye és neve	hó napja	recta ascens. ó. p.	declin o	kelte ó. p.	delel. ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	1	23 50	0 4 d.	7 12 r.	1 15 e.	7 18 e.
	7	0 13	3 50 é.	6 52	1 13	7 34
	13	0 18	5 32	6 26	0 55	7 24
	19	0 7	4 34	5 57	0 20	6 43
	25	23 49	1 43	5 28	11 39 r.	5 50
♀ Venus	1	0 7	0 23 d.	7 30 r.	1 32 e.	7 34 e.
	7	0 34	2 43 é.	7 19	1 35	7 51
	13	1 1	5 48	7 9	1 39	8 9
	19	1 28	8 49	6 59	1 42	8 25
	25	1 56	11 42	6 48	1 46	8 44
♂ Mars	1	23 35	3 35 d.	7 11 r.	0 59 e.	6 47 e.
	7	23 52	1 41	6 57	0 53	6 49
	13	0 9	0 13 é.	6 41	0 46	6 51
	19	0 26	2 7	6 26	0 39	6 52
	25	0 43	3 59	6 12	0 33	6 54
♃ Jupiter	1	14 16	12 6 d.	10 31 e.	3 40 r.	8 49 r.
	9	14 14	11 58	10 6	3 7	8 8
	17	14 12	11 46	9 22	2 33	7 44
	25	14 10	11 31	8 48	1 59	7 10
♄ Saturnus	1	7 9	22 26 é.	0 40 e.	8 33 e.	4 26 r.
	11	7 8	22 29	0 Od.	7 53	3 46
	21	7 8	22 30	11 20 r.	7 13	3 6
♅ Uranus	1	12 44	3 57 d.	8 22 e.	2 8 r.	7 54 r.
	11	12 43	3 48	7 40	1 27	7 14
	21	12 41	3 38	6 59	0 47	6 35
♆ Neptun	1	3 33	17 26 é.	9 31 r.	4 57 e.	0 23 r.
	11	3 34	17 29	8 53	4 19	11 45 e.
	21	3 35	17 33	8 13	3 40	11 7

Merkur e hó elején a Nap lenyugta után nyugaton látható.

Venus esti csillag

Mars e hó elején este látható, 15-én este 5 órakor a Merkurral együtt áll.

Jupiter e hó elején este 10 óra után felkel és a szűz csillagképben reggelig látható. Mozgása retrograd.

Saturnus este 8 óra körül delel és reggel 4 óra körül leszáll. Mozgása retrograd.

Uranus a szűz csillagképben egész éjjel látható, éjjel után delel, 31-én a Nappal szembeszáll. Mozgása retrograd.

Hét, hó és év napja		Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. márcz.-ápr.
Pént.	1 91	Hugó pk, hv. †	Teodóra, Hug.	20 Szabei vért.
Szomb	2 92	Paulai Ferencz †	Teodózia	21 Jakab pk
Vas.	3 93	B. VI. b. v. V. v.	B. Palma v.	22 D. 5. Vaz. vt.
Hétfő	4 94	Izidor egyh., hv.	Ambrus	23 Nikon és tan.
Kedd	5 95	Ferreri Vincze hv	Hozeás	24 Zakariás hv.
Szerda	6 96	Szelestény pápa †	Irenaeus	25 Gy. olt. B.-A.
Csüt.	7 97	N. csüt., H. hv. †	Heges., Luk.	26 Gábor főan.
Pént.	8 98	N. pént. D., hv. †	Nagy Péntek	27 Matróna vt.
Szomb	9 99	N. szomb., D. †	Demeter	28 ifj. Hiláron
Vas.	10 100	B. Husvét vas.	B. Husv. vas.	29 D. 6. Pálm. v.
Hétfő	11 101	Husvét hétfő	Husvét hétfő	30 Klimeki J.
Kedd	12 102	Gyula pápa, hv.	Gyula	31 Ipacs, Jon.
Szerda	13 103	Hermenegild vt.	Jusztin	1 Apr. E. M.)
Csüt.	14 104	Tiborc vt.	Tiborc	2 Titus, Pol.)
Pént.	15 105	Neszte vt. †	Olimpia	3 Nikéta ap.)
Szomb	16 106	Turib pk, hv.	Áron	4 György)
Vas.	17 107	B. I. Feh. v. Rezső	B. 1. Quas. R.	5 D. Husv. vas.
Hétfő	18 108	Apollónius vt.	Valérián	6 Husvét hétfő
Kedd	19 109	Kreszentius hv.	Hermogenes	7 Husvét kedd
Szerda	20 110	Viktor	Szulpicz	8 Heródion
Csüt.	21 111	Anselm hv.	Adolár	9 Eupszik vt.
Pént.	22 112	Sótér és Kájusz †	Sótér Kájusz	10 Terencz vt.
Szomb	23 113	Béla pk, vt.	György	11 Antipás pk.
Vas.	24 114	B. II. Mis. Gy.	B. 2. Mis. A.	12 D. 1. Vazul pk
Hétfő	25 115	Márk ev., vt.	Márk ev.	13 Artemon
Kedd	26 116	Kilit és Marczell.	Kilit	14 Márton pápa
Szerda	27 117	Anasztáz pápa	Anasztáz	15 Arisztárk
Csüt.	28 118	Vit. és Val. vtk.	Vitályos, Ag.	16 Agape, Irénavt.
Pént.	29 119	Ver. Péter vt. †	Sibilla	17 Simeon, Agap.
Szomb	30 120	Sziénai Katal. sz.	Eutróp	18 János szerz.

☾ EN. Ápril 1. 3 óra 9 percz este.

☽ HT. Ápril 8. 6 óra 55 percz reggel.

Akadémiai ülések

☞ Április havában. ☞

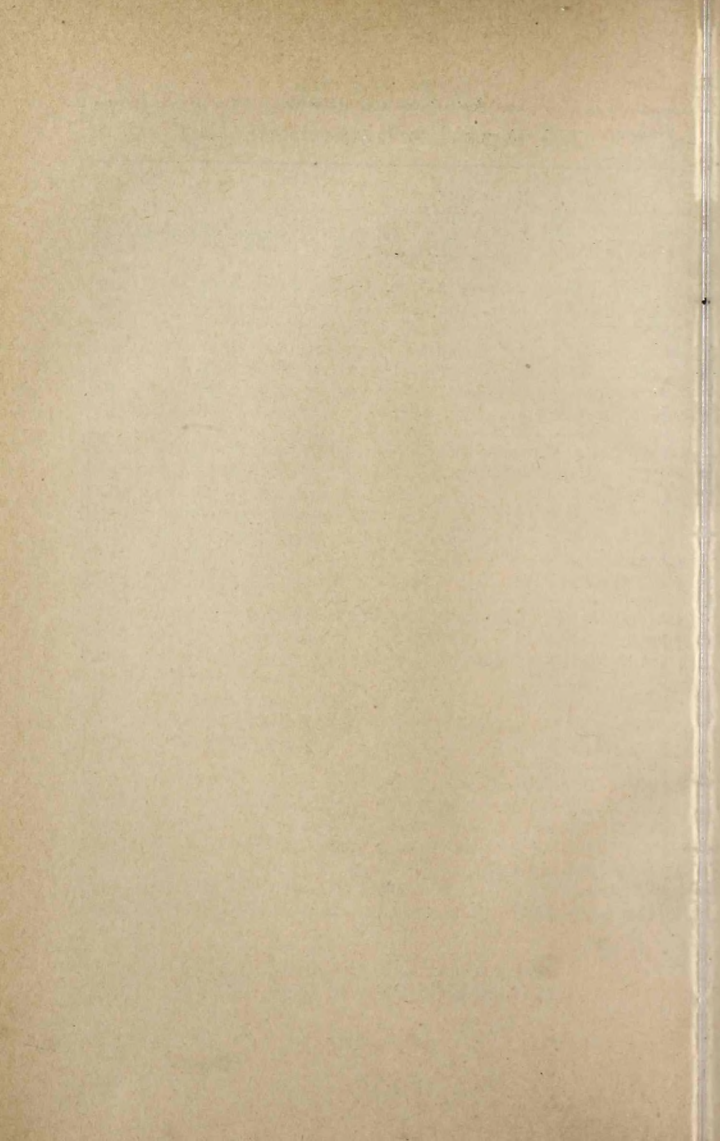

Április 4. II. osztály.

» 18. III. osztály.

» 25. *Összes ülés.* Jelentés a Farkas-Raskó-pályaművek ügyében.

II

Április 1887.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Órák a valódi délben	
	5647. Nisszan Ijar		1304. Redseb Sabân		ó. p. mp.	
1	7		7	27. Dsuma	12	3 59·6
2	8	Szabbat Czav	8			3 41·5
3	9		9		12	3 23·5
4	10		10			3 5·7
5	11		11		2	48·0
6	12		12		2	30·4
7	13		13	} Szerencse-napok 28. Dsuma	2	13·0
8	14	Husvétünn. előest.	14		1	55·9
9	15	Chag Hapeszach 1.	15		1	39·0
10	16	Chag Hapeszach 2.	16		12	1 22·3
11	17	} Chol Hamoed (Fél-ünnepek)	17			1 5·9
12	18		18		0	49·8
13	19		19		0	34·1
14	20		20		0	18·7
15	21	Chag Hapeszach 7.	21	29. Dsuma	0	3·6
16	22	Husvét ünn. vége	22		11	59 49·9
17	23		23		11	59 34·6
18	24		24			59 20·7
19	25		25			59 7·2
20	26		26			58 54·1
21	27		27			58 41·4
22	28		28	30. Dsuma, Mah.elf.		58 29·2
23	29	Szabbat Semini	29	Égbe szállat éjje		58 17·5
24	30	Ros Hachodes	30		11	58 6·2
25	1	Ijar, Ros Hachodes	1	Sabân		57 55·4
26	2		2			57 45·0
27	3		3	Hussein szül. napja		57 35·1
28	4		4			57 25·7
29	5		5	31. Dsuma		57 16·8
30	6	Szab. Taszr.-Mecz.	6			57 8·4

☪ UN. Ápril 15. 5 óra 20 percz reggel.

☾ UH. Ápril 23. 10 óra 9 percz reggel.

Április 1887.

III

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d				
	hossza o /	declin. o /	kelte ó. p.	lem. ó. p.	hossza	declin. o /	kelte ó. p.	lemerés ó. p.	
1	11 24	γ	4 31 é.	5 41	6 29	♁	19 18 é.	10 32 r.	1 10 m
2	12 23	"	4 54	39	30	♁	18 36	11 30	2 3
3	13 22	γ	5 17 é.	5 37	6 31	♂	16 48 é.	0 35 e.	2 51 m
4	14 21	"	5 40	35	33	♂	13 54	1 47	3 34
5	15 20	"	6 3	33	34	♂	10 4	3 5	4 12
6	16 19	"	6 25	31	35	♂	5 30	4 24	4 45
7	17 18	"	6 48	29	36	♂	0 33 é.	5 45	5 18
8	18 17	"	7 10	27	38	♂	4 27 d.	7 5	5 50
9	19 16	"	7 33	25	39	♂	9 7	8 24	6 22
10	20 15	γ	7 55 é.	5 23	6 41	♁	13 8 d.	9 40 e.	6 57 r
11	21 14	"	8 17	21	42	♁	16 16	10 50	7 35
12	22 12	"	8 39	19	44	♁	18 20	11 54	8 19
13	23 11	"	9 1	17	45	♁	19 18	reggel	9 7
14	24 10	"	9 23	15	46	♁	19 12	0 50 r.	10 0
15	25 9	"	9 44	13	48	♁	18 9	1 38	10 57
16	26 7	"	10 6	11	50	♁	16 16	2 18	11 56
17	27 6	γ	10 27 é.	5 9	6 51	♁	13 41 d.	2 52 r.	0 57 e
18	28 4	"	10 48	7	52	♁	10 35	3 23	1 56
19	29 3	"	11 9	6	54	♁	7 3	3 49	2 57
20	30 2	δ	11 29	4	55	♁	3 17 d.	4 14	3 58
21	31 0	"	11 50	2	56	γ	0 39 é.	4 37	4 59
22	31 59	"	12 10	0	58	γ	4 35	5 1	6 1
23	32 57	"	12 30	4 58	7 0	δ	8 23	5 26	7 3
24	33 56	δ	12 50 é.	4 56	7 1	δ	11 53 é.	5 53 r.	8 6 e
25	34 54	"	13 10	54	2	δ	14 55	6 23	9 9
26	35 52	"	13 29	53	4	♁	17 18	6 58	10 9
27	36 51	"	13 48	51	6	♁	18 53	7 38	11 7
28	37 49	"	14 7	49	7	♁	19 31	8 26	reggel
29	38 47	"	14 26	48	8	♁	19 7	9 22	0 1 r
30	39 45	"	14 45	46	9	♁	17 38	10 25	0 49

A nap hossza ápr. 1-én :

12 ó. 48. p.

A nap áprilisban I ó. 35 p.-el
nő.

☉ EN. Ápr. 1. 3 ó. 9 p. este.

☾ HT. Ápr. 8. 6 ó. 55 p. reg.

☽ UN. Ápr. 15. 5 ó. 20 p. reg.

♁ UH. Ápr. 23. 10 ó. 9 p. reg.

Bolygók							
jegye és neve	hó napja	recta	declin.	kelte	delel.	lemen.	
		ascens. ó. p.	° ′	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
♀ Merkur	1	23 37	1 34 d.	5 3 r.	10 59 r.	4 55 e.	
	7	23 38	2 59	4 47	10 37	4 27	
	13	23 50	2 55	4 35	10 25	4 15	
	19	0 10	1 34	4 25	10 21	4 17	
	25	0 36	0 48 é.	4 16	10 23	4 30	
♀ Venus	1	2 28	14 52 é.	6 39 r.	1 51 e.	9 3 e.	
	7	2 57	17 20	6 31	1 56	9 21	
	13	3 26	19 33	6 24	2 1	9 38	
	19	3 56	21 28	6 19	2 7	9 55	
	25	4 26	23 2	6 16	2 14	10 12	
♂ Mars	1	1 2	6 7 é.	5 54 r.	0 25 e.	6 56 e.	
	7	1 19	7 54	5 39	0 18	6 57	
	13	1 36	9 37	5 24	0 11	6 58	
	19	1 53	11 17	5 10	0 5	7 0	
	25	2 10	12 52	4 56	11 58 r.	7 0	
♃ Jupiter	1	14 7	11 16 d.	8 17 e.	1 29 r.	6 41 r.	
	9	14 3	10 57	7 40	0 54	6 8	
	17	14 0	10 36	7 4	0 19	5 34	
	25	13 56	10 15	6 26	11 43 e.	5 0	
♄ Saturnus	1	7 8	22 30 é.	10 38 r.	6 31 e.	2 24 r.	
	11	7 10	22 28	10 0	5 53	1 46	
	21	7 12	22 25	9 23	5 16	1 9	
♅ Uranus	1	12 39	3 27 d.	6 12 e.	0 1 r.	5 50 r.	
	11	12 38	3 17	5 32	11 21 e.	5 10	
	21	12 36	3 7	4 51	10 40	4 29	
♆ Neptun	1	3 36	17 37 é.	7 31 r.	2 58 e.	10 25 e.	
	11	3 37	17 42	6 52	2 20	9 48	
	21	3 38	17 47	6 14	1 42	9 10	

Venus esti csillag, e hó végén este 10 óra után lenyugszik, 15-én este 6 órakor a Neptunnal együtt áll.

Jupiter a szűz csillagképben egész éjjel látható, éjjél körül delel, 21-én a Nappal szembenáll. Mozgása retrograd.

Saturnus este 6 óra körül delel és reggel 4 óra körül leszáll, 6-án a Nappal negyedfényben van.

Uranus a szűz csillagképben egész éjjel látható, éjjél körül delel. Mozgása retrograd.

Május 1887.

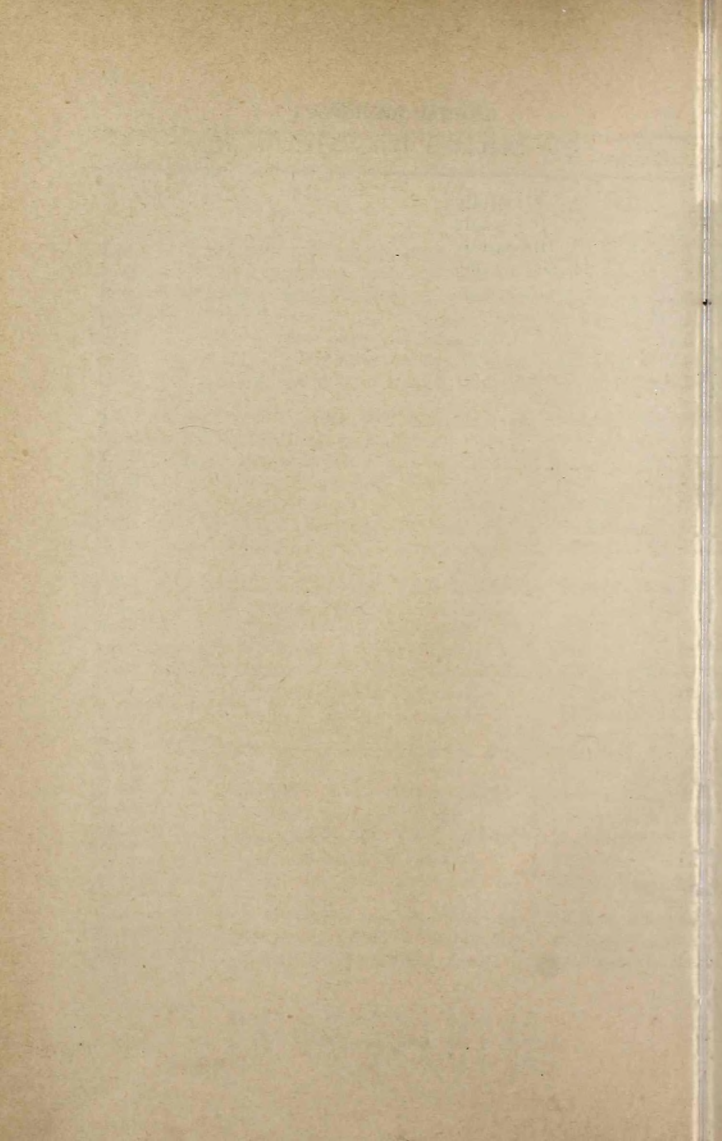
Hét, hó és év napja		Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. ápr., május
Vas.	1 121	B. III. Jub. Józs.	B. 3. J. Fülöp	19 D. 2. P. János
Hétfő	2 122	Athan. hv., egyh.	Zsigmond	20 Absolon, Tiv
Kedd	3 123	Sz. † feltalátása	Sz. † feltalált.	21 Január áld.
Szerda	4 124	Flórián vt.	Flórián, Mon.	22 Sz. Teodór
Csüt.	5 125	V. Pius pápa	Gocsárd	23 György vt.
Pént.	6 126	Olajb. főtt János †	Lat. János	24 Szabbás vt.
Szomb	7 127	Szaniszló pk., vt.	Godofréd, Giz.	25 <i>Márk ap., ev se</i>
Vas.	8 128	B. IV. Cant. Mih.	B. 4. C. Szan.	26 D. 3. Vazul
Hétfő	9 129	Nazianzi Gergely	Jób	27 Simeon, János
Kedd	10 130	Antonin hv.	Viktoria	28 Jázon ap.
Szerda	11 131	Mamert pk, hv.	Béla	29 <i>Vízszentelés</i>
Csüt.	12 132	Pongrácz vt.	Pongrácz	30 Jakab ap.
Pént.	13 133	Szervác pk, hv. †	Szervác	1 Máj. Jeremiás
Szomb	14 134	Bonifác vt.	Bonifác	2 Nagy Athanáz
Vas.	15 135	B. V. R. Zsófia	B. 5 R. Zsófia	3 D. 4. Timót
Hétfő	16 136	Nepom. J. } ker.	Peregrin	4 Pelágia vt.
Kedd	17 137	Paskál hv. } járó	Torpet	5 Iréne vt.
Szerda	18 138	Venancz } nap.	Libor	6 Jób szenvedés
Csüt.	19 139	Áldozó esütört.	Áldozó Csüt.	7 Sz. † feltalál.
Pént.	20 140	Sziénai Bernard. †	Anasztáz	8 Ján. ev., N. A. A
Szomb	21 141	Kant. Bódog	Prudens	9 Izsaiás, Mikl
Vas.	22 142	B. VI. Ex. Julia	B. 6. Ex. Ilona	10 D. 5. Zelot. S.
Hétfő	23 143	Dezső pk, vt.	Dezső	11 <i>Czirill, Meth</i>
Kedd	24 144	Janka	Zsuzsánna	12 Nikodim, G.
Szerda	25 145	I. Orbán pápa, vt.	Orbán	13 Gliczéria vt.
Csüt.	26 146	Néri Fülöp hv.	Béla, Albert	14 Áldozó esüt.
Pént.	27 147	I. János pápa †	Luczián	15 Pakom, Akil
Szomb	28 148	Vilmos hv. Emil †	Vilmos	16 Teodór, Euph
Vas.	29 149	P. Pünkösöd vas.	B. Pünk. vas.	17 D. 6. Andron
Hétfő	30 150	Pünkösöd hétfő	Pünkösöd hét.	18 Theodóz, 7 sz
Kedd	31 151	Merici Angyalka	Petronella	19 Patricz és t. v

- ☪ EN. Máj. 1. 0 ó. 17 p. reggel.
☺ HT. Máj. 7. 3 ó. 18 p. este.
☾ UN. Máj. 14. 9 ó. 34 p. este.

Akadémiai ülések

☞ Május havában. ☞

-
- Május 2. I. osztály.
» 9. II. osztály.
» 16. III. osztály.
» 23. *Összes ülés.*
-

II

Május 1887.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Órák a valódi délben		
	5647. Ijar Szivan		1304. Sabân Ramadân		ó.	p.	mp.
1	7		7		11	57	0·6
2	8		8			56	53·2
3	9		9			56	46·4
4	10		10			56	40·1
5	11		11			56	34·3
6	12		12	32. Dsuma		56	29·1
7	13	Szab. Achrem.-K.	13	Szerencse-nap		56	26·4
8	14		14	Szerencse-napok	11	56	20·3
9	15		15	Vizsgálat éjje		56	16·8
10	16		16	MekkaKaaba kihir.		56	13·9
11	17		17			56	11·5
12	18	Lag baomer	18			56	9·8
13	19		19	33. Dsuma		56	8·7
14	20	Szabbat Emor	20			56	8·1
15	21		21		11	56	8·1
16	22		22			56	8·7
17	23		23			56	9·9
18	24		24			56	11·7
19	25		25			56	14·0
20	26		26	34. Dsuma		56	16·9
21	27	Sz. Beh.-Bechuk.	27			56	20·4
22	28		28		11	56	24·4
23	29		29			56	28·9
24	1	Szivan, Ros Hach.	1	Ramadân, Böjt k.		56	24·0
25	2		2			56	39·5
26	3		3	Ábrah. könyv. lesz.		56	45·6
27	4		4	35. Dsuma, Kor. k.		56	52·1
28	5	Sz. Bamidb., H. ü.e	5			56	59·1
29	6	Chag Hasvuot 1.	6		11	57	6·5
30	7	Chag Hasvuot 2.	7	Móz. 5 könyve lesz.		57	14·4
31	8		8			57	22·6

☉ UH. Máj. 23. 0 ó. 22 p. reggel.

☽ EN. Máj. 30. 6 ó. 36 p. reggel.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d			
	hossza o /	declin. o /	kelte ó. p.	lem. ó. p.	hossza	declin. o /	kelte ó. p.	lemen. ó. p.
1	40 44	♁ 15 3	é. 4 45	7 10	♁ 15 5	é. 11 32	r. 1 32	r.
2	41 42	" 15 21	43	12	♁ 11 38	0 44	e. 2 10	
3	42 40	" 15 39	41	14	♁ 7 24	2 1	2 45	
4	43 38	" 15 56	39	15	♁ 2 40	é. 3 18	3 17	
5	44 36	" 16 14	38	17	♁ 2 17	d. 4 36	3 46	
6	45 34	" 16 31	36	18	♁ 7 7	5 55	4 17	
7	46 32	" 16 47	35	20	♁ 11 30	7 13	4 50	
8	47 30	♁ 17 4	é. 4 33	7 21	♁ 15 8	d. 8 27	e. 5 26	r.
9	48 28	" 17 20	31	22	♁ 17 45	9 37	6 8	
10	49 26	" 17 36	30	23	♁ 19 15	10 39	6 53	
11	50 24	" 17 51	29	24	♁ 19 35	11 32	7 47	
12	51 22	" 18 7	28	26	♁ 18 51	reggel	8 44	
13	52 20	" 18 22	26	27	♁ 17 13	0 16	r. 9 43	
14	53 17	" 18 36	25	29	♁ 14 47	0 53	10 45	
15	54 15	♁ 18 50	é. 4 24	7 30	♁ 11 46	d. 1 25	r. 11 46	r.
16	55 13	" 19 5	22	31	♁ 8 19	1 53	0 47	e.
17	56 11	" 19 18	21	33	♁ 4 33	2 18	1 48	
18	57 9	" 19 32	20	34	♁ 0 37	d. 2 41	2 49	
19	58 6	" 19 45	19	35	♁ 3 21	é. 3 6	3 51	
20	59 4	" 19 58	18	36	♁ 7 15	3 30	4 53	
21	60 2	♁ 20 10	17	37	♁ 10 55	3 55	5 55	
22	60 59	♁ 20 22	é. 4 16	7 38	♁ 14 10	é. 4 24	r. 6 59	e.
23	61 57	" 20 34	15	39	♁ 16 49	4 57	8 1	
24	62 55	" 20 45	14	41	♁ 18 42	5 37	9 2	
25	63 52	" 20 56	13	42	♁ 19 38	6 22	9 59	
26	64 50	" 21 7	12	43	♁ 19 30	7 15	10 49	
27	65 48	" 21 17	11	44	♁ 18 17	8 16	11 35	
28	66 45	" 21 27	10	45	♁ 16 0	9 22	reggel	
29	67 43	♁ 21 36	é. 4 9	7 46	♁ 12 46	é. 10 33	r. 0 15	r.
30	68 40	" 21 45	8	47	♁ 8 47	11 46	0 49	
31	69 38	" 21 54	8	48	♁ 4 16	1 1	e. 1 19	

A nap hossza máj. 1-én 14 ó.
25 p.

A nap májusban 1 ó. 15 p.-el
nő.

- ☾ EN. Máj. 1. 0 ó. 17 p. reg.
☽ HT. Máj. 7. 3 ó. 18 p. este
☾ UN. Máj. 14. 9 ó. 34 p. este
☽ UH. Máj. 23. 0 ó. 22 p. reg.
☾ EN. Máj. 30. 6 ó. 36 p. reg.

Június 1887.

I I

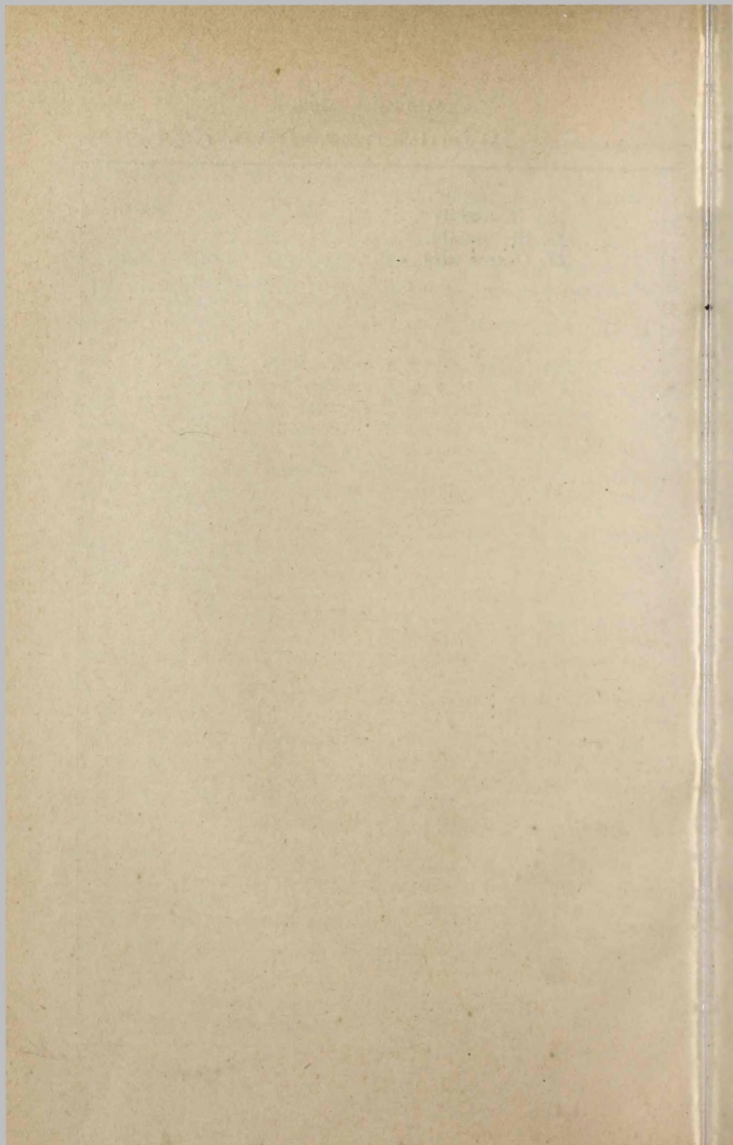
Hét, hó és év napja		Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. máj., jún.
Szerda	1 152	Graczián, Kánt. †	Nikomed	20 Tallalé, P. J.
Csüt.	2 153	Erazmus pk, vt.	Efraim	21 Konst., Ilona
Pént.	3 154	Klotild királyné †	Erazmus	22 Baziliszka
Szomb	4 155	Kerény pk, vt. †	Karpác, Flór.	23 Mihály pk
Vas.	5 156	B.1.Sz. H. v. Bon.	B.Tr., Vendel	24 D. Pünk. vas.
Hétfő	6 157	Norb.hv. Jéz.sz.v.	Longin	25 Pünkösd hét.
Kedd	7 158	Róbert apát, hv.	Lukréczia	26 Korp., Alph.
Szerda	8 159	Medárd pk, hv.	Medárd	27 Hellád, Ther.
Csüt.	9 160	Urnap P. és F.	Primus. Fel.	28 Eutik, Niczét
Pént.	10 161	Margit királynő †	Onufer, Oliva	29 Teodozia vt.
Szomb	11 162	Barnabás apostol	Barnabás	30 Izsák szerz.
Vas.	12 163	B.2. Fakund. Ján.	B.1.Tr. Bazil.	31 D. 1. Mindsz.
Hétfő	13 164	Páduai Antal hv.	Tóbiás	1 Jún. Jusztin
Kedd	14 165	Nagy Vazul hv.	Elizeus	2 Nikefor
Szerda	15 166	Vid és Szerény	Vid, Szerény	3 Luczillián
Csüt.	16 167	Bennó, Reg. Fer.	Jusztina	4 Metrofán pt.
Pént.	17 168	Adolf, Rajner †	Folkmár	5 Dorotheus
Szomb	18 169	Márk, Marzellian	Arnulf	6 Besszárion
Vas.	19 170	B. 3. Gyárfás	B. 2.Tr. Szilv.	7 D. 2. Teodót
Hétfő	20 171	Szilvér pápa vt.	Szilás, Flór.	8 Stratil. Tivad.
Kedd	21 172	Gonzága Alajos	Albán, Alajos	9 A. Czirill
Szerda	22 173	Paulin hv.	Ákos, Paulin	10 Sándor, Antal
Csüt.	23 174	Etelréda kir. Szid.	Vazul	11 Bertal., Barn.
Pént.	24 175	Sz. Iván szület. †	Sz. Iván szül.	12 Onufriusz
Szomb	25 176	Prosper, Vilmos	Eulog, Vilmos	13 Aquilina vt.
Vas.	26 177	B. 4., János, Pál	B. 3.Tr., Jer.	14 D. 3. Elizeus
Hétfő	27 178	László m. király	László m. kir.	15 Vid napja
Kedd	28 179	II. Leo pápa, †	Leo és Jozua	16 Tikon pk.
Szerd.	29 180	Péter és Pál	Péter, Pál	17 Manuel, Saul.
Csüt.	30 181	Pál apostol eml.	Pál ap. emléke	18 Leoncz, Ipat.

☉ HT. Jún. 5. 11 ó. 55 p. este.

☽ UN. Jún 13. 2 ó. 51 p. este.

Akadémiai ülések
Junius havában.

- Június 6. I. osztály.
> 13. II. osztály.
> 20. III. osztály.
> 27. *Összes ülés.*

II

Június 1887.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Órák a valódi délben		
	5647. Szivan Tamusz		1304. Ramadân Sevval		ó.	p.	mp.
1	9		9		11	57	31·3
2	10		10			57	40·3
3	11		11	36. Dsuma		57	49·8
4	12	Szabbat Nasszo	12			57	59·5
5	13		13	} Szerencse-napok	11	58	9·7
6	14		14			58	20·1
7	15		15			58	30·9
8	16		16			58	41·9
9	17		17			58	53·3
10	18		18	37. Dsuma, Jéz. e. k.		59	4·9
11	19	Szabbat Bechaal.	19			59	16·8
12	20		20		11	59	28·9
13	21		21			59	41·2
14	22		22			59	53·7
15	23		23		12	0	6·3
16	24		24			0	19·1
17	25		25	38 Dsuma		0	32·1
18	26	Szab. Selach lecha	26			0	45·1
19	27		27	Mindenható éjje	12	0	58·1
20	28		28			1	11·2
21	29		29	<small>Gyásznap Bécs előtti csata- vesztés miatt</small>		1	24·3
22	30	Ros Hachodes	30	Bőjt vége		1	37·4
23	1	Tamusz, Ros Hach.	1	Sevval, Nagy Beir.		1	50·5
24	2		2	39. Dsuma, N. Beir.		2	3·4
25	3	Szabbat Korah	3	Nagy Beiram		2	16·3
26	4		4		12	2	29·0
27	5		5			2	41·6
28	6		6			2	54·0
29	7		7	Hamza halálnapja		3	6·2
30	8		8			3	18·1

☉ UH. Jún. 21. 0 ó. 9 p. este.

☾ EN. Jún. 28. 11 ó. 17 p. reggel.

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold			
	hossza o /	declin. o /	kelte ó. p.	lem. ó. p.	hossza	declin. o /	kelte ó. p.	lemen. ó. p.
1	70 35	Π 22 3 é.	4 7	7 49	♄	0 33 d.	2 17 e.	1 48 r.
2	71 33	" 22 11	6	50	♄	5 21	3 33	2 17
3	72 30	" 22 18	6	51	♄	9 52	4 50	2 48
4	73 27	" 22 26	5	52	♄	13 48	6 5	3 22
5	74 25	Π 22 32 é.	4 5	7 53	♄	16 51 d.	7 17 e.	4 0 r.
6	75 22	" 22 39	4	54	♄	18 52	8 23	4 42
7	76 19	" 22 45	3	55	♄	19 44	9 22	5 32
8	77 17	" 22 51	3	56	♄	19 27	10 10	6 28
9	78 14	" 22 56	3	57	♄	18 8	10 51	7 27
10	79 12	" 23 1	2	57	♄	15 57	11 26	8 29
11	80 9	" 23 5	2	58	♄	13 5	11 56	9 31
12	81 6	Π 23 9 é.	4 2	7 58	♄	9 43 d.	reggel	10 33 r.
13	82 3	" 23 13	2	59	♄	6 1	0 22 r.	11 35
14	83 1	" 23 16	2	59	♄	2 6 d.	0 46	0 37 e.
15	83 58	" 23 19	2	8 0	♄	1 54 é.	1 9	1 38
16	84 55	" 23 21	2	0	♄	5 52	1 33	2 40
17	85 53	" 23 23	2	0	♄	9 38	1 57	3 43
18	86 50	" 23 25	2	0	♄	13 4	2 24	4 47
19	87 47	Π 23 26 é.	4 2	8 0	Π	16 0 é.	2 56 r.	5 50 e.
20	88 44	" 23 27	2	1	Π	18 12	3 32	6 52
21	89 42	☽ 23 27	2	1	☽	19 30	4 16	7 52
22	90 39	" 23 27	3	1	☽	19 45	5 7	8 46
23	91 36	" 23 27	3	1	☽	18 51	6 6	9 33
24	92 33	" 23 26	3	1	☽	16 49	7 12	10 16
25	93 31	" 23 24	4	1	☽	13 47	8 23	10 53
26	94 28	☽ 23 23 é.	4 4	8 1	♄	9 56 é.	9 36 r.	11 24 e.
27	95 25	" 23 20	4	1	♄	5 31	10 51	11 54
28	96 22	" 23 18	4	1	♄	0 47 é.	0 6 e.	reggel
29	97 20	" 23 15	5	1	♄	3 59 d.	1 21	0 23 r.
30	98 17	" 23 12	5	1	♄	8 31	2 35	0 51

A nap hossza jún. 1-én:

15. 42 p.

A nap jún. 21-ig 17 p.-el nő:
innen jún. végéig 3 p.-el fogy.

A leghosszabb nap jún 21-én:
15 ó. 59 p.

☽ HT. Jún. 5. 11 ó. 55 p. e.

☽ UN. Jún. 13. 2 ó. 51 p. e.

☽ UH. Jún. 21. 0 ó. 9 p. e.

☽ EN. Jún. 28. 11 ó. 17 p. r.

Bolygók

jegyé és neve	hó napja	recta ascens. ó. p.	declin. o	kelte ó. p.	delel. ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	1	5 1	24 3 é.	4 21 r.	0 23 e.	8 25 e.
	7	5 56	25 19	4 42	0 54	9 6
	13	6 45	25 5	5 11	1 20	9 29
	19	7 28	23 41	5 39	1 39	9 39
	25	8 3	21 33	6 1	1 50	9 39
♀ Venus	1	7 35	23 58 é.	6 56 r.	2 57 e.	10 58 e.
	7	8 4	22 42	7 7	3 2	10 57
	13	8 32	21 7	7 21	3 6	10 51
	19	8 58	19 14	7 35	3 9	10 43
	25	9 24	17 7	7 47	3 11	10 35
♂ Mars	1	3 58	20 37 é.	3 37 r.	11 20 r.	7 3 e.
	7	4 16	21 29	3 26	11 14	7 2
	13	4 34	22 13	3 15	11 8	7 1
	19	4 51	22 50	3 6	11 2	6 58
	25	5 9	23 19	2 56	10 56	6 56
♃ Jupiter	1	13 41	9 0 d.	3 40 e.	9 3 e.	2 26 r.
	9	13 39	8 53	3 15	8 29	2 3
	17	13 38	8 50	2 33	7 57	1 21
	25	13 38	8 51	2 1	7 25	0 49
♄ Saturnus	1	7 28	21 59 é.	6 58 r.	2 49 e.	10 40 e.
	11	7 33	21 50	6 25	2 15	10 5
	21	7 38	21 39	5 51	1 40	10 9
♅ Uranus	1	12 32	2 42 d.	2 3 e.	7 54 e.	1 45 r.
	11	12 32	2 41	1 22	7 14	1 6
	21	12 32	2 41	0 43	6 35	0 27
♆ Neptun	1	3 45	18 8 é.	3 37 r.	11 6 r.	6 35 e.
	11	3 46	18 12	2 59	10 29	5 59
	21	3 48	18 16	2 20	9 50	5 20

Merkur e hó vége felé a Nap lenyugta után a nyugoton látható.

Venus esti csillag, e hó vége felé 10 óra után leszáll.

Mars e hó vége felé reggel látható.

Jupiter e hó közepén este 8 óra körül delel, és reggel 2 óra körül lenyugszik. Mozgása retrograd.

Saturnus este látható, 20-án este 10 óraker a Merkurral együtt áll.

Uranus e hó közepe felé este 7 óraker delel, és reggel 1 óraker lenyugszik, 30-án a Nappal negyedfényben van.

Július 1887.

I.

Hét, hó és év napja	Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. jún., júl.,
Pént. Szomb	1 182 2 183	Tibold hv., rem.† Sarlós Bold.-assz.	Tibold S. B. A., Coel.
Vas. Hétfő Kedd Szerda Csüt. Pént. Szomb	3 184 4 185 5 186 6 187 7 188 8 189 9 190	R. 5. Hel. pk, hv. Ulrik pk, hv. Domicius vt., Vil. Izsaiás proféta Vilibald pk, hv. Izab.kir.-nő,Gil.† Veronika sz.	B. 4. Tr. K. S. Ulrik Sarolta Izsaiás prof. Vilib., Eszter Gillyén Ludovika
Vas. Hétfő Kedd Szerda Csüt. Pént. Szomb	10 191 11 192 12 193 13 194 14 195 15 196 16 197	B. 6. Amália sz. I. Pius pápa, vt. Gualbert Ján. hv. Jenőpk, vt., Marg. Bonaventúra pk. Apostolok oszl.† Karmelh. Bold.-a.	B.5.Tr.Hétfív Eleonora Henrik Margit Bonaventúra, Apost.oszlás. Rúth
Vas. Hétfő Kedd Szerda Csüt. Pént. Szomb	17 198 18 199 19 200 20 201 21 202 22 203 23 204	B. 7. L. M. ünn. Arnulf pk, hv. Páli Vincze hv. Illés proféta Dániel proféta Mária Magdolna Apollinár pk, hv.	B. 6. Tr. Elek Jenő Jusztá és Ruf. Illés Paulina Mária Magd. Apollinár
Vas. Hétfő Kedd Szerda Csüt. Pént. Szomb	24 205 25 206 26 207 27 208 28 209 29 210 30 211	B. 8. Krisztina v. Jakab apostol Anna B. A. anyja Pantaleon vt. I. Győző p., Márta sz., Beatr.† Abdon és Szen.	B. 7. Tr. Kr. Jakabapost. Anna Márta Pentele,Sáms. Beatrix Abdon és Sz.
Vas.	31 212	B. 9. Loyolai Ig.	B.8.Tr. Ernő
			19 Judás ap. 20 Method pk. 21 D.4. Julián vt. 22 Özs. vt.és Zin. 23 Agrip.és Urb. 24 Sz.Iván.szül. 25 Febrónia vt. 26 Thess. Dávid 27 Sámson áld. 28 D. 5.P.P.b. v. 29 Péter és Pál 30 12 ap.zsinatja 1 Júl. Kozma 2 B. Assz.meze 3 Jáczint vt. 4 Kret. András 5 D. 6. Atanáz 6 Szizoesz Luk. 7 Mal. Tamás 8 Prokóp vt. 9 Pangrácz 10 45 vértanu 11 Eufémia,Olga 12 D. 7. Prokol 13 Gáb. főan. zs. 14 Aquilla ap. 15 Czerik, Judit 16 Atenogén 17 Mária nvt. 18 Emilian, J.

☉ HT. Júl. 5. 9 ó. 50 p. reggel.

☽ UN. Júl. 13. 8 ó. 13 p. reggel.

Július 1887.

II

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Órák a valódi délben ó. p. mp.
	5647. Tamusz Ab		1304. Sevval Dsú'l-kade		
1	9		9	40 Dsuma	12 3 29·8
2	10	Szabbat Chukat	10		3 41·3
3	11		11		12 3 52·4
4	12		12		4 3·3
5	13		13	} Szerencse-napok	4 13·8
6	14		14		4 24·1
7	15		15		4 33·9
8	16		16	41. D., Ohudi ütk. n.	4 43·4
9	17	Szabbat Balak	17		4 52·6
10	18	Sivaassz. bet. (B.n.)	18		12 5 1·3
11	19		19		5 9·6
12	20		20		5 17·5
13	21		21		5 25·0
14	22		22		5 32·0
15	23		23	42. Dsuma	5 38·6
16	24	Szabbat Pinkasz	24		5 44·6
17	25		25		12 5 50·2
18	26		26		5 55·3
19	27		27		5 59·8
20	28		28		6 3·8
21	29		29		6 7·3
22	1	Ab, Ros Hachodes	1	Dsú'l-kade, 43. D.	6 10·2
23	2	Szab. Matot-Maszeh	2		6 12·5
24	3		3		12 6 14·3
25	4		4	A 7 alvó a barlangba megy.	6 15·4
26	5		5	Ábr. Kaabát építi.	6 15·9
27	6		6		6 15·8
28	7		7	Móz. átv. a Nil foly.	6 15·1
29	8		8	44. Dsuma	6 13·8
30	9	Szabbat Debarim	9		6 11·8
31	10	Tisah beab (Bójtñ.)	10		6 9·2

☉ UH. Júl. 20. 10 ó. 6 p. este.

☽ EN. Júl. 27. 3 ó. 47 p. este.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d			
	hossza o ' "	declin. o ' "	kelte ó. p.	lem. ó. p.	hossza	declin. o ' "	kelte ó. p.	lemen. ó. p.
1	99 14	☉ 23 8 é.	4 6	8 1	☿ 12 34 d.	3 48 e.	1 22 r.	
2	100 11	" 23 4	6	0	♁ 15 53	5 0	1 57	
3	101 8	☉ 22 59 é.	4 7	8 0	♂ 18 16 d.	6 8 e.	2 37 r.	
4	102 5	" 22 54	8	0	♁ 19 34	7 7	3 23	
5	103 3	" 22 49	8	7 59	♁ 19 43	8 0	4 14	
6	104 0	" 22 43	9	59	♁ 18 48	8 46	5 12	
7	104 57	" 22 37	10	59	♁ 16 56	9 24	6 13	
8	105 54	" 22 30	11	58	♁ 14 18	9 56	7 16	
9	106 51	" 22 23	12	58	♁ 11 5	10 25	8 19	
10	107 48	☉ 22 16 é.	4 13	7 57	♁ 7 27 d.	10 50 e.	9 22 r.	
11	108 46	" 22 8	14	57	♁ 3 35 d.	11 14	10 24	
12	109 43	" 22 0	15	56	♁ 0 24 e.	11 37	11 25	
13	110 40	" 21 52	16	56	♁ 4 23	éjfélnkor	0 25 e.	
14	111 37	" 21 43	17	55	♁ 8 13	reggel	1 27	
15	112 35	" 21 34	18	54	♁ 11 47	0 26 r.	2 30	
16	113 32	" 21 24	19	53	♁ 14 54	0 55	3 33	
17	114 29	☉ 21 14 é.	4 19	7 52	♁ 17 24 é.	1 28 r.	4 36 e.	
18	115 26	" 21 4	20	51	♁ 19 6	2 8	5 37	
19	116 24	" 20 53	21	40	☉ 19 46	2 56	6 35	
20	117 21	" 20 42	22	49	☉ 19 17	3 52	7 26	
21	118 18	" 20 31	23	48	♁ 17 39	4 57	8 12	
22	119 16	" 20 19	24	47	♁ 14 52	6 7	8 51	
23	120 13	♁ 20 7	25	46	♁ 11 10	7 22	9 26	
24	121 10	♁ 19 54 é.	4 26	7 45	♁ 6 48 é.	8 38 r.	9 57 e.	
25	122 8	" 19 42	27	44	♁ 2 2 é.	9 54	10 27	
26	123 5	" 19 29	28	43	♁ 2 48 d.	11 10	10 56	
27	124 2	" 19 15	29	42	♁ 7 26	0 25 e.	11 27	
28	125 0	" 19 2	31	40	♁ 11 36	1 38	11 59	
29	125 57	" 18 48	32	39	♁ 15 5	2 50	reggel	
30	126 54	" 18 33	33	37	♁ 17 41	3 57	0 36 r.	
31	127 52	♁ 18 19 é.	4 35	7 36	♁ 19 16 d.	4 59 e.	1 18 r.	

A nap hossza júl. 1-én:
15 ó. 55 p.
A nap júliusban 54 perczel
fogy.

☉ HT. Júl. 5. 9 ó. 50 p. reg.
☾ UN. Júl. 13. 8 ó. 13 p. reg.
♁ UH. Júl. 20. 10 ó. 6 p. este.
♁ EN. Júl. 27. 3 ó. 47 p. este.

Július 1887.

B o l y g ó k

jegy és neve	hó napja	recta ascens. ó. p.	declin o	kelte ó. p.	delel. ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	1	8 29	19 5 é.	6 19 r.	1 53 e.	9 27 e.
	7	8 47	16 39	6 25	1 47	9 9
	13	8 55	14 40	6 19	1 31	8 43
	19	8 52	13 29	5 58	1 4	8 10
	25	8 38	13 29	5 22	0 27	7 32
♀ Venus	1	9 48	14 47 é.	8 0 r.	3 12 e.	10 24 e.
	7	10 11	12 18	8 11	3 11	10 11
	13	10 32	9 43	8 22	3 9	9 56
	19	10 53	7 4	8 30	3 5	9 40
	25	11 11	4 24	8 37	3 0	9 23
♂ Mars	1	5 27	23 41 é.	2 51 r.	10 51 r.	6 51 e.
	7	5 45	23 55	2 44	10 45	6 46
	13	6 3	24 1	2 37	10 39	6 41
	19	6 20	23 59	2 31	10 33	6 35
	25	6 38	23 51	2 26	10 27	6 28
♃ Jupiter	1	13 39	8 54 d.	1 38 e.	7 2 e.	0 26 r.
	9	13 40	9 3	1 8	6 31	11 54 e.
	17	13 41	9 15	0 40	6 2	11 24
	25	13 44	9 31	0 11	5 32	10 53
♄ Saturnus	1	7 43	21 27 é.	5 18 r.	1 6 e.	8 54 e.
	11	7 48	21 14	4 46	0 32	8 18
	21	7 54	21 1	4 13	11 58 r.	7 43
♅ Uranus	1	12 32	2 44 d.	0 4 e.	5 55 e.	11 46 e.
	11	12 33	2 48	11 26 r.	5 17	11 8
	21	12 34	2 55	10 48	4 38	10 28
♆ Neptun	1	3 49	18 20 é.	1 41 r.	9 12 r.	4 43 e.
	11	3 50	18 24	1 3	8 34	4 5
	21	3 51	18 26	0 25	7 56	3 27

Merkur e hó elején a Nap lenyugta után nyugaton látható.

Venus esti csillag, e hó vége felé 9 óra után lenyugszik.

Mars reggel látható.

Jupiter e hó elején éjfél körül lenyugszik, 20-án a Nappal negyedfényben van.

Uranus este látható, e hó közepe felé este 11 órakor lenyugszik.

Augusztus 1887.

I.

Hét, hó és év napja	Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. július, aug.
Hétfő	1 213 Vasas sz. Péter	Vasas Péter	20 Illés próféta
Kedd	2 214 Porczyunkula	Gusztáv	21 Simeon, Ján.
Szerda	3 215 István I. vt. er. f.	Ágost	22 Mária Magd.
Csüt.	4 216 Domonkos hv.	Domonkos	23 Fókáz vt., E.
Pént.	5 217 Havi Bold.-assz †	Ozvald	24 Krisztina, R.
Szomb	6 218 Urunk szine vált.	Urunk sz.vált.	25 Anna hal., O.
Vas.	7 219 B. 10. Kajetán hv.	B.9. Tr., Don.	26 D. 9. Hermol.
Hétfő	8 220 Czirjék vt.	Czirjék	27 Panteleon
Kedd	9 221 Román vt.	Róland	28 Prokór, Nik.
Szerda	10 222 Lőrincz vt.	Lőrincz	29 Kallinik, T.
Csüt.	11 223 Zsuzsanna vt., T.	Armin	30 Sziláz, Angy.
Pént.	12 224 Klára sz. †	Klára	31 Eudoczim
Szomb	13 225 Ipoly vt., Kassz. †	Ipoly	1 Aug. B. A. b. k.
Vas.	14 226 B. 11. B. A. elh.	B. 10. Tr. Özs.	2 D. 10. Istv. vt.
Hétfő	15 227 Nagy Bold. A.	Nagy B. Assz.	3 Izsák, Dömj.
Kedd	16 228 Rókus hv.	Rókus	4 7gyermek vt.
Szerda	17 229 Liberát apát, vt.	Augusztá, B.	5 Eusignius vt.
Csüt.	18 230 Ilona császárné	Agapét	6 Urunk szinv.
Pént.	19 231 Lajos pk †	Szebald, Tekl.	7 Domecz, P.
Szomb	20 232 István m. király	István m. kir.	8 Emilián, M.
Vas.	21 233 B. 12. Sz. Joakim	B. 11. Tr. Ad.	9 D. 11. Máty. ap.
Hétfő	22 234 Timoté vt.	Timoté	10 Lőrincz
Kedd	23 235 Beniezi Fülöphv.	Záké	11 Euplus, Vazul
Szerda	24 236 Bertalan apostol	Bertalan	12 Fokius, Anik.
Csüt.	25 237 Lajos kir.	Lajos	13 Maxim hv.
Pént.	26 238 Sámuel próf. †	Sámuel	14 B. A. b. vége
Szomb	27 239 Kalaszanzi J. hv.	Gebhárd	15 N. B. Asszony
Vas.	28 240 B. 13. Ágoston	B. 12. Tr. Ág.	16 D. 12. Dioméd
Hétfő	29 241 Sz. Iván lefejez.	Sz. Iván lef.	17 Miron, Straton
Kedd	30 242 Limai Róza sz.	Rebekka	18 Flór és Lór
Szerda	31 243 Bajmond hv.	Paulin pk.	19 András vt.

☉ HT. Aug. 3. 9 ó. 56 p. este.

☽ UN. Aug. 12. 0 ó. 53 p. reggel.

II

Augusztus 1887.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Órák a valódi délben		
	5647. Ab Ellul	1304. Dsû'l-kade Dsû'l-hedse	ó.	p.	mp.
1	11	11	12	6	6·0
2	12	12		6	2·2
3	13	13		5	57·8
4	14	14	}	5	52·8
5	15	15		} Szerencse-napok 45. Dsuma	5
6	16 Szab. Vaetchanan	16			5
7	17	17	12	5	34·2
8	18	18		5	26·8
9	19	19		5	18·8
10	20	20		5	10·3
11	21	21		5	1·3
12	22	22	}	4	51·7
13	23 Szabbat Ekeb	23		} 46. Dsuma	4
14	24	24	12		4
15	25	25		4	19·7
16	26	26		4	7·9
17	27	27		3	55·7
18	28	28		3	43·0
19	29	29	}	3	29·8
20	30 Sz. Reeh, Ros Hach.	30		} 47. Dsuma	3
21	1 Ellul, Ros Hachod.	1 Dsû'l-hedse	12		3
22	2	2		2	47·2
23	3	3		2	32·1
24	4	4		2	16·5
25	5	5		2	0·4
26	6	6	}	1	44·0
27	7 Szabbat Softim	7		} 48. Dsuma	1
28	8	8	Isten kinyilatkozta.		12
29	9	9		0	52·2
30	10	10	Kis Beiram	0	34·2
31	11	11		0	15·8

☉ UH. Aug. 19. 6 ó. 55 p. reggel.
☾ EN. Aug. 25. 9 ó. 37 p. este.

Augusztus 1887.

III

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d					
	hossza		declin.	kelte	lem.	hossza	declin.		kelte	lemer.
	o	'	o	'	ó. p.		ó. p.	o		
1	128	49	Ω	18 4 é.	4 36	7 34	∩	19 46 d.	5 55 e.	2 7 r.
2	129	47	"	17 49	37	33	∩	19 11	6 42	3 2
3	130	44	"	17 33	39	32	≡	17 39	7 22	4 1
4	131	41	"	17 17	40	30	≡	15 16	7 57	5 3
5	132	39	"	17 1	42	29	×	12 14	8 26	6 6
6	133	36	"	16 45	43	28	×	8 43	8 52	7 8
7	134	34	Ω	16 28 é.	4 44	7 26	×	4 54 d.	9 16 e.	8 11 r.
8	135	31	"	16 11	46	24	γ	0 56 d.	9 40	9 12
9	136	29	"	15 54	47	22	γ	3 3 é.	10 4	10 13
10	137	26	"	15 37	48	21	8	6 55	10 28	11 14
11	138	24	"	15 19	50	19	8	10 34	10 55	0 17 e.
12	139	22	"	15 1	51	17	8	13 49	11 26	1 18
13	140	19	"	14 43	52	16	Π	16 31	reggel	2 20
14	141	17	Ω	14 25 é.	4 53	7 14	Π	18 31 é.	0 2 r.	3 20 e.
15	142	15	"	14 6	55	13	⊖	19 36	0 45	4 20
16	143	12	"	13 47	56	11	⊖	19 37	1 36	5 14
17	144	10	"	13 28	57	9	Ω	18 27	2 37	6 2
18	145	8	"	13 9	59	7	Ω	16 6	3 45	6 46
19	146	6	"	12 49	5 1	6	♍	12 41	4 58	7 24
20	147	3	"	12 30	2	4	♍	8 25	6 17	7 57
21	148	1	Ω	12 10 é.	5 4	7 2	♋	3 37 é.	7 36 r.	8 27 e.
22	148	59	"	11 50	5	0	♋	1 22 d.	8 54	8 57
23	149	57	♍	11 30	6	6 58	♋	6 13	10 12	9 28
24	150	55	"	11 9	7	57	♌	10 37	11 28	10 0
25	151	53	"	10 59	8	55	♌	14 20	0 41 e.	10 37
26	152	51	"	10 28	9	53	♌	17 10	1 50	11 18
27	153	49	"	10 7	11	51	♌	19 0	2 54	reggel
28	154	47	♍	9 46 é	5 12	6 49	∩	19 45 d.	3 50 e.	0 4 r.
29	155	45	"	9 24	13	47	∩	19 25	4 40	0 57
30	156	43	"	9 3	15	45	∩	18 8	5 23	1 53
31	157	41	"	8 42	17	43	∩	15 59	5 58	2 53

A nap hossza aug. 1-én:

14 ó. 58 p.

A nap augusztusban 1 ó. 32
percczel fogy.

- ☉ HT. Aug. 3. 9 ó. 56 p. este.
- ☾ UN. Aug. 12. 0 ó. 53 p. reg.
- ♌ UH. Aug. 19. 6 ó. 55 p. reg.
- ♋ EN. Aug. 25. 9 ó. 37 p. este.

IV

Augusztus 1887.

B o l y g ó k						
jegye és neve	hó napja	recta ascens. ó. p.	declin. ° ' "	kelte ó. p.	delel. ó. p.	lemez. ó. p.
♀ Merkur	1	8 19	14 50 é.	4 29 r.	11 40 r.	6 51 e.
	7	8 10	16 30	3 46	11 7	6 28
	13	8 17	17 49	3 23	10 51	6 19
	19	8 41	18 5	3 23	10 51	6 19
	25	9 18	16 44	3 43	11 5	6 27
♀ Venus	1	11 31	1 21 é.	8 42 r.	2 52 e.	9 2 e.
	7	11 45	1 10 d.	8 45	2 43	8 41
	13	11 57	3 31	8 43	2 31	8 19
	19	12 6	5 37	8 38	2 16	7 54
	25	12 11	7 22	8 27	1 58	7 29
♂ Mars	1	6 58	23 32 é.	2 20 r.	10 19 r.	6 18 e
	7	7 15	23 8	2 16	10 13	8 10
	13	7 32	22 38	2 12	10 6	6 0
	19	7 49	22 2	2 8	9 59	5 50
	25	8 5	21 20	2 5	9 52	5 39
♃ Jupiter	1	13 46	9 46 d.	11 49 r.	5 9 e.	10 29 e.
	9	13 50	10 8	11 22	4 40	9 58
	17	13 54	10 32	10 56	4 12	9 28
	25	13 58	10 52	10 30	3 45	9 0
	♄ Saturnus	1	8 0	20 45 é.	3 37 r.	11 21 r.
11		8 5	20 31	3 5	10 47	6 29
21		8 10	20 16	2 32	10 13	5 54
♅ Uranus	1	12 35	3 4 d.	10 7 r.	3 56 e.	9 45 e.
	11	12 37	3 14	9 30	3 19	9 8
	21	12 39	3 26	8 52	2 41	8 30
♆ Neptun	1	3 52	18 29 é.	11 41 e.	7 13 r.	2 45 e.
	11	3 52	18 30	11 2	6 34	2 6
	21	3 53	18 31	10 22	5 54	1 26

Merkur e hó közepe felé a Nap kelte előtt a keleten látható.

Venus esti csillag, e hó 14-én legnagyobb fényében ragyog. Fényereje 43·2-szer nagyobb mint a Wega csillagé.

Mars reg. 2 óra után felkel, 28-án a Saturnussal együtt áll.

Jupiter este látható.

Saturnus reggel látható.

Uranus este látható.

Neptun e hó 23-án a Nappal negyedfényben van.

Szeptember 1887.

I

Hét, hó és év napja	Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. aug., szept.
Csüt.	1 244	Egyed apát, rem.	20 Sámuel prof.
Pént.	2 245	Ruszka Miklós †	21 Tádé ap., Vaz.
Szomb	3 246	Szerápia, Szabina	22 Agatonik vt.
Vas.	4 247	B.14. Örangy. ün.	B.13. Tr. Roz.
Hétfő	5 248	Viktorin pk, vt.	Herkules
Kedd	6 249	Zakariás próféta	Magnusz
Szerda	7 250	Regina sz., vt.	Regina
Csüt.	8 251	Kisasszony	Kisasszony
Pént.	9 252	Gorgon, Doreté †	Gorgon, Brun.
Szomb	10 253	Tolentinoi Miklós	Jodók
Vas.	11 254	B. 15. B. A. n. n.	B.14. Tr. Prót.
Hétfő	12 255	Tobiás pk	Szir. Tóbiás
Kedd	13 256	Móril pk, Amát	Maternusz
Szerda	14 257	Sz. † felmagaszt.	Sz. † felmag.
Csüt.	15 258	Nikom. vt., Hild.	Nikoméd
Pént.	16 259	Eufémia sz., L. †	Eufémia
Szomb	17 260	Lambert pk, vt.	Lambert
Vas.	18 261	B.16. Hétf. B. A. ü.	B. 15. Tr. Tit.
Hétfő	19 262	Január pk, vt.	Szidónia
Kedd	20 263	Euszták vt.	Fauszta
Szerda	21 264	Máté ap. Kánt. †	Máté apostol
Csüt.	22 265	Móricz vt.	Móricz
Pént.	23 266	Tekla sz., vt. †	Tekla
Szomb	24 267	Gellért pk, vt. †	Gellért
Vas.	25 268	B.17. Kleofás	B.16. Tr. Kl.
Hétfő	26 269	Cziprián, Juszt.	Cziprián
Kedd	27 270	Kozma, Demjén	Adolf
Szerda	28 271	Venczel kir., vt.	Venczel
Csüt.	29 272	Mihály főangyal	Mih. főangyal
Pént.	30 273	Jeromos egyht. †	Jeromos
			13 D.16. Kornél
			14 Sz. † felmag.
			15 Nikétás vt.
			16 Eufémia vt.
			17 Zsófia vt.
			18 Eum., Ariad.

⊕ HT. Szept. 2. 0 ó. 29 p. este.

⊕ UN. Szept. 10. 4 ó. 19 p. este.

II

Szeptember 1887.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Órák a valódi délben		
	5647. Ellul	5648. Tisri	1304. Dsu'l-hedse	1305. Moharrem	ó.	p.	mp.
1	12		12		11	59	57·1
2	13		13	49. Dsuma		59	38·2
3	14	Szabbat Ki Szeceze	14	Szerencse-napok		59	18·9
4	15		15	Szerencse-nap	11	58	59·4
5	16		16			58	39·6
6	17		17			58	19·6
7	18		18	Tó-ünnep		57	59·5
8	19		19			57	39·1
9	20		20	50. Dsuma		57	18·6
10	21	Szabbat Ki Szabo	21			56	57·9
11	22		22	Béke-ünnep	11	56	37·2
12	23		23			56	16·3
13	24		24			55	55·4
14	25		25	Ali gyúr. visszaad.		55	34·4
15	26		26			55	13·3
16	27		27	51. Dsuma		54	52·2
17	28	Szab. Niezabim	28			54	31·1
18	29		29		11	54	10·0
19	1	Tisri, 5648. Ujév	1	Moharr. 1305. Ujév		53	48·9
20	2	Ros Hasanah	2			53	27·9
21	3	Czom Gedaljahu	3			53	6·9
22	4		4			52	46·0
23	5		5	1. Dsuma		52	25·1
24	6	Szabbat Vajelech	6			52	4·4
25	7		7		11	51	43·7
26	8		8			51	23·3
27	9		9			51	2·9
28	10	Jom Kippur	10	Husseín halálnapja		50	42·8
29	11		11			50	22·9
30	12		12	2. Dsuma		50	3·3

☉ UH. Szept. 17. 3 ó. 16 p. este.

☽ EN. Szept. 24. 6 ó. 20 p. reggel.

Szeptember 1887.

III

Hó napja	☉ Nap				☾ Hold				
	hossza	declin.	kelte	lem.	hossza	declin.	kelte	lemen.	
	o /	o /	ó. p.	ó. p.	o /	o /	ó. p.	ó. p.	
1	158 39	mp	8 20 é.	5 18	6 41	☾	13 8 d.	6 29 e.	3 55 r.
2	159 37	"	7 58	19	39	☾	9 45	6 56	4 59
3	160 35	"	7 36	21	37	☾	6 1	7 20	6 2
4	161 33	mp	7 14 é.	5 22	6 35	☽	2 3 d.	7 44 e.	7 3 r.
5	162 31	"	6 52	24	33	☽	1 57 é.	8 7	8 4
6	163 29	"	6 30	25	31	☽	5 52	8 31	9 6
7	164 28	"	6 7	26	29	☽	9 35	8 57	10 7
8	165 26	"	5 45	28	27	☽	12 56	9 26	11 8
9	166 24	"	5 22	29	24	☽	15 47	9 59	0 8 e.
10	167 23	"	4 59	31	22	☽	18 0	10 37	1 9
11	168 21	mp	4 37 é.	5 32	6 20	☽	19 23 é.	11 23 é.	2 7 e.
12	169 19	"	4 14	34	18	☽	19 49	reggel	3 2
13	170 18	"	3 51	35	16	☽	19 8	0 18 r.	3 52
14	171 16	"	3 28	36	14	☽	17 18	1 22	4 37
15	172 15	"	3 5	38	12	☽	14 20	2 31	5 16
16	173 14	"	2 41	39	10	mp	10 24	3 47	5 52
17	174 12	"	2 18	40	8	mp	5 43	5 7	6 25
18	175 11	mp	1 55 é.	5 42	6 6	☽	0 37 é.	6 28 r.	6 56 e.
19	176 9	"	1 32	43	4	☽	4 29 d.	7 49	7 26
20	177 8	"	1 8	44	2	☽	9 16	9 9	7 59
21	178 7	"	0 45	45	0	☽	13 22	10 26	8 35
22	179 6	"	0 22 é.	47	5 58	☽	16 36	11 39	9 15
23	180 4	☽	0 2 d.	48	56	☽	18 45	0 46 e.	9 59
24	181 3	"	0 25	50	54	☽	19 47	1 47	10 51
25	182 2	☽	0 48 d.	5 51	5 51	☽	19 42 d.	2 39 e.	11 48 e.
26	183 1	"	1 12	53	49	☽	18 37	3 23	reggel
27	184 0	"	1 35	54	47	☽	16 39	4 0	0 47 r.
28	184 59	"	1 59	55	45	☽	13 56	4 32	1 49
29	185 58	"	2 22	57	43	☾	10 40	5 0	2 51
30	186 57	"	2 45	58	41	☾	7 1	5 25	3 53

A nap hossza szept. 1-én:
13 ó. 23 p.

A nap szeptemberben 1 ó.
40 percczel fogy.

☽ HT. Szept. 2. 0 ó. 29 p. e.

☽ UN. Szept. 10. 4 ó. 19 p. e.

☽ UH. Szept. 17. 3 ó. 16 p. e.

☽ EN. Szept. 24. 6 ó. 20 p. r.

IV

Szeptember 1887.

Bolygók

jegye és neve	hó napja	recta	declin.	kelte	delel.	lemen.
		ascens. ó. p.	o ' /	ó. p.	ó. p.	ó. p.
♀ Merkur	1	10 10	13 9 é.	4 25 r.	11 29 r.	6 33 e.
	7	10 54	8 55	5 5	11 49	6 33
	13	11 35	4 14	5 44	0 7 e.	6 30
	19	12 14	0 30 d.	6 21	0 22	6 23
	25	12 50	5 3	6 53	0 34	6 15
♀ Venus	1	12 12	8 47 d.	8 7 r.	1 31 e.	6 55 e.
	7	12 7	9 16	7 40	1 2	6 24
	13	11 57	8 57	7 6	0 29	5 52
	19	11 45	7 48	6 24	11 53 r.	5 22
	25	11 32	6 2	5 41	11 16	4 53
♂ Mars	1	8 24	20 24 é.	2 2 r.	9 43 r.	5 24 e.
	7	8 39	19 32	1 59	9 35	5 11
	13	8 55	18 35	1 55	9 27	4 59
	19	9 10	17 34	1 51	9 18	4 35
	25	9 25	16 29	1 48	9 9	4 30
♃ Jupiter	1	14 3	11 24 d.	10 9 r.	3 21 e.	8 33 e.
	9	14 8	11 49	9 50	2 59	8 8
	17	14 14	12 19	9 22	2 23	7 36
	25	14 20	12 51	8 58	2 3	7 8
♄ Saturnus	1	8 16	20 1 é.	1 55 r.	9 34 r.	5 13 e.
	11	8 20	19 47	1 21	8 59	4 37
	21	8 24	19 34	0 47	8 24	4 1
♅ Uranus	1	12 41	3 40 d.	8 11 r.	1 59 e.	7 47 e.
	11	12 43	3 54	7 36	1 22	7 8
	21	12 45	4 8	7 0	0 45	6 30
♆ Neptun	1	3 53	18 31 é.	9 40 e.	5 12 r.	0 44 e.
	11	3 53	18 30	9 1	4 33	0 5
	21	3 53	18 28	8 21	3 53	11 25 r.

Mars reggel 2 óra körül felkel.

Jupiter este látható.

Saturnus e hó elején reggel 2 óra előtt felkel.

Hét, hó és év napja	Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. szept., okt.	
Szomb	1 274	Remig érsek	Remig	19 Trofim vt., T.
Vas.	2 275	B. 18. Olvasó ün.	B. 17. Tr. Leo.	20 D. 17. Euszták
Hétfő	3 276	Kandid vt.	Jair, Kandid	21 Kodrat, Döme
Kedd	4 277	Szerafi Ferencz	Szerafi Fer.	22 Fókáz
Szerda	5 278	Placid apát, vt.	Fidesz, Aurél	23 Sz. Iván fogs.
Csüt.	6 279	Brúnó	Frigyeske	24 Tekla sz., S.
Pént.	7 280	Jusztina, Márk †	Abadiás	25 Eufrozina
Szomb	8 281	Brigitta özv.	Pelágia	26 János hitt.,
Vas.	9 282	B. 19. Dénes pk	B. 18. Tr. Dén.	27 D. 18. Kalliszt.
Hétfő	10 283	Borgia Fer. hv.	Gideon	28 Kariton, V.
Kedd	11 284	Andronik vt., B.	Burkárd	29 Czirjék rem.
Szerda	12 285	Miksa pk, vt.	Miksa	30 Gergely pk
Csüt.	13 286	Kálmán vt., Ede	Ferike	1 Okt. B. A. o.
Pént.	14 287	Kalliszt pápa †	Kalliszt	2 Cziporján, J.
Szomb	15 288	Teréz sz.	Hedvig	3 Areop. Dénes
Vas.	16 289	B. 20. Gál apát	B. 19. Tr. Gál	4 D. 19. Hierót
Hétfő	17 290	Hedvig özv.	Florentin	5 Karitina, Jón.
Kedd	18 291	Lukács evang.	Lukács ev.	6 Tamás apost.
Szerda	19 292	Alkantarai Péter	Nándor	7 Szerg., Bak.
Csüt.	20 293	Vendel ap., Iréne	Vendel	8 Pelágia, Taj.
Pént.	21 294	Orsolya sz., vt. †	Orsolya, Vid.	9 Jakab apostol
Szomb	22 295	Kordula sz., Pul.	Kordula sz.	10 Eulámp és E.
Vas.	23 296	B. 21. Kap. János	B. 20. Tr. Sz.	11 D. 20. Fülöp
Hétfő	24 297	Ráfáel főangyal	Szalóme	12 Próbus, T. M.
Kedd	25 298	Krizsán, Dáriavt.	Vilma	13 Korpács, Pap.
Szerda	26 299	Evariszt pápa vt.	Evariszt	14 Paraszkeva
Csüt.	27 300	Szabina vt.	Szabina	15 Luczián, E.
Pént.	28 301	Simon, Júdás †	Simon, Júdás	16 Longin
Szomb	29 302	Narczisz pk	Narczisz	17 Ozeás prof.
Vas.	30 303	B. 22. Kolos	B. 21. Tr. K.	18 D. 21. Lukács
Hétfő	31 304	Farkas pk. †	Ref. eml. ün.	19 Joel prof.

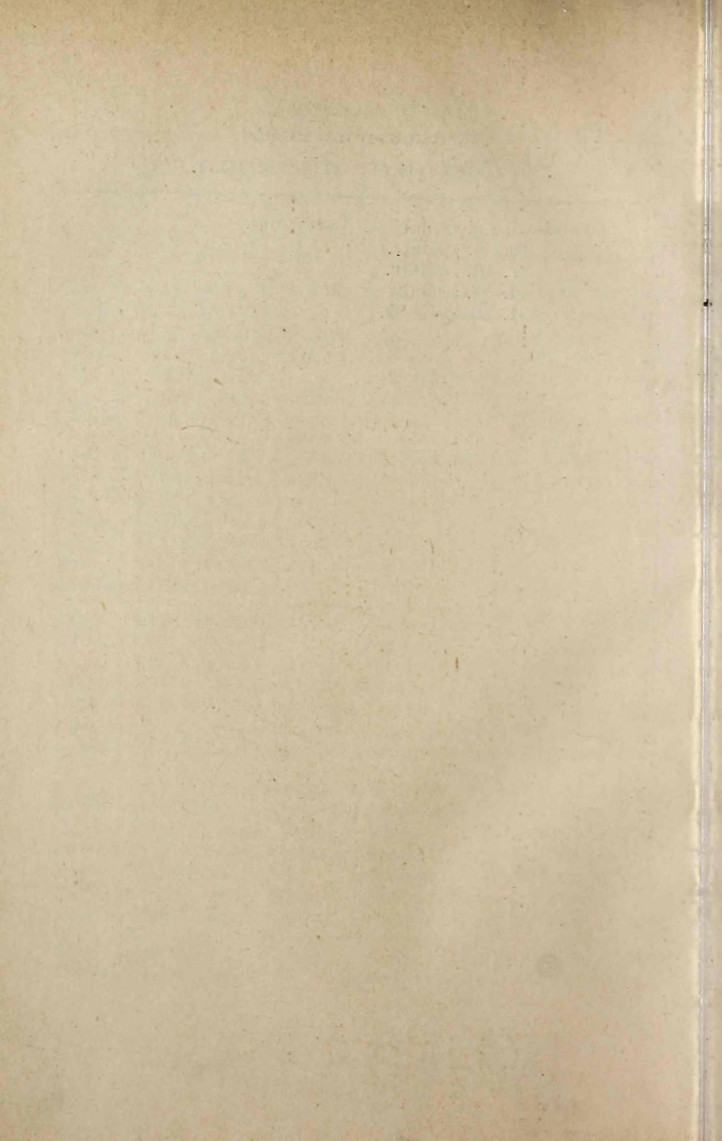
☉ HT. Okt. 2. 5 ó. 4 p. reggel.

☽ UN. Okt. 10. 6 ó. 14 p. reggel.

☾ UH. Okt. 16. 11 ó. 51 p. este.

Akadémiai ülések
Október havában.

-
- Október 3. I. osztály és összes ülés.
» 10. II. osztály.
» 17. III. osztály.
» 24. I. osztály
» 31. Összes ülés.
-

II

Október 1887.

Hó napja	Zsidó naptár	Török naptár	Órák a valódi délben ó. p. mp.
	5648. Tisri Marchesvan	1305. Moharrem Szafar	
1	13 Szabbat Haaszinu	13 Szerencse-nap	11 49 43·9
2	14 Sátoros ün. előest.	14	11 49 24·8
3	15 Chag Haszuk. 1.	15 } Szerencse-napok	
4	16 Chag Haszuk. 2.	16 Jeruzs. Kibla kihir.	48 47·5
5	17	17	48 29·4
6	18 { Chol Hamoed	18	48 11·6
7	19 { (Fél-ünnepek)	19 3. Dsuma	47 54·3
8	20 { Szab. Chol Ham.	20	47 37·4
9	21 Hoszanna Raba	21	11 47 20·9
10	22 Semini Aczeret	22	47 4·9
11	23 Szimehat Thora	23	46 49·4
12	24	24	46 34·4
13	25	25	46 19·9
14	26	26 4. Dsuma	46 5·9
15	27 Szabbat Beresit	27	45 52·5
16	28	28	11 45 39·6
17	29	29	45 27·4
18	30 Ros Hachodes	30	45 15·7
19	1 Marchesvan R. H	1 Szafar	45 4·6
20	2	2	44 54·2
21	3	3 5. Dsuma	44 44·3
22	4 Szabbat Noe	4	44 35·1
23	5	5	11 44 26·6
24	6	6	44 18·7
25	7	7	44 11·5
26	8	8	44 5·0
27	9	9	43 59·3
28	10	10 6. Dsuma	43 54·2
29	11 Szab. Lech. lecho	11	43 49·9
30	12	12	11 43 46·4
31	13	13 Szerencse-nap	43 43·7

☾ EN. Okt. 23. 7 ó. 2 p. este.

☽ HT. Okt. 31. 10 ó. 47 p. este.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d				
	hossza o /	declin. o /	kelte ó. p.	lem. ó. p.	hossza	declin. o /	kelte ó. p.	lemen. ó. p.	
1	187 56	☉	3 9 d.	6 0	5 39	☾	3 5 d.	5 48 e.	4 55 r.
2	188 55	☉	3 32 d.	6 1	5 37	☾	0 57 é.	6 12 e.	5 56 r.
3	189 54	"	3 55	2	5 35	☾	4 57	6 35	6 58
4	190 53	"	4 19	3	5 33	☾	8 45	7 0	7 59
5	191 52	"	4 42	4	5 31	☾	12 15	7 27	9 0
6	192 51	"	5 5	6	5 29	☾	15 15	7 58	10 1
7	193 50	"	5 28	7	5 27	☾	17 39	8 34	11 1
8	194 50	"	5 51	8	5 25	☾	19 16	9 17	11 59
9	195 49	☉	6 14 d.	6 10	5 23	☾	19 59 é.	10 6 e.	0 54 e.
10	196 48	"	6 36	11	5 21	☾	19 41	11 5	1 45
11	197 48	"	6 59	13	5 19	☾	18 18	reggel	2 30
12	198 47	"	7 22	14	5 17	☾	15 49	0 10 r.	3 11
13	199 47	"	7 44	16	5 15	☾	12 20	1 21	3 47
14	200 46	"	8 7	18	5 13	☾	7 58	2 37	4 19
15	201 46	"	8 29	19	5 11	☾	3 1	3 56	4 50
16	202 45	☉	8 51 d.	6 21	5 9	☾	2 11 d.	5 17 r.	5 21 e.
17	203 45	"	9 13	22	5 7	☾	7 16	6 38	5 53
18	204 45	"	9 35	24	5 5	☾	11 52	8 0	6 27
19	205 44	"	9 37	26	4	☾	15 38	9 19	7 7
20	206 44	"	10 18	27	2	☾	18 19	10 31	7 51
21	207 44	"	10 40	28	0	☾	19 47	11 38	8 42
22	208 43	"	11 2	30	4 59	☾	20 4	0 35 e.	9 38
23	209 43	☾	11 23 d.	6 32	4 57	☾	19 14 d.	1 23 e.	10 38 e.
24	210 43	"	11 44	34	55	☾	17 26	2 3	11 40
25	211 43	"	12 4	36	53	☾	14 52	2 36	reggel
26	212 43	"	12 25	37	51	☾	11 41	3 5	0 43 r.
27	213 43	"	12 48	39	50	☾	8 4	3 30	1 46
28	214 43	"	13 6	40	48	☾	4 10	3 54	2 47
29	215 43	"	13 26	42	47	☾	0 7	4 17	3 48
30	216 43	☾	13 46 d.	6 43	4 45	☾	3 56 é.	4 40 e.	4 50 r.
31	217 43	"	14 5	45	43	☾	7 51	5 4	5 52

A nap hossza október 1-én :
11 ó. 39. p.

A nap októberben 1 ó. 41 p.-el
fogy.

☉ HT. Okt. 2. 5 ó. 4 p. reg.
☾ UN. Okt. 10. 6 ó. 14 p. reg.
☾ UH. Okt. 16. 11 ó 51 p. este
☾ EN. Okt. 23. 7 ó. 2 p. este.
☉ HT. Okt. 31. 10 ó. 47 p. este.

IV

Október 1887.

B o l y g ó k						
jegyé és neve	hó napja	recta ascens. ó. p.	declin. 0 ' "	kelte ó. p.	delel. ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkúr	1	13 24	9 20 d.	7 24 r.	0 45 e.	6 6 e
	7	13 57	13 15	7 51	0 55	5 59
	13	14 30	16 42	8 17	1 3	5 49
	19	15 1	19 37	8 39	1 11	5 43
	25	15 29	21 51	8 56	1 16	5 36
♀ Venus	1	11 22	3 59 d.	4 57 r.	10 43 r.	4 29 e.
	7	11 16	2 6	4 18	10 13	4 8
	13	11 16	0 39	3 50	9 50	3 50
	19	11 21	0 13 é.	3 26	9 31	3 36
	25	11 31	0 32	3 11	9 17	3 23
♂ Mars	1	9 39	15 22 é.	1 45 r.	9 0 r.	4 15 e.
	7	9 54	14 12	1 42	8 51	4 0
	13	10 8	13 0	1 38	8 41	3 44
	19	10 22	11 46	1 33	8 31	3 29
	25	10 35	10 30	1 29	8 21	3 13
♃ Jupiter	1	14 24	13 20 d.	8 42 r.	1 45 e.	6 48 e.
	9	14 31	13 52	8 19	1 20	6 21
	17	14 37	14 24	7 57	0 55	5 29
	25	14 44	14 57	7 34	0 30	5 26
♄ Saturnus	1	8 28	19 23 é.	0 11 r.	7 48 r.	3 25 e.
	11	8 31	19 14	11 35 e.	7 12	2 49
	21	8 33	19 7	10 59	6 35	2 11
♅ Uranus	1	12 47	4 23 d.	6 23 r.	0 8 e.	5 53 e.
	11	12 50	4 37	5 48	11 31 r.	5 14
	21	12 52	4 52	5 12	10 54	4 36
♆ Neptun	1	3 52	18 26 é.	7 42 e.	3 13 r.	10 44 r.
	11	3 52	18 24	7 2	2 33	10 4
	21	3 51	18 21	6 21	1 52	9 23

Venus hajnal-csillag, e hó vége felé reggel 3 óra körül felkel, 31-én legnagyobb fényében ragyog. Fényereje 47·9-szer nagyobb, mint a *Wega* csillagé.

Mars reggel 1 óra után felkel.

Jupiter este látható.

Saturnus éjjél körül felkel, 29-én a Nappal negyedfényben van.

November 1887.

I

Hét, hó és év napja	Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. okt., nov.
Kedd	1 305	Mindenszentek	20 Artém vt.
Szerda	2 306	<i>Halottak napja</i>	21 N. Hilárion
Csüt.	3 307	Hubert pk, Ida	22 Abercz pk
Pént.	4 308	Borromei Kár. †	23 Jakab, Ignác
Szomb	5 309	Imre herczeg	24 Aretás, vt., A.
Vas.	6 310	B. 23. Lénárt hv.	B. 22. Tr. Lén.
Hétfő	7 311	Engelbert vt.	Adolf
Kedd	8 312	Gottfrid pk	Szevér
Szerda	9 313	Tivadar vt.	Tivadar
Csüt.	10 314	Avellini András	Próbusz
Pént.	11 315	Márton pk, hv. †	Márton pk
Szomb	12 316	Emilia	Jónás
Vas.	13 317	B. 24. K. Szaniszló	B. 23. Tr. Bir.
Hétfő	14 318	Szerapion vt.	Levin
Kedd	15 319	Lipót őgróf	Lipót
Szerda	16 320	Otmár apát, Ödön	Otmár
Csüt.	17 321	Csodatevő Gerg.	Hugó
Pént.	18 322	Odó apát †	Ottó, Géza
Szomb	19 323	Erzsébet asszony	Erzsébet
Vas.	20 324	B. 25. B. A. olt. ünn	B. 24. Tr. Öd.
Hétfő	21 325	B. A. bemutatása	B. A. bemut.
Kedd	22 326	Cziczella sz., vt.	Cziczella
Szerda	23 327	Kelemen pápa, vt.	Kelemen
Csüt.	24 328	Keresztes János	Emilia
Pént.	25 329	Katalin sz., vt. †	Katalin
Szomb	26 330	Konrád pk	Konrád, Árp.
Vas.	27 331	B. I. Adv. vas. Vir.	B. I. Virgil
Hétfő	28 332	Szosztén	Rufusz
Kedd	29 333	Szaturnin	Noah
Szerda	30 334	András apostol †	András ap.
			15 D. 25. K. e. b. k.
			16 <i>Máté ap. ev.</i>
			17 Naz. Gergely
			18 Plátó, Román

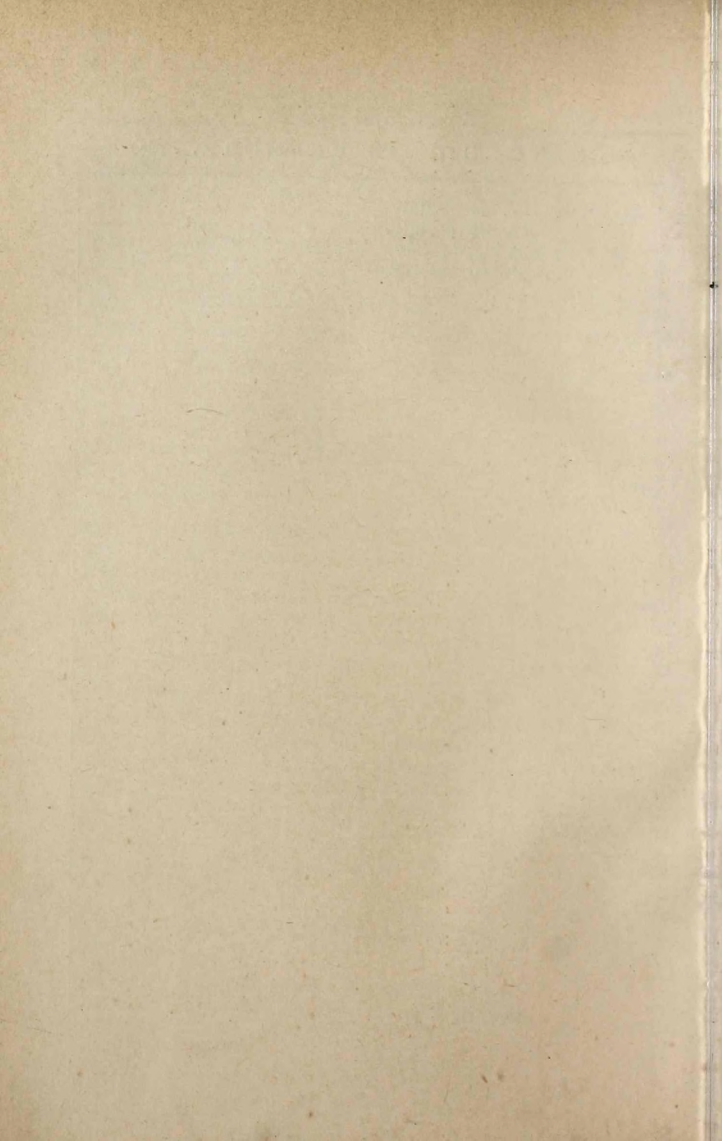
UN. Nov. 8. 6 ó. 18 p. este.

UH. Nov. 15. 9 ó. 25 p. reggel.

Akadémiai ülések

November havában.

- November 7. II. osztály.
> 14. III. osztály.
> 21. I. osztály.
> 28. *Összes ülés.*

II

November 1887.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Órák a valódi délben ó. p. mp.	
	5648. Marchesvan Kiszlev		1305. Szafar Rebî-el-avvel			
1	14		14	} Szerencse-napok	11 43 41·7	
2	15		15		43 40·5	
3	16		16		42 40·2	
4	17		17		7. Dsuma	43 40·6
5	18	Szabbat Vajera	18			43 41·9
6	19		19		11 43 44·1	
7	20		20		43 47·1	
8	21		21		43 50·9	
9	22		22		43 55·6	
10	23		23	8. Dsuma	44 1·2	
11	24		24		44 7·7	
12	25	Szab. Choje Szara	25		44 15·0	
13	26		26		11 44 23·2	
14	27		27		44 32·2	
15	28		28		44 42·4	
16	29		29	Harsony (Egek)ün.	44 53·2	
17	1	Kiszlev, Ros Hach.	1	Rebî-el-avvel	45 4·8	
18	2		2	9. Dsuma	45 16·8	
19	3	Szabbat Toldot	3		45 30·0	
20	4		4		11 45 44·1	
21	5		5		45 59·3	
22	6		6		46 14·6	
23	7		7		46 30·8	
24	8		8	Medina székv. kihir.	46 48·0	
25	9		9	10. Dsuma	47 5·8	
26	10	Szabbat Vajeeze	10		47 24·5	
27	11		11	Szent éj	11 47 43·8	
28	12		12	Mahomed szül. n.	48 3·9	
29	13		13	} Szerencse-napok	48 24·6	
30	14		14		48 46·1	

☾ EN. Nov. 22. 11 óra 59 percz reggel.
☽ HT. Nov. 30. 4 óra 36 percz este.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d			
	hossza o /	declin. o /	kelte ó. p.	lem. ó. p.	hossza	declin. o /	kelte ó. p.	lemen. ó. p.
1	218 43	♍ 14 25 d.	6 46	4 42	♄	11 30 é.	5 30 e.	6 54 r.
2	219 43	" 14 44	48	40	♄	14 43	5 59	7 55
3	220 43	" 15 3	49	38	♄	17 18	6 35	8 56
4	221 43	" 15 21	51	37	♄	19 10	7 14	9 54
5	222 43	" 15 40	52	36	♄	20 8	8 1	10 51
6	223 43	♍ 15 58 d.	6 54	4 34	♄	20 7 é.	8 55 e.	1 43 r.
7	224 44	" 16 16	55	33	♄	19 3	9 57	0 28 e.
8	225 44	" 16 33	57	31	♄	16 56	11 3	1 10
9	226 44	" 16 51	58	30	♄	13 50	reggel	1 46
10	227 45	" 17 8	7 0	29	♄	9 52	0 16 r.	2 18
11	228 45	" 17 24	1	27	♄	5 14	1 31	2 48
12	229 45	" 17 41	3	26	♄	0 12	2 48	3 18
13	230 46	♍ 17 57 d.	7 5	4 25	♄	4 56 d.	4 7 r.	3 48 e.
14	231 46	" 18 13	6	24	♍	9 49	5 28	4 20
15	232 47	" 18 29	8	23	♍	14 5	6 49	4 56
16	233 47	" 18 44	9	22	♄	17 24	8 6	5 38
17	234 48	" 18 59	11	21	♄	19 30	9 19	6 28
18	235 48	" 19 13	12	19	♄	20 20	10 23	7 23
19	236 49	" 19 27	13	18	♄	19 54	11 17	8 23
20	237 50	♍ 19 41 d.	7 15	4 17	♄	18 24 d.	délben	9 26 e.
21	238 50	" 19 55	17	16	♄	15 59	0 38 e.	10 30
22	239 51	♄ 20 8	18	15	♄	12 55	1 9	11 34
23	240 52	" 20 20	19	14	♄	9 21	1 35	reggel
24	241 52	" 20 33	21	13	♄	5 28	1 59	0 37 r.
25	242 53	" 20 45	23	12	♄	1 25 d.	2 22	1 38
26	243 54	" 20 56	24	11	♄	2 41 é.	2 44	2 40
27	244 55	♄ 21 8 d.	7 26	4 11	♄	6 42 é.	3 8 e.	3 41 r.
28	245 55	" 21 18	27	10	♄	10 29	3 33	4 43
29	246 56	" 21 29	28	10	♄	13 53	4 1	5 46
30	247 57	" 21 39	29	9	♄	16 44	4 33	6 48

A nap hossza nov. 1-én 9 ó.
56 p.

A nap novemberben 1 ó. 16
p.-el fogy.

☾ UN. Nov. 8. 6 ó. 18 p. este
♄ UH. Nov. 15. 9 ó. 25 p. reg.
♄ EN. Nov. 22. 11 ó. 59 p. reg.
♄ HT. Nov. 30. 4 ó. 36 p. este

November 1887.

B o l y g ó k						
jegy és neve	hó napja	recta ascens. ó. p.	declin. o /	kelte ó. p.	delel. ó. p.	lemen. ó. p.
♀ Merkur	1	15 55	23 20 d.	9 3 r.	1 14 e.	5 25 e.
	7	16 5	23 14	8 48	0 59	5 10
	13	15 53	21 14	8 1	0 24	4 47
	19	15 23	17 32	6 49	11 31 r.	4 13
	25	15 4	14 54	5 52	10 48	3 44
♀ Venus	1	11 46	0 14 é.	3 0 r.	9 5 r.	3 10 e.
	7	12 3	0 32 d.	2 56	8 57	2 58
	13	12 21	1 40	2 56	8 52	2 48
	19	12 41	3 7	3 0	8 49	2 38
	25	13 3	4 48	3 3	8 46	2 29
♂ Mars	1	10 51	9 1 é.	1 25 r.	8 9 r.	2 53 e.
	7	11 4	7 45	1 20	7 59	2 38
	13	11 16	6 28	1 16	7 48	2 20
	19	11 29	5 12	1 9	7 36	2 3
	25	11 41	3 56	1 4	7 25	1 46
♃ Jupiter	1	14 50	15 24 d.	7 15 r.	0 8 e.	5 1 e.
	9	14 57	15 55	6 53	11 44 r.	4 35
	17	15 4	16 24	6 31	11 19	4 7
	25	15 11	16 53	6 9	10 55	3 41
♄ Saturnus	1	8 35	19 1 é.	10 20 e.	5 54 r.	1 28 e.
	11	8 36	18 59	9 41	5 15	0 49
	21	8 36	19 0	9 2	4 36	0 10
♅ Uranus	1	12 54	5 7 d.	4 32 r.	10 13 r.	3 54 e.
	11	12 56	5 20	3 56	9 36	3 16
	21	12 58	5 32	3 19	8 58	2 37
♆ Neptun	1	3 50	18 17 é.	5 38 e.	1 4 r.	8 38 r.
	11	3 48	18 13	4 57	0 27	7 57
	21	3 47	18 10	4 17	11 47 e.	7 17

Merkur e hó vége felé a Nap kelte előtt a keleten látható.

Venus hajnal-csillag, reggel 3 órakor felkel, 23-án az Uranussal együtt áll.

Mars reggel 1 óra után felkel.

Saturnus este 10 órától reggelig a rák csillagképben látható.

Uranus reggel látható.

Neptun e hó 21-én a Nappal szembenáll.

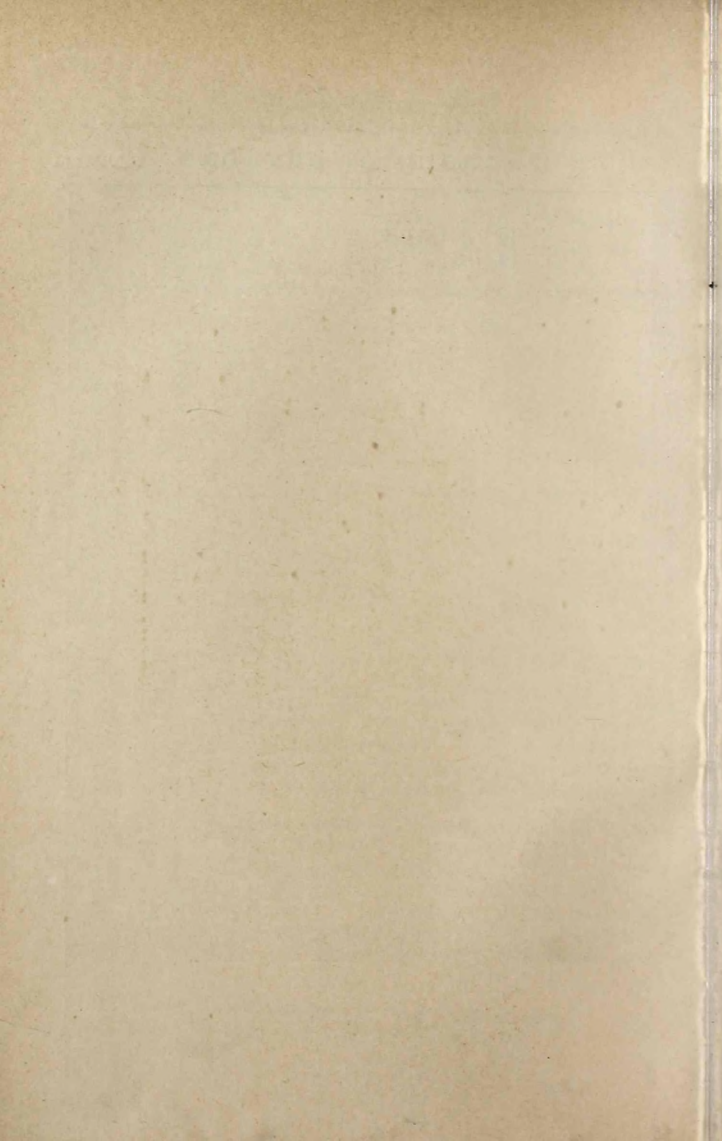
Hét, hó és év napja	Róm. katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-keleti naptár 1887. nov., decz.	
Csüt.	1 335	Eligiusz pk	Löngin	19 Abadiás próf.
Pént.	2 336	Bibiána sz., vt. †	Aurelia	20 Lefej. Gerg.
Szomb	3 337	Xavéri Ferencz	Kasszian, At.	21 B. A. avattat.
Vas.	4 338	B. II. Adv. vas. B.	B. II. Borbála	22 D. 26. Filemon
Hétfő	5 339	Szabbás apát	Abigail	23 Amfilok, N. S.
Kedd	6 340	Miklós pk	Miklós	24 Katalin vt.
Szerda	7 341	Ambrus egyht. †	Ágota	25 Kelemen p.
Csüt.	8 342	B. A. fogantatása	Ágathé	26 György, Alip
Pént.	9 343	Leokádia sz., vt. †	Joachim	27 Perzs. Jakab
Szomb	10 344	Judit, Melkiádes	Judit	28 Uj István, Jak.
Vas.	11 345	B. III. Adv. v. D.	B. III. Damáz	29 D. 27. Param.
Hétfő	12 346	Maxencz vt.	Otilia	30 <i>András ap.</i>
Kedd	13 347	Lucza sz., vt.	Lucza	1 Decz. Nahum
Szerda	14 348	Nikáz pk, Kánt. †	Nikáz	2 Abakuk prf.
Csüt.	15 349	Irénev., Valarián	Ignác	3 Szofroniász
Pént.	16 350	Etelka cs.-né †	Ananiás	4 Borbála sz.
Szomb	17 351	Lázár pk †	Lázár	5 Megsz. Szabb.
Vas.	18 352	B. IV. Adv. v. Gr.	B. IV. Vunib.	6 D. 28. Miklós
Hétfő	19 353	Nemeziusz vt.	Ábrahám	7 Ambrus pk
Kedd	20 354	Ammon vt., Lib.	Ammon	8 Patáp és Kifa
Szerda	21 355	Tamás apostol †	Tamás apost.	9 <i>B. A. fogantat.</i>
Csüt.	22 356	Zénó vt., Demeter	Beata	10 Menáz sz. Her.
Pént.	23 357	Viktoria sz., vt. †	Dagobert	11 Dániel, Luk.
Szomb	24 358	Ádám és Éva †	Ádám és Éva	12 Szpiridion pk
Vas.	25 359	B. Nagy Karács.	B. Nagy Kar.	13 D. 29. Eusztrát
Hétfő	26 360	István I. vértanu	István vért.	14 Tírzusz,
Kedd	27 361	János ap., evang.	János ap. ev.	15 Eleutér vt.
Szerda	28 362	Apró szentek	Apró szentek	16 Aggeus próf.
Csüt.	29 363	Tamás vt.	Jonathán	17 Dániel próf.
Pént.	30 364	Dávid kir., próf. †	Dávid	18 Sebestyén vt.
Szomb	31 365	Szilv. p, Melánia	Szilveszter	19 Bonifác vt.

☞ UN. Decz. 8. 4 ó. 27 p. reggel.

☞ UH. Decz. 14. 8 ó. 38 p. este.

Akadémiai ülések
Deczember havában.

Deczember 5. II. osztály.
» 12. III. osztály.
» 19. *Összes ülés.*

II

Deczember 1887.

Hó napja	Zsidó naptár		Török naptár		Órák a valódi délben	
	5648. Kiszlev Tebet		1305. Rebî-el-avvel Rebî-el-accher		ó. p. mp.	
1	15		15	Serencse nap	11	49 8·2
2	16		16	11. Dsuma		49 30·9
3	17	Szabbat Vajislach	17			49 54·3
4	18		18		11	50 18·3
5	19		19			50 42·9
6	20		20			51 8·1
7	21		21			51 33·8
8	22		22			52 0·0
9	23		23	12. Ds. Mahom.h.n.		52 26·7
10	24	Szabbat Vajeseb	24			52 53·9
11	25	Chanuka kezdete	25		11	53 21·5
12	26		26			53 49·5
13	27		27			54 17·9
14	28		28			54 46·6
15	29		29			55 15·6
16	1	Tebet, Ros Hach.	30	13. Dsuma		55 44·8
17	2	Szabbat Mikeez	1	Rebî-el-accher		56 14·3
18	3	Chanuka vége	2		11	56 43·9
19	4		3			57 13·7
20	5		4			57 43·6
21	6		5			58 13·6
22	7		6			58 43·6
23	8		7	14. Dsuma		59 13·5
24	9	Szabbat Vajigas	8	Ali születés napja		59 43·5
25	10	Assz. bet. (Bójtñ.)	9		12	0 13·4
26	11		10			0 43·2
27	12		11			1 12·8
28	13		12			1 42·3
29	14		13	Szerencse-napok		2 11·6
30	15		14	15. Dsuma		2 40·7
31	16	Szabbat Vajechi	15	Ali halálnapja		3 9·5

☽ EN. Decz. 22. 8 ó. 17 p. reggel.
☽ HT. Decz. 30. 9 ó. 31 p. reggel.

Hó napja	☉ N a p				☾ H o l d			
	hossza	declin.	kelte	lem.	hossza	declin.	kelte	lemen.
	o ' "	o ' "	ó. p.	ó p.	o ' "	o ' "	ó. p.	ó. p.
1	248 58	♂ 21 48 d.	7 30	4 9	♄	18 52 é.	5 12 e.	7 49 r.
2	249 59	" 21 57	31	8	♄	20 8	5 57	8 47
3	250 59	" 22 6	33	8	♄	20 24	6 50	9 41
4	252 0	♂ 22 14 d.	7 34	4 7	♄	19 36 é.	7 50 e.	10 29 r.
5	253 1	" 22 22	35	7	♄	17 45	8 56	11 11
6	254 2	" 22 30	36	7	♄	14 54	10 4	11 49
7	255 3	" 22 37	37	7	♄	11 13	11 15	0 22 e.
8	256 4	" 22 43	38	6	♄	6 52	reggel	0 52
9	257 5	" 22 49	39	6	♄	2 3 é.	0 29 r.	1 21
10	258 6	" 22 55	40	6	♄	2 56 d.	1 46	1 49
11	259 7	♂ 23 0 d.	7 42	4 6	♄	7 50 d.	3 2 r.	2 17 e.
12	260 8	" 23 5	43	6	♄	12 19	4 21	2 50
13	261 9	" 23 9	44	6	♄	16 4	5 38	3 28
14	262 10	" 23 13	45	7	♄	18 45	6 54	4 13
15	263 11	" 23 17	46	7	♄	20 13	8 3	5 4
16	264 13	" 23 20	46	7	♄	20 22	9 4	6 3
17	265 14	" 23 22	47	7	♄	19 19	9 53	7 7
18	266 15	♂ 23 24 d.	7 47	4 7	♄	17 13 d.	10 35 r.	8 13 e.
19	267 16	" 23 25	48	8	♄	14 19	11 9	9 19
20	268 17	" 23 26	48	8	♄	10 50	11 38	10 24
21	269 18	" 23 27	48	8	♄	7 0	0 3 e.	11 26
22	270 20	♂ 23 27	49	9	♄	2 55 d.	0 27	reggel
23	271 20	" 23 27	50	9	♄	1 13 é.	0 49	0 28 r.
24	272 21	" 23 26	50	9	♄	5 17	1 12	1 29
25	273 23	♂ 23 25 d.	7 50	4 10	♄	9 10 é.	1 37 e.	2 31 r.
26	274 24	" 23 23	51	10	♄	12 45	2 3	3 34
27	275 25	" 23 21	51	11	♄	15 49	2 33	4 36
28	276 26	" 23 18	51	12	♄	18 15	3 9	5 37
29	277 27	" 23 15	51	13	♄	19 52	3 52	6 37
30	278 28	" 23 11	51	14	♄	20 29	4 42	7 34
31	279 29	" 23 7	51	15	♄	20 0	5 40	8 26

A nap hossza decz. 1-én :
8 ó. 39 p.

A nap decz. 21-ig 19 p.-el fogy ;
innen decz. végéig 4 p.-el nő.
A legröv. nap decz 21. 8 ó. 20 p.

☾ UN. Decz. 8.4 ó. 27 p. reg.
♄ UH. Decz. 14.8 ó. 28 p. este.
♄ EN. Decz. 22.8 ó. 17 p. reg.
♄ HT. Decz. 30.9 ó. 31 p. reg.

IV

Deczember 1887.

B o l y g ó k						
jegye és neve	hó napja	recta	declin.	kelte	delel.	lemen.
		ascens. ó. p.	o /	ó. p.	ó. p.	ó. p.
♀ Merkúr	1	15 9	15 2d.	5 35 r.	10 30 r.	3 25 e.
	7	15 31	16 53	5 42	10 28	3 14
	13	16 2	19 14	6 2	10 35	3 8
	19	16 37	21 25	6 25	10 47	3 9
	25	17 15	23 7	6 49	11 0	3 11
♀ Venus	1	13 25	6 39d.	3 11 r.	8 45 r.	2 19 e.
	7	13 49	8 37	3 20	8 45	2 20
	13	14 14	10 38	3 31	8 46	2 1
	19	14 39	12 38	3 42	8 48	1 54
	25	15 5	14 34	3 54	8 51	1 48
♂ Mars	1	11 53	2 42 é.	0 57 r.	7 13 e.	1 29 e.
	7	12 5	1 29	0 52	7 2	1 12
	13	12 16	0 18	0 44	6 49	0 54
	19	12 27	0 50d.	0 37	6 37	0 37
	25	12 38	1 55	0 28	6 24	0 20
♃ Jupiter	1	15 16	17 14d.	5 53 r.	10 37 r.	3 21 e.
	9	15 23	17 41	5 31	10 12	2 53
	17	15 30	18 6	5 7	9 47	2 27
	25	15 36	18 28	4 45	9 22	1 59
	♄ Saturnus	1	8 35	19 4 é.	8 21 e.	3 55 r.
11		8 34	19 10	7 40	3 15	10 50
21		8 32	19 19	6 57	2 33	10 9
♅ Uranus	1	13 0	5 43d.	2 41 r.	8 20 r.	1 59 e.
	11	13 2	5 52	2 4	7 42	1 20
	21	13 3	5 59	1 27	7 4	0 41
♆ Neptun	1	3 46	18 6 é.	3 37 e.	11 6 e.	6 35 r.
	11	3 45	18 3	2 57	10 26	5 55
	21	3 44	18 0	2 17	9 45	5 13

Merkúr e hó elején a Nap kelte előtt a keleten látható.
Venus hajnalcsillag, e hó közepe felé reggel 3 $\frac{1}{2}$ óra-
kor felkel.

Mars reggel 1 óra előtt felkel.

Jupiter reggel látható.

Saturnus este 8 órától reggelig a rák csillagképben
látható, reggel 3 óra körül delel. Mozgása retrograd.

Uranus e hó közepe felé reggel 2 óraker felkel.

Égi tűnemények 1887-ben.

- Január 2. Jupiter I. holdj. fogyatk., bel.: 5 ó. 49 p. reggel.
 ☾ EN. 1 ó. 37 p.-kor este.
 Nap a földközelen: 9 órákor este.
3. Uranus a Nappal a negyedfényben: 2 ó.-kor reg.
4. μ Ceti fődése, együttállás ideje: 9 ó. 59 p. este
5. Jupiter II. holdj. fogyatk., bel.: 4 ó. 1 p. reggel
 f Tauri fődése, együttállás ideje: 7 ó. 55 p. este
6. Neptun a Holddal együttáll: éjfél után.
 γ Tauri fődése, együttállás ideje: 6 ó. 6 p. este
 δ^1 Tauri f. dése, együttállás ideje: 7 ó. 27 p. este
 θ^1 Tauri fődése, együttállás ideje: 9 ó. 58 p. este
 θ^2 Tauri fődése, együttállás ideje: 10 ó. 0 p. este
 Anonyma fődése, együttállás ideje: 10 ó. 50 p. e.
7. α Tauri fődése, együttállás ideje: 1 ó. 10 p. reggel
 Merkúr a leszálló pályacsomójában: éjfél után.
 ϵ^1 Tauri fődése, együttállás ideje: 2 ó. 35 p. reg.
 ϵ^2 Tauri fődése, együttállás ideje: 2 ó. 38 p. reg.
8. 119 Tauri fődése, együttállás ideje: 1 ó. 1 p. reg.
9. ν Geminorum fődése, együttállás ideje: 0 o. 5 p. r.
 Venus a naptávolban: 6 órákor reggel.
 Saturnus a Nappal szemben áll: 3 órákor este.
 ☽ HT. 11 ó. 49 p.-kor este.
10. Saturnus a Holddal együttáll: éjfél után.
11. Jupiter I. holdj. fogyatk., bel.: 2 ó. 11 p. reggel.
12. Hold a földközelen: 7 órákor reggel.
13. ρ Leonis fődése, együttállás ideje: 2 ó. 4 p. reggel.
15. Uranus a Holddal együttáll: 3 órákor este.
16. ☾ UN. 4 ó. 38 p.-kor este.
 Mars a napközelen: 10 órákor este.
17. Jupiter a Holddal együttáll: 4 órákor reggel.
 Merkúr a naptávolban: 5 órákor reggel.
18. Jupiter I. holdj. fogyatk., bel.: 4 ó. 4 p. reggel.
20. Jupiter III. holdj. fogyatk. bel.: 2 ó. 34 p. reggel.
23. Merkúr a Holddal együttáll: 9 órákor reggel.
24. ☽ UH. 4 óra 17 perczkor reggel.
 Jupiter IV. holdj. fogyatk. 5 ó. 53 p.-kor reggel.
25. Jupiter a Nappal negyedfényben: 4 órákor reggel.
 Venus a Holddal együttáll: 9 órákor reggel.
26. Mars a Holddal együttáll: éjfél után.
28. Hold a földtávolban: 8 órákor reggel.
30. Jupiter II. holdj. fogyatk. bel.: 0 ó. 58 p. reggel.
 ν Piscium fődése, együttállás ideje: 9 ó. 51 p. este.
31. ξ^2 Ceti fődése, együttállás ideje: 10 órákor este.

Égi tűnemények 1887-ben.

- Febr. 1. Venus legnagyobb déli napközépi széles. : 1 ó. reg.
 ☿ EN. 9 óra 43 p.-kor reggel.
2. Neptun a Holddal együttáll: 8 óraker reggel.
3. Jupiter I. hold. fogyatk. bel. : 2 ó. 19 p. reggel
4. m Tauri fődése, együttállás ideje : 0 ó. 43 p, reggel
5. χ^4 Orionis fődése, együttállás ideje : 0 ó. 34 p. reg.
6. Jupiter II. holdj. fogyatk., bel. : 3 ó. 32 p. reggel
 Saturnus a Holddal együttáll: 7 óraker reggel.
 Merkúr legnagyobb déli napközépi szélessége 2 ó. e.
 Merkúr a Nappal a felső együttállásba : 7 óraker e.
7. ζ Cancrī fődése, együttállás ideje : 3 ó. 53 p. reggel
8. ☽ HT. 11 óra 31 perczer reggel.
Részleges holdfogyatk. Budapesten nem látható.
 A fogyatkozás kezdete 10 ó. 30 p.-kor reggel.
 " " közepe : 11 ó. 38 p.-kor reggel.
 " " vége : 0 ó. 47 p.-kor este.
 A fogyatk. nagysága: 0.435 része a Holdátmérőnek
 E fogyatkozás Amerikában, a nagy Óceánon,
 Ausztráliában és Ázsia keleti partján látható.
 ν Leonis fődése, együttállás ideje : 9 ó. 51 p. este.
9. α Leonis fődése, együttállás ideje : 1 ó. 57 p. reg.
 Hold a földközépen : 1 óraker este.
10. Venus a Marssal együttáll: éjfélt után. Venus a
 Marstól 34'-el délre
 γ Leonis fődése együttállás ideje : 1 ó. 3 p. reggel
 Jupiter I. holdj. fogyatk., bel. : 4 ó. 12 p. reggel
11. Uranus a Holddal együttáll: 10 óraker este.
13. Jupiter II. holdj. fogyatk., bel. : 6 ó. 6 p.-kor reggel.
 Neptun a Holddal együttáll: 1 óraker este.
14. Neptun a Nappal negyedfényben : 2 óraker reggel
15. ☿ UN. 2 ó. 48 perczer reggel.
16. 24 Scorpii fődése, együttállás ideje : 3 ó. 6 p. reggel
17. Jupiter I. holdj. fogyatk., bel. : 6 ó. 5 p.-kor reg.
19. Jupiter I. holdj. fogyatk., bel. : 0 ó. 33 p.-kor reg.
22. ☽ UH. 10 óra 56 perczer este.
- 22—23. **Gyűrű alakú napfogyatk.** Budapesten nem látható.
 A fogyatkozás kezd. a Földünkön ált. este 8 ó. előtt,
 a gyűrű alakú fogyatkozás kezdete Földünkön
 általában este 9 óra után,
 a közp. fogyatk. a valódi délben este 10.5 ó. körül,
 a gyűrű alakú fogyatkozás vége a Földünkön
 általában este 11.5 óra körül és
 a fogyatkozás vége a Földünkön általában 23-án
 reggel 1.75 óra körül lesz.

Égi tűnemények 1887-ben.

- E fogyatkozás főkép a nagy Oczeán déli felén és részben keleti Ausztráliában és nyugoti Dél-Amerikában lesz látható.
- Febr. 23. Merkur a Marssal együttáll: 5 óraker este. Merkur a Marstól 32'-el északra.
24. Mars a Holddal együttáll: 4 óraker reggel.
Merkur a Holddal együttáll: 4 óraker reggel.
Venus a Holddal együttáll: 6 óraker este.
Hold a földtávolban: 7 óraker este.
25. Merkur a felszálló pályacsomójában: 2 óraker este
26. Jupiter holdj. fogyatk., bel.: 2 óra 26 p.-kor reggel
27. ξ^1 Ceti fődése, együttállás ideje: 9 ó. 1 p.-kor este
- Márcz. 1. Neptun a Holddal együttáll: 4 óraker este.
2. Merkur a napközelen: 4 óraker reggel.
 α Tauri fődése, együttállás ideje: 7 ó. 3 p.-kor este
 σ^1 Tauri fődése, együttállás ideje: 8 ó. 33 p. este.
 σ^2 Tauri fődése, együttállás ideje: 8 ó. 36 p. este.
3. Jupiter II. holdj. fogyatk., bel.: 0 ó. 32 p.kor reggel
☾ EN. 2 ó. 24 p.-kor reggel.
4. Jupiter III. holdj. fogyatk., bel.: 2 ó. 20 p. reggel
 ν Geminorum főd., együttállás ideje: 8 ó. 27 p. este
5. Jupiter I. holdj. fogyatk. bel.: 4 ó. 20 p.-kor reggel
Saturnus a Holddal együttáll: 3 óraker este.
Merkur legnagyobb keleti elongációja: $18^\circ 14'$
8. ρ Leonis fődése, együttállás ideje: 11 ó. 12 p. este
9. ☽ HT. 9 ó. 50 perczkor este.
10. Hold a földközelen 1 óraker reggel.
Jupiter II. holdj. fogyatk. bel.: 3 ó. 7 p.-kor reggel
11. Uranus a Holddal együttáll: 7 óraker reggel.
12. ι Virginis fődése, együttállás ideje: 1 ó. 22 p. reg.
Merkur legnagyobb északi napközépi szélessége: 11 óraker reggel.
Jupiter a Holddal együttáll: 9 óraker este.
13. γ Librae fődése, együttállás ideje: 5 ó. 43 p. reggel
14. Jupiter I holdj. fogyatk., bel.: 0 ó. 41 p.-kor reggel
15. Merkur a Marssal együttáll: 5 óraker este. Merkur $4^\circ 33'$ -el északra
16. ☽ UN. 2 ó. 58 perczkor este.
20. Nap a kosban: 11 ó. este. . . . Tavasz kezdete
21. Jupiter I. holdj. fogyatk., bel.: 2 ó. 35 p.-kor reg.
22. Merkur a Nappal az alsó együttállásban: 3 ó. reggel
23. Hold a földtávolban: 8 óraker este.
24. ☽ UH. 5 ó. 26 perczkor este.
Merkur a Holddal együttáll: 4 óraker reggel.

Égi tűnemények 1887-ben

- Márcz. 25. Mars a Holddal együttáll : 6 óraker reggel.
 27. Venus a Holddal együttáll : 1 óraker reggel.
 μ Ceti fődése, együttállás ideje : 7 ó. 22 p.-kor este.
28. Neptun a Holddal együttáll : 11 óraker este.
 29. Venus a felszálló pályacsomójában : 8 óraker reg.
 ϑ^1 Tauri fődése, együttállás ideje : 9 ó. 55 p. este
 ϑ^2 Tauri fődése, együttállás ideje : 9 ó. 57 p. este
 Anonyma fődése, együttállás ideje : 10 ó. 50 p. este
 Jupiter I. holdj. fogyatk., bel. : 10 ó. 56 p.-kor este
 111 Tauri fődése, együttállás : 11 ó. 29 p.-kor este
30. Uranus a Nappal szembenáll : 1 óraker este.
- Ápr. 1. ☾ EN. 3 óra 9 perczkor este.
 Saturnus a Holddal együttáll : 11 óraker este.
 2. φ Cancri fődése, együttállás ideje : 11 ó. 26 p. este
 4. Jupiter II. holdj. fogyatk., bel. : 0 ó. 10 p. reggel.
 Merkur a leszálló pályacsomójában : 11 óraker este
 α Leonis fődése, együttállás ideje : 11 ó. 38 p. este
 γ Leonis fődése, együttállás ideje : 11 ó. 12 p. este
 5. Jupiter I. holdj. fogyatk., bel. : 0 ó. 50 p.-kor reggel
 6. Saturnus a Nappal negyedfényben : 2 óraker reg.
 7. Hold a földközelen : 1 óraker este.
 Uranus a Holddal együttáll : 4 óraker este.
 8. ☿ HT. 6 ó. 55 p.-kor reggel.
 Jupiter III. holdj. fogyatk., bel. : 10 ó. 11 p. este.
 9. Jupiter a Holddal együttáll : 4 óraker reggel.
 11. 48 Librae fődése, együttállás ideje : 1 ó. 6 p. reggel
 Jupiter II. holdj. fogyatk., bel. : 2 ó. 46 p.-kor reg.
 13. Jupiter I. holdj., fogyatk., bel. : 2 ó. 44 p.-kor reg.
 15. Merkur a naptávolban : 4 óraker reggel.
 ☿ UN. 5 ó. 20 perczkor reggel.
 Venus a Neptunnal együttáll : 6 óraker este. Venus a Neptuntól $2^{\circ} 35'$ -el északra.
 16. Jupiter III. holdj. fogyatk., bel. : 2 ó. 7 p.-kor reg.
 17. Saturnus a felszálló pályacsomójában : 5 ó.-kor este.
 Jupiter IV. holdj. fogyatk. : 11 ó. 28 p.-kor este.
 19. Merkur legnagyobb nyugoti elongációja : $27^{\circ} 26'$
 20. Hold a földtávolban : 3 óraker reggel
 Merkur a Holddal együttáll : 10 ó.-kor este... fődés
 21. Jupiter a Nappal szemben áll : délben.
 Jupiter II. holdj. fogyatk., kil. : 9 ó. 12 p.-kor este
 22. Jupiter I. holdj. fogyatk., kil. : 1 ó. 13 p.-kor reg.
 23. Mars a Holddal együttáll : 7 óraker reggel.
 ☿ UH. 10. ó. 9 p.-kor reggel.
 25. Mars a Nappal együttáll : éjfél után.

Égi tűnemények 1887-ben.

- Ápr. 26. Neptun a Holddal együttáll: 7 órákor reggel.
 Venus a Holddal együttáll: 7 órákor reggel.
 m Tauri fődése, együttállás ideje: 9 ó. 20 p. este.
 27. χ^4 Orionis fődése, együttállás ideje: 10 ó. 30 p. este.
 28. Jupiter II. holdj. fogyatk., kil.: 11 ó. 48 p.-kor este.
 29. Jupiter I. holdj. fogyatk., kil.: 3 ó. 7 p.-kor reggel.
 Saturnus a Holddal együttáll: 8 órákor reggel.
 30. Jupiter I. holdj. fogyatk. kil.: 9 ó. 36 p.-kor este.
 Máj. 1. ☾ EN. 0 ó. 17 perczkor reggel.
 Venus a napközelen: 4 órákor este.
 5. Uranus a Holddal együttáll: éjfél után.
 γ Virginis med. fődése, együttállás ideje: 1 óra
 25 perczkor reggel.
 Merkúr legnagyobb déli napközépi szélessége.
 Hold a földközelen: 7 órákor este.
 l Virginis fődése, együttállás ideje: 10 ó. 50 p. este.
 6. Jupiter II. holdj. fogyatk., kil. 2 ó. 25 p.-kor reggel.
 Jupiter a Holddal együttáll: 9 órákor reggel.
 7. ☽ HT. 3 óra 18 perczkor este.
 Jupiter I. holdj. fogyatk. kil.: 11 óra 29 p.-kor este.
 8. γ Librae fődése, együttállás ideje: 2 ó 19 p. reggel.
 9. φ Ophiuchi fődése, együttállás ideje: 1 ó. 5 p. reg.
 11. δ Sagittarii fődése, együttállás ideje: 0 ó. 9 p. reg.
 14. ☾ UN. 9 ó. 34 perczkor este.
 15. Jupiter I. holdj. fogyatk., kil.: 1 ó. 24 p.-kor reggel.
 17. Hold a földtávolban: 7 órákor este.
 18. Neptun a Nappal együttáll: 9 órákor este.
 20. Mars a felszálló pályacsomójában: 2 órákor reg.
 21. Jupiter III. holdj. fogyatk., kil.: 11 ó. 45 p.-kor este.
 22. Merkúr a Marssal együttáll: 5 órákor reggel.
 Merkúr a Marstól 27'-el délre.
 Mars a Holddal együttáll: 8 órákor reggel.
 Merkúr a Holddal együttáll: 8 órákor reggel.
 Neptun a Holddal együttáll: 3 órákor este.
 23. ☽ UH. 0 ó. 22 perczkor reggel.
 Merkúr legnagyobb északi napköz. széles.: 7 ó. este.
 Jupiter II. holdj. fogyatk., kil.: 8 ó. 56 p.-kor este.
 Jupiter I. holdj. fogyatk., kil.: 9 ó. 46 p.-kor este.
 24. Merkúr a Neptunnal együttáll: 1 órákor reggel.
 Merkúr a Neptuntól 1° 35'-el északra.
 Merkúr a felszálló pályacsomójában: 1 órákor este.
 26. Venus a Holddal együttáll: 9 órákor reggel.
 Saturnus a Holddal együttáll: 5 órákor este.
 27. Merkúr a Nappal a felső együttállásban: 3 ó. este.

Égi tűnemények 1887-ben.

- Mars a Neptunnal együttáll : 6 óraker este. Mars a Neptuntól 1° 46'-el északra.
- Máj 29. Merkúr a napközelben : 8 óraker reggel.
 ♀ Leonis tödése, együttállás ideje : 11 ó. 43 p. este.
30. ☾ EN. 6 ó. 36 perczkor reggel.
 Venus a Saturnusszal együttáll : 6 óraker este.
 Venus a Saturnustól 2° 15'-el északra.
- Jupiter II. holdj. fogyatk. kil. : 11 ó. 33 p.-kor este.
 Jupiter I. holdj. fogyatk., kil. : 11 ó. 40 p.-kor este.
- Jnu. 1. Uranus a Holddal együttáll : 7 óraker reggel.
 2. Hold a földközelen : 1 óraker este.
 Jupiter a Holddal együttáll : 1 óraker este.
4. 48 Librae fődése, együttállás ideje : 9 ó. 11 p. este.
 5. ☽ HT. 11 ó. 55 perczkor este.
 7. Jupiter I. holdj. fogyatk., kil. : 1 ó. 35 p.-kor reggel
 8. Merkúr legnagyobb északi napközépi szélessége :
 11 óraker reggel.
12. ♄ Aquarii fődése, együttállás ideje : 1 ó. 57 p. reg.
 13. ♃ Aquarii fődése, együttállás ideje : 1 ó. 55 p. reg.
 ☾ UN. 2 óra 51 perczkor este.
14. 29 Piscium fődése, együttállás ideje : 1 ó. 50 p. reg.
 Hold a földtávolban : 1 óraker este.
15. Jupiter I. holdj. fogyatk., kil. 9 ó. 58 p.-kor este.
 19. Neptun a Holddal együttáll : 1 óraker reggel.
 20. Mars a Holddal együttáll : 5 óraker reggel.
 Merkúr a a Saturnussal együttáll : 10 óraker este.
 Merkúr a Saturnustól 1° 34'-el északra.
21. ☽ UH. 0 ó. 9 p.-kor este
Nap a rákban : 8 óraker este . . . Nyár kezdete.
22. Jupiter I. holdj. fogyatk., kil. : 11 ó. 51 p.-kor este.
 23. Saturnus a Holddal együttáll : 6 óraker reggel.
 Merkúr a Holddal együttáll : 11 óraker reggel.
24. Jupiter II holdj. fogyatk., kil. : 8 ó. 44 p.-kor este.
 25. Venus a Holddal együttáll : 1 óraker reggel.
 28. Hold a földközelen : 8 óraker reggel.
 ☾ EN. 11 ó. 17 p.-kor reggel.
 Uranus a Holddal együttáll : délben.
29. Jupiter a Holddal együttáll : 6 óraker este.
 30. Uranus a Nappal negyedfényben : 4 óraker este.
- Jul. 1. Merkúr legnagyobb keleti elongációja 25° 51' :
 11 óraker reggel.
 Merkúr a leszálló pályacsomójában : 10 óraker este.
 Jupiter II. holdj. fogyatk, kil. : 11 ó. 22 p.-kor este.
2. Nap a földtávolban : 11 óraker reggel

Égi tűnemények 1887-ben.

- Júl. 3. 24 Scorpii fődése, együttállás ideje : 11 ó. 1 p. este
 Jupiter III. holdj. fogyatk., kil. : 11 ó. 35 p.-kor este
5. ☽ HT. 9 ó. 50 p.-kor reggel.
6. π Capricorni főd., együttállás ideje : 10 ó. 18 p. regg.
7. ρ Capricorni fődése, együttállás ideje : éjfélkor.
 σ Capricorni fődése, együttállás ideje : 0 ó. 27 p. regg.
2. Jupiter I. holdj. fogyatk., kil. : 10 ó. 10 p.-kor este
9. ε Aquarii fődése, együttállás ideje : 0 ó. 9 p. reggell.
12. Merkúr a naptávolban : 3 órákor reggel.
 Hold a földtávolban : 7 órákor reggel.
13. f Piscium fődése, együttállás ideje : 2 ó. 29 p. regg.
 ☽ UN. 8 óra 13 perczkor reggel.
 Merkúr legn. keleti elongációja $45^{\circ} 32'$: 6 ó. este
16. Neptun a Holddal együttáll : 11 órákor reggel.
17. Anonyma fődése, együttállás ideje : 3 ó. 13 p. regg.
 α Tauri fődése, együttállás ideje : 5 ó. 40 p. regg.
18. Venus a leszálló pályacsomójában : 9 órákor este
19. Mars a Holddal együttáll : 5 órákor reggel.
 Saturnus a Nappal együttáll : 5 órákor reggel.
20. Jupiter a Nappal negyedfényben : 4 órákor reggel.
 Saturnus a Holddal együttáll : 8 órákor este.
 ☽ UH. 10 óra 6 perczkor este.
21. Merkúr a Holddal együttáll : 6 órákor este.
24. Venus a Holddal együttáll : 5 órákor reggel.
 Hold a földközelenben : 7 órákor reggel.
25. Uranus a Holddal együttáll : 7 órákor este.
26. Jupiter II. hold. fogyatk., kil. : 8 ó. 31 p.-kor este.
27. Jupiter a holddal együttáll : 2 órákor reggel.
 ☽ EN. 3 óra 47 perczkor este.
29. Merkúr a Nappal az alsó együttállásban : 6 ó. reggell.
31. 15 Sagittarii fődése, együttállás ideje : 9 ó. 3 p. regg.
 Jupiter I. holdj. fogyatk. kil. : 10. ó. 23 p.-kor este.
- Aug. 1. 21 Sagittarii fődése, együttállás ideje : 1 ó. 24 p. regg.
 Merkúr legnagyobb déli napközépi szélessége : 1 ó. este.
2. δ Sagittarii fődése, együttállás ideje : éjfélkor.
3. σ Capricorni fődése, együttállás ideje : 3 ó. 22 p. regg.
 ☽ HT. 9 ó. 56 p.-kor este.
- Részleges holdfogyatkozás.** Budapesten látható.
 A fogyatkozás kezdete 8 ó. 51 p.-kor este.
 " " közepe 10 ó. 5 p.-kor este.
 " " vége 11 ó. 19 p.-kor este.
- Mivel a Hold e napon este 7 óra 22 p.-kor kel
 fel, ennél fogva a Hold keltétől számítva 29 p.
 múlva kezdődik a fogyatkozás.

Égi tűnemények 1887-ben.

- A fogyatk. nagysága: 0.423 része a Holdátmérőnek
 E fogyatkozás Ausztráliában, Ázsia nyugoti felé-
 ben, Európában, Afrikában és az Atlanti Oceá-
 non látható.
- Aug. 4. μ Capriorni fődése, együttállás ideje: 10 óra 26
 perczkor este.
9. Hold a földtávolban: 2 óraker reggel.
 ν Piscium fődése, együttállás ideje: 10 ó. 46 p. este.
10. ξ^2 Ceti fődése, együttállás ideje: 11 ó. 26 p. reggel.
12. ζ UN. 0 óra 53 perczkor reggel.
 Neptun a Holddal együttáll: 9 óraker este.
14. Venus legnagyobb fényében, fényereje 43.2-szer.
 nagyobb mint az α Lyrae csillagé.
15. γ^1 Orionis fődése, együttállás ideje: 1 ó. 41 p. reg.
16. Merkur legnagyobb nyugoti elongációja: $18^\circ 38'$,
 6 óraker este.
- Jupiter I. holdj. fogyatk., kil.: 8 ó. 41 p.-kor este.
17. Mars a Holddal együttáll: 1 óraker reggel.
 Saturnus a Holddal együttáll: délben.
 Merkur a Holddal együttáll: 10 óraker este.
19. $\odot$ UH. 6 ó. 55 perczkor reggel.

Teljes napfogyatkozás.

A fogyatkozás kezdete a Földünkön általában
 reggel 4 óra előtt,
 a teljes fogyatkozás kezdete a Földünkön álta-
 lában reggel 5 óra után,
 a központi fogyatkozás a valódi délben reggel
 6 óra után,
 a teljes fogyatkozás vége a Földünkön általában
 reggel 7 óra előtt és
 a fogyatkozás vége a Földünkön általában reggel
 9 óra előtt lesz.

Budapesten a legnagyobb fázis reggel 5 óra 17.6
 perczkor lesz budapesti valódi időben.

Budapesten a kilépés reggel 6 óra 13 perczkor
 lesz budapesti valódi időben.

E szerint a belépés Budapesten nem lesz látható.
 Mivel e napon a Nap Budapesten 5 ó. 1 percz-
 kor felkel, ennél fogva a legnagyobb fázis a Nap
 keltétől számítva 17 p., a fogyatkoz. közepe 55 p.
 és a kilépés 1 ó. 12 p. múlva lesz.

A pozíciószög, mely a Nap korongjának északi
 pontjától számítatik, a kilépésnél 92.2 fok.

A fogyatkozás nagysága 0.87 rész a Napátmérőnek.

Égi tűnemények 1887-ben.

- E fogyatkozás főképen Ázsiában, Elő- és Hátsó India és déli Arábia kivételével, és részben keleti Európában látható. Wilhelmshaven, Nordhausen, Passau vonalában a fogyatkozás közep a Nap felkeltével lesz.
- Aug. 20. Merkúr a felszálló pályacsomójában: délben.
 21. Hold a földközelen: 1 óraker reggel.
 Venus a holddal együttáll: 3 óraker este.
 22. Venus a naptávolban: 1 óraker reggel.
 Uranus a Holddal együttáll: 4 óraker reggel.
 23. Neptun a Nappal negyedfényben: 2 óraker este.
 Jupiter a Holddal együttáll: 2 óraker este.
 25. Merkúr a napközelen: 3 óraker reggel.
 ☾ EN. 9 óra 37 perczkor este.
 27. Jupiter II. holdj. fogyatk., kil.: 8 ó. 17 p.-kor este
 28. Mars a Saturnussal együttáll: 6 óraker este. Mars a Saturnustól 49'-el északra.
- Szept. 2. ☿ Aquarii fődése, együttállás ideje: 9 ó. 50 p. reggel
 ☽ HT. 0 óra 29 perczkor este.
 3. ♀ Aquarii fődése, együttállás ideje: 0 ó. 35 p. reggel
 27 Piscium fődése, együttáll. ideje: 10 ó. 39. p. reggel
 4. 29 Piscium fődése, együttállás ideje: 0 ó. 19 p. reggel
 Merkúr legnagyobb északi napközépi szélessége 10 óraker reggel.
 5. Hold a földtávolban: 5 óraker este.
 6. ☿ Cetif ödése, együttállás ideje: 10 ó. 33 p.-kor este
 9. Merkúr a Holddal együttáll: 4 óraker reggel.
 10. ☾ UN. 4 óra 19 perczkor este.
 Merkúr a Nappal a felső együttállásban: 7 ó. este
 13. Venus legnagyobb déli napközépi szélessége 6 óraker este.
 14. Saturnus a Holddal együttáll: 3 óraker reggel.
 Mars a Holddal együttáll: 7 óraker este.
 16. Merkúr a Venussal együttáll: 2 óraker reggel.
 Merkúr a Venustól 10° 50'-el északra.
 17. ☽ UH. 3 óra 16 perczkor este.
 Venus a Holddal együttáll: 5 óraker este.
 Merkúr a Holddal együttáll: 11 óraker este.
 18. Hold a földközelen: 2 óraker este:
 Uranus a Holddal együttáll: 4 óraker este
 20. Jupiter a Holddal együttáll: 6 óraker reggel.
 21. Venus a Nappal az alsó együttállásban: 5 ó. este
 23. Nap a mérlegben 10 ó. reggel. . . . Ősz kezdetén
 24. ☾ EN. 6 óra 29 perczkor reggel.

Égi tűnemények 1887-ben.

- Merkur az Uranuszszal együttáll: 6 óraker este.
 Merkur az Uranusztól 18'-el délre.
- Szept. 26. o Capricorni fődése, együttállás ideje: 8 ó. 2 p. este.
 27. Merkur a leszálló pályacsomójában: 9 óraker este.
 28. e Aquarii fődése, együttállás ideje: 8 ó. 41 p. este.
- Okt. 2. ☉ HT. 5 ó. 4 perczkor reggel.
 Hold a földtávolban: 11 óraker este.
 f Piscium fődése, együttállás ideje: 11 ó. 25 p. este.
 4. μ Ceti fődése, együttállás ideje: 9 ó. 33 p.-kor este.
 5. f Tauri fődése, együttállás ideje: 9 ó. 3 p.-kor este.
 6. Neptun a Holddal együttáll: 10 óraker reggel.
 Uranus a Nappal együttáll: délben.
 γ Tauri fődése, együttállás ideje: 9 ó. 13 p. este.
 δ¹ Tauri fődése, együttállás ideje: 10 ó. 42 p. este.
 δ² Tauri fődése, együttállás ideje: 11 ó. 56 p. este.
 7. θ¹ Tauri fődése, együttállás ideje: 1 ó. 28 p. reg.
 θ² Tauri fődése, együttállás ideje: 1 ó. 31 p. reg.
 Anonyma fődése, együttáll. ideje: 2 ó. 25 p. reg.
 8. Merkur a naptávolban: 2 óraker reggel.
 10. ζ Geminorum főd., együttállás ideje: 3 ó. 4 p. reg.
 ☿ UN. 6 óra 14 perczkor reggel.
 11. Saturnus a Holddal együttáll: 4 óraker este.
 13. ν Leonis fődése, együttállás ideje: 3 ó. 4 p. reggel.
 Mars a Holddal együttáll: 9 óraker reggel. fődés.
 14. l Leonis fődése, együttállás ideje: 0 ó. 39 p. reggel.
 Merkur a Jupiterrel együttáll: 9 óraker reggel.
 Merkur a Jupitertől 2° 58'-el délre.
 Venus a Holddal együttáll: 3 óraker este.
 16. Uranus a Holddal együttáll: 6 óraker reggel.
 Hold a földközélen: 7 óraker este.
 ☽ UH. 11 óra 51 perczkor este.
 18. Jupiter a Holddal együttáll: 2 óraker reggel.
 Merkur a Holddal együttáll: 9 óraker reggel.
 23. ☾ EN. 7 óra 2 perczkor este.
 σ Capricorni fődése, együttállás ideje: 9 ó. 26 p. este.
 24. θ Capricorni fődése, együttállás ideje: 6 ó. 57 p. este.
 27. Merkur legnagyobb keleti elongációja: 23° 58'
 5 óraker reggel,
 28. Merkur legnagyobb déli napközépi szélessége:
 délben.
 29. Saturnus a Nappal negyedfényben: 11 óraker este
 30. Hold a földtávolban: éjféln után.
 31. ξ² Ceti fődése, együttállás ideje: 6 ó. 54 p.-kor este.
 ☉ HT. 10 óra 47 perczkor este.

Égi tűnemények 1887-ben.

- Venus legnagyobb fényében. Fényereje 47·9-szer nagyobb mint az α Lyrae csillagé.
- Nov. 1. μ Ceti fődése, együttállás ideje : 3 ó. 36 p.-kor reg.
 2. Neptun a Holddal együttáll : 3 óraker este.
 3. γ Tauri fődése, együttállás ideje : 3 ó. 2 p. reggel
 δ^1 Tauri fődése, együttállás ideje : 4 ó. 31 p. reggel
 4. m Tauri fődése, együttállás ideje : 1 ó. 37 p. reggel
 χ^1 Orionis fődése, együttállás ideje : 11 ó. 17 p. reggel
 χ^4 Orionis fődése, együttállás ideje : 3 ó. 36 p. reggel
 5. g Geminorum fődése, együttállás ideje : 1 ó. 4 p. reg.
 6. Saturnus a Holddal együttáll : 1 ó. 34 p. reg. fődés
 7. δ Cancri fődése, együttállás ideje : 2 ó. 42 p. reggel
 $\odot$ UN. 6 óra 18 perczkor este.
 9. Venus a felszálló pályacsomójában : éjfél után.
 Jupiter a Nappal együttáll : 3 óraker reggel
 10. Mars a Holddal együttáll : 9 óraker este. . . fődés
 12. Venus a Holddal együttáll : 2 óraker reggel.
 Uranus a Holddal együttáll : 7 óraker este.
 14. Hold a földközelen : 6 óraker reggel.
 Jupiter a Holddal együttáll : 11 óraker este.
 15. $\odot$ UH. 9 óra 25 perczkor reggel.
 Merkur a Holddal együttáll : 4 óraker este.
 16. Merkur a felszálló pályacsomójában : délben.
 17. Merkur a Nappal az alsó együttállásban : 8 ó. este.
 21. Merkur a napközelen : 2 óraker reggel.
 Mars legnagyobb északi napközépi szélessége :
 3 óraker reggel.
 Neptun a Nappal szemben áll : 7 óraker reggel.
 22. ♃ EN. 11 óra 59 perczkor reggel.
 $\circ$ Aquarii fődése, együttállás ideje : 7 ó. 21 p. este.
 23. Merkur a Jupiterrel együttáll : 1 óraker reggel.
 Merkur a Jupitertől $1^\circ 7'$ -el északra.
 Venus az Uranusszal együttáll : 11 óraker reggel.
 Venus az Uranusztól $1^\circ 6'$ -el északra.
 γ Aquarii fődése, együttállás ideje : 7 ó. 7 p. este.
 24. 29 Piscium fődése, együttállás ideje : 7 ó. 0 p. este.
 26. Hold a földtávolban : 10 óraker reggel.
 27. ν Piscium fődése, együttállás ideje : 0 ó. 45 p. este.
 28. ξ^2 Ceti fődése, együttállás ideje : 1 ó. 29 p.-kor reg.
 29. Neptun a Holddal együttáll : 8 óraker este.
 30. $\odot$ HT. 4 óra 36 perczkor este.
- Decz. 1. Merkur legnagyobb északi napközépi szélessége :
 9 óraker reggel.
 119 Tauri fődése, együttállás ideje : 7 ó. 8 p. este.

Égi tűnemények 1887-ben.

Decz.	2.	Venus legnagyobb nyug. elongációja: $46^{\circ} 46'$, délben.
	4.	♊ Geminorum föld., együttállás ideje: 8 ó. 34 p. este.
	5.	Merkur a Jupiterrel együttáll: délben. Merkur a Jupiter-től $1^{\circ} 32'$ -el északra.
	8.	Saturnus a Holddal együttáll: 6 ó.-kor reg. . . . földés Merkur legnagyobb nyugoti elongációja: $20^{\circ} 40'$, 7 óraker reggel.
	9.	☾ UN. 4 óra 27 perczer reggel.
	10.	Mars a Holddal együttáll: 6 óraker reggel.
	11.	Uranus a Holddal együttáll: 5 óraker reggel.
	12.	Venus a Holddal együttáll: 9 óraker reggel.
	13.	Hold a földközelen: 11 óraker reggel.
	14.	Venus a napközelen: délben.
	22.	Jupiter a Holddal együttáll: 7 óraker este.
	23.	Merkur a Holddal együttáll: 10 óraker este.
	24.	☽ UH. 8 ó. 38 p.-kor este.
	25.	Nap a bakban: 4 óraker reggel. . . Tél kezdete.
	26.	♋ EN. 8 ó. 17 perczer reggel.
	27.	f Piscium földése, együttállás ideje: 7 ó. 25 p. este.
	28.	Hold a földtávolban: 4 óraker reggel.
	29.	Merkur a leszálló pályacsomójában: 9 óraker este.
	30.	ξ ¹ Ceti földése, együttállás ideje: 0 ó. 58 p.-kor reg.
	31.	Mars a naptávolban: 8 óraker reggel.
	32.	Neptun a Holddal együttáll: 2 óraker reggel.
	33.	δ ¹ Tauri földése, együttállás ideje: 6 ó. 28 p. este.
	34.	θ ³ Tauri földése, együttállás ideje: 7 ó. 41 p. este.
	35.	δ ¹ Tauri földése, együttállás ideje: 9 ó. 11 p. este.
	36.	Anonyma föld., együttállás ideje: 10 ó. 8 p. este.
	37.	α Tauri földése, együttállás ideje: 0 ó. 39 p. reg.
	38.	η ¹⁹ Tauri földése, együttállás ideje: 2 ó. 34 p. reg.
	39.	♊ Geminorum föld., együttállás ideje: 3 ó. 41 p. reg.
	40.	☽ HT. 9 óra 31 perczer reggel.
	41.	ζ Geminorum föld., együttállás ideje: 6 ó. 55 p. este.

A csillagászati és közönséges naptár berendezése.

E csillagászati és közönséges naptár az idő- és ünnepszámításon kívül magában foglal minden óra 4 lapot, melyek I-től IV-ig vannak számozva. Az I alatti lapon van a római katolikus, protestáns és görög-keleti naptár; a II alatti lapon a zsidó és török naptár, továbbá az órák a valódi délben; mind a két lap alsó részén vannak a hold fényváltozásai följegyezve; a III alatti lapon van a Nap és Hold naplója; IV alatti lapon pedig a bolygók naplója. Ezek után következnek az égi tünemények.

Órák a valódi délben.

Mivel földünk a tengelye körül egyenletesen forog, azért e mozgás az időmérésre alkalmas. Azon idő, mely alatt Földünk tengelye körül egyszer megfordul, tehát azon idő, mely ugyanazon álló csillagnak két egymásra következő delelése között elmúlik, *csillagnapnak* neveztetik. A csillagnapot azon pillanattól szoktuk számítani, melyben a tavaszi aequinoctium pontja a délkörön átmegy. De a tavaszi pont nem állandó, mert az aequatoron hátra felé mozog, mely mozgás két más mozgásból van összetéve, melyek közül az egyik az idővel arányos, tehát az éggömb naponkénti mozgásával van összekötve, a másik pedig periodikus. Ez utóbbi mozgás okozza azt, hogy a tavaszi pontnak óraszöge nem változik egyenletesen, és hogy a csillagidő nem tökéletesen egyenletes időmérték. A Nap márczius 21-én a tavaszi aequinoctium pontjában van, tehát a napon a Nap közel 0 óra csillagidőkor megy át a délkörön. De mivel a Nap a pályában tovább mozog, és szeptember 23-án az őszi aequinoctiumban van: tehát *recta ascentiója* 12 óra, azért a Nap e napon közel 12 óra csillagidőkor delel. A Nap delelési ideje s ép úgy annak kelte és lemenete tehát egy évben a csillagnap minden idejét 0-tól 24 óráig, átfutja, azért ezen időmérés a csillagászati észleleteknél kényelmes, de a polgári életben kényelmetlen, mert ily csillagnap tavasszal dél körül, nyáron reggel, ősszel éjjél körül és télen este felé kezdődik.

Mint hogy a csillagidőt a polgári életben nem lehet alkalmazni, azért a Nap maga használtatik időmérőül. A Nap mindenkori óraszöge a *Nap valódi idejének*, és azon idő, mely a Napnak két egymásra következő delelése közé esik, a *Nap valódi napjának* neveztetik. Valamely helyen 0 óra valódi idő van, a midőn a Nap e hely délkörén megy keresztül. A valódi napidő használata is kényelmetlen a polgári életben, mert nem mozog egyenletesen. A Nap ugyanis nem az aequa-

torban, hanem az ecliptikában mozog, minek következtében recta ascensiója egyenlőtlenül nő. De a Nap még az ecliptikában is egyenlőtlenül mozog. Mindkét oknál fova a nap recta ascensiója, és ezzel annak óraszöge is, vagyis a valódi napidő egyenlőtlenül nő. Minthogy azonban a polgári életben használt órák egyenletesen mozognak, tehát e valódi napidőt nem mutatják, azért a valódi napidő a polgári életben kényelmesen nem használható, tehát a polgári életben egyenletes idő, egy képzelt közép mozgású Napnak az ideje használtatik, mely *közép napidőnek* nevezetik.

A Napnak két egymásra következő, a tavaszi ponton keresztülmenő átvonulása között 366·24222 csillagnap mulik el, azaz bizonyos állócsillag ezen idő alatt, mely *fordulati évnek* (tropikus) nevezetik, 366·24222-szer teszi az éggömbön naponkénti keringését, vagy ennyiszor megy a délkörön keresztül. De mivel a Nap az ecliptikában saját mozgása következtében ugyanazon idő alatt az aequator 24 óráját átfutja, azért a Nap egy fordulati évben egygyel kevesebbszer fog a délkörön átvonulni, mint állócsillag, tehát 265·24222-szer. A fordulati év ép annyi napra osztatik, mely *középnapnak* nevezetik. Tegyük tehát fel, hogy egy képzelt Nap az aequatorban egyenlő sebességgel mozog, ugy e képzelt (közép) Nap óraszöge lesz a középidő. A középnap kezdődik, ha képzelt (közép) Nap a délkörben van. A közép (képzelt) Nap e szerint majd a valódi nap előtt, majd az után van. A közép- és valódi napidő közti különbség *időegyenletnek* nevezetik. Ezen időegyenlet segítségével a 7. laptól az 51. lapig, a II alatti lapokon az utolsó oszlopban „órák a valódi délben“ megnevezéssel vannak a 12 óra valódi napidőnek megfelelő közép-idők napról-napra följegyezve. Ezen adatok azt adják, hogy a jó zsebórának mennyit kell mutatni akkor, midőn a valódi Nap a budapesti volt egyetemi csillagászati observatorium délkörén átvonul, vagy ha valamely napon a jó napóra 12 órát mutat, ekkor jó zsebórának amaz oszlopban följegyzett időt kell mutatni. Például febr. 4-én a jó zsebórának 12 ó. 14 p. 9 mp., ellenben nov. 12-én 11 ó. 44 p. 15 mp. időt kell mutatni akkor, a midőn a jó napóra az illető napokon 12 órát mutat.

A Nap és Hold hossza és declinációja.

A 8. laptól egész az 52. lapig a III alatti lapokon a Nap hossza, továbbá a Nap és hold declinációja alatt látszót kell érteni, azaz olyant, a minőt a Földünk fölületén észlelünk. A Hold hossza az állatöv jegyeivel közelítően van kifejezve. A többi adatok a budapesti középidőre szólnak.

A Nap és Hold kelte és lemente.

A 8. laptól az 52. lapig a III alatti lapokon van följegyezve a Nap és Hold középpontjának kelte és lemente Budapesten. A Hold kelte és lemente oszlopában helyenként áll „reggel“. Ugyanis megtörténik, hogy a Holdnak egymásra következő kelte és lemenete között több mint 24 óra telik el, ha tehát a Hold ekkor éjfél előtt fölkel vagy leszáll, úgy a Hold lemenete vagy kelte nem történik a következő napon, hanem másod napra. E megjelölés „reggel“ tehát azt jelenti, hogy e napon a Hold nem száll le, vagy nem kel fel.

A bolygók recta ascensiója és declinációja.

A 9. laptól az 53. lapig IV alatti lapokon a bolygók látszó recta ascensiói és declinációi vannak följegyezve. Az égi test helyének a látszó éggömbön való fökeresésére és meghatározására különböző koordináta-rendszer áll rendelkezésünkre. A többiek között Földünk naponkénti forgása is ad ily rendszert. Azon legnagyobb kör, mely az égi test helyén és a világsarkokon megy keresztül, tehát az aequatorra merőlegesen áll, *declináció- vagy órákörnek* neveztetik. E legnagyobb körnek azon része, mely az aequator és az égi test helye között van, *declinációnak* neveztetik. E declináció értéke után „é“ vagy „d“ betűt írunk, a szerint a mint az égi test van. Az aequator azon része, mely a tavaszi pont és a declinációkör között van, az égi test *recta ascensiójának* neveztetik, és többnyire időben fejeztetik ki 360 fokra 24 órát, tehát 15 fokra 1 órát számítva.

A bolygók kelte, delelése és lemente.

A 9. laptól az 53. lapig a IV alatti lapokon a bolygók kelte — delelése — és lementéből, továbbá a Nap és Hold lementéből meg lehet határozni, vajjon melyik bolygó lesz látható és mikor, reggel, este vagy talán egész éjjel? E czéla ugyanazon lapokon alul egy rövid utmutatás van följegyezve.

Égi tünemények.

Az 54. laptól egész a 65 lapig vannak az égi tünemények följegyezve. Ezek közül felemlítendőek:

A Hold fényváltozásai u. m. *újhold* (☾ U. H.), *első negyed* (☾ E. N.), *holdtölte* (☽ H. T.) és *utolsó negyed* (☾ U. N.)

Együttállás. (Conjunctió), *szembenállás* (oppositió), *negyedfény* (quadratura). Ha az égi testeknek egyenlő hosszúságuk vagy egyenlő *recta ascensiójuk* van, akkor azt szoktuk mondani, hogy azok *ecliptikális aequatoriális együttállásban* (conjunctió) vannak. Merkur és Vénusnál van kétféle együttállás, ugyanis *alsó és felső*. Ha azok a Nap és Földünk között vannak, akkor az együttállás *alsónak*; ha pedig a Nap áll e bolygók és a Földünk között, akkor *felsőnek* neveztetik. Ha hosszai vagy *recta ascensiói* 180 fokkal különböznek egymástól, akkor *szembenállásban* (oppositió) vannak. Ha végre hosszai 90 fokkal különböznek, akkor *negyedfényben* (quadratura) állanak.

Fel- és leszálló pályacsomó. Az égi test *felszálló pályacsomójában* van, ha az az ecliptikán keresztül észak felé, ellenben *leszálló pályacsomójában* van, ha az az ecliptikán keresztül dél felé megy.

Legnagyobb északi vagy déli szélesség. Az égi test legnagyobb északi vagy déli szélességben van, ha az ecliptika fölött legmagasabban, vagy az alatt legmélyebben van.

Naptávol (aphelium), *napközeli* (perihelium). Az égi test a naptávolban vagy napközeli van, ha az a Naptól legtávolabb, vagy ha az a Naphoz legközelebb áll.

Földtávol (apogaeum), *földközeli* (perigaeum). A Hold a földtávolban vagy földközeli van, ha az Földünktől legtávolabb, vagy ha az a Földünkhöz legközelebb áll.

Csillagfödés. Mivel Holdunk Földünkhöz közelebb áll, mint bármely égi test, azért valamennyi égi testet, melyet útjában talál elföd, és e tűnemény *csillagfödésnek* neveztetik. Ha az égi test bolygó, akkor ez *bolygófödésnek* neveztetik.

Az égi tűnemények közé fel vannak még véve a *Nap- és Holdfogyatkozások*, ugy szintén *Jupiter holdjainak fogyatkozásai* is.

Jegyek és rövidítések.

ó.	óra	r.	reggel
p.	percz (idő)	d.	délben
mp.	másodpercz (idő)	e.	este
'	fok	é.	északi declináció
'	percz (ív)	d.	déli declináció

Az állatöv jegyei

0. Υ kos . . . . . 0°— 30°	VI. $\♄$ mérleg . . 180°—210°
I. $\♉$ bika . . . . . 30°— 60°	VII. $\♏$ skorpio . 210°—240°
II. $\♊$ ikrek . . . . . 60°— 90°	VIII. $\♎$ nyilas . . 240°—270°
III. $\♌$ rák . . . . . 90°—120°	IX. $\♍$ bak . . . . 270°—300°
IV. $\♍$ oroszlán . . 120°—150°	X. $\♎$ vízöntő . 300°—330°
V. $\♐$ szűz . . . . . 150°—180°	XI. $\♏$ halak . . 330°—360°

A naprendszerünk.

$\odot$ Nap	203 apró bolygó	$\♁$ Földünknek	van	1	holdja
$\♀$ Merkúr	$\♃$ Jupiter	$\♂$ Marsnak	"	2	
$\♀$ Venus	$\♄$ Saturnus	$\♃$ Jupiternek	"	4	
$\♁$ Föld	$\♅$ Uranus	$\♄$ Saturnusnak	"	8	
$\♂$ Mars	$\♆$ Neptun	$\♅$ Uranusnak	"	4	
		$\♆$ Neptunnak	"	1	

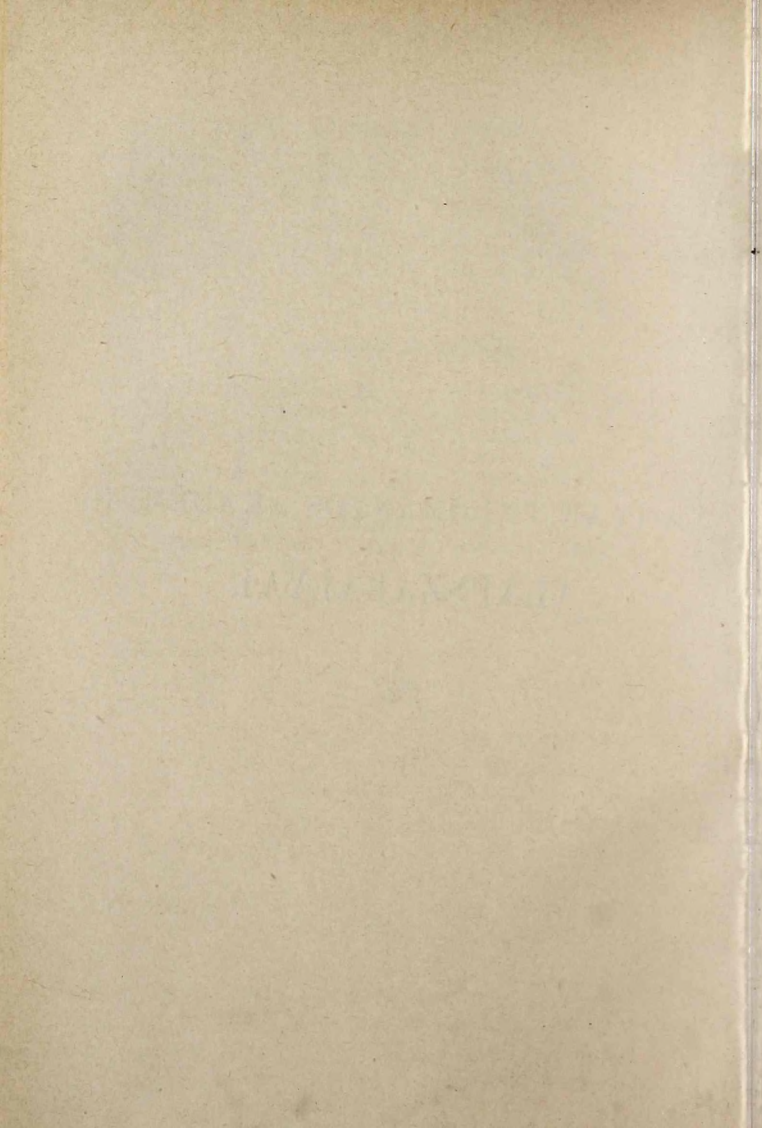
A napon, 261 bolygón, 20 holdon kívül van naprendszerünknek még 35 visszatérő üstököse.

A

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
ALAPSZABÁLYAI.

A M. T. AKADÉMIA ALAPSZABÁLYAI.

1. FEJEZET.

Czél és eszközök.

1. §.

A M. T. Akadémia Budapesten, Ő cs. és ap. királyi Felsége különös oltalma alatt álló tudományos intézet, melynek *czélja a tudomány és irodalom magyar nyelven művelése és terjesztése.*

2. §.

E czélra tudományos *vizsgálatokat* és kísérleteket tétet, tudományos *fölfedezéseket* elősegít, eredeti *munkákat* irat, régi és új *remekirókat* s egyéb jeles *műveket* fordíttat.

3. §.

A történet, nyelv, irodalom és művészet *emlékeit* fölkeresi, s a tudomány gyarapodására szolgálókat megismerteti.

4. §.

Tudományos szempontból, különösen a haza minden tekintetben megismertetésére, *utazásokat* tétet vagy segél.

5. §.

A tudományos, valamint a szépirodalmi munkásságot *jutalomtételek* által is éleszti és irányozza.

6. §.

A tudományos *ismereteket* könyvtára, valamint eredeti és fordított munkák kiadása és felolvasások által *terjeszti.*

7. §.

Jeles munkák *kiadását* eszközli vagy elősegíti.

8. §.

Kitünő tudósoknak, munkásságuk folytatására, a *menyire* teheti, *segélypénzt* rendel.

9. §.

Saját *munkálkodása eredményeit* nyomtatásban közzéteszi.

10. §.

A törvényhozás és kormány által hozzáutasított *tudományos kérdésekben* véleményt mond.

11. §.

Mindez ügyeket az Akadémia s illetőleg az igazgatótanács tagjai különmemű *ülésekben* végzik: még pedig a *szellemi* ügyeket első sorban az *osztályok* intézik, az *anyagi* ügyeket az *igazgató-tanács* kezeli; mind az osztályok, mind az igazgató-tanács az Akadémia alapszabályai értelmében.

II. FEJEZET.

A Z A K A D É M I A S Z E R V E Z E T E .

12. §.

Az Akadémia szervezetét alkotják: az *elnök*, *másodelnök*, az alább meghatározott minőségű *tagok*, az *igazgatótanács*, a *főtítkár*, az *osztályok elnökei és titkárai*, s a szükséges *tiszti- és szolgaszemélyzet*.

III. FEJEZET.

T a g o k .

13. §.

A *tagok* *belső* és *külső*; *belső*, kik a magyar tudományosságot mozdították elő, akár hathatós pártfogás, akár irodalmi munkálkodás által; *külső*, kik a tudományt nem magyar nyelven művelik. A *belső tagok* tiszteletiek, rendesek és levelezők.

14. §.

A *tiszteleti* tagok vagy oly tudománypártoló hazafiak közül választandók, kiknek megnyerése által az Akadémia díszes java öregbedését várja, vagy oly jeles tudósok és írók közül, kik a tudomány vagy az Akadémia körül érdemeket szereztek. Számuk a 24-et meg nem haladhatja. Az Akadémia mindennemű ülésében székük és szavazatuk van.

15. §.

A *rendes* tagok az érdemesebb levelező tagok közül választandók. Számuk a 60-at meg nem haladhatja. Az Akadémia mindennemű ülésében székük és szavazatuk van. Kötelességek a tudomány művelése, az Akadémia által rájuk bízott teendők teljesítése, s folytonos részvétel az Akadémia munkásságában.

16. §.

A *levelező* tagok jeles munkálkodásuk által kitünt magyar tudósok és írók sorából választandók. Számuk általában nincs meghatározva. Az Akadémia mindennemű ülésében székük, s osztályuk üléseiben szavazatuk is van. Kötelességek a tudomány művelése, s az Akadémia által rájuk bízott teendők teljesítése.

17. §.

A *külső* tagok azon nem magyarul író tudósok sorából választandók, kik vagy a tudományosság körül érdemeik által hírt szereztek, vagy Magyarországot vagy az Akadémiát közelebbről érdeklő munkával az Akadémia különös kitüntetésére méltókká lettek. Az Akadémia mindennemű ülésében székük van.

18. §.

Minden *tag* valamely *osztályba* van sorozva.

19. §.

Minden *tagot*, az illető osztálynak, titkos szavazat útján, a jelenlevő tagok kétharmad szótöbbséggel tett ajánlata alapján, a nagygyűlés szintén titkos szavazással s kétharmad szótöbbséggel *választ*.

20. §.

Minden újonnan választott rendes és levelező tag, osztályába tartozó dolgozattal, egy év alatt, *széket foglal*, s ez meg-

történnén, az elnök és főtitkár által aláírt *oklevéllel* tiszteltetik meg, mely őt akadémiai jogai gyakorlatába helyezi. A tiszteleti és külső tagoknak azonnal megválasztatásuk után adatik ki az oklevél. Az oklevél minden tagot, a benne kitett akadémiai *czime* nyilvános viselésére is feljogosít.

IV. FEJEZET.

O s z t á l y o k.

21. §.

Az osztályok száma három, u. m. :

1. a nyelv- és széptudományi osztály;
2. a bölcséleti, társadalmi és történelmi tudományok osztálya;
3. a matematikai és természettudományok osztálya.

22. §.

Az I. osztálynak 6 tiszteleti s 12 rendes, a II. és III. osztálynak külön-külön 9 tiszteleti s 24 rendes tagja lehet.

V. FEJEZET.

I g a z g a t ó T a n á c s.

23. §.

Az *igazgató-tanácsot* a két elnök, a főtitkár s 24 tag alkotja. E 24 tag, felerészben az alapítók és oly férfiak sorából, kiknek megnyerése által az Akadémia díszje és java öregbedését várja, felerészben akadémiai belső tagokból, egyszerű többséggel oly módon *választatik*, hogy 12-öt kizárólag az igazgató-tanács, 12-öt kizárólag az Akadémia választ.

24. §.

Az igazgató-tanács tagjainak az igazgatósági és elegendő (41. 43. 46. §§.) ülésekben *szavazatuk* és *székök*, — az összes ülésekben, a nagygyűlésen s a közülésben *székök* van.

25. §.

Az igazgató-tanács azon tagjai, kikből az a jelen alapszabályok fogantatásakor áll, megmaradnak, s csak az üres

helyek lesznek a fentebbi intézkedés (23. §.) értelmében betöltendők; megjegyeztetvén, hogy az igazgató-tanácsban most benn levő tiszteleti tagok úgy tekintetnek, mintha már az Akadémia által választattak volna.

26. §.

Az igazgató-tanács örökdik az Akadémia *vagyona* fölött, s annak állásáról az Akadémiának évenként kimerítő jelentést tesz. Az Akadémia bevételeit és kiadásait kezelgetheti valamely hazai pénzügyintézet által is; ez esetben azon intézetet ő választja meg, s az azzal való viszonyokat ő szabályozza.

Választ egyszersmind egy *gondnokot*, kinek teendői a 48. §-ban vannak meghatározva.

27. §.

Intézkedései különösen kiterjednek:

1. Az alapítványi tőkékre s kiadott kölcsönökre, melyekre nézve gondoskodik, hogy a törvények értelmében biztosíttassanak, s kamataik pontosan befolylyanak.

2. Az általa választott gondnokra és *ügyészre*, kik közvetlenül tőle függenek, s az ő utasítása szerint járnak el

28. §.

Ezek szerint *hatáskörébe* esnek a pénzügyi kimutatások és számadások megvizsgálása, a gondnok és ügyész utasítása, eljárásaik helybenhagyása, az évi költségvetés megállapítása, a gazdasági ügyek tárgyalása; általában az Akadémia pénzügyének intézése.

VI. FEJEZET.

Ü l é s e k.

29. §.

Az *osztály-ülések* tárgyai: mindennemű tudományos előadás és eszmecsere, jelentések és kisebb közlések tétele, tudományos indítványok és vállalatok tárgyalása, a jutalomügyi s tagválasztási előkészületek, az osztály költségvetése iránt javaslattétel.

30. §.

Az *igazgató-tanács ülésének* tárgyai fentebb (a 26. 27. 28. §§-ok alatt) elő vannak sorolva.

31. §.

Az *összes ülések* tárgyai : gyász- és emlékbeszédek, tisztviselők (52. §.) választása, az illető osztály véleménye alapján a nagygyűlésnek fönntartott jutalmak odaitélése, s új jutalomkérdések kitűzése, munkák iratása s kiadatása, az összes Akadémiát illető indítványok s az osztályi és igazgatósági ülésekből áttett ügyek tárgyalása s eldöntése.

32. §.

A *nagygyűlések* tárgyai : az osztályokba, illetőleg (23. §.) az igazgató-tanácsba tagok, osztály-titkárok választása, az osztályok jelentése alapján jutalmak odaitélése, s új jutalomkérdések kitűzése.

A nagygyűlésen az Akadémia által meghívott hazai tudományos egyesületek magokat egy-egy tagjok által képviseltethetik. E küldöttek a nagygyűléssel kapcsolatban lévő osztálytanácskozásokban, szakaik szerint beosztva, véleményt s indítványt is terjeszthetnek elő.

33. §.

Az *elegyes ülések* tárgya : az elnökök és főtitkár választása, valamint a 61. §-ban jelzett esetben az alapszabályok változtatása tárgyában szavazás, az ugyanazon §-ban szabályozott módon.

34. §.

Hogy a *végzéseknél érvényök* legyen : az osztályi és igazgatósági ülésekben legalább 9, az összes ülésekben legalább 12, a nagygyűlésen s az elegyes ülésben legalább 25, szavazattal bíró, tag jelenléte szükséges. A szavazatok egyenlősége esetében nem hozatik határozat.

35. §.

Az elsorolt ülések oly ügyeket, melyek folytonos munkásságot, vagy bővebb megvitatást vagy tervezést igényelnek, *bizottságokhoz* utasítanak. A bizottságok vagy állandók, vagy ideiglenesek.

Az *állandó* bizottságokra bizonyos folyó munkák és teendők, gyűjtések, nyomozások, könyvkiadások bízhatnak. Tagjaikat vagy közvetlenül, vagy az illető osztály ajánlatára, az összes ülés választja, ha szükségesnek látszik, *segédtagokul* oly szakferfiak közül is, kik nem tagjai az Akadémiának.

Az *ideiglenes* bizottságokat az illető ülés bizonyos munkák, pályairatok, fontos indítványok, számadások stb. megvizsgálására, minden külön alkalommal külön küldi ki, a menyiben lehet, saját kebeléből. Teendők elvégeztével megbízásuk megszűnik.

36. §.

Az ünnepélyes *közülés* tárgyai : évi jelentés az Akadémia munkásságáról, emlékbeszédek, tudományos és költői művek felolvasása, jutalmak, jutalomkérdések s az új választások kihirdetése.

37. §.

Az osztályi, összes és közülések *nyilvánosak* ; szükség esetében az osztályi és összes ülések *zártakká* alakulhatnak.

38. §.

Az osztályülésekben az osztályelnök, az Akadémia minden egyéb ülésein az akadémiai elnök, vagy távollétében a másodelnök *elnököl* ; ezek jelen nem létében az *elnöklés joga* az osztályülésben az osztálybeli legrégibb tiszteleti vagy rendes tagot, összes ülésben a legidősb osztály-elnököt, igazgatósági és elegyes ülésben a legrégibb igazgató-tanácsi tagot, nagygyűlésen a legrégibb tiszteleti tagot illeti. Az *osztályok*, három évenként, tiszteleti vagy rendes tagokból, és ha az Akadémia másképp nem rendelkezett, a *bizottságok* is, magok *választják* elnökeiket.

39. §.

Mindenik osztály *havonként* 1—3 osztályülést, az igazgatótanács *havonként* egy igazgatósági ülést, az összes Akadémia *havonként* egy összes ülést, *évenként* pedig egy nagygyűlést s ezzel összekötött ünnepélyes közülést, szükség esetén elegyes ülést tart ; az elnök azonban bármelyik ülést soron kívül is összehívhatja.

VII. FEJEZET.

Tisztviselők.

40. §.

Az *elnök* az összes Akadémia élén áll; képviseli hatóságok és magánosok irányában, ügyeit közvetlenül vezérli, szabályai pontos megtartása s határozatai végrehajtása fölött őrködik.

41. §.

Az elnököt az elegendes ülés, a tiszteleti, rendes és igazgatósági tagok titkos szavazatával, egyszerű többséggel, a belső tagok sorából, három évre *választja*. A három év leteltével újra megválasztható. A választás *Ő felsége megerősítése* alá bocsátandó.

42. §.

Az elnököt, gátoltatása esetében, a *másodelnök pótolja*.

43. §.

A másodelnök *választása* úgy történik, mint az elnöké, s szintén *Ő felsége megerősítése* alá bocsátandó. A másodelnök azonban a három év leteltével a legközelebbi három évi cycclusra meg nem választható.

44. §.

Egyik elnöknek Budapesten kell lakni.

45. §.

A *főtítkár* az Akadémia határozatainak a szellemi téren végrehajtója, viszi a nagygyűlés, összes, igazgatósági és elegendes ülések jegyzőkönyveit; a nagygyűlésen, az összes és elegendes ülésekben előadóképen működik, folytatja az összes Akadémia levelezését, írja történetét, évi jelentését s mindennemű tudósításait, szerkeszti Évkönyveit, ügyel könyvkiadásaira, őrzi levéltárát.

A főtítkár akadályoztatása esetében az elnökség az osztálytitkárok közül *helyettest* nevez.

46. §.

A főtítkárt az elegendes ülés titkos szavazattal, egyszerű többséggel, a rendes tagok sorából *választja*.

47. §.

A főtitkár mellé, ajánlata alapján, az elnök *segédet* nevez ki. A segéd a főtitkár közvetetlen rendelkezése alatt áll.

48. §.

A *gondnok* az Akadémia határozatainak anyagi téren végrehajtója, az igazgató-tanács ülésein, gazdasági ügyekben, mint előadó működik, örökös az épületek fölött. Működéséről az igazgató-tanács előtt évenként beszámol.

49. §.

A gondnokot az igazgató-tanács, egyszerű többséggel *választja*.

50. §.

Mindenik *osztálynak* egy külön *titkára* van. Ezek az illető osztály előadói, szerkesztik kiadványait, jegyzőkönyveit és tudósításait, viszik az osztálybeli levelezést.

51. §.

Az osztálytitkárokat, az illető osztályok ajánlatai alapján, a nagygyűlés, titkos szavazással, egyszerű többséggel a rendes tagok sorából *választja*. Akadályoztatásuk esetére az osztályelnök nevez ki *helyettest*.

52. §.

A *főkönyvtárnokot*, az Akadémia ajánlata alapján, a gróf Teleki nemzetség alapító ága *nevezi* ki a belső tagok sorából; az *alkönyvtárnokokat* és a könyvtár egyéb tisztviselőit, a könyvtári bizottság ajánlata alapján, az akadémiai elnökség *nevezi* ki.

53. §.

Az *ügyészt* az igazgató-tanács *nevezi* ki.

54. §.

Az *irnokokat*, *javitnokokat* és a *cselédeket* az elnök *nevezi* ki. Az irnokok és javitnokok közvetlenül a főtitkárnak vannak alárendelve.

VIII. FEJEZET.

Fizetések és díjak.

55. §.

A főtitkár és segéde, a gondnok, az osztálytitkárok, a könyvtár-személyzet, a gyűjteményőrök, az ügyész, az irnokok és javítnokok az igazgató-tanács által megszabandó *évdíjat* kapnak.

56. §.

A cselédeknek az igazgató-tanács szab *bért*.

57. §.

Mely tisztviselők és cselédek *lakjanak* az Akadémia épületében, az igazgató-tanács határozza meg.

58. §.

Azon tisztviselők, kik a jelen alapszabályok foganatosításakor fizetésben állanak, *fizetésöket holtig megtartják*.

59. §.

A *rendes tagok*, mihelyt a pénztár ereje engedi, mindnyájan, addig pedig a régibbség szerint következők, az igazgató-tanács által meghatározandó számmal, évi *fizetést* húznak.

60. §.

A tagoknak az Akadémia megbizásából végzett munkálatai, valamint az Akadémia nyomtatványai közé fölvetett dolgozatai *dijaztatnak*.

IX. FEJEZET.

Alapszabályok módosítása.

61. §.

Az alapszabályok módosítása iránt indítványt mind az Akadémia összes ülésében, mind az igazgató-tanács ülésében lehet tenni.

Az indítványnak az illető testületben szavazattal bíró, legalább is öt tag által aláírva kell beadatnia.

Az indítvány tárgyalására vegyes-bizottság küldetik ki az Akadémia elnökének elnöklete alatt, mely bizottságba az igazgató-tanács hat tagot, az összes-ülés szintén hat tagot küld ki; ez utóbbiak sorába mindegyik osztály két-két tagot titkos szavazással választ.

A bizottság, a beadott indítványt tárgyalván, jelentését az összes-ülés és az igazgató-tanács elébe terjeszti. Ha az indítványt mindkét testület elfogadja vagy elveti: az ügy elintézettnek tekintetik.

Ha ellenben a két testület határozatai közt eltérés mutatkozik: az eldöntés a nagygyűlés idején tartandó elegendő ülésre bízatik, olyképen, hogy az igazgató-tanács összes jelenlevő tagjai, és az Akadémia többi tiszteleti és rendes tagjai, egyenlő számban gyakorolják a szavazatjogot; ha egyik testületből több tag van jelen, mint a másiktól, közülök annyi tag kisorsolandó, hogy számuk a másik testület jelenlevő tagjaival egyenlő maradjon. Az elnök is szavaz. A végzés érvényességéhez legalább tizenkilencz szavazó jelenléte szükséges; általános többség dönt.

X. FEJEZET.

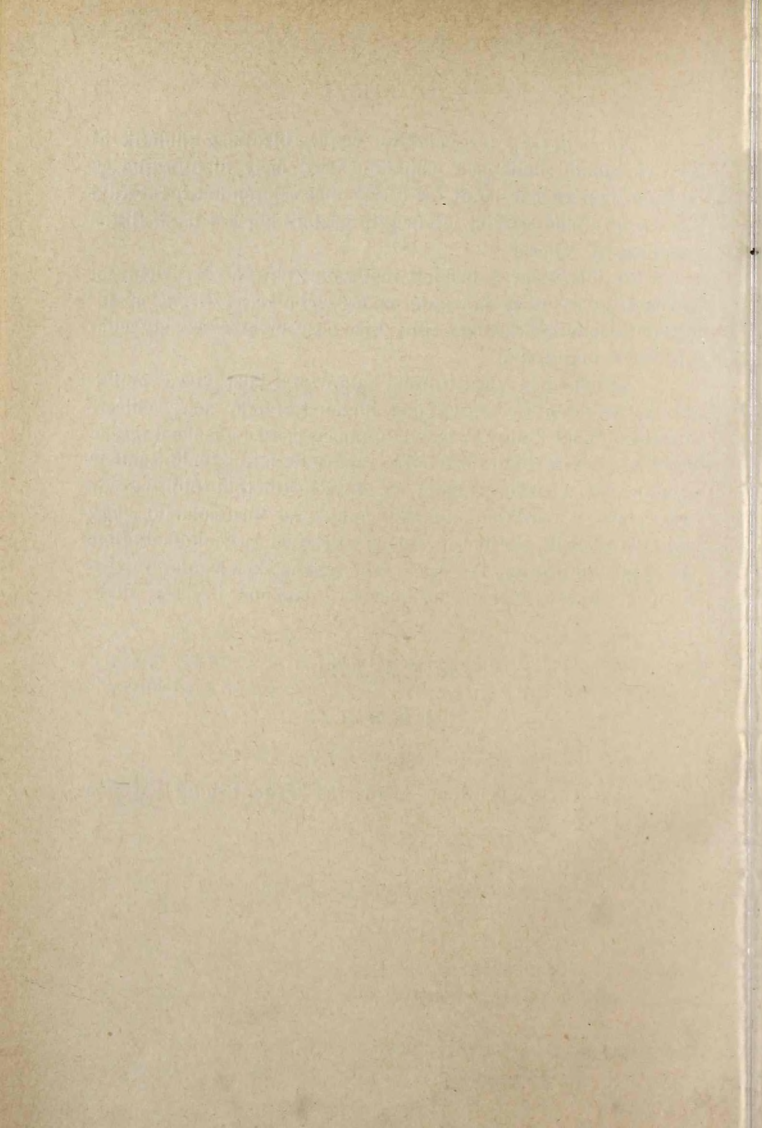
S z ü n e t.

62. §.

Az Akadémia július, augusztus és szeptember havában szünetel.

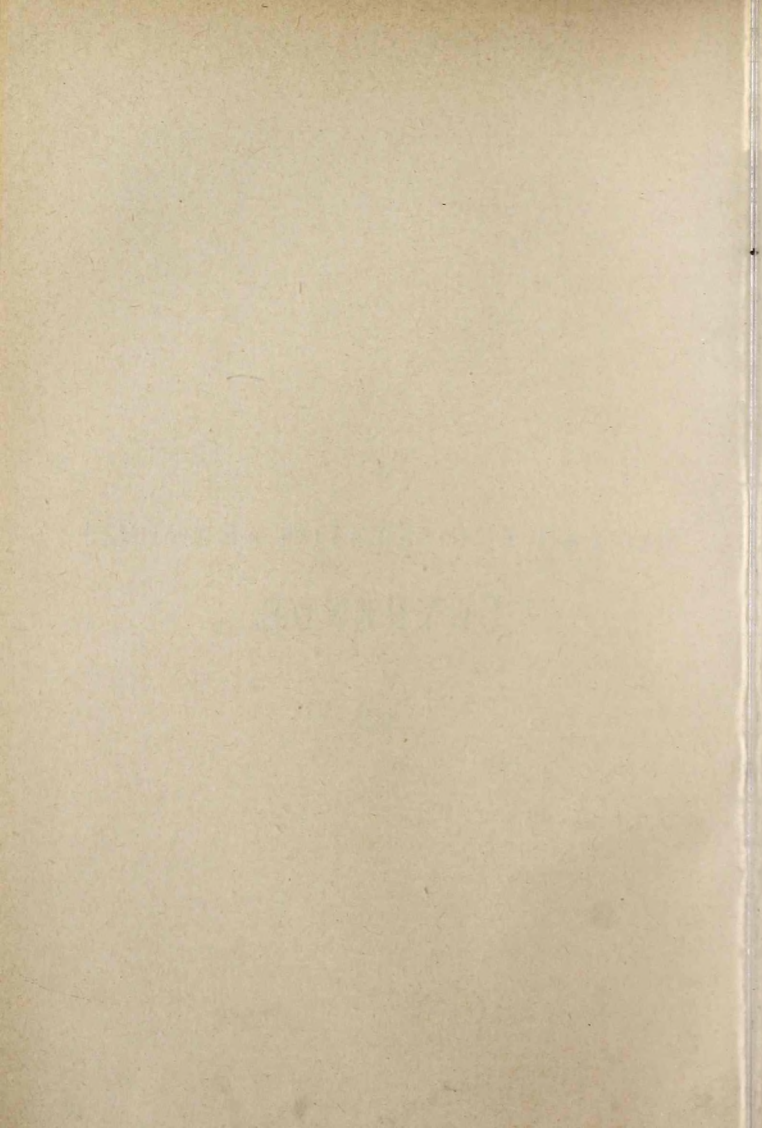

A

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
ÜGYRENDE.

A M. T. AKADÉMIA ÜGYRENDE.

I.

Osztályok.

1. §. Az Akadémia, alapszabályai értelmében, három tudomány-osztályból áll, a melyeknek köre következőképen alapított meg:

I. Nyelv- és széptudományi osztály.

A) Nyelv és irodalom.

Általános és különös nyelv- és írástörténet.

Általános és különös nyelvtudomány.

Főleg a magyar s vele rokon nyelvtudomány egész terjedelmében; tehát a magyar nyelvtörténet, hasonlítás, nyelvtan és szótárírás, a nyelvjárások megismertetése, s a nép- és köznyelv emlékeinek gyűjtése, magyarázata és kiadása.

Nyelvbeli előadás tudománya.

Irodalom-történet; könyvészet általán, s különösen a hazai és nemzeti; régi magyar jeles írók kiadásai.

A nevezetesebb magyar munkák bírálata, nyelv tekintetében.

B) Széptudományok.

Általános és különös szépműtan, hangzó, képző és mímező művészetek elmélete.

Műtörténet, műbírálathat.

Szóoló művészetek: szép próza, különösen szónoklat.

Költészet.

Régi és új nemzetek remekiróinak fordítása.

II. Philosophiai, társadalmi és történelmi tudományok osztálya.

A) *Philosophia.*

Ember- és lélektan.

Elméleti philosophia.

Gyakorlati philosophia, névszerint észjog és erkölcstan; a vallás és történet philosophiája.

A philosophia történelme és bírálata.

Nevelés- és oktatás-philosophia.

B) *Társadalmi tudományok.*

Államtudományok és történelmök.

Statisztika.

Ethnographia.

Törvények elmélete és története.

Nemzetek joga.

Közjog.

Magánjog.

Egyházi jog.

Jogtudomány történelme.

Összehasonlító jogtudomány.

C) *Történelmi tudományok.*

Történetírás elmélete.

Emberiség és művelődés történelme.

Egyetemes és különös történetírás, polgári és egyházi főleg hazai.

Politikai földrajz, nemzedékrend- és időtan, továbbá régiség-, érem-, oklevél-, czimer- és pecséttan.

A hazai történelem felvilágosítására szolgáló közirományok, oklevelek s egyéb történeti emlékek nyomozása, kútfők gyűjtése, kiadása, bármely nyelven legyenek írva.

Életrajzok, s itt is különösen a hazaiak.

III. Matematikai és természettudományok osztálya.

A) *Mathematika.*

Tiszta mathesis.

Mechanika, elméleti természettan és elméleti csillagászat.

B) Természettudományok.

Ásványtan, földtan, természeti és matematikai földrajz, növénytan, állattan, anthropologia.

Kísérleti természettan, physikai csillagászat, meteorologia, vegytan.

Boncz- és élettan.

C) Alkalmazott matematikai és természettudományok.

Politikai számtan.

Geodaesia.

Géptan, műtan, bányászat, építési és hajózási tudományok.

Hadtudományok.

Gazdasági tudományok.

Orvosi tudományok.

II.

Tagok.

2. §. Minden osztály az Alapszabályok 14—15. §§-ai által meghatározott számú tiszteleti, rendes és — határozatlan számú — levelező-tagokból áll.

3. §. *A tiszteleti tagok* erkölcsi kötelességei az Alapszabályok 14. §-ból folynak. Elvárja tőlök az Akadémia, hogy illesein minél gyakrabban megjelenjenek, és érdekeit buzgóan előmozdítsák.

4. §. *A rendes tagok* kötelességei, az Alapszabályok 15. §. alapján, a következők:

a) Időnként szaktudományuk előbbvitelére szolgáló értekezéseket tartani, és folytonosan részt venni az Akadémia munkásságában.

b) A szakjokban feltűnő nevezetesebb haladásokat, valamint a tudományosság előmenetelére szolgálható tényeket és adatokat és észleleteket az illető osztályban ismertetni, különösen pedig, a mi a hazában a tudományt, nemzeti nyelvet s művészetet illetőleg figyelemreméltó történik, bejelenteni.

c) A tudományok magyar nyelven gyarapítására az Akadémián kívül is törekedni.

d) A vélemény-adásra hozzájuk utasított mindenemű nyomtatott vagy kéziratí munkákat, pályairatokat, találmányokat, fölfedezéseket, javaslatokat megvizsgálni, s írott jelentést tenni rólok.

e) Minden egyéb, az osztálytól a szabályok értelmében nyert megbízásokban eljárni.

5. §. *A levelező tagok* az illető osztály által velök vélemény-adás végett közölt tárgyakról jelentést tesznek, valamint a tudományosság előmenetelésé szolgáltató tényeket, adatokat, észleleteket az illető osztálylyal közlik, s különösen azt, a mi a hazában a tudományt, nemzeti nyelvet s művészetet illetőleg figyelemre méltó történik, bejelentik; végre irodalmi munkásságukkal a hazai tudományosság előmozdítására törekednek.

6. §. Az Akadémia tagjai tartoznak *tudományos dolgozataik jegyzékét* évenként a főtitkári hivatalhoz beküldeni, a végre, hogy az Almanachban közrebocsáttassék.

7. §. Az Akadémia tagjai fölkéretnek, hogy *önbiographiai följegyzéseiket*, pecsét alatt, a főtitkári hivatalhoz küldjék be, hogy azokat haláluk után fel lehessen használni.

III.

Titkárok.

8. §. A *főtitkár* teendőit az Alapszabályok 45. §-a határozza meg. a) Az ülések jegyzőkönyveit három nap alatt elkészíti, és az elnök által kijelölt tagokkal hitelesített; nyomatkozásb indítvány esetében az indítványozó hitelesítőnek jelöltetik ki. b) Mind ezen, mind az osztálytitkárok által hozzá beadott jegyzőkönyveket a szükséges számu példányokban letisztáztatja. c) Az illető határozatokat a jegyzőkönyv hitelesítésétől számítandó 8 nap alatt okvetetlen végrehajtja, akadály esetében az elnököt értesíti. A végrehajtásról könyvet visz, melybe a végrehajtandó pont rövid tartalma, a végrehajtás módja s ideje pontosan feljegyzendő. d) A jegyzőkönyv azon szakaszát, melynél fogva valamely ügyben választmány bizatik meg, kiíratja, s az illető választmányi elnöknek legfeljebb 8 nap alatt, sürgetős esetben hamarabb is, saját aláírásával, megküldi, hogy ez a kiküldött tagokat egybehivathassa, s a választmány a jegyzőkönyvileg kijelölendő zárnagra jelentését beadhassa. e) A függőben levő tárgyakat, be nem adott jelentéseket stb. nyilván tartja, elintézésüket koronkint sürgeti, s ha eredménye nem lenne, az Akadémiának jelentést tesz. f) A levelezést vezeti. Ez, a mennyiben az Aka-

démia nevében, külföldi intézetekkel és tudósokkal folytattatik, két nyelven szerkesztendő, t. i. az eredeti magyar szöveg mellett, mely mint olyan aláíratik, oldallag latinul, vagy azon tudományos testületek nyelvén, melyekhez a levél az Akadémia nevében intéztetik. *g)* Szerkeszti az Akadémia Évkönyvének a közülési tárgyakat tartalmazó részeit, Értesítőjét, Almanachját s minden nyomtatványát, melyek nem az osztályok vagy bizottságok gondjai alá tartoznak. *h)* Az Akadémia levéltárára felügyel, s belőle a tagoknak csak térítvény mellett kölcsönöz. *i)* Az akadémiai kiadások költségeit a költségvetés alapján utalványozza, s erről könyvet vezet. Az utalványozás körül követendő eljárást az igazgató-tanács ügyrendje szabályozza. *k)* Az Akadémia vagyoni ügyei körül az igazgató-tanács ügyrendjében megállapított teendőket végezi. *l)* Gondoskodik arról, hogy a főtitkári hivatal tisztviselői és az akadémiai javítók kötelességeiket pontosan teljesítsék.

9. §. Az *osztálytitkárok*, kik az Alapszabályok 50. §-a értelmében, az osztály előadói, jegyzői és szerkesztői: *a)* Az osztályülés jegyzőkönyvét ülés után 24 óra alatt elkészítve hitelesítettik, s beküldik a főtitkárhoz, hogy a szükséges példányokban leírassa. Egy példány az osztály használatára marad. *b)* Az osztály hatásköréhez tartozó határozatokat nyolcz nap alatt foganatosítják. *c)* Szerkesztik az osztály kiadványait. *d)* A főtitkár által hozzájuk áttett mindennemű hivatalos iratokról és beadványokról iktató, valamint az általok kiadott irományokról s az osztálybeli levelezésről kiadó-könyvet vezetnek. *e)* Mint az osztályelnök megbízottjai, ők gondoskodnak az osztály-értekezlet havonkinti, vagy szükség esetében rendkívüli egybehívásáról. *f)* Jegyzőkönyvét szintén vezetik és határozatait végrehajtják. *g)* Gondoskodnak arról, hogy osztályuk ülésein tudományos előadásban hiány ne legyen; e végre az osztályértekezletet jó eleve figyelmeztetik; szükség esetén egyes tagokat is felszólítanak. *h)* Az üléseken előforduló tárgyak sorrendjét elkészítik, és kellő időben a hírlapoknak megküldik. *i)* Gondoskodnak arról, hogy a pályamunkák bírálói jelentéseiket idején elkészítsék, hogy a pályázatok felett a kitűzött határnapon döntenek lehessen. *k)* Figyelemben tart-

ják az osztály kiadásait, és az osztály költségvetése terhére az elhúnyt tagoktól a szükséges utalványokat s utalványokat ellenjegyzik, illetőleg az utalványozására a főtitkárt felhívják.

IV.

Elhúnyt tagok végtisztelete és emlékezete.

10. §. Elhúnyt tagjait az Akadémia a következő végtiszteletben részesíti:

a) Az Akadémia palotájára gyász-lobogót tűz ki.

b) Ha a haláleset Budapesten fordul elő, az Akadémia tagjai részt vesznek a temetésen, és ha ez az akadémiai ülés idejére esnék, az ülés más napra halasztatik el.

c) Ha az elhúnyt tag oly szegénységben halna el, melynél-fogva tisztességes eltemetése sem lenne eszközölhető: erről az Akadémia gondoskodik.

11. §. Az Akadémia elhúnyt tagjai emlékezetét háromféle módon tiszteli meg:

a) *Rövid gyászjelentéssel*, a melylyel az elhúnyt tag halálát valamely barátja vagy a főtitkár a legközelebbi összes ülésben az Akadémia tudomására hozza.

b) *Nekrologgal*, mely az elhúnyt életéhez s irói pályájához tartozó adatokat tartalmazza. Erről az osztálytitkárok gondoskodnak. Kiadatik az Almanachban.

c) *Emlékbeszéddel*, mely az elhúnyt életét, munkálkodását és hatását szónoki előadásban terjeszti elő. Ez az Értekezésekben, és ha a közülésen tartatott, az Évkönyvekben adatik ki.

d) Az Akadémia az iránta és a tudomány körül kiválóan érdemesült elhúnyt tagjainak *arczképét* saját palotája termeiben elhelyezi. Ezt csak a nagygyűlés döntheti el, titkos szavazás útján.

V.

Tagválasztás.

12. §. Minden akadémiai tag csak a saját osztályába, a saját tudományszakával foglalkozó egyéneket ajánlhat tagokul.

Az ajánló tagok az ajánlott egyén minősítvényét, az Alap-

szabályok 15. és 16. §§-ai értelmében, a szakképzettség, a magyar nyelven kifejtett tényleges és folytonos tudományos munkásság kimutatásával és az ajánlott irodalmi munkáinak felsorolásával, írásban indokolják. Minden ajánlás egy tag aláírásával mutattatik be. Az irodalmi munkák, ha kevésbbé ismeretek, az ajánlathoz csatolandók. Pusztán gyakorlati, habár tudományos képzettségen alapuló munkásság, nem tekinthető elegendő jogczimnek a rendes, levelező és kültagok választásánál. A tiszteleti tagságra nézve az Alapszabályok 14. §-a az irányadó.

Az írásbeli ajánlatot márczius 31-ig a főtitkári hivatalhoz kell beküldeni. E határidőn túl azon évre ajánlatok el nem fogadtatnak.

A beérkezett ajánlatokat a főtitkár átteszi az illető osztályhoz, és egész terjedelmökben közzéteszi az Értesítő áprilisi füzetében.

Egy héttel a nagygyűlés előtt az ajánlatok, a főtitkár által, tudomás végett, a többi osztályokkal kölcsönösen közöltetnek.

A nagygyűlés első napján, mindegyik osztály a saját tagjai által ajánlottakra, titkos szavazattal szavaz, és azokat, a kik legalább kétharmad szótöbbséget nyertek, mint az osztály ajánlottait, indokolt jelentésben az összes Akadémia elé terjeszti. Tiszteleti vagy rendes tagot csak annyit ajánlhat az osztály, a hány hely az illető osztályban betöltendő.

Az osztályok e jelentései a nagygyűlés második napján felolvastatnak.

A nagygyűlés harmadik napján az összes Akadémia tiszteleti és rendes tagjai, titkos szavazattal és $\frac{2}{3}$ szótöbbséggel választják meg a tagokat. — A szavazás sorhuzás útján megállapítandó sorrendben, osztályonként, előbb a tiszteleti, azután a rendes és levelező, végre a kültagokra történik, az ajánlottaknak az osztályban nyert szavazataik sorrendjében, golyózás által.

VI.

Akadémiai ülések.

13. §. Az Akadémia hetenkint egyszer, u. m. hétfőn délután 5 órakor tart ülést: szükség esetén, vagy valamelyik osztály kívánatára, többször és más napon is tarthat.

14. §. Minden hónap utolsó hétfőjén *összes ülés*, a többi hétfői napokon pedig felváltva *osztályülések* tartatnak; úgy, hogy a nyelv- és széptudományok után a philosophiai, társadalmi és történelmi, ezek után pedig a matematikai és természettudományok osztályülése következzenek; e sor aztán újra kezdődik.

VII.

Összes ülés.

15. §. A rendes összes ülések tárgyai:

- a) Emlékbeszédek elhunyt tagok felett.
- b) A tagok elhunytáról szóló gyászjelentések bemutatása és ezzel kapcsolatban az osztályokhoz intézendő felhívás, hogy az emlékbeszégekről gondoskodjanak.
- c) Az akadémiai igazgató-tanács, osztályok, bizottságok, a hatóságok, társulatok, intézetek és magánosok részéről az Akadémia elé terjesztett ügyek bejelentése és elintézése.
- d) Az egész Akadémiát érdeklő indítványok megvitatása, illetőleg azok tárgyalására bizottságok kiküldése, és a bizottsági jelentések megvitatása. Az indítványok írásban nyújtatnak be. A tárgyalásukra kiküldött bizottságoknak az indítványozók mindenkor tagjai.
- e) Az állandó bizottságok tagjainak megválasztása az Alapszabályok 35. §-a értelmében.
- f) Nem-tagok részére, hogy értekezéseiket az Akadémia osztályülésein személyesen felolvashassák, az engedély megadása.
- g) Az akadémiai költségvetésnek, valamint az osztályok és bizottságok kívánatainak, a deczemberi ülésből fölterjesztése az igazgató-tanácsához.
- h) A deczemberi ülésen a jövő évi ülések sorrendjének bemutatása.
- i) Az Ügyrend módosítása.
- k) Új jutalom-alapítványok szabályzatának megállapítása.
- l) A nagygyűlés által az összes ülésre bizott pályázati ügyek elintézése.
- m) Könyvküldemények és egyéb ajándékok bejelentése.

n) A főkönyvtárnoki tisztre ajánlás. Üresedés esetében, a könyvtári bizottság indokolt javaslatot terjeszt elő, a melynek meghallgatása után az összes ülés, titkos szavazással, abszolút többséggel, a belső tagok sorából, szabadon megválasztja azt az egyént, a kit a Teleki-nemzetségnek kinevezés végett ajánl.

o) Oly esztendőkbén, a mikor a gróf Karátsonyi-drámai-jutalom odaitélandó, a márcziusi összes-ülésem felolvastatik a pályázatról szóló jelentés, s ennek alapján az ülés eldönti a pályázat sorsát.

p) Oly esztendőkbén, a mikor a Péczely-alapítványból kitüzött drámai jutalom odaitélandó, az októberi összes-ülésem felolvastatik a pályázatról szóló jelentés, és annak alapján az ülés eldönti a pályázat sorsát.

VIII.

Rendkívüli összes-ülések.

16. §. A pályamunkák beküldésére kitüzött határnapot követő legelső osztályülés előtt összes-ülés tartatik, a melynek tárgya a pályamunkák bemutatása. A jeligés levelek az Akadémia és az elnök pecsétjeivel lepecsételt borítékokba tétetnek, és megőrzés végett a főtítkárnak adatnak át. A pályamunkák megbirálásáról az illető osztályok gondoskodnak.

17. §. Márczius 19-én, mint gróf Teleki József nevénapján, összes-ülés tartatik, melynek egyedüli tárgya a gróf Teleki-pályázatról szóló birálati jelentés felolvasása, és annak alapján a jutalom odaitélése.

A mennyiben a jutalom a 135. §. értelmében föltételesem íteltetett oda, a jutalmazott munka jeligés levele eltétetik. Ha szerzője fél év alatt jelentkezik, a levél a jelentkezést követő összes ülésen felbontatik. Ha nem jelentkezik, a levél az októberi összes-ülésem elégettetik.

18. §. Az október havi első osztályülést összesülés előzi meg, a szünet alatt beérkezett tárgyak bejelentése végett.

19. §. Valahányszor szükségesnek mutatkozik, az elnök-ség rendkívüli összes-ülést hirdet. Ez esetben a fővárosban tartózkodó tagokhoz meghívók küldetnek, az ülés tárgyainak megjelölésével.

20. §. Az összes-ülések nyilvánosak, de valahányszor az elnök szükségesnek látja, az ülést zártnak nyilatkoztatja.

21. §. Szavazattal a tiszteleti és rendes tagok bírnak. Három tag kiváratára az elnök titkos szavazást rendel el. Abszolút többség dönt.

IX.

Osztályülések.

22. §. Az *osztály-ülések tárgyai* szorosan szakbeli előadások és közlések, melyek az illető tudomány előmozdítását eszközölhetik.

a) Ily értekezések és emlékiratok az illető osztály köréből, s azok fölött szóbeli eszmecsere.

b) Nagyobb kézirati munkákból egyes szakaszok közlése, az egésznek ismertetésével.

c) Mindennemű érdekes közlemények, melyek a tudományok s illetőleg a szépművészetek haladását tárgyazzák, tehát ide vágó figyelemreméltó esetek; vizsgálódások, tapasztalatok, melyek akár az eddigi tanok megerősítésére vagy megvilágítására, akár új nézetek megállapítására szolgálnak.

d) Találmányok bemutatása és fölfedezések bejelentése.

e) Nagy figyelmet érdemlő bel- és külföldi munkák ismertetése.

f) Bel- és külföldi nagyhirű, s a tudomány veszteségével elhunyt férfiak munkálkodása és hatásuknak méltatása, ha nem voltak is az Akadémia tagjai.

g) Az osztályértekezletek közérdekű határozatainak bejelentése.

h) Az osztályok körébe tartozó bizottságok működéséről és határozatairól szóló jelentések.

23. §. Minden tagnak joga van előadását, bizonyos ülésnapra, az illető titkárral bejegyeztetni. Ha az ekkép jelentkezők száma kelleténél nagyobb volna, az előadás idejére nézve, a körülményekhez képest, az osztálytitkár, vagy az osztályértekezlet intézkedik.

24. §. Az osztályülési tudományos előadásokra nézve:

a) A felolvasó köteles előadni értekezését a részére en-

gedett *egy óra* alatt, vagy egészen felolvasván azt, ha terjedelme engedi, vagy vázlatban terjesztvén elő, mutatványok közlése mellett. A vázlat szóbeli ismertetés is lehet. Az értekezésnek több ülésben folytatólagos előadása, csak az osztály kívánatára történhetik. Köteles továbbá a felolvasott értekezésnek a szerző által elkészített kivonatát, még az ülés folytán, az Értesítő számára beadni.

b) Nem-akadémikusok, kik valamely értekezést az Akadémia előtt fel kívánnak olvasatni, azt csak az osztályértekezlet helybenhagyásával, s valamely osztálybeli tag útján tehetik. Ha pedig személyesen akarnak előadást tartani, erre minden egyes esetben az Akadémia engedélyét kell kikérniök, melyet az illető osztály előterjesztése alapján, az összes ülés ad meg.

c) Minden értekezés kirendelt bírálók szavazata alapján vétetik fel az „Értekezések“ című akadémiai közlönybe.

d) Az előadott munkáról szabadon rendelkezhetik a szerző. Ha azonban az előadó tag által másutt adatnék ki, fentartja magának az Akadémia azt saját közlönyében is kiadhatni, s ez esetben díj nélkül. Csak a közülési emlékbeszédek és pályázati jelentések tesznek e tekintetben kivételt.

25. §. Ha valaki fontosabb indítványt szándékozik tenni, jókor bejelenti az illető titkárnak, hogy az előrajzba fölvétesék; köteles ezt egyszersmind az Értesítő számára, még az ülés folytán, írásban is beadni.

26. §. Ha valamely elfogadott indítvány bővebb kidolgozására bizottság küldetik ki: az indítványozó mindenkor részt vesz benne.

27. §. Minden tagnak csak saját osztálya üléseiben van döntő szavazata; tanácskozó szavazattal azonban, valamint előadási joggal is, részt vehet bármely osztály ülésében.

28. §. Oly kérdésekre nézve, melyek természetöknél fogva több osztályt érdekelnek, fenmarad az összes-ülésre hivatkozás.

X.

Osztályértekezletek.

29. §. Minden osztály havonként egy, szükség esetén, több osztály-értekezletet tart.

Ez értekezletek célja az osztály kebelében szerves munkásságot fejteni ki, az osztályüléseket előkészíteni, az osztálynak benső, úgyszólván házi, nemkülönben szakügyeit is fesztelen körben megvitatni, s az ülés határozata folytán tudományos tárgyak körül bizottságilag eljárni, jelesen:

a) Gondoskodik az értekezlet az ülésekben előadandó tárgyakról.

b) Megvizsgáltatja egy tagjával, a nem-tag által felolvasásra benyújtott értekezést, s elfogadás esetén elő is adatja.

c) Megállapítja, hogy valamely nem-tag olvashat-e az ülésben személyesen.

d) A főtítkártól hozzá áttett, vagy a szerzőtől egyenesen benyújtott kéziratokat egy tagjával megbíráltatja; s véleményt ad, érdemes-e azokat az osztályülésben előterjeszteni.

e) Lehetőleg oda törekszik, hogy az osztály tudomány-szakainak világszerte való haladása főbb mozzanatairól az ülésben időnként szemle tartassék.

f) Általában ellenőröködik, hogy az ülésekben a tudomány állásához és méltóságához illő előadások tartassanak.

g) Minden, az osztályt illető tudományos és belügyek iránt mint véleményező, előkészítő, javaslattevő lép fel, s tanácskozása eredményét az ülés határozata alá terjeszti.

h) Formulázza a pályakérdéseket.

i) Pályamunkáknál bírálókat jelöl, s a hol szükséges, egyesíti véleményöket.

k) Gondoskodik az osztály elhunyt tagjai fölött tartandó emlékbeszédekről.

l) Gondoskodik az Értekezések során kiadandó munkálatok megbírálásáról.

m) Javaslatba hozza és az összes ülés elé terjeszti a maga költségvetését. Az igazgató-tanács által megszavazott összegeket a kijelölt célokra fordítja.

n) Az osztály körébe tartozó állandó bizottságok költségvetéseit az Akadémia elé terjeszti.

o) Az osztályelnöki vagy osztálytitkári tiszttüresedése esetén, azt ideiglenesen a legközelebbi nagygyűlésig betölti.

p) Az összes-ülés felhívására a bizottságokba az osztály részéről tagokat választ, és erről az összes-ülésnek jelentést tesz.

Az osztályértekezleteket az osztályelnök hívja egybe. Az illető osztály tagjaihoz meghívók küldetnek. Ha fontosabb tárgy lesz napirenden, az a meghívókon kitétetik.

Az osztályértekezleteken csak az illető osztály tagjai vannak jelen. A tiszteleti, rendes és levelező-tagok egyenlő szavazattal bírnak. Absolut többség dönt. Három tag kívánatára az elnök titkos szavazást rendel.

30. §. Az osztály, nagygyűlési értekezletében választja saját elnökét, állandó bizottságait, és ajánl osztálytitkárt.

XI.

Nagygyűlés.

31. §. A nagygyűlés rendszeresen május hó folytán tartatik. Az elnökség határozza meg, hogy mely napokon tartassék meg a nagygyűlés.

32. §. Egy hónappal előbb a nagygyűlés ülésének sorrendjét a főtitkár körlevélben, az Akadémia összes beltagjainak tudomására hozza.

33. §. A nagygyűlés üléseiben közönség nem jelenhet meg.

34. §. A nagygyűlés első napján mindegyik osztály nagygyűlési értekezletet tart. Ennek tárgyai:

a) A nagyjuttalom és Marczibányi-juttalom odaitélése tárgyában javaslatétel.

b) A pályamunkák bírálatainak bemutatása.

c) Új pályakérdések formulázása.

d) Osztályelnök választása.

e) Osztálytitkár kijelölése.

f) Az állandó bizottságok tagjainak kijelölése.

g) Az osztályba ajánlott tagok fölött szavazás.

35. §. A nagygyűlés második napján az összes Akadémia tart ülést. Tárgyai:

a) A nagy-jutalom és Marczibányi-jutalom odaitéléséről szóló osztályi javaslat felolvasása és a két jutalom odaitélése.

b) A pályázatok eldöntése.

c) A jutalmazott pályamunkák jelíges leveleinek felbontása, a többi jelíges levelek elégetése.

d) Az osztályok által formulázott új pályakérdések bejelentése.

e) Az osztályok tagajánlatainak bemutatása.

f) Az elhunyt tagok arczképeinek a képes teremben való felvétele iránt, a 11. §. d) pontja értelmében, határozás.

g) Tagoknak saját kérelmekre, egyik osztályból a másikba áthelyezése, azon osztály véleménye alapján, a melybe felvétetni óhajtanak.

h) Az ünnepélyes közülés programjának bemutatása.

36. §. A nagygyűlés harmadik napján az összes Akadémia második ülését tartja, melynek tárgyát a nagygyűlés hatásköréhez tartozó választások és a netán függőben maradt ügyek képezik.

XII.

Elegyes ülés.

37. §. Mikor az elnök vagy másodelnök állása, akár a három évi cyclus leteltével, akár halálozás vagy lemondás következtében betöltendő, vagy főtitkár választandó, a nagygyűlés harmadik napján elegyes ülés tartatik. Szükség esetén, az elnökök és a főtitkár választása végett, nagygyűlés idején kivülis megtartható az elegyes ülés; ez esetben a meghívó levelek egy hónappal előbb, az ülés tárgyának megjelölése mellett, küldendők szét.

38. §. Az alapszabályok 61. §-ában jelzett esetben, az alapszabályok változtatása iránt, a nagygyűlés idején tartandó elegyes ülés határoz.

XIII.

Közülés.

39. §. A közülés tárgyai:

a) Elnöki megnyitó beszéd.

b) Főtitkári jelentés az Akadémia munkálkodásáról; az eldöntött és kihirdetett pályázatokról; az elhunyt és megválasztott tagokról.

c) Emlékbeszéd az Akadémia elhunyt tagjai fölött.

d) Tudományos előadások.

40. §. A közülésen felolvasandó emlékbeszédeket és előadásokat az Akadémia és az osztályok elnökeiből s titkáraiból alakított bizottság állapítja meg.

XIV.

Állandó bizottságok.

41. §. Az állandó bizottságok a következők: a) Nyelvtudományi; b) Irodalomtörténeti; c) Classica-philologiai; d) Történelmi; e) Archaeologiai; f) Nemzetgazdasági; g) Matematikai és természettudományi; h) Hadtudományi; i) Könyvkiadó; k) Könyvtári bizottság.

42. §. E bizottságok közül: a nyelvtudományi, az irodalomtörténeti és classica-philologiai az I. osztály, a történelmi, archaeologiai és nemzetgazdasági a II. osztály, a matematikai, és természettudományi, valamint a hadtudományi a III. osztály kifolyásának tekintendők, s az illető osztályhoz a következő viszonyban állanak:

a) A bizottságok tagjait az illető osztály, nagygyűlési osztályértekezletén, a megfelelő tudományszakkal foglalkozó akadémiai tagok sorából jelöli ki, és a legközelebbi összesülés elé terjeszti, a mely a bizottságok tagjait három évre (1886—9, 89—92) megválasztja. Ha a három év tartama alatt új bizottsági tagok választása mutatkoznék szükségesnek, ez bármely összesülésen, az illető osztály ajánlatára, vagy közvetlenül megtörténhetik; de az ekképen megválasztott tagok megbízása az egész bizottságéval egy időben jár le.

b) A megalakult bizottságok, szintén három esztendőre, megválasztják elnöküket a tiszteleti vagy rendes tagok-, és előadójokat a tiszteleti, rendes vagy levelező tagok sorából. Az előadónak évi tiszteletdíjt rendelnek. Az előadó a bizottság ülésain a jegyzőkönyvet vezeti, határozatait foganatosítja, jelentéseit szerkeszti, kiadványaira felügyel, a bizottság terhére kifizetendő számlákat és utalványokat ellenjegyzzi, illetőleg azok kifizetésére a főtitkárt felhívja.

c) A bizottságok oly szakférfiak sorából, kik nem tagjai az Akadémiának, segédtagokat hívhatnak meg; a kiket az osztály útján, megválasztás végett, az összes-ülés elé terjesztenek. De ezeknek csak tanácskozó szavazatuk van.

d) A bizottságok évenként kétszer: az Akadémia nagygyűlése előtt, s az év végén, részletes jelentést mutatnak be működésükről az osztálynak. Az év végén készítenő jelentéshez a jövő évi munkásság tervrajza és a költségvetés csatolattatik. E jelentések kinyomatnak az Értesítőben.

43. §. A *könyvkiadó* és *könyvtári* bizottságok az összes Akadémia kifolyásainak tekintendők.

1. A *könyvkiadó* bizottság tagjai: az Akadémia elnökei és titkárai, továbbá minden osztály által a nagygyűlési osztályértekezleten három évre választandó és a nagygyűlésen megerősítendő két-két akadémiai tag.

2. A *könyvtári* bizottság tagjai: az Akadémia elnökei és főtitkára, az osztályok elnökei és titkárai, s az Akadémia főkönyvtárnoka. Azon esetben, a mikor a főkönyvtárnok egyúttal osztályelnöki tisztelet is visel, az illető osztály egy tagot választ a könyvtári bizottságba.

3. E bizottságok évenként kétszer, a szükséghez képest többször is, jelentést tesznek az Akadémiának.

XV.

Nyelvtudományi bizottság.

44. §. A nyelvtudományi bizottság működése körét teszi:

A) A szorosabb magyar nyelvtudomány, melynek feladata:

I. A magyar nyelv tudományos ismeretét eszközölni, és szigorú kritikával kidolgozott munkálatokban közrebocsátani.

II. A gyűjtött és gyűjtendő nyelvanyagot, a nyelv természetes fejlődéséhez alkalmazott rendszerben előadni, következőképen nyelvtanokról és szótárakról gondoskodni, különösen a tájszótár szerkesztését folytatni, s a mesterműszótárét megindítani.

III. A műnyelv alakulását szemmel tartani, s általában az irodalmi nyelvvelést olyképen ellenőrizni, hogy egyrészt hiányos nyelvismeretből folyó erőszakos szóképzéssé ne fajuljon; másrészt pedig az idegen nyelvek hatása a magyar nyelvnek grammatikai, különösen syntaktikai szerkezetét meg ne hamisítsa; végre az eddig elkövetett nyelvrontások lehető orvoslására törekedni.

B) A tágabb értelemben vett magyar nyelvtudomány, melynek feladata:

I. A magyarral hasonlításu altáji nyelveket behatóan tanulmányozni, s a mennyiben lehető, ismeretöket nyelvtanok és szótárak útján is előmozdítani.

II. Ez ismereteket tudományosan feldolgozni, kiváló tekintettel arra, hogy a magyar nyelv tényeinek földerítésére vagyis tudományos megfejtésére szolgáljanak.

III. Más, bár nem hasonlításu nyelveknek, a melyek a magyarral történelmileg érintkeztek, reá gyakorolt hatását feltüntetni.

C) Az irodalomtörténet, melyre nézve a bizottság teendője:

I. Az Alapszabályok 3. §-a értelmében az irodalom emlékeinek fölkeresése és megismertetése.

II. A magyar nyelvemlékek kiadása.

D) Az Akadémiától hozzá áttett ügyek elintézése.

A bizottság egyébíránt fentartja magának, hogy a működésének A) B) alatti tervrajzából folyó egyes adatokat időről-időre, a rendelkezésére álló anyagi eszközökhöz képest, maga határozza meg.

A nyelvtani, szótári és irodalmi munkálatok körében előállítandó egyes munkákról a bizottság alkalmilag előterjesztéseket tesz az osztályhoz, és szükség esetében, az elnökséghez és igazgatósághoz.

A bizottság állandó, rendes, folytonos kiadásainak tár-

gyai : 1. Régi nyelv- és irodalmi emlékek gyűjteménye.
2. Kisebb anyagok és dolgozatok, a melyek a bizottság közleményeiben jelennek meg.

XVI.

Irodalomtörténeti bizottság.

45. §. Az irodalomtörténeti bizottság feladata :

a) A magyar irodalomtörténeti kútfők fölkeresése, gyűjtése, kiadása ; különös figyelmet fordít az írók levelei, naplói, följegyzései kiadására, bármely nyelven irattak, s azokat „Irodalomtörténeti Adattár“ czím alatt, lehető teljességben igyekszik közrebocsátani.

b) Régibb írók kritikai kiadása, életrajzzal és jegyzetekkel. A már megindított „Régi magyar költők tára“ mellett megindít egy újabb folyamat, melybe régibb íróink kiadatlan, vagy csak egy pár példányban fenmaradt munkái vétetnek föl, vagy a legkitünőbb írók teljes és kritikai kiadásai bocsáttatnak közre. A munkák nem történeti sorrendben adatnak ki, hanem a körülmények szerint, s nem tesznek egymással kapcsolatos gyűjteményt.

c) Könyvészeti és irodalomtörténeti munkák iratása, felhívás és megbízás útján, s kiadásuk eszközlése.

XVII.

Classica-philologiai bizottság.

46. §. A classica-philologiai bizottság feladata :

I. A görög és római classicusoknak magyarra fordítása. Ezekből rendszeres gyűjteményt indít meg, melybe csak olyan fordításokat vesz föl, melyek mind a tudományos, mind az irodalmi követeléseknek lehetőleg megfelelnek.

II. Görög és római irodalomtörténeti munkák iratása és kiadásuk eszközlése.

III. Szövegkiadások, melyek önálló kritikai apparatuson alapszanak, vagy oly szövegé, mely a fordítással szembeállítva bocsáttatik közre.

IV. A philológiának hazánkbeli történetére vonatkozó adatok gyűjtése és feldolgozása.

V. A classicus irodalomnak a magunk irodalmára vonatkozó hatásának kiderítése.

VI. A magyarországi latin irodalom terén való kutató-sok és publicatiók.

E bizottság elé tartozik egyáltalában minden classica-philologiai ügy, mely az Akadémia körében előfordúl. Ide tétetnek át az Akadémiába beküldött mindazon munkák, melyek az ó-kor két classicus népének nyelvét és irodalmát illetik. A bizottság gondoskodik megbirálásukról, s ha az Akadémiához méltóknak itéli, az I. osztálynak, illetőleg az egész Akadémiának kiadásra vagy támogatásra ajánlja.

XVIII.

Történelmi bizottság.

47. §. A történelmi bizottság feladata a magyar történelem kútfői fölkeresése, gyűjtése, kiadása. E végre a) levelezésbe bocsátkozik nyilvános és magán könyv- és levéltárak birtokosaival, őreivel, egyes gyűjtőkkel és történetkedvelőkkel az itt-ott fenmaradt kútfőszerű emlékekről való tudomás, regesták, hű másolatok szerzése végett. Különösen b) kötelességének tartja nem csak a rögtön kiadandókat gyűjteni, s közzétételüket azonnal eszközölni, hanem különben is mindent felhalmozni, a mi a reá bizott czélok elérésére szolgálhat; jelesül:

A) A Történelmi Tárbán, melynek főczélja a magyar történeti kútfők ismeretének előmozdítása s *kisebb kútfők* közlése. Ilyenek különösen: 1. Megyék, városok s kisebb községek községi életére, jogviszonyaira és szerkezetére vonatkozó iratok, mint statutumok, jegyzőkönyvek, jövedelmi és költségkimutatások. 2. Családok, uradalmak, egyházmegyék, káptalanok, szerzetek és egyházi községek történetére vonatkozó iratok, tehát az ok- és alapítványlevelek, végintézetek, nemzedérendi jegyzetek, jószágbecsük és jövedelmi kimutatások, egyházlátogatásról szóló jelentések, anyakönyvek és nekrologiumok kivonatai stb. 3. A földművelés, műipar és kereskedelem történetére vonatkozó emlékek, mint urbáriumok, czéhszabályok, árszabások, vásári kiváltságok stb. 4. A törvényhozás,

közigazgatás, országos pénzügy és jogszolgáltatás történetét felvilágosító jelentések, utasítások, magán-naplók, összeírások, nevezetesebb pörök és ítéletek. 5. A külviszonyokat felderítő állami szerződévények, békekötések s rájuk vonatkozó követési utasítások, jelentések. 6. Egyes nevezetesebb eseményekre és személyekre vonatkozó okmányok, levelezések. 7. Régi kéziratokban és könyvekben található historiai följegyzések, továbbá kisebbféle naplók. 8. Tudományos intézetek történeti emlékei. 9. Felírások. 10. Levél-, könyv- és kéziratárak historiai kézíratainak és okmányainak ismertetése, kivonatai, regesták alakjában. 11. Utasító, ismertető sorozata a Magyarországot s régi tartományait illető, külföldön megjelenő historiai kútfőknek, úgy szintén külföldi munkákban találtató magyar historiai kútfőközlések kivonatai. 12. Az Akadémiához érkező okmányok tartalomjegyzékes folyó sorozata.

B) A Magyar Történelmi Emlékekben. Ezek főosztályai:

a) Okmánytárak, egyes nagyobb korszakok, vidékek, hatóságok családok, vagy tárgyak szerint, oklevelekből s másnemű hivatalos, és történeti érdekű magán-írományokból, melyek eddig vagy egészben, vagy részeikben kiadatlanok, vagy kézen nem forgó, főleg külföldi munkákban jelenvén meg, írónk előtt nagyobbbrészt ismeretlenek; vagy ha nálunk megjelentek is, részint nem jutottak még be okleveles gyűjteményeinkbe, részint igen hibásan adattak ki. b) Kútfőszerű történetirók. c) Országgyűlési írományok: acták, naplók kiadatlan törvény-szövegek. d) Magyarország diplomatiái emlékei.

C) A történelmi bizottság feladatával szoros kapcsolatban lévő külön munkák.

XIX.

Archaeologiai bizottság.

48. §. Minthogy a magyarországi műemlékek ideiglenes bizottsága a műemlékek fölkeresését, lajstromozását, lerajzolását, fentartását és helyreállítását feladatául tűzte ki, s e célja elérésére országos javadalmazást nyer, a magyar nemzeti múzeum pedig az őskori lelhelyek kutatásáról s az ingó

műemlékek fentartásáról és gyűjtéséről gondoskodik: az archaeologiai bizottság feladata tudományos kiadványokra szorítkozik. A bizottság kiadja jelesül:

1. Az „*Archaeologiai Értesítő*“, melynek célja a hazai és külföldi archaeologiai és műtörténelmi mozzanatokat a közönséggel megismertetni, és kisebb archaeologiai s műtörténelmi czikkeket közölni.

2. Az „*Archaeologiai Közleményeket*“, melyekben nagyobb archaeologiai és műtörténelmi értekezések közöltetnek, különös tekintettel a Magyarországon talált, vagy a hazai gyűjteményekben őrzött emlékekre.

3. A „*Magyarországi Régészeti Emlékeket*“ (*Monumenta Hungariae archaeologica*), melyekben egyes emlékek s vidékek tüzetes archaeologiai monographiái jelennek meg.

Mind a három kiadvány, kivált az utóbbi, illustratiókkal jelen meg.

A bizottság, a mennyire a pénzviszonyok engedik, külön archaeologiai s műtörténelmi munkákat is ad ki.

XX.

Nemzetgazdasági bizottság.

49. §. A nemzetgazdasági bizottság feladata általában a nemzetgazdasági tudomány fejlődését és haladását figyelemmel kísérni és ismertetni; különösen pedig munkássága körébe fölvenni azon fontosabb kérdéseket, a melyek Magyarország nemzetgazdasági fejlődésére befolyást gyakorolnak; végre azon statisztikai adatokat, melyek a magyar koronához tartozó országok közigazdasági viszonyaira vonatkoznak, más államok adataival is egybevetve, feldolgozni, s kibocsátásuk által Magyarország nemzetgazdasági fejlődésének lehetőleg hű ismertetését eszközölni.

A bizottság folyóiratban, és a mennyiben a pénzviszonyok engedik, önálló munkákban bocsátja közre munkálkodásának eredményeit.

A bizottság feladataihoz tartozik: a nemzetgazdasági szakba vágó pályakérdések formulázása.

XXI.

Mathematikai és természettudományi bizottság.

50. §. E bizottság feladata a hazában a matematikai és természettudományi buvárk odást előmozdítani, és különösen Magyarországot természettudományi tekintetben átvizsgáltatni és megismertetni. Ehhezképest kiterjeszti működését az osztály körébe tartozó minden tudományszak előmozdítására, mégis különös tekintettel van hazánk természeti viszonyainak tanulmányozására, megismertetésére és leírására. Kutatásokat, buvárlatokat tétet; kirándulásokat, utazásokat eszközöl; tárgyakat gyűjtet, melyek a főváros valamely országos intézetének gyűjteményében helyeztetnek el; egyes tudósokkal tervezett munkálatokat foganatosított; ha szükségesnek látja, e végre pályázatot is hirdet; alkalmat szolgáltat a tudomány magasabb köréhez tartozó buvárlatok keresztülvitelére.

A kutatások és dolgozatok eredményét saját közlönyében, vagy az osztály egyéb kiadványaiban teszi közzé.

XXII.

Hadtudományi bizottság.

51. §. A hadtudományi bizottság feladata:

- a) a hadtudományok fejlődési folyamatának figyelemmel kísérése;
- b) a magyar hadtörténelmi események tanulmányozása és szakszerű ismertetése;
- c) a hadművészetnek a magyar nemzetnél való fejlődésére vonatkozó adatok gyűjtése, feldolgozása és kiadása;
- d) hadtudományi remekművek magyarra fordíttatása és kiadása.

A hadtudományi bizottság az a) alatt említett feladatának „Általános Katonai Évkönyv”-ek, — a b) és c) alatt említett feladatának pedig „Magyar Hadtörténelmi Füzetek” kiadása által felel meg, és a mennyire a viszonyok engedik, a valóban örök becsü hadtudományi remekműveket magyarra fordíttatja és kiadja.

XXIII.

Könyvkiadó bizottság.

52. §. Az Akadémiának két czélt tűznek ki alapszabályai: a tudomány *művelését* és *terjesztését*. Ez utóbbi feladat megoldására van hivatva a könyvkiadó bizottság, mely e czélből eredeti és fordított munkákat ad ki. Ezek megválasztásában irodalmunk legszembetűnőbb hiányainak betöltése és a művelt közönség igényeinek kielégítése képezi a főszempontokat.

E czélből előfizetés útján könyvkiadó-vállalatot indít meg, mely három különálló sorozatból áll; ezek:

I. A történelem,

II. Az irodalom,

III. A jog- és államtudományok körét karolják át. (A természettudományok körét egyelőre a Természettudományi Társulat hasonló irányu vállalatának engedi át, mely az Akadémia segélyezésével jelen meg.)

Az e sorozatokba fülveendő munkák nem bocsáttatnak könyvárusi forgalomba: csak az aláírók, mint az Akadémia könyvkiadó-vállalata pártoló tagjai szerezhetik meg — a rendes könyvárusi árnál jóval olcsóbban.

XXIV.

Könyvtári bizottság.

53. §. A könyvtári bizottság feladata:

a) A könyvtár kezelése, rendezése, kiegészítése és lajstromozása tárgyában rendelkezni, a fő felügyeletet gyakorolni, és esetleg javaslatait az Akadémia elé terjeszteni.

b) Az újabb könyvek szerzése iránt az Akadémia egyes osztályai és bizottságai, úgyszintén a könyvtárnok részéről előterjesztendő javaslatokat és kívánatokat tárgyalni.

c) A vidéki akadémiai tagok és a Budapesten lakó nemtagok kölcsönkérése tárgyában határozni.

d) A könyvadományozásokat és a csere-viszonyokat illető kérvények és előterjesztések tárgyában javaslatokat tenni.

e) Működéséről évenként rendszeres jelentést tenni az Akadémiának.

XXV.

Akadémiai Évkönyvek.

54. §. Az évkönyvekbe szánt; előbb az illető osztály-ülésben egész kiterjedésökben, vagy kivonatosan felolvasott, s osztályilag megvizsgált és elfogadott értekezések legott az elfogadás után, és — a mennyiben külön füzetet alkothatnak — egyenkint is, külön czimlappal kinyomatva jelennek meg; félretételvén belőlök bizonyos példányszám, hogy a mikor az ilyen, egyenkint közzétett kiadványok 50—60 ivre gyűltek, gyűjtő-czím és tartalom-jegyzék hozzáadásával, mint évkönyvi kötetet, ki lehessen adni újra és együtt, a következő négy osztályban:

a) Az elsőbe a közülési tárgyak vétetnek fel.

b) A többi három, a három osztály ülésein felolvasott legkiválóbb értekezéseket tartalmazza, a melyek t. i. nagyobb fontosságú vizsgálatok eredményeit foglalják magokban, és formai tekintetben is megfelelnek a magasabb irodalmi igényeknek. Ezeket az osztálytitkárok szerkesztik.

XXVI.

Akadémiai Értesítő.

55. §. A Magyar Tudományos Akadémia Értesítője kisebb füzetekben folytonosan megjelenő olyan folyóirat, melyben az akadémiai ülések, időrendben, az osztályok elkülönzése, vagy szakszerinti csoportosítása nélkül, következnek egymásra. E közlöny folytonos egészset alkot, melynek füzetei a naptári évvel kezdődnek és záródnak, egy évfolyam egy kötetet tevén. A füzetek folyó számot kapnak.

Az Értesítő szerkesztője a főtitkár.

Tartalmát teszik:

a) Az osztály-ülésekben előadott minden értekezés kivonata (egy-egy kivonat legfeljebb 8 nyomtatott lapra terjedhet), továbbá az ülésen felolvasott könyvismertetések és előterjesztések.

ö) A közülésben felolvasott értekezések kivonatai, ha szintén maga az értekezés az Évkönyvekben jelen is meg.

c) Kisebb emlékbeszéddek.

d) Az Akadémia mindennemű (osztály-, összes- és igazgatósági) üléseinek és nagygyűléseinek tárgyalásai; a közönség elé nem való dolgok elhagyásával.

e) A kiadás végett beadott művek és értekezések bírálati vagy egészben, vagy tartalmas kivonatban. El nem fogadott művek és értekezések bírálati azonban csak úgy közölhetnek, ha általános irodalmi becsek van, és ha a közönségre s írókra nézve tanulságosak.

f) Pályaművek bírálati.

g) Az Akadémiának ajándékozott s külföldi intézetek részéről cserébe küldött könyvek jegyzéke.

h) Minden kivonat, indítvány, jelentés stb.

Minden ülés előtt kitétetik az elnöklő neve, de a jelen voltak névsora elmarad.

Az Értesítőhöz rajz, ábralap s ilyetén melléklet nem járul.

XXVII.

Akadémiai Értekezések.

56. §. Az *Értekezések* című közlöny, az Akadémia I. és II. osztályának ülésein felolvasott vagy felolvasottnak vett s a bírálók által elfogadott értekezéseket tartalmazza, a mennyiben ezek nem az Évkönyvekbe vannak szánva. (Az Akadémia és a szerzők rendelkezési jogát a 24. §. d) pontja szabályozza.)

57. §. Az értekezésekben megjelent minden egyes értekezés külön füzetet képez, melynek címlapja a borítékon kettős címet visel: fölül a gyűjtő cím áll; alább mint főcím az értekezés címe nagyobb alakban és a szerző neve stb. Minden értekezés önállónak tekintetvén, benn a fehér lapon saját címét viseli, s kettős lapszámozással van ellátva. Mikor az egy csoporthoz tartozó értekezések 30—40 ívre gyűlnek, külön címlap és tartalomjegyzék nyomatik a kötethez.

Az értekezések a szükséges ábrákkal s egyéb mellékletekkel jelennek meg.

Az értekezések, a hat fő tudomány szerint, hat osztályra vannak elkülönítve, jelesül:

1. Értekezések a nyelv- és széptudományok
2. Értekezések a philosophiai
3. Értekezések a társadalmi
4. Értekezések a történelmi
5. Értekezések a matematikai és
6. Értekezések a természettudományok köréből.

Külön osztályt képeznek az Akadémia ülésein felolvasott Emlékbeszédek.

E felosztás szerint a füzetek külön folyószámot kapnak.

58. §. Az Értekezésekbe szánt minden dolgozat, az illető osztálytitkárnak adatik át. A kellő bírálatról az osztály gondoskodik.

59. §. E mellett fentartatik a szerkesztők ellenőrzési joga, mint felelősségük kifolyása, mely szerint semmi olyan nem vétethetik föl az Értekezésekbe, a mi az Akadémia szabályaiba ütköznék. Ha a szerző az osztálytitkár kifogásaiba bele nem nyugszik, az ügy osztály-értekezlet elé terjesztetik.

60. §. A matematikai és természettudományi Értekezések sorába való fölvételnél nem egyedül a dolgozat tudományos értéke dönt. Csak oly értekezések vétetnek föl, melyeknél a tartalom kifejtésére az osztály külön Értesítőjében (lásd 63. §.) engedhető hely nem elégséges, és a melyeknek terjedelmesen történendő közzététele az Akadémia és a tudomány érdekében fekszik, és a rendelkezésre álló rendes fedezet keretén belül lehetséges.

61. §. Az értekezések terjedelme öt ívet meg nem haladhat. A dolgozatok kellőleg kidolgozott tudományos értekezések legyenek. Feldolgozatlan anyagalmaz, csak megérintett s külön mellékletül felhordott oklevelek, és sajtó alá adandó munkákból való mutatványok az Értekezésekben nem foglalhatnak helyet.

62. §. Az Akadémia megvárja a szerzőktől, hogy értekezéseiket hibátlanúl, tisztán és olvashatólag írva adják be legott az előadás után. Csak fontos akadályok teszik megengedhetővé, hogy valamely értekezés időrenden kívül, utólag iktattassék be.

XXVIII.

Mathematikai és Természettudományi Értesítő.

63. §. A M. T. Akadémia III. osztálya, tudományos munkálatait két folyóiratban teszi közzé: az Értesítőben és az Értekezésekben; az Értesítő némileg a „Comptes rendus“-nak, az Értekezések a „Mémoire“-oknak felelvének meg. (lásd 60. §.)

Az Értesítő a III. osztály által választott szerkesztő bizottság vezetése alatt áll. E bizottság az osztálytitkár elnöklése alatt 8 tagból alakul (egy-egy a matematikára, kísérleti s elméleti physikára, chemiára, zoológiára, botanikára, mineralogia- és geológiára, végre egy az orvosi tudományokra); szükség esetében a III. osztály más tagjait is véleményadás végett meghívhatja, és saját tagjai köréből választja az Értesítő szerkesztőjét.

Az Értesítő füzetekben, szükség szerint ábrákkal, rendszerint két héttel a III. osztály ülései után jelen meg; egy-egy évfolyam októbertől júniusig terjed.

Az Értesítő közleményei az ülésekben előterjesztett munkálatok kivonatai, melyek a dolgozat tudományos gondolatmenetét és tartalmát, a mennyiben a megértésre szükséges, részletezve, de a mennyire e mellett lehetséges, rövid fogalmazásban adják. Az egyes cikkek rendszerint egy nyomtatott ívnél nem lehetnek nagyobbak, a szerkesztő-bizottságnak azonban jogában áll, terjedelmesebb dolgozat fölvetelét is megengedni. Ha pedig egy ívnél kisebb terjedelmű, egész kiterjedésében az Értesítőbe jó.

Minden előadó köteles az Értesítőnek szánt kivonatot, az ülés folyama alatt benyújtani, különben az Értesítőben csak az előadás címe lesz közzétéve. Az ily kivonat utólagos közlése az Értesítő valamely későbbi füzetében, csak a szerkesztő-bizottság külön határozata alapján történhetik.

Hogy valamely közlemény úgy tartalomra, mint terjedelemre nézve megfelel-e a követelményeknek, a felett első sorban a szerkesztő bizottság határoz. Ha a szerző e határozattal nincs megelégedve, munkája a rendes úton lesz bírálendő, és ha elfogadtatik, utólagosan fölveendő az Értesítőbe, hol

ily esetben először csak az előadás czíme lesz följegyezve, úgy mintha a szerző nem nyújtott volna be kivonatot.

Ha valamely szerző közleményét az Értesítőbe akarja fölvetetni, a nélkül, hogy tartalma az Akadémia ülésén külön előadatnék, az illető, akár tagja az Akadémiának, akár nem, dolgozatát az ülés előtt a III. osztály titkárának átküldi. A titkár az ily dolgozatoknak csak czímét jelenti be az ülésen, és azután átteszi a szerkesztő-bizottsághoz, mely elfogadás esetében a dolgozatot az Értesítőben kiadja.

Az Értesítő szerkesztőjének tiszteletdíja 300 frt; az Értesítőbe fölvetett közlemények ivenként 30 frttal díjaztatnak, amaz eset kivételével, midőn a közlemény az Értekezésekben megjelenendő nagyobb dolgozat kivonata.

XXIX.

Akadémiai Almanach.

64. §. Az évenként október havában kiadandó Almanach tárgyai:

- a) Közönséges naptár.
- b) Alapszabályok és Ügyrend.
- c) Az akadémiai tagok névsora és irodalmi munkálataik felsorolása.
- d) A nagygyűlés elé terjesztett főtitkári és pénztári jelentések.
- e) Az elhunyt tagok névsora eleitől fogva.
- f) Az utolsó évben elhunyt tagok nekrológjai.
- g) Az akadémiai kiadványok sora.

XXX.

Nyomtatás végett beadott kéziratok megvizsgálása és kiadása.

65. §. Az Akadémia csak oly kéziratokat kíván saját költségén kiadni, melyek akár eredetiek, akár fordítások legyenek, jóval fölülmúlván a közepszerűt, az irodalom bármely ágának is díszére s előmenetelére szolgálnak; végre előadás és nyelv tekintetében is megütik a mértéket.

66. §. A bírúók a következőkre figyeljenek :

I. Ha a munka tudományos és a) eredeti : a szükséges előkészületek czélirányos használása mellett, helyes rendszerrel és a mennyire lehet, kimerítőleg adja elő tárgyát ;

b) Ha fordítás : vagy azon megjegyzéssel adatik ki, hogy az eredetinek mind magában vett, mind a mi szükséginkhez mért becseről hozassék határozat, vagy csak a fordítás és nyelv minőségéről ; és itt nem szóhoz tapadó, hanem az értelmet híven és világosan visszaadó fordítás kívántatik.

II. Ha a munka szépirodalmi és a) eredeti : csak úgy fogadható el, ha vagy magában igen jeles, vagy az illető irodalmi ágnek, jelen állapotában, érezhető előmenetelére s gyarapítására szolgálhat.

b) Ha fordítás : ismét vagy az eredetinek becse felől is, vagy csak a fordítás minőségéről kívántatik ítélet. Fordítástól azt kívánja az Akadémia, hogy az eredetinek — mind értelmét s kifejezése formáját, mind hangját, s a mennyire lehet, egész külső minéműségét tekintve — hű másolata legyen, hibátlan, keresetlen, tárgyhoz szabott szép nyelven.

67. §. E tekinteteket állandóan szem előtt tartó, nem szerfölött bő, de okokkal támogatott s határozottan kifejezett vélemények váratnak az iránt, ha vajjon :

a) Minden észrevétel nélkül egyszerűen elfogadhatónak tartja-e a véleményadó a kéziratot, vagy

b) Elfogadandónak tartja ugyan jelen állapotában is, de némely észrevételeket kíván a kézirat szerzőjével közöltetni, emennek tetszése szerint leendő figyelembevétel végett, vagy

c) Csak bizonyos észrevételek tekintetbe-vétele után, és így föltételesen tartja-e a kéziratot elfogadhatónak, vagy

d) Kereken visszautasítandónak.

68. §. A föltétellel vagy a nélkül elfogadott kéziratokról a vizsgálók észrevételei, használat végett, az illető szerzőkkel közöltetnek.

69. §. Ha valamely kézirat eredeti gyanánt adatik be, s a vizsgálatból kitetszik, hogy fordítás vagy plagium : az ilyet az Akadémia egyszerűen mellőzi.

70. §. Az Akadémiának minden kiadványában, az Akadémia helyesírása használtatik.

71. §. Ha valamely szerző olyan munka kiadhatása végett, mely tárgyánál fogva csekély kelettel biztat, pénzbeli segedelemért folyamodik: a munka szigorú vizsgálat alá vétetik, s ha megjelenése az irodalom és tudomány előmozdítására szolgálónak bizonyul be, az igazgatóság segélypénzt rendelhet.

72. §. Nem akadémiai tagoktól, bármely munka csak az osztályértekezlet útján terjeszthető az Akadémia elé. Minden ily munka a főtítkárhoz küldendő be, a ki azt az osztálytitkárokhoz teszi át, s ezek azt megvizsgálás végett az osztályértekezlet elé terjesztik. Azonban, renden kívül, az akadémiai tagok, bármely nem akadémiai tag munkáját ajánlhatják az osztályértekezletnek bírálatra. Az osztályértekezlet intézkedik a bírálatról, és miután az bemutatott, esetről-esetre határoz az iránt, vajjon a bírálat az összes ülés elé terjesztessék-e.

73. §. *A kör négyyszögítését, a szögletnek három egyenlő részre metszését és az örök-mozgó feltalálását tárgyazó értekezések vizsgálatlanul visszautasíttatnak.*

XXXI.

Kézirat-tulajdonjog.

74. §. Az Évkönyvek- és Értekezésekben díj mellett kiadott dolgozatok, megjelenésüktől számítandó egy esztendeig, az Akadémia kizárólagos tulajdonai.

75. §. Minden egyéb, az Akadémiától díj mellett külön kiadott munka tíz évig az Akadémiáé.

76. §. Az Akadémia tulajdonát képező értekezéseknek és munkáknak fordításban való közrebocsátásához az Akadémia engedélyét kell kikérni. Kivételt csak a közülési tárgyak képeznek. A könyvkiadó bizottságtól kiadott fordításoknál a tulajdonjog örök időkre az Akadémiáé.

77. §. Oly irományok, melyeket az Akadémia saját használatára s nem kiadásra szerkesztett, megegyezése nélkül, ki nem adhatók.

78. §. A jutalmat nem nyert pályamunkák kéziratát öt évig az Akadémia levéltárában maradnak; azután a könyvtárnak adatnak át. De a tulajdonjog a szerzőé marad.

79. §. Az Akadémia költségén kiadott munkák sem testületeknek, sem magánosoknak nem ajánlhatók.

XXXII.

Tisztelet-díjak.

80. §. Az *Évkönyvekben* megjelenő emlékbeszédek és értekezések tiszteletdíja, ívenként 40 frt, a mely azon esetre is kifizettetik, ha az illető munkák előbb másutt megjelentek.

81. §. Az *Értesítőben* kiadott bírálati jelentések, nekrológok és oly akadémiai előadásoknak a kivonatai, melyek sem az *Évkönyvekben*, sem az *Értekezések* során meg nem jelennek — és két lapnál nagyobb terjedelműek, de nyolcz lapot meg nem haladnak — laponként két forinttal díjaztatnak.

82. §. Az *Értekezések* során megjelenő dolgozatok tiszteletdíja ívenként 30 frt.

83. §. Egyéb önálló munkák, vagy rajzos mellékletek tiszteletdíját az illető osztályok és bizottságok, esetről-esetre állapítják meg.

84. §. A szerzők az Akadémia részéről külön kiadott munkájokból 25 példányt; a gyűjteményes munkák azon füzetből, illetőleg köteteiből, melyekben dolgozataik megjelennek, — a mennyiben kívánják — 5 példányt kapnak. A gyűjteményes munkákba fölvetett dolgozataikból, saját költségökön, 25 példány különnyomatot rendelhetnek.

XXXIII.

Az Akadémia jutalmai.**Nagyjutalom és Marczibányi-mellékjutalom.**

85. §. Az Akadémia minden esztendőben 200 aranyat, mint nagyjutalmat, és a Marczibányi alapítványból (lásd 87. §.) 50 aranyat, mint másodjutalmat tűz ki, a melyekre felváltva az

Akadémia köréhez tartozó tudományok terén, hét évi időközben megjelent munkák pályáznak.

A tudományok sorrendje a következő: 1887-ben (1880—86-ról) a nyelvtudományokra, 1888-ban (1881—87-ről), a széptudományokra, 1889-ben (1882—88-ról) a történelmi, 1890-ben a természettudományokra, 1891-ben a matematikai, 1892-ben a philosophiai, 1893-ban a társadalmi tudományokra kerül a sor.

86. §. A sorrendben levő tudományszak terén, a lefolyt hét évi időközben megjelent munkák közül az nyeri el a jutalmat, mely az illető osztály ítélete alapján a legkitűnőbb, és egyszersmind a tudomány terén jelentékeny haladást tett, vagy a melynek formai tekintetben nagy irodalmi értéke van. Ha ilyen munka nem található, a nagy-jutalom ki nem adható.

87. §. *A Marczibányi-jutalom.* Puchói és csókai Marczibányi Imre 1815. évben kelt végrendeletében 500 váltó forint évi járadékot alapított oly czélból, hogy az évenként, a nyomtatásban megjelent legjobb magyar munka szerzőjének adassék. Ez alapítványhoz később a Marczibányi család több tagja járulván, az ezek által adott összegek 1845-ben, midőn azokat az Akadémia saját kezelése alá vette, már 9195 váltó forintra mentek. E tőke kamatjaiból és a fentebb említett évi járadékból az Akadémia két jutalmat tűz ki, az egyiket 50 aranyból állót, mint Marczibányi mellék-jutalmat, mely évenként azon munkának ítéltetik oda, mely a nagyjutalommal kitüntetett munkához értékre legközelebb áll; vagy — a mikor a nagyjutalom ki nem adatik — a sorrendben levő tudományszak terén megjelent munkák közül viszonylag legjobbnak ítéltetett; a másikat, 40 aranyból állót, melyről alább lesz szó.

88. §. Az Akadémia a nagygyűlésen kihirdeti, hogy milyen szakú s mely időközben megjelent munkák pályáznak a következő nagy-gyűlésen a nagy-jutalomra, és a Marczibányi-díjra; felszólítván mindazokat, kiknek az e körbe eső munkájok nyomtatásban megjelent, hogy azt bizonyos kifizűtt határidőig az akadémiái fűtitkárhoz küldjék be, fűljegyvezvén röviden, a mit munkájok kiváló vonásának tartanak. E figyelmeztetés azonban korántsem zárja ki azt, hogy a be nem kül-

dött munka, melyről a tagoknak tudomásuk van, szintén pályázhasson.

89. §. A nagy jutalmat és a Marczibányi-jutalmat, az illető osztálynak, a nagygyűlési osztályértekezleten történt megállapodása értelmében, a nagygyűlés ítéli oda.

90. §. Nyerhet nagy-jutalmat bármely munka, mely a következő (91.) szakaszban ki nem vétetik; különben megjegyzendő:

a) Hogy ha valamely, több kötetből álló munka kiváló jelességű, egyes részei is jutalmazhatók; de hasonló körülmények között mindenkor a teljes munka nyeri el a jutalmat.

b) Egyes íróknak összegyűjtve kiadott olyféle jeles munkái, melyek részenként vagy darabonként már ezelőtt megjelentek; ide nem értve mindazáltal a valóságos második kiadásokat.

c) Oly munkák, melyek valamely nagyobb gyűjtemény részét teszik, de külön is megjelentek.

d) Fordítás csak remek nyerhet jutalmat, és nagyjutalomra érdemesíthető eredeti mű hiányában.

e) Ha meghalt író munkája íteltetnék legjobbnak, minden egyes esetben különösen határoztatik meg, kiadassék-e az elhunyt örökösének a jutalom, vagy ne?

91. §. Nem nyerhetnek nagyjutalmat:

a) A több író dolgozataiból álló gyűjtemények s az ilyen gyűjteményekben előforduló egyes dolgozatok. — Gyűjtemények alatt nem értetnek az Akadémia Évkönyvei és Értekezései.

b) A külön megjelent munkák pusztá második kiadása. Oly jeles nagyobb munkák azonban, melyek először gyűjteményben jelentek meg, ezután külön is kiadattak, e külön kiadásban nem tekintetnek pusztá második kiadásnak.

c) Az Akadémia bármely jutalmában részesült munkák; kivéve a Szilágyi-jutalmat.

92. §. Minden munka azon évben tekintetik megjelentnek, a mely a címlapon áll. Azon esetre, ha valamely munkán kétféle évszám állna, a későbbi tartatik elhatározónak; a mely munkán pedig évszám éppen nem fordul elő, az maga zárja ki magát a jutalomért pályázható munkák sorából.

XXXIV.

Bézsán József alapítványa.

93. §. Néhai Bézsán József hazánkfia végrendeletileg 40,000 forint alapítványt tett az Akadémia részére. Ez összeg 1874. folytán be is fizettetett azon kíváнат kifejezésével, hogy az összeg kamataiból időnkint egy, legalább ezer osztrák értékű forintból álló jutalom tűzessék ki a természetrajzi, fizikai, vegytani, matematikai és ezekkel rokon tudományok köréből feladott kérdés legjobb megoldására; és egy másik, szintén annyi összegű jutalom, a történelmi, archaeologiai, philosophiai, és ezekkel rokon tudományokból vett kérdés legjobb megoldására; a kérdések kijelölése és kitűzése, valamint a jutalmak odaitélése is természetesen az Akadémiát illetvén.

E végrendelet értelmében az Akadémia

a) 3—3 évenként, (1887., 90., 93.) egy-egy 1200 forintból — aranyban — álló jutalmat tűz ki; még pedig (1887.) a II. osztály a végrendeletben megnevezett tudományok köréből, (1890.) az I. osztály az irodalomtörténet, műtörténet és esztetika köréből, (1893.) a III. osztály a végrendeletben megnevezett tudományok köréből vett kérdés legjobb megfajtására.

b) A jutalom csak általános (absolut) becű munkának adatik ki. A mely jutalom a maga évében ki nem adatott, arra kérdés nem tűzhető ki többé.

c) A jutalmat nyert munka tulajdoni joga a szerzőé marad; azonban egy év alatt köteles kiadni művét; ha ezt nem teszi, az első kiadás joga az Akadémiát fogja illetni.

XXXV.

Első Magyar Biztosító-Társaság alapítványa.

94. §. E társaság 1860. máj. 26-ki közgyűlésén elhatározta, hogy évenként 300 frtot fog az Akadémia rendelkezésére bocsátani, 200 frtot pedig évenként tőkésíteni, míg az egész 10,000 frtra föl nem szaporodik. Úgy az évi 300 forint, mint később a 10,000 frtnyi tőke kamatai is, az Akadémia belátása szerint, statisztikai és nemzetgazdasági czélokra, különösen pályakérdések kitűzésére fordítandók. A társaság be nem várva, míg a 200 frt évi járulék tőkésítése által a 10,000

forintnyi alapítvány létre jő, 1879. márczius hó 15-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a 6100 frtra emelkedett tőkét 10,000 frtra kiegészíti, és 5%-os magyar földhitelintézeti záloglevelekben az Akademiának kifizeti. E határozat foganatosítatván, a 10,000 frtnyi alapítvány befizettetett.

Az alapítvány évi 500 frtnyi kamatjának, az alapítvány szellemében való felhasználásáról, a nemzetgazdasági bizottság javaslatára, az Akadémia minden esztendőben a nagygyűlésen határoz.

Midőn az Akadémia ez alapból jutalmat tűz ki, ez az Első m. általános biztosító társaság nevében adatik ki.

XXXVI.

Bulyovszky Gyula alapítványa.

95. §. Néhai Bulyovszky Gyula végrendeletileg 2000 frt alapítványt tett az Akadémia részére, azzal a rendelkezéssel, hogy annak kamataiból két-évenként 200 frt jutalom tüzessék ki ódai költeményre, megemlítettvén, hogy az alapító végrendeletileg kifejezett óhajtása értelmében kívánatos, hogy az óda tárgya lehetőleg a magyar nemzet hazafias küzdelmeinek érzelem- és eszmeköréből vétessék.

Ehhez képest az Akadémia két évenként, nagygyűlésén tűzi ki a 200 frt pályadíjt. A jutalom csak önálló becű műnek adatik ki. Ha ily mű a pályázók között nem volna, a jutalom a következő évre ismét kitűzetik, s ha akkor sem akadna jutalomra érdemes munka, a következő évben esedékesse váló 200 frt-hoz csatoltatik, s 400 frt pályadíj tüzetik ki. Ha a pályázat akkor is sikertelen volna, a jutalom az Akadémia szabad rendelkezésére marad.

Az Akadémia a jutalmat esetleg szorosabban meghatározott tárgyú ódai pályázatra is kitűzheti, ha annak tárgya a fentebb meghatározott körbe sorozható.

XXXVII.

Bük László alapítványa.

96. §. Felső-pulyai Bük László birtokos 1882. ápril 15-én kelt alapító levelével 320 hold kiterjedésű tóti erdőbirtokát a M. Tudom. Akademiának birtokába bocsátotta, oly feltétel alatt,

hogy azt az Akadémia adja el, az árából befolyó pénzt tőkésítse, s kamatait évenként a tőkéhez csatolja, mindaddig, míg az összeg akkorává növekszik, hogy annak három évi kamatja elegendő legyen egy-egy nagyobb monographiának megjutalmazására. Akkor azután e sorrendben minden három évben készíttessék el egy-egy monographia. Még pedig:

1. A Hunyadiak kora folytatásául II. Ulászló és II. Lajos kora a mohácsi vészig.

2. Magyarország három részre osztásának története egy pontos földabroszszal, mely hazánk akkori képét ábrázolja.

3. A protestantismus behozásának, megalakulásának, fejlődésének története Magyarországon, Erdélyben és a hódoltságban, a XVI. és XVII. században, a szatmári békéig, tekintettel az iskolázás történetére s egyszersmind annak kitüntetésére, hogy a szabad vallásgyakorlat hogyan fejlődött a három különböző területen.

4. Erdély históriája a nemzeti fejedelmek alatt, tekintettel a művelődés történetére.

5. A török uralkodás története hazánkban.

6. Magyarország története a XVI. században, a mohácsi véstől a bécsi békéig.

7. Magyarország története a XVII. században a bécsi békétől a karloviczi békéig.

8. A Rákóczy-felkelés története.

9. Magyarország és Erdély története II. József trónra lépteig.

Óhajtja és megmásíthatlanul kívánja, hogy ama sorrendben, mint alapító levelében következnek, készíttessenek e monographiák, egyik a másik után, még pedig az Akadémia tetszése szerint vagy nyílt pályázat, vagy egyenes megbízás útján, a mint ezt az Akadémia koronként könnyebben eszközölhetőnek fogja találni. A jutalom mindig csak absolut becsesel bíró munkának adható ki. Ha valamelyik kérdésre nyílt pályázat útján nem érkezik felelet s megbízás útján sem készül el, — a kérdés mindaddig tüzessék ki, míg annak eredménye lesz. Többire nézve az Akadémia pályázati feltételeit kívánja megtartatni.

Akkor, midőn mind a kilencz monographia elkészült, az egész alapítványi összeg teljesen és végleg az Akadémia szabad rendelkezésére bocsáttatik, oly módon, hogy a kamatokat tesszéese szerint fordíthatja tudományos munkák készíttetésére.

Az Igazgató Tanács 1885. márcz. 29. tartott ülésében a tóttii birtoknak 7500 frton eladását, és ezen összegből a birtok kezelésére fordított 500 frtnyi költségnek levonását határozván el, a fenmaradt 7000 frt képezi a Bük László-féle alapítványt.

1. Ezen alapítványból minden három esztendőben (1888, 1891, 1894) egy ezer forint fordíttatik az alapító levélben megjelölt történelmi monographiák jutalmazására.

2. Az Akadémia minden egyes esetben a II. osztály javaslatára határoz a fölött, vajjon a monographia megírására nyilt pályázat hirdettessék-e, vagy pedig egyenes megbizás adassék.

3. Ha nyilt pályázat hirdettetik, a tervrajzok megbirálás végett a Történelmi bizottsághoz tétetnek át.

4. Ha a nyilt pályázat eredménytelen marad, egyenes megbizás adatik.

5. A megbizást a II. osztály a Történelmi bizottság javaslatára adja.

6. Mindkét esetben a megbizandó szakférfiúval egyet-értőleg megállapíttatik a munka elkészülésének határideje. Ha a határidőig a munka el nem készül, az osztály határoz a fölött, vajjon újabb határidő tűzessék-e ki, vagy új megbizás adassék.

7. Mindkét esetben a munka szabályszerű biralat alá bocsáttatik, és a jutalom csak absolut becsesel biró munkának adatik ki.

8. A munka a szerző tulajdona marad, és a mennyiben az Akadémia adja ki, a szerzőnek a rendes tiszteletdíjra is igénye van.

XXXVIII.

Dóra Szilárd alapítványa.

97. §. Dóra Szilárd, bécsi nagykereskedő hazánkfia, két-ezer forintból álló, s az 1867-ki máj. 27-én tartott összes-ülésben elnökileg bejelentett alapítványt bocsátott az Akadémia ren-

delkezésére, olyformán, hogy a nevezett összeg tőkésített kamatjából, három-évenként ötven darab arany pályadíj tűzessék ki a kereskedelem körébe vágó tudományos értekezésre.

A jutalom csak önálló, tudományos becsesel bíró munkának ítéltetik oda. Ha ilyen nem érkezik be, az 50 arany jutalom a következő jutalomhoz csatoltatik. A mennyiben e megkettőztetett jutalomra sem pályáz önálló becsű munka, a jutalom az Akadémia alaptökéjéhez csatoltatik.

A jutalmazott munkát szerzője tartozik kiadni; ha ezt egy év alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

A pályakérdések minden három év elteltével, tehát az 1887., 90., 93. stb. nagygyűlésen tűzetnek ki.

XXXIX.

A pesti hazai első takarékpénztár-egyesületnek Fáy András nevére tett alapítványa.

98. §. (1.) A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület, alkotója Fáy András érdemei kegyeletes elismeréséül, nevére alapítványt tett, melynek állaga egyszer-mindenkorra változhatatlanul húszezer forintban, osztrák értékben, évi kamata pedig minden levonás, de viszont a kamatok kamatozása nélkül ezer forintban osztr. ért. állapított meg. Az alább következő határozmányok szerint ki nem adott díjak szintén kamatoztatás, de egyszersmind levonás nélkül is, jelen szabályzat értelmében leendő felhasználásukig az alapító takarékpénztárnál maradnak és kezeltetnek. Ezen alapítvány kezelését a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület magának tartotta fenn; a jutalmak kihirdetését és odaitélését a M. Tud. Akadémia gyakorolja.

99. §. (2.) A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület ezen alapítvány kamataiból 1886. évtől kezdve, minden három évben, pályázat útján 3000 frt jutalmat tűz ki, magyar nyelven írt oly szaktudományos munkák jutalmazására, melyek az illető szaktudomány európai színvonalát emelik vagy legalább fölérlik, s a hazai tudományosságnak hasznos szolgálatot tesznek.

100. §. (3.) Azon szaktudományt, melyben a pályakérdés

kitűzendő, a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület jelöli ki azonban az ekkép kijelölt szaktudomány köréből a pályakérdést az Akadémia állapítja meg, formulázza és hirdeti ki.

101. §. (4.) A pályamunkák bírálatát az Akadémia szabályai értelmében eszközli, s a jutalmat a 2. pontban körülírt kellékeknek megfelelő munkának az Akadémia nagygyűlése ítéli oda.

102. §. (5.) Szépirodalmi, szépművészeti föladatok e jutalom tárgyai nem lehetnek. Fordított munkák nem pályázhatnak.

103. §. (6.) Ha a pályázat útján kiirt jutalom, megfelelő pályamunka hiányában, kiadható nem volna, úgy az akkép lesz felhasználandó, hogy abból két, és pedig egy 2000 frt, és egy 1000 frtos díj alkottatik, és újabb nyilvános pályázat mellőzésével egyes szakférfiak megbízandók lesznek, hogy ezen díjakért külön-külön, egy-egy munkát készítsenek azon szaktudományi körből vagy kérdésről, mely nekik kitűzetik.

104. §. (7.) Azon szaktudományi körök, melyekből a megbízás útján megoldandó kérdések veendő, a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület által jelöltetnek ki, a kérdéseket az Akadémia állapítja meg, formulázza, s ezek megoldására a megbízásokat egyes hazai szakférfiaknak szintén ő adja. Az ily megbízás útján készült munkák bírálata és jutalmazása az Akadémia által szintén a jelen szabályok 2. és 4. pontja értelmében történik.

105. §. (8.) Ha az ily megbízás útján készült munkák a 2. pontban körülírt kellékek hiányában jutalomra nem érdemesítenének, azon esetben, a 6. pontban körülírt eljárás ismételtetik, azaz a kitűzött jutalomdíjak más, szintén a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület által kijelölendő szaktudomány körében újabb megbízások útján megírandó szakmunkák díjazására lesznek fordítandók, s ezen eljárás a 6. és 7. pont értelmében mindaddig ismételtetik, míg a jutalom, a jelen szabályok értelmében, kiadható lesz.

106. §. (9.) A 3000 frt pályadíj 3 évenként mindenkor kitűzetik, tekintet nélkül arra, hogy az azt megelőző díj vagy díjak már kiadattak-e vagy sem.

107. §. (10.) A 3000 frt pályadíjjal jutalmazott munka a

szerző tulajdona marad, köteles azonban azt egy év alatt legalább 300 példányban kinyomatni, s három nyomtatott példányát a pesti hazai első takarékpénztár-egyesületnek díjtalanul átadni. A jutalom csak ezen feltételek teljesítése után fizettetik ki.

108. §. (11.) Ha a M. T. Akadémia az ezen szabályzat szerint reá ruházott jogok gyakorlásában, bármely oknál fogva, akadályozva lenne, úgy azok a pesti hazai első takarékpénztár-egyesületre visszaszállanak.

109. §. (12.) Ezen szabályok csak a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület beleegyezésével módosíthatók. A netalán szükséges módosítás a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület vagy a M. T. Akadémia kezdeményezésére, a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület és a M. T. Akadémia küldötteinnek együttes tanácskozmányában vétetik tárgyalás alá; ezen tanácskozmány eredménye fölött azonban a határozás egyrészt a M. T. Akadémiának, másrészt a pesti hazai első takarékpénztár-egyesületnek tartatik fenn.

XL.

Farkas-Raskó-alapítvány.

110. §. Farkas István pécsi lakos, Farkas-Raskó alapítvány czimen, végrendeletileg 2000 frtot hagyományozott az Akadémiának, oly czélból, hogy hirdettessék évenként pályázat egy hazafias költeményre, s a pályaművek közül a műbecsesel bíró leghazafiasbnak pályadíjúl adassanak ki a kamatok (100 forint) minden év ápril 6-án. A hagyomány az Akadémia pénztárába befizettetett.

Az Akadémia e jutalomra nézve a következőket állapítja meg :

1. A Farkas-Raskó jutalom minden évben kitűzetik hazafias költeményre, mely lehet hymnus, óda, elégia, dal, ballada, költői beszélyke, sőt tanköltemény és satira is. Az I. osztálynak joga van minden egyes esetben az előszámlált műfajok közül csak egyre tűzni ki a jutalmat.

2. A pályaművek beküldésének határnapja minden év szeptember 30-ka. A pályázat eredménye a következő márczius havában tartandó összes-ülésen tétetik közzé, a jutalom pedig ápril 6-kán adatik ki.

3. A pályaművek megbirálásában az I. osztály által választandó három akadémiai tag jár el, a kik magok közül megbíznak egyet, a ki a többség nézetét pártolja, hogy indokolt jelentést tegyen az összes-ülésnek a pályázat eredményéről.

4. A jutalom csak önálló becsű műnek adatik ki; ki nem adás esetében az Akadémia tőkjéhez csatoltatik.

5. A jutalmazott mű szerző tulajdona marad, a ki azt önállóan, vagy valamely folyóiratban két hónap alatt tartozik kiadni; ellenkező esetben a tulajdonjog az Akadémiára száll.

XLI.

Fekesházy Mihály alapítványa.

111. §. A vallás- és közoktatásügyi magyar királyi minisztérium részéről, az ennek kezelése alá bocsátott Fekesházy alapítványból, a Magyar Tudományos Akadémia javaslata alapján, minden ötödik évben ötszáz forintnyi jutalom adatik ki egy nem magyarok számára, a hazában divatozó bármely nyelven (a magyaron kívül) írt, a magyar nyelv és irodalom megismertetésére rendelt, s nyomtatásban megjelent tan-, kézi- vagy olvasó könyvnek; — mire a hazai írók időről-időre figyelmesekké tétetnek. Azon esetben, ha az Akadémia véleménye szerint ily jutalomra érdemes könyv nem található, a minisztérium az Akadémia útján ily könyvekre pályázatot hirdet vagy megbízást ad. A jutalmat nyert pályamunka, vagy a megbízás útján készült munka tulajdonjoga iránt a minisztérium esetről-esetre határoz.

XLII.

Gorove László és István alapítványa.

112. §. Gattájai Gorove László 1839. február 18-án kelt alapító-levelével egyezer pengő forintot alapított a végből, hogy kamataiból az Akadémia pályakérdéseket tüzzön ki, felváltva az erkölcsstudomány, széptan és a magyar műveltség-történet köréből. Ez alapítványt az alapító fia Gorove István akad. tiszt. tag, 1872. július 7-én alkotott végrendeletében oly összegre emelte, a melynek kamataiból évenként száz arany jutalmat lehessen kitűzni. Ez intézkedéséhez képest a végren-

delet végrehajtója 1881. november 28-án, 10,278 frtot fizetett le az Akadémia pénztáránál.

Az Akadémia e szerint, minden esztendőben, Gorove-díj cím alatt száz arany pályadíjat fog kitűzni. A pályakérdést az I. és II. osztály felváltva ily sorrendben tűzi ki: 1888. 1891, 1894. stb. az I. oszt. széptani; 1889, 1892, 1895. stb. a II. osztály magyar műveltségtörténeti; 1887, 1890, 1893. stb. ugyancsak a II. osztály erkölestudományi kérdést.

A jutalom csak önálló, tudományos becsesel bíró munkának íteltetik oda. A mennyiben ily munka nem érkezik be, a jutalom ki nem adatik, és az Akadémia alaptökéjéhez csatoltatik. A jutalmazott munkát a szerző köteles kiadni; ha ezt egy esztendő alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

XLIII.

Gróf Karátsonyi Guidó alapítványa.

113. §. Gróf Karátsonyi Guidó 1858. márczius 30. kelt alapító levelével 10,000 forintot alapított, oly végből, hogy annak kamatai a legjobb szindarab szerzőjét illessék. E jutalomdíj két évre tűzetik ki, mindenkor 200 aranyban, megoszthatatlanul; oly módon, hogy a pályaművek beadásának állandó határnapja minden második páratlan számú év (1887., 1889., 1891. stb. stb.) szeptember 30-ka, a jutalom kiadásáé pedig a következő páros évek márcziusi összes ülése.

114. §. A jutalomért felváltva, egyik versenyzési időszakon komoly drámai művek pályáznak, hová nemcsak szomorú-játékok, hanem másnemű, u. m. történeti, regényes, polgári színművek, drámai erköcsrajzok stb. is értetnek: — a következő pályázási időszakon viszont vígjátékok, ide értve a vígjáték valamennyi fajtát.

115. §. A nyelvtudományi osztálynak joga van e jutalom mindkét nemének, minden egyes esetben, közelebbi minősítését meghatározni, mely drámai irodalmunk és színpadunk állapotához képest szükségesnek vagy kívánatosnak mutatkozik.

116. §. A pályaművek megbírálásában az osztály által választandó öt akadémiai tag jár el. Ezek közös értekezleten szótöbbséggel határozzák el, melyik mű nyerje el a jutalmat,

melyik dicséртessék meg. Ezután választanak magok közül oly tudósítót, a ki a többség nézetét pártolja, a ki saját felelőssége alatt értekezik az egész pályázatról, és ennek, a közmegállapodás szerint, alaposan indokolva adja elő eredményét.

117. §. A jutalom a viszonylag legjobb műnek csak úgy adatik ki, ha egyszersmind drámai, színi és nyelvi tekintetben is becsesnek, s így a kitüntetésre méltónak bizonyúl be.

118. §. Ha ilyen magában is kitünő mű nem akad, s így a jutalom sem adható ki: a fenmaradt kétszáz arany a legközelebbi jutalomdíjhoz csatolandó, mely azonban a 112. §. szerint újlag két-két évre tüzetik ki. Ily esetben 400 db. arany lesz a pályadíj.

Ha a jutalmat másodízben sem lehetne kiadni, a ki nem adott 400 arany az Akadémia rendelkezésére marad, s a nyelv- és széptudományi osztály javaslata alapján, a drámai irodalom emelését eszközlő művek előállítására vagy utólagos megjutalmazására fordítandó, még pedig:

a) vagy a 400 arany jutalom esedékessé váltát megelőző öt év alatt fölmerült, drámai, színi és nyelvi tekintetben becses és pályadíjt nem nyert színmű utólagos megjutalmazására, mire nézve az Akadémia I. osztályának e célra esetenként választandó öt tagú bizottsága tesz véleményes javaslatot; b) vagy a dramaturgia körébe tartozó elméleti vagy irodalomtörténeti feladatok megfejtésének pályázás vagy megbízás útján eszközlésére; ha pedig ilyenek a 400 arany jutalom esedékessé váltát megelőző öt évben már nyomtatásban megjelentek volna, ezek utólagos jutalmazására; c) vagy végre ó vagy újabbkori classicus drámai művek kitünő fordításának eszközlésére, szintén megbízás vagy pályázás útján; ha pedig ilyenek a 400 arany jutalom esedékessé váltát megelőző öt évben már nyomtatásban megjelentek, ezek utólagos jutalmazására.

119. §. A jutalmazott színmű a szerző tulajdona marad, s azzal szabadon rendelkezhetik. Ha azonban a sajtóviszonyok oly változtával, hogy az írói tulajdon a színházak ellenében védve lenne, szerző három hónap alatt ki nem nyomatná művét: a kiadás joga az Akadémiáé marad tíz évig. A megbí-

zás útján készített műfordítások és dramaturgiai művek a szerző, illetőleg fordító tulajdonát képezik, a ki tartozik egy esztendő alatt munkáját kinyomtatni, ha ezt nem teszi, az Akadémiának joga van azt tiszteletdíj nélkül kiadni.

XLIV.

Kereskedelmi csarnok Széchenyi-adománya.

120. §. A magyar kereskedelmi csarnok 1880. május 17-én tartott ülésében elhatározá, hogy gróf Széchenyi István emlékszóbrának leleplezése alkalmából, a nagy férfiú emléke iránti kegyeletének kifejezésére, mindaddig, míg a csarnok fennáll, három évenként ezer magyar frankot ajánl föl oly czélból, hogy az Akadémia minden három évben „A magyar kereskedelmi csarnok Széchenyi-adománya“ czím alatt, a kereskedelmet közvetlenül érdeklő tudományos kérdésre pályázatot hirdessen. A pályakérdést a nemzetgazdasági bizottság javaslatára, és a II. osztály fölterjesztésére, az Akadémia tüzi ki. (1887., 90., 93.) A pályadíj csak absolut tudományos becsű munkának ítéltetik oda. Ha ilyen nem érkezik be, a pályakérdés újból kitűzendő. Ha a másodízben kihirdetett jutalomra önálló becsű munka nem érkezik, a jutalom az Akadémia alaptőkjéhez csatoltatik.

A jutalmazott munka a szerző tulajdona marad, a ki azonban köteles azt egy év lefolyása alatt közrebocsátani, és egy példányt a kereskedelmi csarnoknak beküldeni. Ha a szerző egy év alatt ki nem adja, a munka az Akadémia tulajdonába megy át.

XLV.

Lévay Henrik alapítványa.

121. §. Kisteleki Lévay Henrik, az Első magyar általános biztosító-társaság alapító tagja és vezérigazgatója, 1878. jún. 27. kelt levelében 10,000 forint alapítványt tett oly czélból, hogy az Akadémia annak évi ötös kamatát jutalomkérdések kitűzésére fordítsa. Ez alapítványból tehát:

Minden évben 500 frtnyi jutalom tüzetik ki, felváltva nemzetgazdasági és mezőgazdasági kérdésekre; továbbá a hazai történetből és irodalomtörténetből vett essay-szerű monographiákra.

A tudományok sorrendje a következő :

1887-ben a II. osztály, nemzetgazdasági kérdésre ;

1888-ban a II. osztály, a hazai történetből vett monographiára ;

1889-ben a III. osztály, mezőgazdasági kérdésre tűzi ki a jutalmat.

1890-ben az I. osztály, a magyar irodalomtörténetből vett monographiára ;

Az osztályoknak szabadságukban áll : akár zárt jeligés levél mellett pályázatot hirdetni, akár nyílt ajánlatok és tervrajzok beküldésére hívni föl a szakférfiakat.

A mennyiben a zárt pályázatoknál nem érkeznék pályamunka, vagy a beérkezettek közül egy sem volna önálló becsű ; nyílt pályázatoknál pedig elfogadható ajánlat nem érkeznék : az illető osztály a ki nem adott jutalmat a következő jutalomhoz csatolhatja ; vagy pedig a kitűzött jutalomkérdés megoldásáról, illetőleg a monographia kidolgozásáról megbízás útján gondoskodhatik.

Ha a megkettőztetett, vagy másodízben kihirdetett jutalomra önálló becsű munka nem érkezik, a jutalom az Akadémia alaptökéjéhez csatoltatik.

A jutalmazott munkát szerzője kiadni tartozik, ha ezt egy év leforgása alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

XLVI.

Lukács Krisztina nevére Lukács Móricz által tett alapítvány.

122. §. Lukács Móricz 1881. november 5-én elhunyt akadémiai tiszteleti tag, végrendeletében 20,000 forint névértékű záloglevelet, mint alapítványi tőkét, hagyományozott az Akadémiának, oly célból, hogy „a tőke kamataiból évenként Lukács Krisztina-féle jutalom cím alatt díj tűzessék ki valamely tudományos kérdés vagy feladat, nemcsak relativ de absolut becsű megoldására.“

E szerint az Akadémia a Lukács Krisztina-féle alapítványból minden esztendőben ezer forint jutalomdíjt tűz ki valamely tudományos kérdés megoldására, és pedig felváltva

minden esztendőben más tudomány köréből. A tudományok sorrendje a következő:

- 1887. természettudomány,
- 1888. matematikai tudomány,
- 1889. széptudomány,
- 1890. nyelvtudomány,
- 1891. történeti tudomány,
- 1892. társadalmi tudomány,
- 1893. bölselelettudomány stb.
- 1894. természettudomány.

Az illető osztály, a melyhez a sorrendben következő tudományszak tartozik, nagygyűlési értekezletén formulázza a tudományos feladatot; megállapítja, vajjon annak megoldására zárt vagy nyílt pályázat hirdetendő-e, és kitűzi a határnapot. Határozatát a nagygyűlés elé terjeszti.

A jutalmat csak önálló becső munka nyerheti el. A jutalmazott munka szerzője köteles azt egy esztendő alatt kiadni; ha ezt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll. A jutalmazott munka címlapján ki lesz tüntetve, hogy a Lukács Krisztina-féle jutalmat elnyerte.

Ha a pályázat eredménytelen marad, azaz önálló becső munka nem érkezik, az Akadémia, az illető osztály javaslatára, határoz a fölött, vajjon az ezer forint jutalmat más kérdésre tűzze-e ki, vagy pedig a legközelebbi alkalommal, mikor ugyanazon tudományszakra kerül a sor, 2000 forint jutalmat tűzzön ki.

A mennyiben a másodízben kihirdetett vagy ily megkettőztetett jutalomra se érkeznek érdemes munka, a jutalomösszeg az Akadémia alaptőkéjéhez csatoltatik.

XLVII.

Marczibányi Imre alapítványa.

123. §. A Marczibányi alapítványból (lásd 87. §.) minden második esztendőben (88. 90. 92.) az Akadémia az I. osztály javaslatára, a magyar nyelvtudomány köréből veendő pályakérdésre 40 arany jutalmat tűz ki. A jutalom csak önálló, tudományos becső munkának adatik ki. A mennyiben ily

munka nem érkezik be, a jutalom ki nem adatik, és az Akadémia alaptökéjéhez csatoltatik. A jutalmazott munkát a szerző kiadni tartozik, ha ezt egy esztendő lefolyása alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

XLVIII.

Gróf Nádasdy Tamás nevére, gróf Nádasdy Ferencz által tett alapítvány.

124. §. Ifj. gr. Nádasdy Ferencz 1857. jan. 11. kelt alapító-levelében, korán elhunyt testvére Tamás nevére 5000 frtot alapított, oly czélből, hogy annak kamatajai a legjobb elbeszélő költemény szerzőjének megjutalmazására fordítottassanak. Ehhez képest minden páratlan számú évre (1887. 89. 91. stb.) száz aranyból álló jutalom hirdettetik a legjobb elbeszélő költeményre. Tárgya lehet történeti, mondai vagy a jelen életből vett. Szükséges, hogy a mű lelemény, jellemrajz, compositió, költői tárgyalás, nyelv és versbeli technika tekintetében költészetünk díszére szolgáljon. Ha ilyen önálló becsű mű nem akadna a pályázó művek között, a díj ki nem adatik, hanem újra kihirdetendő. A mennyiben a másodízben kihirdetett pályázatnál önálló becsű munka nem érkezik, a jutalom az Akadémia alaptökéjéhez csatoltatik.

125. §. A koszorúzott mű a szerző tulajdona marad, ki e művet egy esztendő alatt közrebocsátani tartozik. Ha ezt nem teszi, az Akadémiának joga van díj nélkül kiadni.

XLIX.

Oltványi Pál alapítványa.

126. §. Oltványi Pál földéaki lelkész 1870-ben, úrbéri papirokban 1200 forintot bocsátott a M. Tud. Akadémia rendelkezésére, olyformán, hogy ez összeg tőkésített kamataiból négyévenkint (1886—1890.) pályadíj tűzessék ki a magyarországi kath. egyház történetéből vett tudományos feladatra.

A jutalom csak absolut tudományos becsű munkának adatik ki.

Ha a jutalom egy alkalommal ki nem adatik, a közelebb kifizendő pályadíjhoz csatolandó.

A jutalmazott munka a pályanyertes tulajdona marad, a ki a műből, ha kinyomatja, 3 példányt, ha pedig 2 év alatt ki nem nyomtatja, egy másolatot köteles a csanádi püspökség levéltárába beküldeni.

L.

Péczely József alapítványa.

127. §. Péczely József akadémiai rendes tag, 1841. ápr. 13-kán kelt alapító levelével 5000 pengő forintot ajánlott fel, oly feltételek mellett, „hogy ezen summa az évenkénti kamatokból mindaddig növekedni engedjék, míg évi kamataiból, (a Társaság alaptőkéje növelésére fordítandó hatodnak levonása után) száz aranyos jutalom formáltathatik, mely évenként, egyik esztendőben a magyar (legszélesebb értelemben vett) történettudományból fölteendő kérdés legjobb megfejtőjének; másokban egy, tárgyát ugyancsak a magyar történetből vett, drámaírónak adassék; kéretvén az Akadémia, hogy mindkettőben a bíraskodást, az elsőben a kérdés-feladást is, vállalja magára, s mindent a jutalmak körül általa gyakorolni szokott módon végezzen; kikötvén még különösen: *a)* hogy a történettudományi kérdés kidolgozására mindenkor két esztendő engedjék; *b)* hogy a drámai jutalomért nemcsak az azon esztendőben, melyen éppen a jutalmazás sora van, hanem az előbbiben megjelent minden föntebb meghatározott tárgyú drámák is vívhatnak; *c)* számba csupán magyar nyelven írt munkák jöhetnek; *d)* mindegyik jutalom csak úgy adathatik ki, ha lesz mű, melyet arra az illető akadémiai bizottság érdemesnek ítél; ellenkező esetben a történettudományi jutalom fordítottassék mindenkor az Akadémia, — a drámai pedig a pesti nemzeti színház pénzalapjának szaporítására; *e)* ha pénzváltozás, vagy akármely véletlen eset által valamikor a tőkepénznek hija esnék, függesztessenek föl a jutalmazások mindannyiszor és mindaddig, míg a tőke magamagát kiegészíti; *f)* ha eljő az idő, melyben a magyar játékszín teljes kifejlésével, a nemzeti színiköltő elégséges ösztönt és jutalmat talál a nemzet, a művelt nagy közönség részvételében: meghatározni ezen időpontot, s azontúl a drámai jutalmat más, a

kor szükségének inkább megfelelő, szellemileg rokon célra fordítani, az Akadémiától függjön; g) ha az Akadémia megszűnne, valamint egyedüli, úgy teljes joga legyen az Akadémia akkori igazgatóságának ezen alapítványról, szabad tetszése szerint, de csak valamely hazai tudományos intézet javára rendelkezni.“

Az igazgatóság ezt az alapítványt elfogadta, — és az ötezer pengő forintnyi összeg az Akadémia pénztárába befizetett. Az Igazgató Tanács 1880. október 23-kán tartott ülésében elhatározta, hogy a felszaporodott összeg kamataiból évenként ezer arany forint, az alapító szándékával öszhangzóan, jutalmazásokra fordíttassék. A jutalom szabályai következők:

1. Az ezer forintnyi jutalom felváltva egyik esztendőben az *első osztályt*, (1887, 89., 91. stb.) másik esztendőben (88., 90. 92. stb.) a *második osztályt* illeti.

2. Az Akadémia abból indulva ki, hogy bár eljött már az idő, melyben a magyar játékszín nagy mértékben kifejlődött, és a „színiköltő elégséges ösztönt és jutalmat talál a neuzet és a közönség részvételében“, de mivel a *történelmi drámát* a költők még ez idő szerint is kevésbé mívelik és kevésbé pártolja a közönség, s így az Akadémia ösztönzésére szorúl; kívánatosnak látja megkisértését annak: vajjon egy nagyobb jutalom kitűzése lendíthet-e ügyén, vagy másutt rejlik-e e műfaj hanyatlásának oka? Ennélfogva az Akadémia egyelőre történelmi drámák jutalmazására fogja fordítani az egyik Péczely-díjat; föntartván azonban magának, hogy később, a nyert tapasztalatok és körülmények szerint másképp rendelkezék.

3. *A drámai pályázat föltételei a következők:*

a) A Péczely-pályadíjra csak tisztán a magyar történelemből vett színművek pályázhatnak, úgy tragédiák, mint középfajú drámák és vígjátékok, akár kötött nyelven, akár prózában írva.

b) Pályaműveknek tekintetnek minden oly magyar történelmi színművek, a melyek a kijelölendő két évben megjelentek nyomtatásban, vagy ha nyomtatásban nem

jelentek is meg, valamely színpadon előadattak, s kéziratban az Akadémiához beküldettek, az utolsó évet követő év márczius hó utolsó napjáig.

c) A már pályadíjt nyert színművek is pályaműveknek tekintetnek, kivéve a Karátsonyi-pályadíjjal, mint legnagyobb drámai pályadíjjal jutalmazott színműveket.

d) A pályadíj csak úgy adatik ki, ha a bíráló bizottság a pályaművek között jutalomra méltó színművet talál. A ki nem adott pályadíj a Nemzeti színház pénzalapjához csatoltatik mindaddig, míg az Akadémia e drámai pályadíjról a körülmények szerint máskép nem rendelkezik. Ha idővel az alapított összeget az Akadémia más, a kor szükségeinek inkább megfelelő, szellemileg rokon célra fordítaná, ez esetben a ki nem adott pályadíj az Akadémia pénzalapjához csatoltatik.

e) A pályaművek megbíráását az I. osztály által választandó három akadémiai tag teljesíti, kik közös értekezleten szótöbbséggel határozzák el, melyik mű nyerje el a jutalmat, melyik dicséртessék meg. Ezután választanak magok közül oly előadót, a ki a többség nézetét pártolja, a ki saját felelőssége alatt értekezik az egész pályázatról, és ennek, a közmegállapodás szerint, alaposan indokolva adja elő eredményét. A jutalom mindig a kijelölt két évet követő évben, őszszel adatik ki, az akadémiai szünetet követő első összes ülésen.

f) Ha a jutalmat nyert mű még nyomtatásban meg nem jelent, a szerző tartozik azt három hónap alatt kinyomatni, mit ha tenni elmulasztana, az Akadémia adhatja ki, mint bármely más munkáját, még pedig külön díj nélkül, és írójogi birtokában marad tíz évig.

4. *A történettudományi pályázat föltételei pedig a következők:*

a) A pályakérdés a legszélesebb értelemben vett magyar történettudomány köréből veendő, minélfogva a hazai történelem segédtudományai: az archaeologia, a diplomatika, heraldika stb. nincsenek kizárva. E történelmi pályakérdések minden második esztendőben, (88., 90. 92. stb.) a nagygyűlésen hirdettetnek ki.

b) A pályamunkák elkészítésére két esztendő engedtetik.

c) A jutalom a nagygyűlésen ítéltetik oda, s csak abszolút tudományos becsű munkának adatik ki.

d) A ki nem adott jutalom nem tűzhető ki újra; az összeg az Akadémia alaptőkéjéhez csatoltatik.

e) A jutalmazandó munka a szerző tulajdona marad, a ki köteles egy év alatt kiadni művét; ha ezt nem teszi, az Akadémia fel van jogosítva, a munkát külön tiszteletdíj nélkül kiadni.

LI.

Sámuel Alajos alapítványa.

128. §. Néhai Sámuel Alajos prépost 1856. kelt végrendeletében 1000 forintot hagyományozott oly czélból, hogy annak kamatait évenként a legjobb nyelvtudományi értekezés szerzője kapja. A kamatokat az Akadémia 15 aranyra egészítvén ki, a nagygyűlésen évenként 15 darab arany, oly szorosán nyelvészeti értekezésnek adatik ki, melyet a közelebb lefolyt évben megjelent nyelvészeti értekezések között a nyelvtudományi osztály legjobbnak ítél, akár külön, akár gyűjteményben jelent meg. Kivételnek mindazáltal: a) változatlan második kiadások; b) olyan dolgozatok, melyekben a tárgy személyekkel van összeszöve; c) akadémiai vagy más jutalmat nyert pályamunkák.

LII.

Szilágyi István alapítványa.

129. §. Nemes Szilágyi István gombkötőmester és pestvárosi képviselő, 1862-dik évi május 3-án kelt végrendeletében, a Magyar Tudományos Akadémiának 2000 forintot hagyományozott oly föltétellel, hogy e tőke mindenkor tíz éven át kamatoztassék, és az egybegyűlt kamatok s a kamatok kamatai minden tizedik év lefolytával az Akadémia részéről jutalomkép adassanak ki azon írónak, ki e tíz év alatt legjobb történeti munkát írt Magyarországról. Ez alapítványi tőke, a végrendelező halála után, 1864. aug. 1-jén az Akadémia pénz-

tárába befizettetett. Az Akadémia e jutalomra nézve a következőket állapítja meg:

a) E jutalomra igényt tarthatnak a jutalom kiadását megelőző tíz év alatt (1884—1893, 1894—1903. stb.) magyar nyelven nyomtatásban megjelent munkák, melyek Magyarország történetét tárgyalják, és pedig akár az ország teljes történetét, akár az egyes korszakok történetét tartalmazzák. Ha kétség merülne föl, vajjon valamely munka e jutalomra igényt tarthat-e, a kérdés a II. osztály értekezletén titkos szavazattal, abszolút többséggel döntenek el.

b) Minden munka azon évben tekintetik megjelentnek, a mely év a címlapon áll.

c) A második és utóbbi kiadások szintén elnyerhetik e jutalmat, a mennyiben a korábbi kiadás még nem nyerte el.

d) E jutalom kiadatik oly munkáknak is, melyek az Akadémiától bármely más jutalmat nyertek.

e) Ha e jutalom elhúnyt író munkájának íteltetnék oda, az Akadémia esetről-esetre határozza meg, vajjon az az örökösöknek kiadassék-e?

f) E jutalom nem osztható meg.

g) E jutalom, az illető tíz év alatt megjelent munkák közül a viszonylag legjobboknak, mindenesetre kiadatik.

h) E jutalmat, a II. osztály javaslata alapján, a nagygyűlés ítéli oda.

LIII.

Sztrokay Antal nevére Sztrokay Lujza által tett alapítvány.

130. §. Molnár Jánosné Sztrokay Lujza asszony, atyja nemesesői Sztrokay Antal akadémiai rendes tag nevére, emlékének megörökítéseül, egyezer arany alapítványt tett. Ennek kamataiból az Akadémia minden két esztendőben (88., 90., 92.) száz arany díjt tűz ki a jog- és államtudomány körébe tartozó pályamunka készítésére; vagy pedig a két év alatt e szakban megjelent legkitünőbb munka jutalmazására. Az Akadémia, a II. osztály javaslata alapján, határoz a fölött, vajjon a száz arany pályakérdés kitűzésére vagy utólagos jutalmazásra fordítandó-e.

a) Ha pályakérdést tűz ki az Akadémia, a jutalom csak önálló, tudományos becsesl bíró munkának ítéltetik oda. Ha a jutalomra érdemes pályamunka nem érkezik, ugyanazon kérdés száz arannyal másodízben hirdetendő ki, vagy pedig a száz arany a következő jutalomhoz csatolandó. Ha a másodízben kihirdetett pályázatra önálló becsű munka nem érkezik, a jutalom az Akadémia alaptőkéjéhez csatoltatik. A jutalmazott munkát szerző tartozik kiadni; ha ezt egy év lefolyása alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

b) Mikor az Akadémia a száz arany díjt utólagos jutalmazásra fordítja, ez szintén csak önálló becsű munkának ítéltetik oda.

Ha ugyanazon nagygyűlésen a nagyjutalom a jog- és államtudományi szak legjelesebb munkájának ítéltenék, a melyet a Sztrokay-jutalom is megilletne: e jutalom azon munkának ítéltetik oda, a mely amahhoz becsre legközelebb áll. Ha az Akadémia társadalmi-tudományi nagyjutalmát megszüntetné, a Sztrokay-díj mindig utólagos jutalmazásra fog fordíttatni.

LIV.

Gróf Teleki József alapítványa.

131. §. Gróf Teleki József, az Akadémiának hosszú évek során át volt első elnöke, 1854. kelt végrendeletében 12,000 forintot hagyományozott a végből, hogy ennek kamatjából 100 arany adassék évenként, a pályatársai között legjobb színdarab írójának. E száz aranyból álló jutalom évenként adatik ki, még pedig egymást követő két-két évben, az érte pályázó legjobb szomorújátéknak, és szintén egymást követő két-két évben a legjobb vígjátéknak; tehát 1887—1888. vígjátékok, 1889—90. szomorújátékok pályáznak. Emezek sorában csak valódi tragédiák fogadtatnak el, a középfajok kizárásával; amazokban tiszta vígjátékok, tehát a bohózatok mellőzésével.

132. §. A Teleki-jutalomért versenyző pályamunkák beadásának állandó határnapja szeptember 30-dika, a jutalomkiadása az erre következő márczius 19-dike, a dícsőült alapító nevenapja.

133. §. A pályamunkák megvizsgálásában, az alapító végintézkedéséhez képest, vegyes bizottság jár el, mely egy akadémiai tiszteleti tag elnöklete alatt, két akadémiai és két nemzeti színházi tagból áll. Ez intézkedésből azon vezérnézete tűnik ki a dicsőült alapítónak, hogy e művek a költői becsel színszerúséget párosítsanak.

134. §. Az e jutalomért pályázó szomorújátékok mindenestre versekben legyenek írva, még pedig lehető gonddal és szigorral. A verses forma vígjátékban is előnyűül tekintetik a műnek hasonló, vagy közel hasonló becsű társak fölött.

135. §. A jutalom a viszonylag legjobb műnek is mindig kijár, még pedig megosztatlanul.

136. §. A jutalom odaítéléséről szóló jelentést a bizottság többségét képező tagjainak egyike szerkeszti; s oly esetben, midőn a bírálók egy művet sem találnak jutalomra érdemesnek, ez a jelentés azon megjegyzéssel tétetik közzé, hogy ha az író, a rosszaló ítélet daczára is, fel akarja venni a díjat, félév alatt jelentse ebbeli szándékát a főtitkári hivatalnál. Ha az író jelentkezik, a nevét rejtő jeligés levél felbontatván, részére a jutalomdíj azonnal utalványoztatik. Ha ellenben a mondott félévi határidő alatt a pályanyertes író nem jelentkeznék: a nevét rejtő jeligés levél elégettetvén, a pályadíj a következő évi jutalomdíjhoz csatoltatik.

137. §. A jutalmat nyert mű előadásra a nemzeti színház sajátja, kiadásra az íróé.

LV.

Ullmann Károly nevére, Ullmann Imre és testvérei által tett alapítvány.

138. §. Ullmann Imre és testvérei, atyjoknak Ullmann Károly budapesti nagykereskedőnek elhúnyta alkalmából, 1880. május 4-ikén 3000 frt osztrák arany-járadékot bocsátottak az Akadémia rendelkezésére, oly czélból, hogy ez összegnek három évi időközben fölszorodó kamatait, megboldogult atyjok nevét viselő jutalomdíj alapítására használja föl, és a kitűzendő kérdést a nemzetgazdasági tudományok köréből válaszsa. A kérdést a nemzetgazdasági bizottság javaslatára,

és a II. osztály fölterjesztésére, az Akadémia tűzi ki. A pályadíj (360 forint aranyban) csak abszolút tudományos becsű munkának íteltetik oda. Ha a másodízben kihirdetett jutalomra önálló becsű munka nem érkezik, a jutalom az Akadémia alaptökéjéhez csatoltatik. A jutalmazott munkát szerzője kiadni tartozik, ha ezt egy év leforgása alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

A jutalomdíj minden három év elteltével (1888., 91.) tűzetik ki.

LVI.

Vitéz József alapítványa.

139. §. Vitéz József udvari ügyvivő 1816-ban végrendeletileg 1000 váltó forintot hagyományozott, oly czélből, hogy kamatai tudományos pályakérdések kitűzésére fordíttassanak. Az alaptökéket az országos pénztár kezeli, mely évenként, kamat fejében, 42 forintot szolgáltat át az Akadémiának, a mely négyévenként negyven arany pályadíjat tűz ki. A pályakérdést felváltva a II. osztály a magyar történettudomány (1891) és a III. osztály a természettudományok köréből (1887., 95.) veszi. A jutalom csak önálló, tudományos becsű munkának íteltetik oda.

A mennyiben ily munka nem érkezik, a jutalom ki nem adatik és az Akadémia alaptökéjéhez csatoltatik. A jutalmazott munkát a szerző kiadni tartozik; ha ezt egy év leforgása alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

LVII.

Általános pályázati szabályok.

140. §. Minden rendű pályáirat, a kitett határnapig, az Akadémia főtitkárához küldendő; azon túl semminemű ily munka el nem fogadtatván. A „kitett határnapig“ kifejezést úgy kell értelmezni, hogy a postán feladott pályaművekre nézve e határnapon nem a beérkezés, hanem a postára adás napja értetik. Minden oly pályamű tehát, a melynek postai jegye mutatja, hogy a beküldési határnapon már postára volt

adva, pályázatra bocsáttatik, ha később érkeznek is be az Akadémiához.

141. §. A pályamű idegen kézzel, tisztán írva, lapszámozva és kötve legyen.

142. §. A szerző nevét, polgári állását és lakhelyét tartalmazó pecsétetes levelen ugyanazon jelige álljon, mely a pályamű homlokán áll. A pecsétetes levélben netalán följegyzett kikötések, föltételek, vagy a versenyügyben régtől fogva szokásos eljárástól való eltérések iránti kívánatok tekintetbe nem vétetnek.

143. §. Álnév alatt pályázónak a jutalom ki nem adatik.

144. §. Bármely, ha csak formai szabálynak is elhanyagolása, elejti a pályázót a jutalomtól.

145. §. Ha a jeligés levél felbontása után kitetszenék, hogy a munka saját kezeirása a szerzőnek, műve elesik a jutalomtól.

146. §. Az Akadémia minden rendű tagjai, az Ügyrendben tárgyalt bármely jutalmakért versenyezhetnek.

147. §. A jutalmat nem nyert pályairatok kézíratai az Akadémia levéltárában maradnak.

148. §. A szerzőknek tilos akár levél útján, akár más-kép közlekedni a bírálókkal. Ha a jeligés levélké felnyitása után napfényre kerülne a közlekedés, a kézirat elesik a jutalomtól. Az ilyen érintkezésről netalán értesített bíráló köteles az összes ülésnek jelentést tenni róla, lepecsételt levélben, mely ott a jutalom kiosztásakor felbontatik.

149. §. A mindennemű pályamunkák beküldési határnapját követő legközelebbi ülésben — mely ha osztályülés, mindannyiszor egyszersmind összes ülés is lesz — a főtitkár bemutatja a pályamunkákat. Mihelyt ezek formáság tekintetében elfogadtattak, s jeligés leveleik közös borítékban lepecsételtettek, azonnal átadatnak az illető osztályoknak, a melyek legott összeülnek, kebelökből bírálókat választanak, s a legközelebbi akadémiái összes ülésnek jóváhagyás végett a bírálókat bejelentik.

150. §. Az Akadémia minden egyes esetben, melyben valamely pályázat eszközlése vagy kezelése iránt megkerestetik, a szükség és körülmények szerint határozza el annak el-

vagy elnem-fogadását, valamint az ily rendkívüli pályázat külön föltételeit és szabályait is.

151. §. A már egyszer bármely jutalomra beküldött pályamunkát, szerzője többé vissza nem vonhatja.

152. §. A mely pályamunka fordításnak, vagy plagiumnak bizonyul be, egyszerűen mellőztetik.

153. §. A bírálók a részökről akár jutalomra és mellékjutalomra, akár dicséretre ajánlott pályamunkák iránt külön, részletes és okokkal támogatott véleményt terjesztenek az osztály elé. Az ilyen vélemény közölhető is az illető szerzőkkel, de a tudósításnak a kereken elmellőzöttekről szóló részei nem adatnak ki.

154. §. A pályaművekről az osztályok összesített véleményei tételnek közzé; a közülésben mindazáltal a véleményből csak kivonatos jelentések olvastatnak fel.

LVIII.

Edl- és Holczer-féle ösztöndíj-alapítvány.

155. §. Néhai dr. Edl Kálmán, saját és fivére Holczer Miklós nevére 16,000 forintnyi alapítványt tett végrendeletileg az Akadémiánál, oly módon, hogy ez alapítvány kamataiból évenként két ösztöndíj (300—300 frt) adassék egy orvosi és egy polytechnikumi növendéknek; amaz „dr. Edl Kálmán,“ ez „Holczer Miklós ösztöndíj“ nevezet alatt; a kamatból főntaradót részt pedig az Akadémia szabad rendelkezésére bízta, azon kéréssel mégis, hogy ha ez a rész netán magyar tudományos munkák díjazására használtatnék fel, a díjazásban a természet-tudományi munkáknak, főleg az orvosi szakműveknek elsőségük legyen.

156. §. I. Az Edl-ösztöndíj föltételei:

a) Az alapító akarata szerint: csak a tanfolyam két utolsó évében (4. és 5.) lévő és csak katolikus vagy helvét hitvallású növendék díjazatik. Egyenlő képzettségű és érdemű folyamadók közt elsőbbsége van a katolikusnak.

b) A díjazott tartozik a 4. és 5-dik tanévet Bécsben végezni, s egy osztályt a közkórházban szorgalmasan látogatni.

c) A díjazott tartozik az 5-ik évben a birálatot megállók két orvosi értekezést írni, legyen az elméleti tárgy, vagy személyesen észlelt érdekes kórfolyam, s valamelyik budapesti magyar orvosi szaklapban kiadni.

d) Ha a díjazott megfelel kötelezettségeinek, és a 4-dik vagy 5-dik év lefolytával valamely szaktudományban külön képzettséget akar szerezni: az Akadémia az ösztöndíj élvezetét még egy évre meghosszabbíthatja.

e) Ha az illető meg nem felel kötelezettségének, az ösztöndíjtól időközben is elesik.

II. A *Holczer-ösztöndíj* föltételei ugyanazok; de itt az kívántatik, hogy a díjazandó magát Zürichben képezze ki; és hogy valamely technikai vagy matematikai s természettudományi tárgyról értekezést írjon, s egy megfelelő budapesti magyar szaklapban közzétegye.

157. §. Közös föltételek mindkét ösztöndíjra nézve:

a) A folyamodás a főtitkári hivatalhoz küldessék be, mindenkor július 25-ig bezárólag. Melléklendő az iskolai bizonyítvány (könyvecske) a lefolyt iskolai évről.

b) Az, a ki az erre kinevezett állandó bizottság ítélete nyomán ösztöndíjra érdemesnek találtatik, erről a főtitkár által értesítetik, s az összeg felét Bécsbe vagy Zürichbe menetele előtt, másik felét pedig a jövő iskolai félév kezdetén kapja meg, az ottani tanintézetben nyert bizonyítvány (könyvecske) alapján.

LIX.

A Kazinczy-alap.

158. §. Az 1859. év október 27-én tartott Kazinczy-díszlakoma alatt indítványozta gróf Dessewffy Emil a Kazinczy-alap létesítését.

Az általa sajátkezüleg írt aláírási ív így hangzik:

„Aláírási ív egy Kazinczy-alapra. *Rendeltetése: a dicsőült nagy hazafi és íróhoz méltóan fejezni ki irányában a nemzet háláját.*

Ezen egész ügy vezetésére és intézésére fölkéretnek az aláírók által gr. Dessewffy Emil, br. Eötvös József, Deák Ferencz, Ürményi József, b. Kemény Zsigmond, Kazinczy Gábor.

Az említett hazafiak mindegyike feljogosítottak halála esetére maga helyett mást jelölni ki és nevezni a fönteb-
biek közé.“

Az íven 75 aláírás olvasható. Az aláírt összeg 5386 frt.

Ezzel a Kazinczy-alap intéző bizottsága meg volt alakítva, és már november 2-án a gyűjtőívek szétküldésével megkezdte működését. Az aláírási íveken a gyűjtés célja és az alap rendeltetése következőképen volt körülírva :

„Azon czélből, *hogy Kazinczy Ferencz nemzetiségünk és irodalmunk emelésére tett érdemeinek emléke maradandó legyen*, hogy utódai közül azok, kik szegénységgel küzködnek, fölsegíttessenek, és hogy Széphalom, hol fáradozott és hamvad, idegen kézből megmentve biztosíttassék ezen eset megújulása ellen, és fennálljon mint a nemzet hálájának emléke, aláírtak...“

Az alap pénztára kezelésére Tóth Lőrincz akadémiai pénztárnok kéretett föl, a kinek kezéhez az aláírásokból befolyt 49,638 frt 96 kr.

A bizottság, az aláírási felhívásban jelölt feladatával öszhangzóan, hármias czélt tűzött ki magának: a széphalmi birtok megszerzését; Széphalmon Kazinczy-emlék létesítését; a Kazinczy-utódok segélyezését.

E hatáskörében egészen függetlenül járt el. És bár a bizottság elnöke és pénztárnoka az Akadémiánál is ugyanazt a tisztelet viselték, a bizottság és az Akadémia között egyáltalában semmiféle kapcsolat nem állott fenn.

Mindazáltal gr. Dessewffy Emil, mikor Kazinczy Bálinttól a széphalmi és alsó-regmeczi birtokrészeket megvásárolta, tekintettel a politikai viszonyokra, az 1861. ápril 2-án kelt szerződést „a Kazinczy nevet viselő alapítványt intéző és a fölött örökdő M. T. Akadémia képviselőjében“ kötötte meg. Az eladók megengedik, hogy az eladott fekvőségek „a Kazinczy-alapítványt intéző M. T. Akadémia, mint *tulajdonos* nevére telekkönyvileg átírassanak.“ A szerződés szerint a vételár fele „*a vevő M. Akadémia által, az intézkedése alatti Kazinczy-alapítványból*“ fizettetett ki. Sőt a szerződést gróf

Dessewffy Emil írja alá „*A M. Tud. Akadémia képviseletében, annak ez idő szerinti elnöke.*“

A szerződés a zemplén- és abaújmegyei birtokrészekre vonatkozván, a sátoralja-újhelyi és kassai telekkönyvi irodákhoz jutott. Az előbbi a rudabányácskai birtokrészeket a M. Tud. Akadémia, mint „a Kazinczy-alapítványt intéző tulajdonos nevére“ — az utóbbi az alsó-regmeczi és kisbányácskai (széphalmi) birtokrészeket „a Kazinczy-alapítvány részére“ kebelezte be.

Gróf Dessewffy Emil, a legnemesbb szándék által vezéreltetve, és bölcs előrelátásból — de az Akadémia megkérdezése nélkül — intézkedett.

Az Igazgató Tanács 1872. október 27-ki ülésének jegyzőkönyvében kinyilatkoztatja, hogy „az Akadémia vagy annak Igazgató Tanácsa, mint olyan, sem a gyűjtésbe, sem a gyűjtött összegről való rendelkezésbe be nem folyt, jegyzőkönyveiben semmi ilyenmű intézkedésnek nyoma nincs.“

Mint a Kazinczy-birtok megvásárlása, úgy annak kezelése és a Kazinczy-utódok segélyzése tárgyában is, a Kazinczy-bizottság egészen függetlenül járt el.

Az Akadémiában először az 1867. október 7-iki összes ülésen fordult elő ezen ügy. Olvasatott Zemplén megye levele, melyben az Akadémiát fölkéri, hogy gondoskodását irányozza Széphalom felé, és eszközölje ott egy mauzoleum építését.

Az ügy áttétetett a nyelvtudományi osztályhoz, mely december 2-án tartott ülésében azt javasolta, hogy kéressék föl az Akadémia elnöke: szólítsa fel a Kazinczy-bizottságot, hogy működéséről „a Bérczy Károly halála által elmaradt tudósítást, további rendelkezés végett, az Akadémiával közölje.“ — Az összes ülés 1868. január 27-én elfogadta e javaslatot. De a felszólalásnak eredménye nem volt.

Az Igazgató Tanács 1868. márczius 26-ki ülésében, mikor Kazinczy Ferencz kézirati maradványainak megvásárlására a kívánt összeg megszavazása forgott szőnyegen — „ügyrokonságnál fogva“ — mint a jegyzőkönyv mondja — szóba-hozatott a Kazinczy-féle háznak megmentése és emlék-

szerű kiépítése, s miután a pusztulásnak indult ház haladék nélküli intézkedést igényelt, s ezen felül már gyűlt is össze e célra 50,000 forintnyi tőke, szükségesnek találtatott egy kisebb bizottság kiküldetése, mely az ügyállásról, a tervről és annak kiviteléről, valamint a tőke tovább kezeléséről az Igazgatóságnak benyújtandó véleményt adjon.“ E bizottság tagjaivá: gr. Cziráky János, b. Sennyey Pál és Kubinyi Ágoston választottak.

E bizottság — valószínűleg azért, mert a kellő okmánykészlet nem állott rendelkezésére — nem nyújtott be véleményt, és az Igazgató Tanács az alap kezelése tárgyában mitsem határozott.

Mindazáltal 1869. május 30-án b. Eötvös József az Igazgató Tanácstól kért és nyert felhatalmazást, hogy a Kazinczy-alap egy részét az emléképület befejezésére fordíthassa.

És 1870. elején Tóth Lőrincz a Kazinczy-alap pénztárát, az Akadémia vagyonát kezelő M. Földhitelintézetnek szolgáltatta át.*)

Az Igazgató Tanács újlag bizottságot küldött ki, mely az alapítványra vonatkozó számadások, aláírási ívek, naplók és irományok átvétele után 1872. február 27-ikén terjesztette elő jelentését, mely az alapítvány vagyoni állapotát kiderítve, a birtok eladását ajánlotta — „mivel az alap jövedelme az évdíjasok segélyezésére és az emlék befejezésére s fentartására nem elegendő.“

Az Igazgató Tanács az elnökséget az eladás foganatosítására felhatalmazta, és az emléképület befejezése iránt intézkedett. Ezzel az alap kezelését *tényleg* átvette. — De az ügyet végleg elintézettnek nem tartotta.

Ugyanis az 1872. október 27-iki ülésen felolvastatván

*) E szerint az összes <i>bevétel</i> volt:	65,015	frt	06	kr.
A <i>kiadás</i> : a) Széphalom megszerzésére	20,436	„	12	„
b) A mauzoleumra	20,828	„	68	„
c) A Kazinczyak segélyezésére	12,850	„	67	„
d) Kezelési költségekre	382	„	08	„
	<u>54,497</u>	frt	55	kr.

Zemplén megye irata, a Kazinczy-alap kezelésének egy, az Akadémiának is számadásra köteles megyei bizottságra ruházása iránt; válaszában kifejté, hogy az Igazgató Tanács, báró Eötvös József kérésére „határozta magát arra, hogy e, mondhatni, gazdátlan alapítvány ügyét megvizsgálja, — azt pedig, hogy kezelését is átvegye, a vizsgálat eredményétől függeszté föl. Attól fogva hozzá kezdett e minden irányban bonyolódott ügy tisztázásához, melynek zavarait nevelte az, hogy a volt bizottság jegyzőkönyvei, jegyzője halála után, nem voltak feltalálhatók — az alapvagyon számadásait kezdettől fogva megvizsgáltatta, és most kötelességének tartja az ügy tisztázását és rendezést folytatni és bevégezni.“

1873. január 12-én megújított a birtok eladására vonatkozó határozat, de az eladás nem sikerült. Az Igazgató Tanács a birtok bérlete iránt időnként intézkedett; az alap készpénz-maradványából befejezte a mauzoleum építését, és a Kazinczy-utódoknak, a körülményekhez képest, segélyösszegeket utalványozott.

Az 1875. ápril 25-ki ülésen az elnökség az árverés kihirdetésével és az emlékkert végleges rendbehozásával megbízott.

A birtok eladása most sem sikerült. És 1876. január 23-án az Igazgató Tanács, „miután a Kazinczy-pénzalap az építési költségek által már csaknem egészen fölemésztetett, a birtok jövedelme pedig az épület fentartására s a kert létesítésére és jó karban tartására is alig elegendő“ — az utódoknak nyújtandó segélyzést teljesen megszüntette.

Ily módon a birtok bérleti jövedelméből évenként fölöleg maradt fenn, a mely 1882. végéig 6,597 forintra gyűlt fel.

E szerint az Igazgató Tanács, első feladatát, az alap pénzügyi s gazdasági ügyeinek rendezését sikeresen megoldotta.

Az alap további rendeltetésére és kezelésére nézve, az Igazgató Tanács 1883. márczius 11-iki ülésében a következő határozatokat hozta :

Az adományok gyűjtésére kibocsátott íveken olvasható fölhívás értelmében, az alapnak hármas rendeltetése van :

1. Kazinczy Ferencz emlékét megörökíteni ;
2. Kazinczy Ferencz szegénységgel küzdő utódait fölsegíteni ;
3. Széphalmot, mint a nemzet hálájának emlékét fön-tartani.

E hármias czállal összhangzólag, a széphalmi birtok tiszta jövedelme, mely a jelen körülmények között 900 forintra tehető :

a) a széphalmi mauzoleum fön-tartására és a kert diszítésére ;

b) Kazinczy emlékének irodalmi megörökítésére ; végre

c) egy oly alap létesítésére fog fordíttatni, a melyből Kazinczy Ferencz egyenes fiutódai ösztöndíjakban részesüljenek.

A széphalmi mauzoleum fön-tartására s a kert diszítésére szükségelt költségek levonása után fönmaradó összeg két egyenlő részre osztatik, az egyik az ösztöndíjalaphoz csatol-tatik, a másik az I. osztálynak a kijelölt czélra rendelkezésére bocsáttatik.

Ugyanezen a módon használtatik föl a megtakarított tőke, a melyből a mauzoleumban és kertben tervezett diszítési munkálatok befejezése után, a mauzoleumban rendezendő ünnepélyen kiosztandó iskolai pályadíjakra, a sárospataki ref. collegiumnak, a s.-pataki államitanítóképezdének, és a sátor-alja-újrhelyi gymnasiumnak 300 frt fog átadatni.

LVIII.

Könyvkiadó hivatal.

159. §. Az Akadémia összes kiadványainak elárúsítása az akadémiai könyvkereskedés feladata.

160. §. Az Akadémia kiadványai, díjtalanul és bérmentve megküldetnek :

a) Az *akadémiai elnököknek* és a *főtitkárnak* az Akadémia összes kiadványai.

b) A *beltagoknak* az Évkönyvek, Almanach, Értesítő, Emlékbeszédek és saját osztályuknak értekezései ; külön kívánatra, mely a főtitkárnál bejelentendő, a más osztályok értekezései is.

c) A *költagoknak*, a mennyiben megkérdezve óhajtásukat nyilvánítják, ugyanazon kiadványok évenként egyszer, ezenkívül az „Ungarische Revue” minden füzete, megjelenése után azonnal.

d) *osztályelnökök* és *titkárok* az illető osztályok és bizottságok minden kiadványát kapják; a *bizottsági tagok* szintén az illető bizottságok kiadványait; a kik valamely munkát az Akadémia megbízásából bíráltak, azt megjelenésekor megkapják hivatalból; az *osztály tagjai* megkapják osztályuk kiadványait, ha a megjelenéstől számított három hónap alatt esetről-esetre a főtitkári hivatalnál jelentkeznek; minden akadémiai tag, a mennyiben a fentebbi kedvezményeket igénybe nem veheti, az Akadémia valamennyi kiadványait, a főtitkár utalványára, fele áron kapja.

e) A hazai és külföldi tudományos *intézeteknek* és *társulatoknak*, — részint ajándékol, részint csereviszony alapján — a könyvtári bizottság ajánlatára, az összes ülés határozatával megállapított kiadványok évenként egyszer küldetnek meg; szintűgy:

f) a hírlapoknak és szakközlönyöknek, a melyek sorozatát, minden év elején, a könyvtári bizottság állapítja meg.

LX.

Könyvtári szabályok.**I. A köz-olvasóterem szabályai.**

1. §. A M. Tud. Akadémia könyvtárának köz-olvasóterme nyitva áll nem csak az akadémiai tagok, hanem mindenki előtt, a ki tudományos czélból óhajt olvasni, azzal a megszorítással, hogy a főgymnasiumok és reáliskolák tanuló ifjúságából csak a VII. és VIII. osztály tanulói nyernek bejárési jogot, ha igazgatóik bizonyító levelével vannak ellátva.

2. §. Az 1. §-ban megnevezett közönség számára, a köz-olvasóterem naponkint délutáni 3 órától 7 óráig áll nyitva.

3. §. Az akadémiai tagok, egyetemi tanárok és külföldi vendégek számára a köz-olvasóterem a délutáni órákon kívül nyitva áll naponkint délelőtti 11 órától d. u. 1 óráig.

4. §. A könyvtár zárva van a közönség előtt:

a) vasárnapokon, újév napján, továbbá húsvét, pünkösd és karácsony két-két napján;

b) az akadémiái köz-ülés napján;

c) július 1-től augusztus 31-ig.

5. §. A könyvtár köz-olvasótermét látogató vendégek nyomtatott kérő lapokra írják a könyv címét, saját nevüket és lakásukat. Az ekkép betöltött lap a könyvtártiszt kezei közt marad.

6. §. Rendszerint csak egy kötet adatik ki olvasás végett egyszerre. Midőn azonban valamely munkának sikeres használata vagy a tudományos czél több könyv használatát teszi szükségessé, ez is megengedtetik.

7. §. Az olvasó több különböző munkát is kaphat egymás után: de tervetlen, pusztá kapkodást eláruló követelések visszaszantassítanak.

8. §. Kivonatokat, másolatokat és jegyzéseket az olvasó csak írónnal és csak saját papirosán tehet. Erre nézve a legnagyobb vigyázat és tisztaság ajánltatik, nehogy a könyveken, rajzokon, abroszokon stb. folt vagy másféle sérelem ejtessék. Viaszszal vagy olajjal itatott, vagy szalma-papíroson át rajzolni, javításokat és jegyzéseket könyvekbe írni, leveleket behajtani, végre könyveket alátétül használni tilos.

9. §. Ha az olvasó sérelmet ejt valamely munkán, a kár teljes megtérítésével tartozik; s míg ezt nem teljesíti, nem használhatja a könyvtárt.

10. §. Az olvasóteremben a legnagyobb csend legyen. Az egymás között, vagy akár a tisztekkel fenhangon való beszélgetés, és a rendnek bárminemű megzavarása tilos.

11. §. A tisztviselők és szolgák kötelesek az olvasóval udvariasan bánni, óhajtásaikat a szabályok határai között készséggel teljesíteni; viszont az olvasóktól is amazok irányában illedelmes viselet váratik.

II. Az akadémiái könyvtár könyveinek kikölcsönzését illető szabályok.

1. §. A könyvtár tisztviselősége a Budapesten lakó akadémiái tagoknak és egyetemi tanároknak, azon órákban, a

melyekben a könyvtár rendszeren nyitva áll, a két havi szünet alatt pedig minden hétfőn déli 11—12 között egy hónapra adhat ki könyveket használat végett, nyomtatott s a kölcsönvevőktől aláírandó térítvény mellett.

2. §. Az egy hónap elteltével, a kölcsönvevő maga tartozik visszaküldeni a kivett könyvet, szabadságában állván azt, ha időközben más kölcsönvevő nem jelentkezett, ismét egy hónapra magához venni.

3. §. Ha a kölcsönvevő a 2. §-ban megszabott köteletségének meg nem felel, a könyvtár tiszviselőse elküldi hozzá a könyvtár egyik szolgáját, a kölcsönvett könyvekért. A kölcsönvevő minden térítvény után 20 krt fizet a szolgának.

4. §. A kölcsönvevő meghalálózása esetére a könyvtár tiszviselőse tartozik a kölcsönvett könyvek visszaszerzéséről haladéktalanul gondoskodni, s eljárásáról a könyvtári bizottságnak jelentést tenni.

5. §. Vidéken lakó akadémiai tagoknak csak a könyvtári bizottság megegyezésével küldhet a könyvtár tiszviselőse könyveket. A könyvkérést tárgyazó levél ideiglenes térítvénynek tekintetik. A küldött könyvekhez csatolt formszerű térítvényt a kölcsönvevők aláírásukkal ellátva, posta fordultával, tartoznak bérmentesen visszaküldeni, valamint két hónap leteltével a kölcsönvett könyveket is saját költségükön, és megfelelő értékbiztosítással. A kik e köteleességeknek meg nem felelnek, azoknak a könyvtár nem kölcsönöz ki többé könyveket.

6. §. Budapesten lakó nem-tagjai az Akadémiának csupán a könyvtári bizottság megegyezésével, s általa meghatározandó biztosíték mellett, kaphatnak ki könyveket.

7. §. Olyan munkák, melyekre a könyvtárban folytonosan szükség van; továbbá ritka munkák, a melyeket elveszés esetében nehéz visszapótolni; sok kötetű munkák egyes kötetei (kivéve az olyan munkákat, melyeket a könyvtár több példányban bír) és végre kéziratok, rendszerint nem adatnak ki a könyvtárból. A lehető kivételeket esetről-esetre a könyvtári bizottság határozza meg.

8. §. A kölcsönzésekről két kölcsönkönyv vitetik, a me-

lyek egyikében a kölcsönadott könyvek czíme, másikában a kölcsönvevők neve iratik ki vezérszóul; mindkettőbe a kölcsönadás napja és a visszatérítés határideje bejegyeztetik. A térítvények gondosan őrzendők, s csak a könyvek sértetlen visszaadása után adatnak vissza.

III. Irodalomtörténeti okiratokat illető szabályok.

1. §. Az Akadémia kéziratárában őrzött irodalomtörténeti vonatkozású újabbkori (1772-től) kéziratoknak, u. m. magyar írók kiadott és kiadatlan munkáinak, naplóinak, jegyzeteinek, levelezéseinek kiadása, az irodalomtörténeti bizottságnak van fentartva.

2. §. Ezeknek akár egész terjedelemben, akár kivonatban közzétételét, egyeseknek csak kivételes esetekben, maga a bizottság engedheti meg.

3. §. Az Akadémia mindazáltal e kéziratoknak tudományos értékesítésétől nem akarván a szakférfiakat elzárni, a fenn említett kéziratoknak tanulmányozását történeti és irodalomtörténeti munkák íróinak megengedi; olyképen, hogy azok, úgy a fölhasználás czélját és módját, mint a fölhasználható kéziratokat írásban jelentik be a bizottság elnökének, a ki az engedélyt szintén írásban adja ki. Ez írásbeli bejelentést akadémiai tagok közvetlenül, mások pedig egy akadémiai tag ajánlásával intézik a bizottság elnökéhez, a ki az általa adott engedélyeket a bizottságnak utólag tudomására hozza.

4. §. A mennyiben az elnök saját felelősségére nem volna hajlandó az engedélyt megadni, a kérvényt a bizottság elé terjeszti.

5. §. Élő írók munkáit és levelezéseit csak az illetők írott engedélyével teheti közzé, és bocsátja a tanulmányozók rendelkezésére.

6. §. A kéziratok fölhasználása, nem-akadémiai tagoknak, csak a könyvtár helyiségében engedhető meg.

AZ IGAZGATÓ TANÁCS ÜGYRENDE.

I.

Általános határozatok.

1. §. Az Igazgató Tanács, az Alapszabályok értelmében, kezeli az Akadémia vagyonát és intézi pénzügyeit. E szerint gondoskodik arról, hogy az Akadémia vagyona megőriztesék, gyümölcsözőn, a magán áldozatkészség és az állami támogatás igénybevételével gyarapodjék, és az alapítók szándékai szerint használtassék.

2. §. Megfelelő módon intézkedik, hogy a be nem fizetett alapítványok biztosítsanak, kamataik rendszeresen fiztessenek. A mennyiben az alapítók vagy örököseik kötelezettségeiknek nem tesznek eleget, a törvényes eljárás megindítását elhatározza.

3. §. Elfogadja az új alapítványokat, adományokat és hagyományokat; az ezekhez netalán hozzácsatolt föltételeket megvizsgálja; a kiállítandó alapító oklevelek és kötelező iratok szövegét megállapítja, illetőleg azok megállapításához hozzájárul; készpénzben vagy egyéb értékekben kiszolgáltató adományok és hagyományok átvételét eszközli.

4. §. A jelzálogilag biztosított alapítványok befizetése után a törlési engedélyt magadja.

5. §. Az Akadémia pénzeinek elhelyezéséről intézkedik, a vásárlandó értékpapirokat kijelöli.

6. §. Az Akadémia értékpapirjait, pénztárát és számadásait saját kebeléből kiküldendő bizottság által megvizsgálja;

e bizottság jelentését tárgyalja; a mennyiben a kezelés kifogástalannak bizonyult, a fölmentést megadja.

7. §. Megállapítja az Akadémia költségvetését.

8. §. Gondoskodik az előre nem látott szükségletek fődözéséről.

9. §. Az Akadémia ügyésznének jelentéseit, a jogügyi bizottság javaslatai alapján, tárgyalja, azt utasításokkal ellátja, költség számláit megvizsgálta.

10. §. Az Akadémia palotájára és bérházára nézve a tulajdonos jogait gyakorolja és kötelességeit teljesíti. Gondoskodik arról, hogy az épületek minden veszélytől meg legyenek óva, és díszben fentartassanak, és lehetőleg jövedelmezővé tétessenek.

11. §. Minden esztendőben az épületeket építész által megvizsgálta; a szükségesnek mutakozó nagyobb javítások- és átalakításokról költségvetést készített, s foganatosításukat elrendeli.

12. §. A palotában és bérházban kibérlendő helyiségek bérösszegét megállapítja. A befolyó jövedelemről minden év végén jelentést készített.

13. §. Az Akadémia tisztviselőinek és szolgálinak, a körülményekhez képest, ingyen-lakásokat engedélyez.

14. §. Megszabja az Akadémia rendes tagjainak, tisztviselőinek, szolgálinak fizetését, lakbérét, egyéb illetményeit és jutalomdíjait.

15. §. A munkaképtelenné vált, vagy önhibájokon kívül elbocsátott tisztviselők és szolgálak nyugdíja, esetleg végkielgítése iránt intézkedik.

16. §. Választja titkos szavazattal, abszolút többséggel, azon igazgató-tagokat, a kik nem az Akadémia köréből választandók; továbbá ugyanazon módon az ügyészt és gondnokot.

17. §. Az elegyes ülésben résztvesz az elnökök és a főtitkár választásában.

18. §. Az Akadémia vagyoni állásáról jelentést készített, mely évenként a nagy gyűlés idején kinyomatik.

19. §. Évenként négy rendes ülést tart:

a) a januáriusi összes-ülés előtt a költségvetést állapítja meg, és a számadások megvizsgálása iránt intézkedik;

b) husvét előtt a számadások megvizsgálásáról szóló és az ügyészi jelentést tárgyalja ;

c) husvét után az üresedésben levő igazgatói helyeket betölti ; a nagygyűlés elé terjesztendő jelentést megállapítja ;

d) az októberi összes-ülés előtt, a szünet alatt beérkezett ügyek iránt intézkedik.

A mikor a szükség kívánja, az elnökség rendkívüli ülést hív össze, a melynek főbb tárgyai a meghívókon fölemlítendőek.

20. §. A jegyzőkönyvet a főtitkár vezeti, és az ülést követő három nap alatt, az elnök által kijelölt, két igazgató-tag hitelesíti.

21. §. A határozatokat az elnökség foganatosítja, és erről a következő ülésben jelentést tesz.

II.

Állandó bizottságok.

22. §. Az Igazg. Tanácsnak három állandó bizottsága van :

a) A *pénzügyi* bizottság az Akadémia vagyoni állására vonatkozó ügyeket, jelentéseket tárgyalja, a költségvetést előkészíti, az akadémiái számadásokat megvizsgálja ; a könyvkiadó hivatal és a házgondnok könyveinek és számadásainak átvizsgálásáról gondoskodik.

b) A *jogügyi* bizottság az Akadémia jogügyei fölött ellenőrzést gyakorol ; az akadémiái ügyész jelentéseit tárgyalja ; midőn fontosabb esetekben az ügyész utasítást kér, az elnökség ezen bizottság véleményét kéri ki, s ennek alapján intézkedik.

c) Az *építészeti* bizottság az Akadémia palotája és bérháza körül teendő fontosabb intézkedéseket tárgyalja. Intézkedik a palotának és bérháznak évenként szakértők által megvizsgáltatásáról.

23. §. Az állandó bizottságok, üléseikről jegyzőkönyvet vezetnek, és azt az Igazgató Tanács elé terjesztik.

III.

Földhitelintézet.

24. §. Az Akadémia alaptőkéjét, jövedelmeit és pénztárát a Magyar Földhitelintézet — 1869. június 19-én tett hazafias szellemű ajánlata értelmében — kezeli.

25. §. Az Akadémia összes értékpapírai, alapítványi levelei, szerződésai stb. ez intézet pénztári helyiségében, külön szekrényben őriztetnek. Azokról jegyzék vezetetik, melynek egy-egy példánya a főtitkári hivatalban és az akadémiai ügyész-nél őriztetik. Az értékpapirokban történt változásokról minden évben kimutatás készíttetik.

26. §. Az Akadémia pénzügyi állapotának hű visszatükrözése czéljából, a Földhitelintézet, a kettős könyvvezetési rendszernek megfelelőleg, vezeti könyveit. A pénztári könyvet pótolja az intézet könyveiben az Akadémia részére nyitott folyó számla, mely az Akadémia nevében történt mindennemű bevételezést és kifizetést feltüntet.

27. §. A folyó számlán az Akadémia javára mutakozó egyenleg, úgyszintén az intézet által, szükség esetén, nyújtandó előleg után, a koronkint fennálló intézeti kamatláb számíttatik.

28. §. A Földhitelintézet veszi át az országos dotatiót, a házbért, a künn levő alapítványok kamatait, beváltja az értékpapírok szelvényeit.

29. §. Evidentiában tartja az Akadémia minden rendű követeléseit.

30. §. Minden év végén az Igazgató-Tanács elé terjeszti:

a) a vagyonmérleget;

b) a veszteség- és nyereségszámlát;

c) az alapítványok állásáról, a befizetett és hátralékos kamatokról szóló kimutatást;

d) az utolsó év lefolyása alatt az Akadémia javára tett alapítványok, adományok és hagyományok jegyzékét;

e) a következő évben várható bevételek előirányzatát.

31. §. Az Akadémia értékpapirjainak és zárszámadásainak megvizsgálását, minden esztendő elején, az Igazgató-Tanács által kiküldött bizottság eszközli, melynek jelentése alapján a felmentés megadatik.

32. §. A rendes tagok, tisztviselők és szolgák rendes fizetéseit és járandóságait, a főtitkári hivatal által minden év elején közzölt kimutatás értelmében — fizetési könyvre szolgáltatja ki.

33. §. Az Akadémia egyéb fizetéseit a főtitkár, vagy akadályoztatása esetén az elnök által rendelt helyettesének, kivételes esetekben, az elnökség utalványára eszközli.

IV.

Főtitkári hivatal.

34. §. A főtitkári hivatalban utalványozási könyv vezetetik, mely a főtitkári segéd kezei között van. Minden évben a budget egyes rovatainak, szükség esetén a rovatok egyes címmeinek külön lapok nyittatnak. Minden lap élére iktattatik a budget megfelelő tétele; továbbá: előjegyeztetnek azon összegek, melyek az illető rovat terhére, fizetési könyvekre fizetnek ki. Az utalványozott összegek egyidejűleg az utalvány kiadásával bevezettetnek. Minden hónapban az utalványozott tételekről szóló kimutatás közöltetik a Földhitelintézettel, hogy így a két könyv megegyezzen.

35. §. Az utalványokat a főtitkár, ennek hosszabb időre terjedő távolléte alatt, az elnök által rendelt helyettes; a főtitkár javára kiállított utalványokat pedig az elnök írja alá, — a kiadások természeté szerint: az osztálytitkárok, bizottsági előadók, szerkesztők, főkönyvtárnok, házgondnok, könyvkiadó hivatali tisztviselő ellenjegyzése mellett.

36. §. A főtitkár kötelessége a fölött őrködni, hogy a kiadások a költségvetésben megállapított összeget meg ne haladják; továbbá, hogy ezek az Igazgató Tanács által kijelölt célokra fordíttassanak.

37. §. A főtitkár az utalványozást megtagadja, ha az előirányzott összeg ki van már merítve; és ha kétségei vannak az iránt, vajjon a kívánt összegek nem fordíthatnak-e idegen célokra; — mikor ez utóbbi eset fordul elő, három nap alatt tartozik az elnöknek jelentést tenni.

38. §. Előlegeket a tisztviselőknek és szolgálknak az elnök, a főtitkár ajánlatára engedélyez: ha fontos okok, hosszas betegségek, a családban előforduló haláleset stb. forognak fenn. Az előleg, mely az egy évi rendes fizetés harmadrészét meg

nem haladhatja, tíz egyenlő havi részletben fizetendő vissza. Új előleg csak akkor kérhető, ha az előbbi már teljesen törlesztve van.

39. §. Írói tiszteletdíjakra a főtitkár, az osztálytitkár, illetőleg a bizottsági előadó ajánlatára, utalványozhat előleget, a benyújtott kézirat kétharmadának erejéig.

V.

A költségvetés.

40. §. A bizottságok részletes és indokolt költségelőirányzatukat, a lefolyt év dotációjának felhasználásáról szóló jelentésükkel, december havában az illető osztály elé terjesztik, a mely azokat a saját előirányzatával és jelentésével a deczemberi összes ülésnek bemutatja.

41. §. Ugyanakkor a főtitkár és a házgondnok is elkészíti az évi szükségletről szóló költségvetést.

42. §. A mint a Földhitelintézet benyújtotta a vagyonmérleget és a remélhető bevételekről szóló előirányzatot, az elnökség, előleges tájékozás végett, a pénzügyi bizottsággal közli.

43. §. Ezután az elnökség a végből, hogy kellő tájékoztatást nyerjen az Akadémia kívánatairól, és arról, hogy a kiadásokat mikép lehessen a bevételekkel teljes arányba hozni, az osztályok elnökeivel és titkáraival értekezletet tart.

44. §. A költségvetést az Igazgató Tanács megállapítja, mire az az Akadémia januáriusi összes ülésében bemutatattván, a Földhitelintézettel, és egyes tételei az illető osztályokkal, bizottságokkal, házgondnokkal stb. közöltetnek.

45. §. A mennyiben év közben merülnek fel előre nem látott szükségletek, melyek a költségvetésben nem találnak fedezetet, tudományos természetű ügyekben az összes ülés útján, személyi és építkezési ügyekben a pénzügyi bizottság útján tétetik az Igazgató Tanácsnak előterjesztés.

46. §. A tudományos czélokra előirányzott, de az osztályok és bizottságok által az év végeig fel nem használt összegek továbbra is az Akadémia rendelkezésére állanak. A

mérlegben a különféle tartozások között számoltatnak el, a költségvetésben pedig a bevételhez csatoltatnak.

VI.

Ü g y é s z.

47. §. Feladata az Akadémia vagyonának és érdekeinek megóvására, biztosítására és követelésének érvényesítésére a szükséges intézkedéseket megtenni.

48. §. Gondoskodik a régi alapítványok biztosításáról, a különvő tőkék kamatainak és az új hagyományoknak behajtásáról.

49. §. A szerződéseket és alapító okleveleket fogalmazza vagy revideálja. Jogi kérdésekben véleményt ad.

50. §. Törvényszéki tárgyalásoknál az Akadémiát helyettesíti vagy helyettesítéséről gondoskodik.

51. §. Evidentiában tartja a halasztó feltételhez kötött hagyományokat. Ezekről, valamint a függőben levő perekről és egyéb eljárásairól évenként jelentést terjeszt a jogügyi bizottság útján, az Igazgató Tanács elé, és időközben az elnökségtől kér utasítást.

Költségszámláját az elnöknek mutatja be.

52. §. A jogügyi bizottság üléseiben megjelen, és ott (a kivánt felvilágosításokat) megadja.

VII.

Házgondnok.

53. §. A házgondnok főkötelessége az Akadémia palotájában és bérházában a biztosság, rend és tisztaság felett őrködni.

54. §. Köteles magának teljes helyismeretet szerezni, hogy a mutatkozó vagy előforduló hiányokat észrevegye, és helyreállításuk iránt javaslatot tehessen.

55. §. Különös gondot fordít a csatornákra, víz- és légszesz vezetésekre, a vízfűtési szerkezetre és kéményekre, valamint a felsővilágítású tetőszerkezetekre.

56. §. Felelős az összes bútorok, háziszerek és eszközök megőrzése s jókarban tartásáért. Azokról leltárt készít, ezt folytonosan kiegészíti. Ezen leltárt, valamint számadásait és költségelőirányzatát, évenként, az elnökség útján az építészeti bizottság elé terjeszti.

57. §. Köteles tűzbiztossági szempontból a legkiválóbb örködésre.

58. §. A szolgaszemélyzetre felügyel, azt kötelességeinek pontos teljesítésére szorítja, körében a fegyelmet fentartja. A hanyag, engedetlen viseletű szolgát megintja. A mennyiben az intés eredménytelen, a főitkár útján az elnökségnek jelentést tesz.

Hazai és külföldi intézetek, melyeknek az Akadémia kiadványai megküldetnek.

a) Azon hazai intézetek és társulatok sorozata, a melyeknek az Akadémia kiadványai megküldetnek.

Arad. Kir. főgymnasium.

„ Állami főreáliskola.

„ Kölcsey-egylet.

Baja. Főgymnasium.

Balázsfalva. Gör. kath. főgymnasium.

Békés-Gyula. Békésmegyei művelődés-történeti egylet.

Belényes. Gör. kath. főgymnasium.

Besztercebánya. Kir. kath. főgymnasium.

„ Evang. gymnasium.

Bonyhád. Evang. főgymnasium

Brassó. Kath. főgymnasium.

„ Evang. főgymnasium.

„ Közép kereskedelmi iskola.

Budapest. M. Nemzeti Múzeum könyvtára.

„ M. kir. Egyetem könyvtára.

„ M. kir. miniszterelnökség könyvtára

„ Vallás-és közoktatásügyi minisztérium könyvtára.

„ Orsz. képviselőház könyvtára.

„ Egyetemi olvasókör.

„ Műegyetem könyvtára.

„ M. kir. honvéds. Ludovica Akadémia.

„ Tanárképző intézet főgymnasiuma.

„ M. kir. egyetemi kath. főgymnasium. II. ker.

„ Kegyes tanítórendi főgymnasium. IV. ker.

„ Ágost. hitv. ev. főgymnasium. IV. ker.

„ Kir. kath. főgymnasium. V. ker.

„ Reform. főgymnasium. IX. ker.

„ Állami főreáliskola. II. ker.

„ Állami főreáliskola. V. ker.

Budapest. Községi főreáliskola. IV. ker.
 „ Községi főreáliskola. VIII. ker.
 „ M. kir. orsz. statisztikai hivatal.
 „ Nemzeti színészeti tanoda.
 „ Magyarhoni földtani társulat.
 „ Földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k.
 minisztérium statisztikai osztálya.

Budapest. Főváros statisztikai hivatala.
 „ Országos magyar iparegyesület.
 „ Magy. kir. földtani intézet.
 „ Fővárosi tanító-testület.
 „ Budai állami tanító-képezde.
 „ Nemzeti színház könyvtára.
 „ Állami közép-ipartanoda.

Csik-Somlyó. Kath. főgymnasium.

Csurgó. Helv. hitv. főgymnasium.

Debreczen. Reform. főiskola.

„ Országos gazdasági intézet.

Déva. Állami főreáliskola.

„ Hunyadmegyei régészeti és tört. egyeslet.

Eger. Érseki joglyceum.

„ Kath főgymnasium.

Eperjes. Kir. kath. főgymnasium.

„ Evang. collegium.

Esztergom. Sz. B. R. főgymnasium.

Fehértemplom. Állami főgymnasium.

Fiume. M. kir. állami főgymnasium.

Gospic. Gymnasium.

Győr. Állami főreáliskola.

„ Kir. jogakadémia.

„ Kath. főgymnasium.

Gyulafehérvár. Batthyányi-könyvtár.

Herény. Observatorium.

Hódmezővásárhely. Ref. főgymnasium.

Igló. Ágost. hitv. ev. főgymnasium.

Jászberény. Kerületi kath. főgymnasium.

Kalocsa. Érseki főgymnasium.

- Kassa.* Kir. jogakadémia.
 „ Premontr. r. főgymnasium.
 „ Állami főreáliskola.
 „ Felső-magyarországi múzeum-egylet.
Kecskemét. Helv. hitv. jogakadémia.
 „ Egyes tanítórendi főgymnasium.
 „ Állami főreáliskola.
Késmárk. Ágost. hitv. kerületi lyceum.
Kiskúnhalas. Helv. hitv. főgymnasium.
Kolozsvár. M. kir. egyetem könyvtára.
 „ Kath. főgymnasium.
 „ Helv. hitv. főiskola.
 „ Unitar. főgymnasium.
Körmöczbánya. Állami főreáliskola.
Kubin. (Alsó-) Csaplovics-könyvtár.
Léva. Egyesrendi gymnasium.
Losonc. Kir. főgymnasium.
 „ Közkönyvtár.
Lőcse. Állami főreáliskola.
Lőcse. Kir. főgymnasium.
Lugos. Kir. kath. főgymnasium.
Magyar-Óvár. Gazdasági akadémia.
Marosvásárhely. Teleki-könyvtár.
 „ Ref. főiskola.
Máramaros-Sziget. Helv. hitv. főiskola.
Medgyes. Evang. főgymnasium.
Miskolcz. Helv. hitv. főiskola.
Nagybánya. Főgymnasium.
Nagybecskerek. Községi főgymnasium.
Nagyenyed. Ref. Bethlen-főiskola.
Nagykanizsa. Kath. főgymnasium.
Nagykálló. Állami főreáliskola.
Nagykörös. Helv. hitv. főgymnasium.
Nagy-Szalonta. Nagygymsnasium.
Nagyszeben. Állami főgymnasium.
 „ Evang. főgymnasium.
 „ Verein für Sieb. Landeskunde.

Nagyszeben. Verein für Naturwissenschaften.
 „ Erdélyi román irodalmi és népművelődési
 egyeslet.

Nagy-Szombat. Érseki főgymnasium.

Nagyvárad. Kir. jogakadémia.

„ Állami főreáliskola.

„ Premontr. r. főgymnasium.

„ Biharmegyei régészeti egyeslet.

Naszód. Gör. kath. főgymnasium.

Nyitra. Kath. főgymnasium.

Páncsova. Állami reálgymsnasium.

Pápa. Helv. hitv. főiskola.

Pécs. Állami főreáliskola.

„ Püspöki joglyceum.

„ Kath. főgymnasium.

Pozsony. Városi főreáliskola.

„ Kir. jogakadémia.

„ Kir. kath. főgymnasium.

„ Ágost. hitv. lyceum.

„ Verein für Naturwissenschaften.

„ Kereskedelmi akadémia.

Pozsony-Szentgyörgy. Kegyesr. algymnasium.

Rozsnyó. Kath. főgymnasium.

„ Ágost. hitv. főgymnasium.

Sárospatak. Reform. főiskola.

Segesvár. Evang. főgymnasium.

Selmeczbánya. Ágost. hitv. főgymnasium.

Sepsi-Szt-György. Ref. Székely-Mikó-főiskola.

Sopron. Evang. ker. lyceum.

„ Sz.-Benedekrendi főgymnasium.

„ Állami főreáliskola.

Sümege. Reáliskola.

Szabadka. Községi főgymnasium.

Szarvas. Ágost. hitv. főgymnasium.

Szatmár. Kir. kath. főgymnasium.

Szászváros. Ref. Kún-iskola.

Szeged. Somogyi Könyvtár.

- Szeged.* Kegyesrendi főgymnasium.
Székelyudvarhely. Ref. Collegium.
 „ Kath. főgymnasium.
 „ Állami főreáliskola.
Székely-Keresztúr. Unitárius közéletanoda.
 „ Székely nemzeti múzeum.
Székesfehérvár. Főgymnasium.
 „ Községi főreáltanoda.
Szombathely. Főgymnasium.
 „ Vasmegyei régészeti egyesület.
Temesvár. Állami főreáliskola.
 „ Főgymnasium.
 „ Délmagyarországi természettud. társulat.
 „ „ tört. és régészeti társulat.
Torda. Unitárius Gymnasium.
Trencsén. Kir. kath. főgymnasium.
Trsztena. Kir. kath. algymnasium.
Ungvár. Kir. kath. főgymnasium.
Ujvidék. Kir. kath. főgymnasium.
 „ Matica Szerbska.
Vác. Kegyesrendi főgymnasium.
Zágráb. Kir. egyetem. könyvtára.
 „ Múzeum könyvtára.
 „ Akadémia könyvtára.
 „ Horvát archaeol. társaság.
Zenta. Gymnasium.
Zombor. Kir. főgymnasium.

b) Azon külföldi intézetek és társulatok sorozata, melyeknek az Akadémia kiadványai megküldetnek.

Altenburg. Historische und Antiquarische Gesellschaft.
Amsterdam. K. Akademie von Kunsten en Wetenschappen.

Athen. Egyetemi és nemzeti könyvtár.

Augsburg. Histor. Kreisverein im Regierungsbezirke Schwaben u. Neuburg.

Basel. Naturforschende Gesellschaft.

Bécs. Akademischer Verein der Naturhistoriker.

„ Alterthumsverein.

„ K. k. Naturhistorisches Hofmuseum.

„ K. k. Centralcommission zur Erhaltung und Erforschung der Baudenkmäle.

Bécs. A bécsi Pázmány-intézeti magyar irodalmi iskola.

„ A bécsi múgyetem mellett fennálló olvasó-kör.

„ K. k. Geographische Gesellschaft.

„ Kaiserl. Akademie der Wissenschaften.

„ Geologische Reichsanstalt.

„ K. k. Zoologisch-Botanische Gesellschaft.

„ Seminarium für Österreichische Geschichtsforschung.

Bécs. K. k. Hofbibliothek.

„ K. k. Universitätsbibliothek.

„ K. k. Haus-, Hof- und Staats-Archiv.

„ Kriegsarchiv.

Belgrad. Société Savante Serbe.

Berlin. Kön. preuss. Akademie der Wissenschaften.

„ Gesellschaft für allg. Erdkunde.

„ Porosz statisztikai hivatal.

Bern. Allg. Schweizerische Gesellsch. für die gesammten Naturwissenschaften.

Bonn. Verein der Alterthumsfreunde im Rheinlande.

Bordeaux. Société des Sciences physiques et naturelles.

Breslau. Verein für Geschichte u. Alterthümer Schlesiens.

Brünn. Bibliothek des Mähr.-Schles. Landes-Ausschusses.

„ Historisch-statistische Section der k. k. Mährisch-Schlesischen Gesellschaft für Ackerbau, Natur- u. Landeskunde.

Brüssel. Académie royale des Sciences et Belles-lettres.

Bukarest. Román akadémia.

Calcutta. Asiatic Society of Bengal.

Catania. Accademia Gioenia di Scienze Naturali.

Cherbourg. Société des Sciences Naturelles et Mathématiques.

Christiania. Société des Sciences.

Danzig. Naturforschende Gesellschaft.

Darmstadt. Historischer Verein für das Herzogthum Hessen.

Dijon. Acad. des Sciences et Belles-lettres.

Dorpat. Estnische Gelehrte Gesellschaft.

Dresda. Kön. sächsischer Alterthums-Verein.

Dublin. Royal Society.

Edinburg. Royal Society.

S.-Francisco. Academy of Sciences.

Firenze. Accademia della Crusca.

„ Società Geografica Italiana.

„ R. Soprintendenza degli Archivi Toscani.

„ Istituto di Studi Superiori Storico-pratici.

Frankfurt a. Main. Physikalischer Verein.

Genf. Société de Physique et d'Histoire Naturelle.

Görlitz. Oberlausitzische Gesellschaft.

Göttinga. Kön. Gesellschaft der Wissenschaften.

Gratz. Histor. Verein für Steiermark.

„ Akad. Olvasóegylet.

„ Histor. Seminarium an der k. k. Universität.

Halle. A magyar tanulók könyvtára.

„ Bibliothek der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft.

Harlem. Société Hollandaise des Sciences.

„ Fondation de P. Taylor van der Hulst.

Helsingfors. Finnländische Societät der Wissenschaft.

„ Finnische Lit. Gesellschaft.

„ Societas pro Fauna et Flora Fennica.

Innsbruck. A cs. kir. Egyetem könyvtára.

„ Ferdinandeum für Tyrol.

Jena. Bibliotheca Hungarorum.

„ Thüring. Verein für Geschichte u. Alterthumskunde.

Kiel. Schleswig-Holstein-Lauenburgische Gesellschaft für vaterländische Geschichte.

Klagenfurt. Histor. Gesellschaft für Kärnthen.

Kopenhaga. Académie Royale.

„ Société des antiquaires du Nord.

Königsberg. Physikalisch-Ökonomische Gesellschaft.

Krakó. K. Gelehrte Gesellschaft.

Laibach. Histor. Verein für Krain.

Lansing. (Michigan). Agricultural College.

Leiden. Musée néerlandais d'antiquités.

Lemberg. Ossolinskisches Institut.

London. Society of Antiquaries.

„ Philological Society.

„ R. Institution of Great Britain.

„ R. Astronomical Society.

„ Royal Asiatic-Society.

„ Royal Geographical Society.

„ Royal Society.

„ Anthropological Institute.

Liège. Institut Archéologique Liégeois.

Linz. Museum Francisco-Carolinum.

Leipzig. Kön. S. Ges. der Wissenschaften.

Lissabon. Academia Reale.

Lüneburg. Alterthumsverein.

Luxembourg. Société Archéol. du Grand-Duché de Luxembourg.

Madrid. Academia Reale des Scienziar exactas.

Mainz. Verein für Erforsch. Rheinischer Geschichte u. Alterthümer.

Manchester. Literary and Philosophical Society.

Meckl.-Schwerin. Verein f. Mecklenb. Geschichte u. Alterthumskunde.

Modena. Status Archivum.

Montreal. Natural History Society.

Montpellier. Académie des Sciences.

München. K. Bayerische Akademie der Wissenschaften.

„ Historischer Verein für Oberbayern.

- Namur.* Société Archéologique de Namur.
Nápoly. Reale Accademia di Archeologia.
 „ Grande Archivio di Stato.
 „ R. Accademia delle Scienze fisiche e mathem.
 „ R. Accademia delle Scienze morali e politiche.
 „ Biblioteca Nazionale.
Nürnberg. Germanisches Museum.
Odessa. Société des Naturalistes de la nouvelle Russie.
Ohio. Ohio State Agricultural Society.
Oldenburg. Alterthumsverein.
Paris. Bibliothéque de l'Institut de France.
 „ Société Géographique.
Pétersvár. Académie Imp. des Sciences.
 „ Commission Archéologique.
 „ Observatoire Phisique Central.
 „ Soc. Imp. Géographique de Russie.
Philadelphía. American Philosophical Society.
 „ American Acad. of Natural Sciences.
Prága. Verein Böhmischer Mathematiker.
 „ Verein für Geschichte der Deutschen in Böhmen.
 „ K. Böhm. Gesellsch. der Wissenschaften.
Regensburg. Historischer Verein für die Oberpfalz.
Riga. Gesellsch. für Gesch. u. Alterthumskunde der russischen Ostseeprovinzen.
Róma. Istituto di Corrispondenza Archeologica.
 „ Accademia dei Lincei.
 „ Vatikáni könyvtár.
Saint-Louis. Academy of Sciences.
Salzburg. Vaterländ. Museum Carolino- Augusteum.
Spalato. K. k. Archaeologisches Museum.
Strassburg. Kais. Universitäts- u. Landes-Bibliothek.
 „ Histor. Litter. Zweigverein des Vogesenclubs.
Stockholm. Académie R. des Sciences.
Triest. Società Adriatica di Scienze Naturali.
 „ Museo civico di Storia Naturale.
Ulm. Verein für Kunst u. Alterthümer.
Washington. United States Geological Survey.

Washington. Departement of Agriculture of the United States of America.

Washington. Smitsonian Institution.

Velenceze. Archivio Generale.

„ Istituto R. Veneto delle Scienze ed Arti.

Weimar. Statist. Bureau der vereinigten Thüuring. Staaten.

Wiesbaden. Verein für Nassauische Alterthumskunde.

Zürich. Antiquarische Gesellschaft.

Az akadémiai kiadványok ajándék-példányainak szétküldése.

1. Az Akadémia összes kiadványai a belföldi tagoknak, hatóságoknak és intézeteknek azonnal megjelenésök után, keresztkötés alatt, postán megküldetnek.

2. A kiadványok szétküldése azon nyomda-intézet által eszközöltetik, a melynél nyomatnak. A szétküldéssel járó költségek (minden darab után egy krajczár) az Akadémia által megtérítetnek. A czimszalagok az Akadémia költségén nyomatnak.

3. Az összes hazai felső iskolák és főgymnasiumok az Akadémia minden kiadványát kapják.

4. A főreáltanodáknak és gazdasági akadémiáknak az Almanach, az Értekezések, az I. és III. osztály kiadványai, a Nemzetgazdasági és Természettudományi Bizottságok kiadványai küldetnek meg.

5. Egyéb tanintézetek, a mennyiben az Akadémiához fordulnak, évenként egyszer részesülnek a rendelkezésre álló könyvkészletből ajándékküldeményekben, a melyek a szünet alatt állittatnak össze és a tanév kezdetén expedáltatnak. Azon tanintézetek, melyek a 3. és 4. csoporton kívül állanak és ekkorig az Akadémia határozatából állandóan részesültek

könyv-ajándékokban, ezentúl újabb kérvény nélkül is részesülnek.

6. Az Akadémia összes kiadványai megküldetnek: a Magyar Nemzeti Múzeumnak két példányban, a képviselőház, a miniszterelnökség, cultuszminisztérium, a budapesti egyetemi olvasóköri könyvtárának, az alsó-kubini Csaplovics, a gyulafehérvári Batthyányi-, a szegedi Somogyi-, a marosvásárhelyi Teleki-, és a losonczi közkönyvtárnak, a nagyszombati Vereini für. sieb. Landeskunde, az újvidéki szerb Matica, a zágrábi Akadémia és Múzeum, a bécsi Egyetem és Akadémia részére, úgyszintén a cs. kir. udvari könyvtárnak.

7. A hazai történelmi, régészeti és természettudományi társulatok felhatalmaztatnak, hogy a nyomtatott kérelmek útján egyenesen az akadémiai könyvkereskedéstől ingyen szerezhessék be a körükhöz tartozó akadémiai kiadványokat.

8. A külföldi tudományos intézeteknek, melyekkel az Akadémia csereviszonyban áll, minden esztendőben egyszer, az akad. szünet folyamán, küldetnek meg az akadémiai kiadványok. Ezen intézetek három csoportba osztályoztatnak, a szerint, a mint a) minden kiadványt kapnak, b) az I. és II. osztály s bizottságaik, c) a III. osztály és bizottságai kiadványait kapják.

9. Az Ungarische Revue, a Naturwiss. Berichte és a Bulletin de l'Académie Hongroise egyes füzetei külön küldetnek meg a külföldi intézeteknek és tagoknak.

10. A kültagokat illető egyéb kiadványok évenként egyszer küldetnek szét.

Akadémiai pályázatok kihirdetése.**I. Nagyjutalom és Marczibányi mellék-jutalom.**

1887-ben Széptudomány 1880—1886.

1888-ban Történettudomány 1881—1887.

II. Bézsán-jutalom. 1200 frt.

1887-ben Történelem, Archaeologia vagy Philosophia.

1890-ben Irodalomtörténet, Műtörténet vagy Aesthetika.

III. Bulyovszky-jutalom. 200 frt.

1887, 1889. Ódai költeményre.

IV. Biztosító Társaság alapja. 500 frt.

Minden esztendőben nemzetgazdasági föladatra. Nem szükségkép pályázat útján.

V. Dóra-jutalom. 50 arany.

1887, 1890, 1893. Kereskedelmi kérdésre.

VI. Fáy-jutalom. 3000 frt.

1890, 1893. A hazai első Takarékpénztár által meghatározandó szakból.

VII. Farkas-Raskó-díj. 100 frt.

Minden évben hazafias költeményre.

VIII. Fekesházy-jutalom. 500 frt.

Minden ötödik esztendőben idegen nyelvű kézikönyvekre.

IX. Gorove-jutalom. 100 arany.

1887-ben Erkölestudomány.

1888-ban Széptudomány.

1889-ben Magyar műveltségtörténet.

X. Karátsonyi-jutalom. 200 arany.

1888-ban Komoly drámai művekre.

1890-ben. Vigjátékokra.

XI. Kereskedelmi csarnok jutalma. 1000 frank.

1887, 1890. Kereskedelmi kérdésre.

XII. Lévai-jutalom. 500 frt.

1887-ben. Nemzetgazdaság.

1888-ban Magyar történeti monographia.

XIII. Lukács-jutalom. 1000 frt.

1887-ben. Matematikai tudomány.

1888-ban Széptudomány.

1889-ben Nyelvtudomány.

1890-ben Történettudomány.

1891-ben Társadalomtudomány.

XIV. Marczibányi-jutalom. 40 arany.

1888, 1890. Nyelvtudomány.

XV. Nádasdy-jutalom. 100 arany.

1888, 1890. Költői elbeszélés.

XVI. Oltványi-jutalom. 250 frt.

1890, 1894. Magyar kath. egyháztörténet.

XVII. Péczely-jutalom. 1000 arany forint.

1887-ben. Magyar történeti dráma.

1888-ban Magyar történettudomány.

XVIII. Sámuel-díj. 15 arany.

Minden esztendőben egy nyelvtud. értekezés utólagos jutalma.

XIX. Szilágyi-jutalom. 1000 frt.

1894-ben Magyar történelem. (Utólagos jutalmazás.)

1904-ben Ugyanaz.

XX. Sztrokay-jutalom. 100 arany.

1888, 1890. Jog- és államtudomány.

XXI. Teleki-jutalom. 100 arany.

1887, 1888. Vigjáték.

1889, 1890. Szomorújáték.

XXII. Ullmann-jutalom. 360 forint aranyban.

1888, 1891. Nemzetgazdasági tudomány.

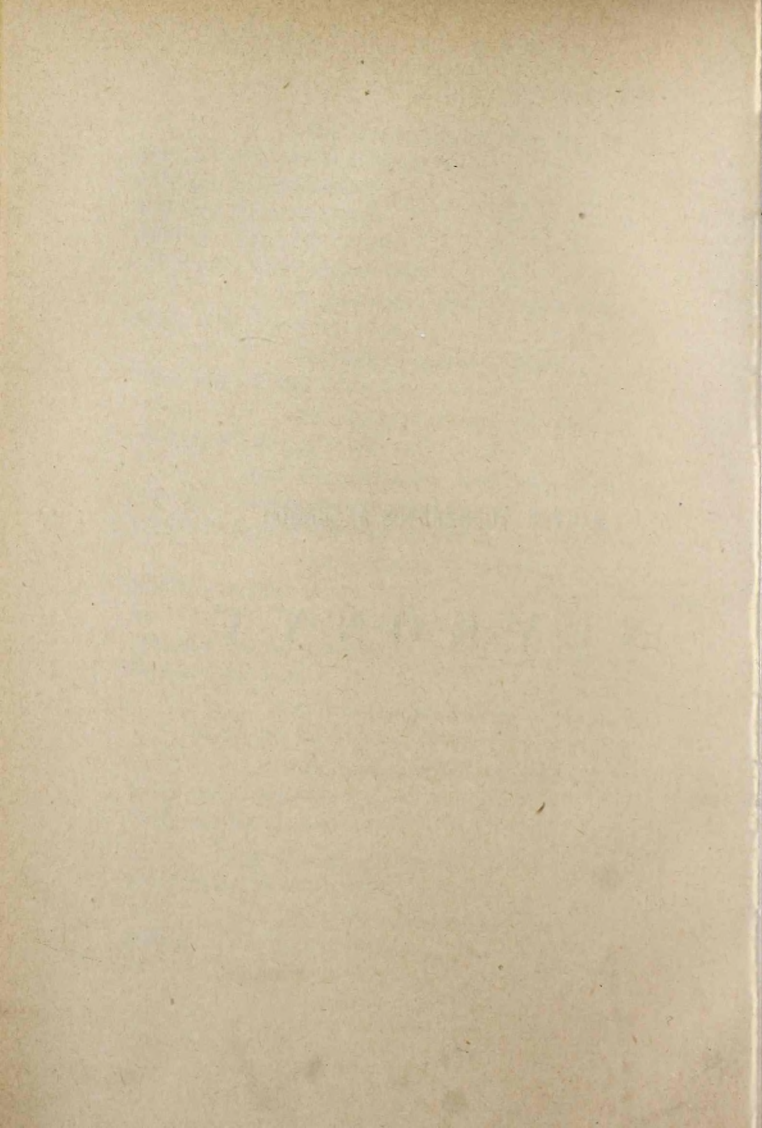
XXIII. Vitéz-jutalom. 40 arany

1888-ban Természettudomány.

1892-ben Magyar történelem.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIAI

N É V K Ö N Y V .

Elnökség.

Elnök: TREFORT ÁGOSTON, vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, ő cs. és apost. kir. Felsége val. belső titkos tanácsosa, a cs. vaskoronarend I. oszt. lovagja, az államtudományok tudora s országgyűlési képviselő. *Választatott 1885. május 28. Lev. taggá vál. szept. 3. 1841., tiszteletivé jan. 30. 1867. L. Budapesten, V. ker. Széchenyi-útca 1. sz.*

Másodelnök: SZTOCZEK JÓZSEF, kir. tan., bölcslelett., okleveles mérnök, a m. főrendiház tagja, a vas-koronarend III. oszt. lovagja, a kir. József-műegyetem érdemesült igazgatója és rectora, a műszaki természettan rendes tanára, az orsz. közoktatási tanács alelnöke, a m. kir. középtanodai tanárképezde igazgatója, az orsz. középtanodai tanárvizsgáló bizottság elnöke, a magyar mérnök- és építész-egylet, a kir. magyar természettudományi társulat és az országos középtanodai tanár-egylet tiszteletbeli tagja. *Másodelnökké választatott 1886. május 6. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé okt. 9. 1860. L. Budapesten, Üllői-út 7. sz.*

Igazgató-tanács.

1853. márczius 16-án vál.

B. SENNYEY PÁL (Kis-Zsenyei), a m. főrendiház elnöke, ő cs. és apost. kir. Felsége val. belső titkos tanácsosa, aranykulcsos híve, a cs. Lipótrend nagy keresztese. *Lakik Budapesten, Múzeum-útca 6. sz.*

1855. ápr. 19-én vál.

SZÖGYÉNY-MARICH LÁSZLÓ (Magyar-Szögyényi), a sz. mm. és bölcsélet tudora, magyar kir. tárnokmester, ő cs. és ap. kir. Felsőge valóságos belső titkos tanácsosa és aranykulcsos híve, a cs. Lipót-rend nagykeresztese. *L. Csóron, Fehér megyében.*

1858. decz. 19-én vál.

Gr. APPONYI GYÖRGY (Nagy-Apponyi), ő cs. és ap. kir. Felsőge valós. belső titkos tanácsosa, és aranykulcsos híve, a cs. Lipótrend nagykeresztese. *L. Pozsonyban.*

1860. okt. 14-én vál.

B. VAY MIKLÓS (Vajai), m. kir. koronaőr, ő cs. és ap. kir. Felsőge valós. belső titkos tanácsosa és aranykulcsos híve, a szent István-rend nagykeresztese, a tiszáninneri hely. egyházkerület főgondnoka. *L. Budapesten és Golopon, u. p. Tállya.*

1866. jan. 21-én vál.

Gr. SZÉCSEN ANTAL (Temerini), ő cs. és apost. kir. Felsőge val. belső titkos tanácsosa és udvari főmarsallja, a Szent-István-rend közép-keresztese, a Kisfaludy-társaság tiszteleti tagja. *Tiszt. taggá vál. 1877. máj. 24. L. Pozsonyban, Ventur-útcza 105. sz.*

1867. márcz. 17. vál.

SIMOR JÁNOS, bibornok, esztergomi érsek, Magyarország herceg-primása, fő és titkos kancellára, az apostoli sz. szék szül. követe, ő cs. és ap. kir. Felsőge valóságos belső titkos tanácsosa, Esztergom vármegye örökös főispánja, a Szent-István- és Szent-Január-rend nagykeresztese, római gróf, hittudor, a m. k. tudomány-egyetem hittani karának bekeblezett tagja. *L. Esztergomban.*

1868. márcz. 17-én vál.

HAYNALD LAJOS, bibornok, a kalocsai és bácsi törvényesen egyesült egyházmegyék érseke, Szent-István apostoli király és a cs. Lipót-rend, nemkülönben a belga Lipótrend, s a szászhercegi Erneszt-féle ház-rend nagykeresztese, ő császári és apostoli királyi Felségének valóságos belső titkos- s a könyvvizsgálással, a tanulmányok vezetésével, a hitterjesztéssel, s a búcsúk és szent ereklyék ügyével megbizott római szent gyülekezetek tanácsosa, római gróf, Róma város nemes polgára, császári és királyi tiszteletbeli udvari káplán, hittudor, a katholika religio római akadémiájának tagja, az Accademia dei Nuovi Lincei római társulatnak, a San Luca-féle római képzőművészeti akadémiának, az Institut egyptien, a palermói tud. akad., a Bukarestben levő romániai akadémiának, a természetvizsgálók Lipót-Károly-féle császári német akadémiájának Gerbert névvel, a magyar természetbuvárok budapesti egyesületének, a rajnai poroszországi és vestfáliai természetbuvárok társulatának, a francia nemzeti cherbourgi, az erdélyi nagyszebeni természettani, a belgiumi, brandenburgi, regensburgi és összes thüringiai növénytani, a bécsi állat- és növénytani társulatoknak, a szt. Czeceziliáról nevezett római zeneakadémiának, a párisi philologiai társulatnak, a budapesti m. kir. egyetem hittani karának bekebelezett és a trieszti állatvédtársulat tagja, a magyarországi műemlékek országos bizottságának kültagja, a löveni egyetemen a természettudományok tiszteletbeli tudora, Baja és Erzsébetváros szab. kir. városok tiszteletbeli polgára, pápi arany érdemkereszt, stb. *Tiszt. taggá vál. márcz. 18. 1868. L. Kalocsán.*

1872. május 24-én vál.

SZTOCZEK JÓZSEF. (Lásd elnökség.)

1873. május 21-én vál.

PULSZKY FERENCZ (cselalfvai és lubóezi), bölelet-tudor, a könyvtárak és múzeumok országos főfelügyelője, a M. Nemzeti Múzeum igazgatója, a m. képzőművészeti társulatnak elnöke, a képzőművészeti országos tanácsnak, úgy szín-

tén az őstörténelmi és embertani congressusok alelnöke, a Kisfaludy-Társaságnak, a berlini anthropologiai társulatnak, a római archaeologiai társulatnak, a békésmegyei, délmagyarországi és felvidéki régészeti egyletek tagja. *Levelező taggá választatott 1838. szept. 7-én, tiszteleti taggá 1841. szept. 3-án. L. Budapesten, a Múzeum épületében.*

1874. máj. 28-án vál.

IPOLYI ARNOLD, nagyvárad püspök, ő cs. és ap. kir. Felsége valóságos belső titkos tanácsosa, pápai tisz. kamarás, hittudor, az országos közoktatási tanács, a magyar történelmi társulat elnöke, a vaskoronarend I. oszt. lovagja, a Kisfaludy-Társaságnak, az építészeti műemlékek fentartására és vizsgálására ügyelő bécsi cs. kir. központi bizottságnak, az országos műtanácsnak, a morva-sziléziai cs. kir. társulat hist. és statisztikai osztályának Brünnben, ugyanott a tartományi rendek levéltári intézetének, a bécsi archaeologiai társaságnak, a kir. dániai éjszaki archaeologiai intézetnek Kopenhágában, a germán nemzeti múzeum választmányának Nürnbergben, és a birodalmi geologiai intézetnek Bécsben levelező tagja. *Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé decz. 20. 1861. L. Nagyváradon és Budapesten, IV. ker. Lövész-utca 13. sz.*

TREFORT ÁGOSTON. (Lásd elnökség.)

1876. jun. 8-án vál.

THÁN KÁROLY, kir. tan., a vaskoronarend III. oszt. lovagja, vegyészettudor, a m. k. tud. egyetemen a vegyészettan ny. r. tanára, a vegytani intézet igazgatója, a királyi magyar természettudományi társulat volt elnöke, annak tiszteletbeli és választmányi tagja; az országos középtanodai tanárvizsgáló bizottságnak, a budapesti kir. orvosegyletnek, az országos közegészségügyi s közoktatási tanácsnak, a m. kir. központi mértékhitelítő bizottságnak rendes, a cherbourgi „Société des sciences naturelles“ levelező, a berlini „Deutsche chemische Gesellschaft“ külső, a magyar és osztrák gyógy-

szerész-egyletnek, a barsmegyei gyógyász-egyletnek és a gráci magyar körnek tiszteleti tagja, a m. k. egy. orvostan-hallgatók segélyegyletének dísztagja, a gyógyszerészetan-hallgatók segélyegyletének tiszteletbeli elnöke, a m. kir. egy. bölcséleti karának volt dékánja és a tud. egyetem volt rektora. *Lev. taggá vál. okt. 9. 1860., rendessé máj. 25. 1870. L. Budapesten, VIII. ker. Múzeum-körút 4. sz.*

1876. jún. 10-én vál.

Gr. ANDRÁSSY GYULA (csikszentkirályi és krasznahorkai), ő cs. és apost. kir. Felsege valóságos belső titkos tanácsosa, 1. oszt. spanyol grand, az aranygyapjas rend lovagja, Szent-István-rend nagykeresztese, a porosz fekete sas-rend, az orosz Szt. András-rend és a többi császári orosz rendek, az olasz Annunciata-rend, a bajor Hubertus-rend, a szász ruta-korona-rend, a württembergi korona-rend, a francia becsület-rend, a belga Lipót r., a görög megváltó r., a portugalli torony- és kard r., a török Osmanié r. (brillánsokban), a badeni hűség r., a németalföldi oroszlán r. nagykeresztese, a souv. Johannita-rend Baillija és nagykeresztese, a svéd Serafin r. lovagja, a siami korona r. és a perzsa Shah-arczkép (brillánsokban) birtokosa, cs. kir. altábornagy, stb. *L. Budapesten, II. ker. Alsó fő-útca 11. sz. és Terebesen.*

1878. jún. 14-én vál.

SZÁSZ KÁROLY, bölcslelettudor, az egyetemes irodalomtörténet egyetemi magántanára, a dunamelléki hely. hitv. egyházkerület püspöke, a budapesti hely. hitv. egyház lelkésze s a Kisfaludy-Társaság tagja. *Levelező taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé apr. 14. 1869., tiszteletivé május 6. 1886. L. Budapesten, Kálvin-tér 7. sz.*

1881. febr. 20-án vál.

JÓZSEF (Károly, Lajos), cs. és magyar- s csehországi kir. herczeg, ausztriai Főherczeg, a magyar kir. honvédség fő-

parancsnoka, az arany gyapjas rend, a m. kir. sz. István-rend, a württembergi korona, a hannoverai Sz. György-, a belga Lipót-, a portugalli kard s torony-, a hassiai Lajos-, a szász-weimari fejér sólyom-, az oldenburgi házi s érdem, a nassau arany oroszlán, a szász hercegi Ernő s szerb királyi Takowa-rend nagykeresztese, az orosz sz. András-, Newsky Sándor-, sz. Anna, a porosz fekete és yörös sas-rend első osztályú s a bajor sz. Hubertrend lovagja, a katonai érdemkereszt tulajdonosa hadidíszitménnyel, a cs. kir. 37. sz. gyalogezred tulajdonosa, lovassági tábornok. *L. Budapesten és Alesúthon.*

1881. november 28-án vál.

TISZA KÁLMÁN (borosjenői), m. kir. miniszterelnök és belügyminiszter, ő cs. és apost. kir. Felsege val. belső titkos tanácsosa, a sz. István-rend nagykeresztese, országgyűlési képviselő, a dunántuli helv. hitv. egykázkerület főgondnoka stb. *L. Budapesten, a miniszterelnöki palotában.*

Gr. KÁROLYI SÁNDOR, ő cs. és ap. kir. Felsege aranykulcsos híve és val. belső titkos tanácsosa. *L. Budapesten, Eszterházy-útcza 22. sz. és Főthon.*

1883. május 17-én vál.

Gr. SZÉCHENYI BÉLA. *Tiszt. taggá vál. május 20. 1880. L. Budapesten, Lánczhid-útcza 10. sz. és N.-Czenken.*

HUNFALVY PÁL, kir. tanácsos, bölselettudor, a m. főrendiház tagja; a finn irodalmi társaság lev., az észt tud. társaság tiszteletbeli, a berlini kir. tud. akadémia lev., a párisi Société Philologique tiszteletbeli s a magyar orsz. közoktatási tanácsnak állandó tagja. *L. Budapesten, az Akadémia palotájában. Lev. taggá vál. szept. 3. 1841. rendessé decz. 15. 1858.*

GYULAI PÁL, bölselettudor, a m. főrendi ház tagja, a Kisfaludy-Társaság elnöke, a m. kir. egyetemen a magyar irodalom nyilv. rendes tanára. *L. Budapesten, Főherceg Sándor-útcza 13. sz. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé január 30. 1867.*

ZICHY ANTAL, a Kisfaludy-Társaság tagja, az orsz. képzőművészeti társaság alelnöke. *L. Budapesten, Wesselényi-útcza 76. sz. Lev. taggá vál. máj. 25. 1870., tiszteletivé máj. 24-én 1877.*

SZILY KÁLMÁN, (Nagy-Szigethi), kir. tanácsos, a vas-koronarend III. oszt. lovagja, a bölcelet tiszt. tudora, a m. k. József-műegyetemen az elméleti természettan és analitikai mechanika ny. r. tanára, egyszersmind tanár a középiskolai tanárképző intézeten, a kir. m. természettudományi társulat elnöke, a délmagyarországi természettudományi társulat tiszteleti, az országos közoktatási tanács tagja; a nemzetközi méterbizottságnak és a m. kir. központi mértékHITELESÍTŐ bizottságnak, a középiskolai tanárjelölteket vizsgáló bizottságnak és a m. mérnök- és építészegylet választmányának tagja, *L. Budapesten, Andrássy-út 108. sz. Lev. taggá vál. decz. 10. 1865., rendessé máj. 21. 1873.*

1883. máj. 19-én vál.

Gr. DESSEWFFY AURÉL, a Magyar Földhitelintézet elnöke. *L. Budapesten, Andrássy-út 78. sz.*

1884. június 7-én vál.

SZLÁVY JÓZSEF, ő cs. és apost. kir. Felsője val. belső titkos tanácsosa, koronaőr. *L. Budapesten, Eötvös-útcza 13. sz. és Zsitvaújfaluban; u. p. Verebély.*

I. Nyelv- és széptudományi osztály.

Elnök.

HUNFALVY PÁL. (Lásd Igazg. Tanács). (*Elnökké választott az osztály által 1886. május 6-án.*)

Tiszteleti tagok:

ZICHY ANTAL. (L. Igazg. Tanács).

JOANNOVICS GYÖRGY, volt m. kir. államtitkár. *L.*

Budapesten, Terézváros, Király-útcza 57. sz. Lev. taggá vál. január 30. 1867., tiszteletivé máj. 19. 1881.

JÓKAI MÓR, a Szent-István rend lovagja, a Kisfaludy-Társaság tagja, a Petőfi-Társaság elnöke, országgy. képviselő. *L. Budapesten. VIII. ker. Kerepesi-út 21. sz. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rend. decz. 20. 1861., tiszteletivé május 17. 1883.*

Gr. KUUN GÉZA, a szászvárosi ev. ref. collegium egyik főgondnoka, a hunyadmegyei rég. és tört. egyesület elnöke, a magyar történelmi társulat alapító tagja, az „Ateneo di Scienze e lettere di Bassano“ tiszteletbeli tagja; a vajdahunyadvári egyesület tiszteletbeli elnöke; az erdélyi m. közművelődési egyesület irodalmi szakosztályának elnöke, s ugyanezen egyesület hunyadmegyei választmányának elnöke; a magyar heraldikai és genealogiai társaság alapító tagja. *L. Maros-Németiben. Lev. taggá vál. jan. 30. 1867., tiszteletivé május 17. 1883.*

SZÁSZ KÁROLY (L. Igazg. Tanács).

SZVORÉNYI JÓZSEF, eziszterci szerzetbeli áldor, az egri főgymnasium igazgatója. *L. Egerben. Levelező taggá vál. decz. 18. 1846., tiszteletivé május 6. 1886.*

Rendes tagok :

BALLAGI MÓR, bölseleltudor, a budapesti helv. hitv. theologiai intézetnél a keleti nyelvek és szent-írás-magyarázat tanára, a dunamelléki helv. hitv. egyházkerület és a pesti h. h. egyházmegye tanácsbirája, az egyetemes h. h. tanügyi bizottság elnöke, a magyarországi prot. egyesület választmányi tagja, Budapest főváros bizottságának tagja, a budai állami tanító-képezde igazgató tanácsának, a budapesti iskolatanácsnak és tanügyi bizottságnak tagja, a Prot. Egyházi és iskolai lap szerkesztője. *L. Budapesten, Kinizsi-útcza 29. sz. Lev. taggá vál. szept. 5. 1840., rendessé decz. 15. 1858.*

HUNFALVY PÁL (L. Igazgató Tanács.).

GYULAI PÁL (L. Igazg. Tanács.).

BUDENZ JÓZSEF, bölseleltudor, a m. kir. egyetemen az altaji összehasonlító nyelvészet rendes tanára, a helsingforsi finn irodalmi társaság (Suomalainen kirjallisuuden seura), a

dorpati észt tudós társaság s a szentpétervári tud. Akadémia lev. tagja, az észt irodalmi társaság (Eesti kirjameeste selts) és a párisi Société philologique tiszt. tagja. *L. Budapesten, I. ker. Naphegy-útczai 68. sz. házzal szemközt. Lev. taggá vál. decz. 20. 1861., rendessé máj. 17. 1871.*

VÁMBÉRY ÁRMIN, a magyar kir. egyetemen a keleti nyelvek és irodalmak rk. tanára, a németországi és londoni keleti társaságok tagja, a berlini földrajzi tásulat tiszteletbeli tagja, a londoni Anthropological Society magyarországi titkára; a török Medsidie-rend középkeresztese; az olasz sz. Móricz és Lázár, a mexicói Notre Dame de Guadalupe, a persa Sír ü Khursid rendek tiszt. jelvényeinek, nemkülönben a tudomány és művészet éretti nagy aranyérmek birtokosa. *L. Budapesten, Ferencz-József-rakpart 2. sz. Lev. taggá vál. okt. 9. 1860., rend. jún. 8. 1876.*

SZILÁDY ÁRON, reform. lelkész, a Kisfaludy-Társas. tagja. *L. Halason. Lev. taggá vál. decz. 20. 1861., rendessé jún. 8. 1876.*

IMRE SÁNDOR, nyug. egyetemi tanár. *L. Hódmezővásárhelytt. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé május 22. 1879.*

BEÓTHY ZSOLT, bölcslelettudor, m. kir. egyetemi tanár, a Kisfaludy-Társaság tagja és titkára. *L. Budapesten, az Akadémia palotájában. Lev. taggá vál. máj. 24. 1877., rendessé jún. 5. 1884.*

Megválasztott rendes tagok:

LÉVAY JÓZSEF, a Kisfaludy-Társaság tagja, Borsod m. főjegyzője. *L. Miskolczon. Lev. taggá vál. jan. 12. 1863., rendessé máj. 17. 1883.*

SZARVAS GÁBOR, kir. főgymn. nyug. tanár. *L. Budapesten, VI. ker. Bulyovszky-útcza 6. sz. Levelező taggá vál. máj. 17. 1871., rendessé június 5. 1884.*

PONORI THEWREWK EMIL, bölcslelettudor, a budapesti m. kir. tudomány-egyetemen a classica philológiának nyilvános rendes tanára, a budapesti philologiai társaságnak tizedízb. elnöke, a „Berliner Gesellschaft für das Studium

der neueren Sprachen“ levelező, a bajai önképzőkör tiszteletbeli, az orsz. középiskolai tanáregyesületnek, a m. k. természet-tudományi társulatnak, a budapesti népszerű felolvasásokat rendező társulatnak s a magyar zeneművelő társaságnak rendes tagja, az orsz. közoktatási tanácsnak s az orsz. középiskolai tanárvizsgáló bizottságnak tagja, a középiskolai tanárképző intézet tanára. *L. Budapesten, a várban, Tárnok-útca 12. sz. Levelező taggá vál. máj. 24. 1872., rendessé jún. 5. 1884.*

Levelező tagok :

BARABÁS MIKLÓS (markosfalvi), akadémiai képiró, a III. oszt. vaskorona-rend lovagja, a képzőművészeti társ. alelnöke. *L. Budapesten, Múzeum-útca 3. sz. Vál. szept. 10. 1836.*

SZABÓ ISTVÁN, roznányi megyei áldozár, plébános, a Kisfaludy-Társaság tagja. *L. Kazáron, u. p. Kisterenye. Vál. nov. 23. 1839.*

GONDOL DÁNIEL, miniszteri titkár. *L. Alvinczen. Vál. nov. 22. 1845.*

SZILÁGYI ISTVÁN, a máramaros-szigeti ref. főtan. igazg. tanára. *L. M.-Szigeten. Vál. decz. 18. 1846.*

PODHORSZKY LAJOS. *L. Párisban. Vál. decz. 15. 1858.*

B. PODMANICZKY FRIGYES, ő cs. és ap. kir. Felsége val. belső titkos tanácsosa, a fővárosi közmunka-tanács alelnöke, m. kir. honvédőrnagy, országgyűlési képviselő. *L. Budapesten, Kerepesi-úti bazár épületében. Vál. decz. 16. 1859.*

ORMÓS ZSIGMOND (csicséri), Temes megye s szab. kir. Temesvár város főispánja; főrendiházi tag; a Lipót-rend közép-, a Szent-István-rendnek pedig lovag-keresztes vitéze; a délmagyarországi múzeum-társulat elnöke. *L. Temesvárott. Vál. decz. 20. 1861.*

TÉLFY IVÁN, bölselettudor, a budapesti m. k. egyetemen a classica philologia ny. r. tanára, a hellén irodalom-terjesztő athéni társulat, az athéni Byron-, Parnassus-egyletnek, a görög középkori kutatások konstantinápolyi társulatának, az athéni Didascalicos, Syllogos és a budapesti philologiai társaságnak tiszteleti, az Association pour l'encouragement des

études grecques en France, az országos m. k. középtanodai tanárvizsgáló bizottság, a magyar történelmi társulat rendes, a tudományok, irodalom és művészet páduai akadémiajának, a görögországi archaeologiai társaságnak levelező tagja; a görög Megváltó-rend arany koronás keresztese; köz és váltó ügyvéd, az egyetem görög philologiai múzeumának igazgatója, a bölceleti karnak öt éven át volt dékánja. *Lak. Budapestén, VIII. ker. Kerepesi-út, Pannonia szálló. Vál. jan. 20. 1864.*

BARNA FERDINÁND, múzeumi könyvtárőr. *L. Budapestén, a M. N. Múzeum épületében. Vál. márcz. 18. 1868.*

VADNAI KÁROLY, a „Fővárosi Lapok“ szerkesztője, a Kisfaludy-Társaság tagja, országgyűlési képviselő. *L. Budapestén, Lipót-útcza 27. sz. Vál. máj. 24. 1872.*

ARANY LÁSZLÓ, a Kisfaludy-Társaság tagja, a Magyar Földhitelintézet igazgatója. *L. Budapestén, Bálvány-útcza 7. sz. Vál. máj. 24. 1872.*

BARTAL ANTAL, a magy. kir. tanárképző intézet főgymnasiumának igazgatója, egyetemi magán tanár, az orsz. középtanodai tanárvizsgáló bizottság és az orsz. közokt. tanács tagja. *L. Budapestén, Vámház-körút 2. sz. Vál. máj. 21. 1873.*

KELETI GUSZTÁV, az orsz. minta-rajztanoda igazgatója, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Lak. Budapestén, VI. ker. Andrássy-út 73. sz. Vál. máj. 28. 1874.*

BARTALUS ISTVÁN, a Kisfaludy-Társaság tagja. *L. Budapestén, II. ker. Fő-útcza 17. sz. Vál. máj. 26. 1875.*

BARNA IGNÁCZ, orvostudor; József cs. kir. főherczeg s fenséges családjának fogorvosa; egyetemi volt m. tanár. *L. Budapestén, IV. ker. Szervita-tér 3. sz. Vál. jún. 8. 1876.*

GOLDZIHHER IGNÁCZ, egyet. m. tanár, a budapesti izr. község titkára. *L. Budapestén, VII. ker. Holló-útcza 4. sz. Vál. jún. 8. 1876.*

VOLF GYÖRGY, tanár. *L. Budapestén, VI. ker. Nagy-János-útcza 24. sz. Vál. máj. 24. 1877.*

SIMONYI ZSIGMOND, tanár. *L. Budapestén, VI. ker. Andrássy-út 48. sz. Vál. máj. 22. 1879.*

BÁNÓCZI JÓZSEF, tanár. *L. Budapestén, Csengery-útcza 22. sz. Vál. máj. 22. 1879.*

CSIKY GERGELY, a Kisfaludy -Társaság tagja. *L. Budapesten, VIII. ker. Ösz-útcza 22. sz. Vál. máj. 22. 1879.*

Gr. ZICHY ÁGOST (vásonkői), jogtudor, fiemei kormányzó. *L. Fiumében. Vál. máj. 20. 1880.*

BOGISICH MIHÁLY, Esztergom főmegyei áldozár, budavári plebános, Szt.-Pálról nevezett herpályi czimz. prépost, a m. kir. egyetemen az egyházi zenetörténet magántanára. *L. Budapesten, I. ker. Országház-útcza 3. sz. Vál. máj. 20. 1880.*

HEINRICH GUSZTÁV, bölcslelettudor, a m. kir. egyetemen a német philologia nyilv. r. tanára, az országos közoktatási tanács és a Kisfaludy-Társaság tagja. *L. Budapesten, az Akadémia palotájában. Vál. máj. 20. 1880.*

ÁBEL JENŐ, bölcslelettudor, a budapesti egyetemen a classica philologia ny. rk. tanára, a budapesti philol. társaság első titkára. *L. Budapesten, Szív-útcza 28. sz. Vál. jún. 1. 1882.*

SZIGETI JÓZSEF, a Nemzeti színház s a Kisfaludy-Társaság tagja. *L. Budapesten, VII. ker. Akácza-útcza 7. sz. Vál. jún. 1. 1882.*

SZÁSZ BÉLA, egyet. tanár. *L. Kolozsvárott. Vál. máj. 17. 1883.*

Megválasztott levelező tagok :

LEHR ALBERT, főgymnasiumi tanár. *L. Budapesten, VII. ker. Dohány-útcza 28. sz. Vál. június 1. 1882.*

BAKSAY SÁNDOR, a Kisfaludy-Társaság tagja. *L. Kún-Szent-Miklóson. Vál. jún. 5. 1884.*

PÁLFFY ALBERT, a Kisfaludy-Társaság tagja. *L. Budapesten, Sándor-útcza 25. sz. Vál. jún. 5. 1884.*

SZINNYEI JÓZSEF, bölcslelettudor, egyetemi tanár, a helsingforsi finn irodalmi és finn-ugor társaságnak levelező, a budapesti philológiai társaságnak választmányi tagja. *L. Kolozsvárott, külmagyar-útcza 33. sz. Vál. jún. 5. 1884.*

Külső tagok :

RAWLINSON CRESWICKE HENRIK baronet, K. C. B. altábornok, az indiai tanács, s a Royal Society tagja, és a

Royal Geographical Society elnöke. *Londonban. Vál. decz. 16. 1858.*

SCHOTT VILMOS, a porosz kir. Akadémiának rendes tagja és egyetemi tanár. *Berlinben. Vál. decz. 16. 1858.*

AHLQVIST ÁGOST, a helsingforszi egyetemen a finn nyelv és irodalom tanára. *Helsingforsban. Vál. decz. 16. 1859.*

RENAN ERNŐ, a francia Institut tagja. *Párisban. Vál. decz. 16. 1859.*

STIER THEOPHIL. *Zerbstben, anhalti herczegségben. Vál. okt. 9. 1860.*

RÁJENDRALÁLA MITRA, a bengali Asiatic Society alelnöke, s több európai tudós egyesületek tagja. *Calcuttában. Vál. decz. 10. 1865.*

Br. SCHLECHTA OTTOKÁR, cs. kir. követségi tanácsos, a cs. k. keleti Akadémia igazgatója. *Bécsben. Vál. decz. 10. 1865.*

OPPERT GYULA, a francia Institut tagja. *Párisban. Vál. decz. 10. 1865.*

WIEDEMANN FERDINÁND, a szentpétervári Akadémia tagja. *Szentpétervártt. Vál. május 17. 1871.*

MIKLOSICH FERENCZ, cs. udvari tanácsos, a bécsi cs. Akadémia tagja, és a bécsi egyetemen a szláv nyelvészet és irodalom tanára. *Bécsben. Vál. máj. 24. 1872.*

VISCHER FRIGYES TIVADAR, egyetemi tanár. *Zürichben. Vál. máj. 24. 1872.*

OVERBECK JÁNOS, egy. tanár. *Lipcsében. Vál. máj. 21. 1873.*

LEITNER G. W. a lahorei collegium igazgatója. *Lahoreban. Vál. máj. 21. 1873.*

MÜLLER MIKSA, az oxfordi egyetemen az új nyelvek és irodalmak tanára. *Oxfordban. Vál. máj. 28. 1874.*

ASCOLI ÉZSAIÁS, tanár. *Milanóban. Vál. máj. 26. 1875.*

UJFALVY KÁROLY, tanár. *Párisban. Vál. jún. 8. 1876.*

FLEISCHER LEBERECHE HENRIK, egyetemi tanár. *Lipcsében. Vál. jún. 8. 1876.*

DONNER OTTÓ, egyetemi tanár. *Helsingforsban. Vál. jún. 8. 1876.*

EBERS GYÖRGY, az aegyptologia tanára. *Lipcsében. Vál. máj. 24. 1877.*

MÜLLER FRIGYES, a nyelvészet tanára a bécsi egyetemen. *Bécsben. Vál. jún. 14. 1878.*

TEZA EMIL, a nyelvtudomány tanára a pisai egyetemen. *Pisában. Vál. máj. 22. 1879.*

DE GUBERNATIS ANGELO. *Flórenczben. Vál. május 20. 1880.*

BUTTLER DUNDAS EDE, a British Museum tisztviselője, a Kisfaludy-Társaság tagja. *Londonban. Vál. május 19. 1881.*

DE GOEJE M., leydeni tanár. *Leydenben. Vál. jún. 1. 1882.*

GENETZ ARVID, lyceumi tanár Finnországban. *Tavastehusban. Vál. jún. 5. 1884.*

TAINÉ HIPPOLYT, a francia akadémia tagja. *Párisban. Vál. május 28. 1885.*

JIREČEK JÓZSEF, a csehországi tud. akadémia elnöke. *Prágában. Vál. máj. 6. 1886.*

JONES W. HENRIK; angol író. *Skirbeck Quarters Boston Linc. Angolországban.*

II. A bölcseleti, társadalmi és történeti tudományok osztálya.

Elnök :

PULSZKY FERENCZ (I. Igazgató Tanács). *Megvál. az osztály által máj. 6. 1886.*

Tiszteleti tagok :

PULSZKY FERENCZ (Lásd Igazg. Tan.).

DANIELIK JÁNOS, bölcselettudor, vál. prisztinai püspök, az egeri főkaptalan olvasókanonokja, sajó-szent-péteri cz. prépost, a pápa ő szentsége titkos kamarása. *L. Egerben. Vál. decz. 15. 1858.*

TREFORT ÁGOSTON (I. Elnökség).

HORVÁT BOLDIZSÁR, jogtudor, országgyűlési kép-

viselő. *L. Budapesten, Bécsi-útca 8. sz. Lev. taggá vál. decz. 20. 1861., tiszteletivé márcz. 18. 1868.*

Gr. SZÉCSÉN ANTAL. (L. Igazg. Tanács.)

B. KEMÉNY GÁBOR, volt m. k. földmivelési- ipar- és kereskedelmi miniszter, a cs. vaskorona rend első oszt. lovagja, III. Károly spanyol királyi és a Takowa szerb kir. rendnek nagykeresztese, országgyűlési képviselő. *L. Budapesten, VIII. k. Pannónia-szálló. Lev. taggá v. január 13. 1863., tiszteletivé vál. május 6. 1886.*

Rendes tagok:

TÓTH LŐRINCZ, jogtudor, a m. kir. curia tanácselnöke, a Ferencz József-rend csillagos közép keresztese, a Kisfaludy- és a Petőfi-Társaság és az aradi Kölcey-egylet, Budapest főváros képviselő bizottságának s a budapesti h. h. község egyháztanácsának tagja; volt országgyűlési képviselő. *L. Budapesten, IV. ker. Lipót-útca 43. sz. Lev. taggá vál. szept. 10. 1836., rendessé decz. 15. 1858.*

WENZEL GUSZTÁV (kövesdi), k. tanácsos, bölcséleti s jogtudor, a pesti egyetemen a magyar magán- és bányajog s a jogtörténet ny. r. tanára, a dél-szláv történeti és régiség-tani, a felső-luzsiczai tudós társaságok, a morva-sziléziai cs. kir. társulat történeti és statiszt. osztályának, s az erdélyi országismerető egyesületnek tagja. *L. Budapesten, Hunyadi-útca 50. sz. L. taggá vál. decz. 18. 1846., rendessé december 15. 1858.*

IPOLYI ARNOLD. (L. Igazg. Tanács.)

BRASSAI SÁMUEL, kir. tanácsos, az erdélyi orsz. Múzeum igazgatója, a kolozsvári kir. Ferencz-József egyetem nyug. tanára. *L. Kolozvárt. Lev. taggá vál. szept. 7. 1837., a matematikai és természettud. osztályból áttétetett jan. 19. 1864., rendes taggá vál. decz. 10. 1865.*

KAUTZ GYULA, jogtudor, a cs. Lipót-rend lovagkeresztese, a budapesti tudomány-egyetemen a nemzetgazdaság és pénzügytan rendes, nyilvános, a politikai tudomány- és a magyar közjognak jogosított tanára; ugyanott az első és második alapvizsgálati, valamint az államtudományi államvizsgálati bizottságoknak tagja; volt egyetemi rektor; az országos statisztikai

tanács tagja s az osztrák-magyar bank alkormányzója ; a főrendiház tagja, a fővárosi iskolaszék elnöke, s a londoni nemzetközi statisztikai intézet tiszteleti tagja. *L. Budapesten, Zöldfa-útca 28. sz. Lev. taggá vál. okt. 9. 1860., rendessé decz. 10. 1865.*

HUNFALVY JÁNOS, kir. tanácsos, az orosz sz. Szaniszló-rend lovagja, a francia közoktatási tiszt rendjének birtokosa, az egyetemes összehasonlító földrajz ny. r. tanára a budapesti tudomány-egyetemen, a m. földrajzi társulat elnöke, a k. m. természettudományi és földtani társulatok rendes, a genfi és antwerpeni földrajzi társulatok tiszteletbeli, a berlini, párisi és belga földrajzi társulatok lev. tagja. *L. Budapesten, II. k. Iskola-lépcső 1. sz. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858. rendessé decz. 10. 1865.*

RÓNAY JÁCZINT JÁNOS, bölcsellettudor, ő cs. kir. Felsője val. belső titkos tanácsosa, a Sz. István-rend lovagkeresztese, szkodári vál. püspök, pozsonyi prépost, s több bel- és külföldi tud. társulat tagja. *L. Pozsonyban. Lev. taggá vál. decz. 29. 1847., rendessé jan. 30. 1867.*

SZABÓ KÁROLY, bölcsellettudor, az erdélyi múzeum könyvtárnoka, a kolozsvári kir. Ferencz-József egyetem tanára. *L. Kolozsvártt. L. taggá vál. decz. 15. 1858. rendessé, máj. 17. 1871.*

SALAMON FERENCZ, bölcsellettudor, a Kisfaludy-Társaság tagja, a budapesti m. kir. tudomány-egyetemen a magyar történelem ny. r. tanára. *L. Budapesten, Damjanics-útca 52. sz. Lev. taggá vál. decz. 16. 1859., a nyelv- és széptud. osztályból áttételtetett jan. 13. 1863., rendes taggá vál. május 7. 1871.*

RÓMER FLÓRIS FERENCZ, jánosii cz. apát, nagyváradi kanonok ; kir. tanácsos, a vaskoronarend III. oszt., valamint a portugalli Szent Jakab-rend lovagja ; ss. mm. és bölcselleti tudor, a krakkói tud. akad. tagja, a vas megyei régészeti, a délmagyarországi történelmi és régészeti, a békésmegyei régész- és művelődési történeti, a felső-magyarországi múzeum-egyletek tiszteleti ; a m. tört. társ. vál., a magyarországi műemlékek ideiglenes (országos) bizottságának tagja ; a m. k. természettud. és földtani, Gödöllő és vidéke történelmi és régészeti múzeum-egylet tagja, az erdélyi szász-történelmi és a svéd régészeti társulat, a bécsi és berlini archaeologiai és anthropologiai, természeti és geologiai társulatok rendes ; a kopenhágai

régészeti társulatnak tiszteletbeli ; a nürnbergi germán múzeum tud. igazg. tanácsának tagja ; a hannoverai pecséttani, karinthiai, palermói történelmi társulatok tagja ; a kurlandi irodalmi és szépművészeti, valamint a déloroszországi természet-tani és gazdasági társulat kültagja, a bécsi cs. királyi mű- és iparmúzeumnak és az építészeti és történelmi műemlékek fentartására ügyelő bizottság, az Istituto di Corrispondenza Arch. római, úgyszintén a párisi arch. és anthrop. társulatok levelező tagja. *L. Nagyváradon. Lev. taggá vál. okt. 9. 1860. a math. és természettudományi osztályból áttétetett jan. 19. 1864., rendes taggá vál. május 17. 1871.*

SZILÁGYI SÁNDOR, a m. történelmi társulat főtítkára, s a budapesti m. k. t. egyetemi könyvtár igazgatója. *L. Budapesten, IV. ker. Ferencziek-tere 5. sz. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé máj. 21. 1873.*

HENSZLMANN IMRE, orvostudor, a budapesti m. kir. egyetemen a műtörténelem ny. r. tanára, a magyarországi műemlékek ideiglenes (országos) bizottságának előadója, a Kisfaludy-Társaság tagja. *L. Budapesten, Vas-útca 10. sz. Lev. taggá vál. szept. 3. 1841., rendessé máj. 21. 1873.*

KNAUZ NÁNDOR, szerfeli apát, esztergomi főegyházi kanonok. *L. Esztergomban, a könyvtári épületben. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé máj. 21. 1873.*

FRAKNÓI VILMOS, bölcselettudor, szekszárdi apát, nagyvárad kanonok, az országos közoktatási tanács tagja, a délmagyarországi, a békésmegyei, felsőmagyarországi és pozsonyi régészeti egyletek tiszteletbeli tagja. *L. Budapesten, az Akadémia palotájában. Lev. taggá vál. máj. 25. 1870., rendessé máj. 21. 1873.*

NAGY IVÁN, (F. Györi), a magyar heraldikai és genealogiai társulat másodelnöke, a magyar történelmi társulat választmányi tagja. *L. Horpácson, u. p. Nagyoroszi. L. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé máj. 21. 1874.*

KELETI KÁROLY, bölcselettudor, minisztr. tanácsos, az országos statisztikai tanács tagja és előadója ; a cs. Lipót rend lovag-keresztese, az orosz Szaniszló-rend II. osztályának birtokosa, a portugalli Miasszonyunk de Villa Vicosa című

rend középkeresztese; a nemzetközi statisztikai congressus állandó bizottságának elnöke, az Institut Egyptien, az Academia panormitana scientiarum ac literarum, a Statistical Society és a nizz-gorodszki gubernium statisztikai bizottságának kültagja; a közoktatási tanács, az államtudományi vizsgáló bizottság tagja; egyetemi magántanár; a kereskedő ifjak társulatának tiszteletbeli, a földrajzi társulat, a nemzet-gazdasági egyesület választmányi, a budapesti kereskedelmi és iparkamara levelező, a m. kir. természettudományi társulat s a fővárosi bizottság tagja. *L. Budapesten, I. ker. Tábor-útcza 2. sz. Lev. taggá vál. márcz. 18. 1868., rendessé máj. 26. 1875.*

PESTY FRIGYES, kir. tanácsos, a magyar Történelmi társulat alapító és igazgatóválasztmányi tagja, a magyar Földrajzi társaság, a Délmagyarországi régészeti és történelmi Múzeum-társulat, a magyar heraldikai és genealogiai társaság választmányi, a békésmegyei művelődéstörténelmi egyesület tiszteletbeli, a stajerszági cs. k. gazdasági társaság, a fermoi Accademia araldico-genealogica italiana levelező, a párisi Institut d'Afrique és a sanfranciscoi pacificparti magyar társas- és kölcsönös segély egyesület tiszteletbeli tagja. *L. Budapesten, VII. ker. Istvántér 15. sz. Lev. taggá választatott decz. 16-án 1859., rendessé május 24. 1877.*

PAULER GYULA, m. kir. országos levéltárnok, jogtudor, köz- és váltóügyvéd, a budapesti jogtudományi államvizsgálati bizottságnak, s a magyar történelmi társulat választmányának s a hunyadmegyei tört. és régészeti társulat tisztt. tagja. *L. Budapesten, II. ker. Lánczhid-útcza 2. sz. Lev. taggá vál. máj. 25. 1870., rendessé május 24. 1877.*

THALY KÁLMÁN, szab. kir. Debreczen város I. ker. országgyűlési képviselője; miniszteri osztálytanácsos; az olasz kir. Sz. Móríc és Lázár-rend lovagtisztje; a műemlékek orsz. bizottságának beltagja; a tiszántúli h. h. egyházkerület tanácsbírája; a milánói és turini tud. akadémiák levelező és a magyar történelmi társulat alapító, igazgató-választmányi és szerkesztőbizottsági tagja; a pozsonymegyei régészeti és történelmi egyesület elnöke; a békésmegyei régészeti és történelmi egyesület tiszteletbeli, a pozsonyi Toldy-kör igazg. választm. tagja, stb. *L. Budapesten, IX. ker. Üllői út 21. sz. és Pozsonyban,*

Apáczta-útcza 13. sz. Lev. taggá vál. jan. 20. 1864., rendessé május 20. 1880.

HAJNIK IMRE, jogtudor, a budapesti m. kir. tud. egyetemen a jogtörténelem nyilv. rendes tanára, az orsz. közoktatási tanács-, a vallás és tanulm. alapok ellenőrző bizottságának tagja. *L. Budapesten, IV. ker. Ferencziek-tere 2. sz. Lev. taggá vál. május 17. 1871., rendessé május 20. 1880.*

TORMA KÁROLY, bölcslelettudor, a budapesti m. kir. tudomány-egyetemen a régiség és éremtan ny. r. tanára, a római Istituto di corrispondenza archeologica levelező, a bukaresti Academia Romana, a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat s a tiszafüred-vidéki régészeti egyesületi tagja, a magyar történelmi társulat, a budapesti philologiai s a magyar heraldikai és genealogiai társaság választmányának tagja, a magyarországi műemlékek országos bizottságának bel-, s az erdélyi múzeum-egyesület igazgató-tagja, stb. *L. Budapesten, Ferencz József-rakpart 26. sz. Lev. taggá vál. decz. 20. 1861., rendessé máj. 19. 1881.*

APÁTHY ISTVÁN, kir. tanácsos, a III. oszt. vaskorona-rend lovagja, jogtudor, köz- és váltó-ügyvéd, a budapesti kir. tud. egyetemen a váltó-, kereskedelmi, európai nemzetközi és tengerjog nyilv. rendes, a törvénykezési rendtartás jogosított tanára, az ügyvéd-vizsgáló, a II. alap- és a jogtudományi államvizsgálati bizottság tagja, a letenyei kerület orsz. képviselője, a fővárosi bizottság tagja, a budapesti kereskedelmi és iparkamara lev. tagja, az I. magyar iparbank elnöke a kisbirtokosok országos földhitelintézetének igazgatósági tagja. *L. Budapesten, IX. ker. Csillag-útcza 12. sz. Lev. taggá vál. máj. 21. 1873., rendessé június 5. 1884.*

DEÁK FARKAS, m. kir. nyug. osztálytanácsos, a tört. társulat jegyzője, a vaskorona rend III. oszt. lovagja. *L. Budapesten IV. ker. Egyetem-tér 6. sz. Lev. taggá vál. jún. 8. 1876., rendessé május 28. 1885.*

Megválasztott rendes tag:

NAGY IMRE (alsó-szopori). a m. kir. curia bírása. *L. Budapesten, Múzeum-körút 10. sz. Lev. taggá vál. máj. 25. 1870., rendessé máj. 6. 1886.*

Levelező tagok:

KARVASY ÁGOST, kir. tanácsos, nyugalmazott m. kir. egyetemi tanár és hites ügyvéd. *L. Bécsben, IV. Wohlleben-gasse 15. sz. Vál. decz. 18. 1846.*

SZÜCS ISTVÁN, köz- és váltójogi ügyvéd, nyugalmazott kir. törvényszéki bíró, az államvizsgálati bizottság tagja, a debreczeni ev. ref. egyház főgondnoka, a debreczeni ref. kollégium helyi gondnoka, a tiszántúli ev. ref. község iskolai felügyelő-tanácsnoka és az egyházkerületi tanügyi bizottságnak tagja, a debreczeni ref. főiskolai gazdasági tanács elnöke. *L. Debreczenben. Vál. decz. 18. 1846.*

NEY FERENCZ, a Ferencz József-rend lovagja, a budapesti IV. ker. főreáltanoda igazgatója, a magyar nyelv és irodalom volt rendes tanára; az orsz. közoktatási tanács, a főv. bizottság tagja, a reáltanárokat vizsgáló bizottság érdemesült, az országos középtanodai tanáregylet s több más társulat tiszteleti tagja. *L. Budapesten, IV. ker. Reáltanoda-utcza 7. sz. Vál. decz. 15. 1858.*

SOMOGYI KÁROLY, zebegényhegyi apát, komáromi főesperes, esztergomi főegyházi kanonok, hittudor. *L. Esztergomban. Vál. decz. 15. 1858.*

Gr. ANDRÁSSY MANÓ (Krasznahorkai és Csik-Szentkirályi), országgyűlési képviselő. *L. Budapesten, V. ker. Mérleg-utcza 11. sz. Vál. decz. 15. 1858.*

PAUER JÁNOS, hittudor, székesfehérvári megyés püspök, a római pápa tiszt. káplánja, ő cs. kir. apost. Felsőháznak tanácsosa, a másodosztályú vaskorona-rend lovagja, a Szent László-társulat alelnöke. *L. Székes-Fehérváron. Vál. decz. 15. 1858.*

PAUR IVÁN, kir. tanácsos, a Széchenyi grófok nemzetségi levéltárnoka; a Rómában székelő Istituto di Corrispondenza Archeologica levelező tagja; az építészeti műemlékek fentartására ügyelő bécsi cs. kir. központi bizottság magyarországi levelezője. *L. Sopronban. Vál. decz. 15. 1858.*

MÁTYÁS FLÓRIÁN. *L. Pécsen. Vál. decz. 15. 1858.*
A nyelv- és széptudom. osztályból áttétetett máj. 16. 1883.

FINÁLY HENRIK LAJOS, a történelmi tudományok ny. r. tanára a kolozsvári m. k. tud. egyetemen, az erdélyi múzeum-egylet titkára, a múzeumi régiség- és éremtár őre, a római Istituto di Corresponzenza Archeologica levelező tagja, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara einöke, az erdélyi orsz. gazdasági egylet és a román népmívelő egylet tiszteletbeli tagja; a történelmi társulat, a szebeni „Verein für Siebenbürgische Landeskunde“ és egynehány más közhasznú egylet fizető rendes tagja. *L. Kolozsvártt. Vál. decz. 15. 1858. A nyelv és széptudományi osztályból áttétetett máj. 18. 1881.*

KERKAPOLYI KÁROLY, ő cs. és ap. kir. Felsője val. belső titkos tanácsosa, a cs. Lipót-rend nagykeresztese, a budapesti magy. kir. egyetem tanára. *L. Budapesten, IX. ker. Csillag-útcza 8. sz. Vál. decz. 16. 1859.*

KUKULYEVICS, másképp BASSANI DE SACCI IVÁN, az orosz sz. Vladimír-rend középkeresztese, az éjszaki archaeologiai társaságnak Kopenhágában, a cs. orosz tudományos akadémiának Péterváron, a cs. kir. tud. Akadémiának Krakóban, a quiriti-k akadémiájának Rómában, a kraini és karantánföldi történettudományi — s a szerb irodalmi társaságnak Belgrádban, a cs. k. geologiai intézetnek Bécsben, a krakói egyetemnek s a prágai akadémiának levelező tagja; a zágrábi délszláv történet- és régiségtudományi társaság elnöke, a horvátországi és slavoniai építészeti emlékek conservatora, a sz. Jeromos-féle illyr congregatiónak Rómában tiszteleti tagja, Zágráb és Eszék városok tiszteletbeli polgára. *L. Zágrábban. Vál. október 9. 1860.*

FALK MIKSA, bölselettudor, országgyűlési képviselő, a „Pester Lloyd“ szerkesztője. *L. Budapesten, V. ker. Dorottya-útcza 14. sz. Vál. decz. 20. 1861.*

KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD, bölselettudor, köz- és váltójogi ügyvéd, a budapesti m. kir. tudomány-egyetemen Magyarország történelmének ny. r. tanára, és a gymn. tanárvizsgáló bizottság tagja. *L. Budapesten, IV. ker. Sörház-útcza 6. sz. Vál. decz. 20. 1861.*

HOFFMANN PAL, jogtudor, hit. ügyvéd, a vaskorona-rend III. oszt. vitéze, a budapesti m. kir. egyetemen a római jog ny. r. tanára, a párisi „Société de législation comparée“ tagja. *L. Budapesten, III. ker. Lajos-útcza 17. sz. Vál. jan. 13. 1863.*

SCHVARCZ GYULA, jénai bölcselettudor, a londoni „Geological Society,“ „Ethnological Society,“ „Anthropological Society,“ a Société Géologique de France,“ és az „Académie Nationale“ stb. tagja, az „Országos Köznevelési Egyesület“ elnöke, a k. magyar természettudományi társulat és a magyarhoni földt. társ. alap. tagja. *A III. osztályból áttétetett június 5. 1884. L. Székes-Fehérvártt. Vál. január 20. 1864.*

TANÁRKI GEDEON, államtitkár a vallás- és közoktatási minisztériumnál, a dunamelléki helv. hitv. egyházkerület ülnöke. *L. Budapesten, I. k. Űri-útcza 64—66. sz. Vál. január 30. 1867.*

ÖKRÖSS BÁLINT, kir. tanácsos, kir. közjegyző, megvizsgált bíró, köz- és váltóügyvéd. *L. Budapesten, VIII. ker. Kerepesi-út 11. sz. Vál. márcz. 18. 1868.*

Dr. BARSÍ JÓZSEF, az országos statisztikai tanácsnak és az országos statisztikai hivatalnak tagja. *L. Budapesten, I. ker. Attila-útcza 25. sz. Vál. máj. 25. 1870.*

JAKAB ELEK, m. kir. orsz. allevéltárnok, az erdélyi román irodalmi és népmívelődési társulat tiszteletbeli tagja, okleveles ügyvéd, a budai m. kir. polgári tanító-képezde igazgató tanácsosa. *L. Budapesten, II. k. Toldy-Ferencz-útcza 32. sz. Vál. máj. 25. 1870.*

LUBRICH ÁGOST, a budapesti m. kir. egyetemen a felsőbb nevelés-tudomány nyilv. rendes tanára. *L. Budapesten, VIII. ker. Sándor-útcza 28. sz. Vál. máj. 17. 1871.*

DOMANOVSKY ENDRE, a n.-szebeni m. kir. jogakadémiaán a bölcselet ny. r. tanára. *L. Nagyszébenben. Vál. máj. 17. 1871.*

BALÁSSY FERENCZ, egri kerületi esperes és maklári lelkész, a Kemény Zsigmondról nevezett szépirodalmi társulat rendes s a m. történelmi társ. választm. tagja. *L. Makláron. Vál. máj. 24. 1872.*

PÓR ANTAL, apát, a pozsonyi társas egyház kano-nokja. *L. Pozsonyban. Vál. május 24. 1872.*

MATLEKOVITS SÁNDOR, jogtudor, a cs. Lipót, norvég sz. Olaf és bajor koronarend lovagkeresztese, az olasz korona-rend középkeresztese, a szerb Takowa rend II. osztályú nagykeresztese, a spanyol III. Károly rend csillagos középkeresztese, hites köz- és váltó-ügyvéd, a földm. ipar és kereskedelmi minisztérium ban államtitkár, országgyűlési képviselő. *L. Buda-pesten, VII. ker. Dohány-útca 12. sz. Vál. máj. 21. 1873.*

PATTERSON ARTHUR, az angol nyelv tanára a m. k. egyetemen. *L. Budapesten, II. k. Hunfalvy-útca, a Szépkilátáshoz. Vál. máj. 21. 1873.*

PAUER IMRE, bölcslelettudor, premontrei rendű áldozár, budapesti egyetemi tanár. *L. Budapesten, VI. ker. Gyár-útca, 37. sz. Vál. máj. 28. 1874.*

ORTVAY TIVADAR, csanád-egyházmegyei áldozópap, bölcslelettudor, képesített egyetemi tanár, a pozsonyi kir. jog-és államtudományi kar nyilvános rendes tanára, a pozsony-vármegyei régészeti és történelmi egyesületnek alelnöke és alapító tagja, a békésvármegyei régészeti és művelődés-történelmi társulat tiszteleti, a m. történelmi társulat, az egyetemes philologiai társulat, a délmagyarországi régészeti és történelmi társulat, a magyar heraldikai és genealogiai társaság igazgató választmányi tagja. *Lakik Pozsonyban. Vál. máj. 26. 1875.*

HAAN LAJOS, békéscsabai ev. lelkész, a Ferencz-József rend lovagja, a magyarhoni ágostai hitvallásúak egyetemes egyházi főjegyzője, a dorpati tudós társaság lev., a m. történelmi társulat s a magyar genealogiai és heraldikai társaság igazgató-választmányi tagja, a békésmegyei régészeti és művelődéstörtén. egyeslet másodelnöke. *Lakik Békés-Csabán. Vál. máj. 24. 1877.*

KÁLLAY BÉNI, cs. és kir. közös pénzügyminiszter, ő cs. és ap. kir. Felsője val. belső titkos tanácsosa és arany-

kulcsos híve, a Sz. István rend lovagkeresztese, a Takowa szerb kir. rendnek nagykeresztese, több más külföldi rend középkeresztese. *L. Bécsben. Vál. jún. 14. 1878.*

ZSILINSZKY MIHÁLY, országgyűlési képviselő. *L. Budapesten, Ösz-útca 30. sz. Vál. jún. 14. 1878.*

GYÖRGY ENDRE, orsz. képviselő. *Lakik Budapesten, V. kerület, Ferencz-József rakpart. 12. sz. Vál. május 22. 1879.*

KÖRÖSI JÓZSEF, a Ferencz-József-, és több külföldi rend lovagja, a főv. statisztikai hivatal igazgatója, egyetemi magántanár, az orsz. statisztikai tanács és a nemzetközi statisztikai kongresszus állandó bizottságának, továbbá a nemzetközi demografiai bizottság és az „Institut international de Statistique“ tagja, a párisi „Société de Statistique“ és a manchesteri „Statistical Society“ lev. tagja, a nischny-nowgorodi kormányzóság statisztikai bizottságának kültagja, a párisi „Société de médecine publique et d'hygiène professionnelle“, az ugyanott székelő „Société d'hygiène“, a brüsszeli „Société royale d'hygiène“, a milanói „Società italiana d'igiene“, a bordeauxi „Société d'hygiène publique“, a madridi „Sociedad española de higiene“ kültagja, a budapesti és aradi kereskedelmi iparkamarák lev. tagja, a budapesti lipótvárosi iskola-szék tagja. *L. Budapesten, VI. ker. Andrassy-út 48. sz. Vál. máj. 22. 1879.*

B. RADVÁNSZKY BÉLA, Zólyom megye főispánja. *L. Sajó-Kazán, u. p. Vadna. Vál. máj. 22. 1879.*

KÁROLYI ÁRPÁD, egyetemi magántanár, a bécsi cs. k. titkos államlevéltárnál fogalmazó. *L. Bécsben, Neubau, Schottenhofgasse 3. sz. Vál. május 20. 1880.*

MYSKOVSZKY VIKTOR, a kassai állami főreáliskolánál az ábrázoló mértan és az építészet rendes tanára, műépítész, a magyar mérnök és építész-egylet rendes tagja, a magyar történelmi-, az országos magy. képzőművészeti-, az országos embertani s régészeti társulatok tagja; a felső magyarországi múzeum régészeti osztályának öre; az orsz. magyar iparmúzeum felügyelő-, a magyarországi műemlékek országos

bizottságának-, a bécsi „Central Commission zur Erforschung und Erhaltung der Kunstdenkmale-“, a milanói „Collegio Internazionale di Scienze ed arti“ levelező tagja; a párisi 1878-dik évi közkiállítás ezüst-, s a székesfehérvári 1879-ik évi kiállítás arany-érmének tulajdonosa, a kassai keresk. és iparkamara kültagja s a Kárpát-egylet rendes tagja. *L. Kassán. Vál. máj. 20. 1880.*

KOZMA FERENCZ, a székely-keresztúri tanítóképző-intézet igazgatója. *L. Székely-Keresztúron. Vál. máj. 20. 1880.*

MAJLATH BÉLA, a M. N. Múzeum könyvtárőre, a magy. tört. társ., s földrajzi társ., az állat- és növény-honosító társ. választmányi-, a magyarországi földtani társulat levelező-, a bécsi és németországi embertani és régészeti társulatok rendes, a magyarországi anthropol. és régészeti társulat választmányi tagja. *L. Budapesten, a M. Nemzeti Múzeum épületében. Vál. május 20. 1880.*

VÉCSEY TAMÁS, jogtudor, a budapesti m. kir. egyetemen a római jog nyilv. rend. tanára, hites köz- és váltó-ügyvéd, a magyar jogászegylet választmányi tagja. *L. Budapesten, VIII. ker. Múzeum-útcza 3. sz. Vál. máj. 19. 1881.*

DANKÓ JÓZSEF, bélakuti apát, esztergomhegyi prépost, barsi főesperes, esztergomi főegyházi kanonok és pápai praelatus, hittudor, a bécsi és budapesti egyetem hittani kárának bekebelezett tagja stb. *L. Esztergomban. Vál. május 19. 1881.*

SZENTKLÁRAY JENŐ, csanád-egyházmegyei áldozár, török-becsei plébános, bölselettudor, Magyarország újabbkori történetének magántanára a budapesti m. kir. tud. egyetemen, a belgrádi szerb tudós társaság levelező, a békésmegyei régészeti és művelődés-történelmi társulat tiszteleti tagja. *L. Török-Becsén, Torontál megyében és Budapesten, Üllői-út 24. sz. Vál. június 1. 1882.*

CSONTOSI JÁNOS, a nemzeti múzeum könyvtárának segédőre, a m. történelmi, valamint a m. heraldikai és genealogiai társulatok igazgató-választmányi tagja, s a Magyar Könyvszemle szerkesztője. *L. Budapesten, Múzeum-útcza 6. sz. Vál. május 17. 1883.*

Dr. THALLÓCZY LAJOS, cs. és kir. kormánytanácsos a cs. és kir. közös pénzügyminisztériumban. *L. Bécsben, I. Johannisgasse, Hofkammer-Archiv. Vél. május 17. 1883.*

Br. NYÁRY JENŐ, cs. kir. kamarás, aranysarkantyús vitéz, miniszteri osztálytanácsos, a főrendiház jegyzője, a királyi országos legfőbb fegyelmi bíróság tagja, a portugali Krisztus-rend csillagos középkeresztese, a belga Lipót-rend tiszti keresztese, a brazíliai Rizsa- és az olasz Sz. Móricz- és Lázár-rendek lovagja, az országos régészeti és embertani társulat másodelnöke, a hunyadvári egylet alelnöke, a m. történelmi társulat, a budapesti heraldikai és genealogiai társulat és a gömörmezei múzeum-egyesület igazgató-választmányi, továbbá a békésmegyei régészeti és művelődéstörténelmi, a tiszafüredvidéki régészeti, és a felsőmagyarországi régészeti társulatok tiszteletbeli, és a M. Földhitelintézet felügyelő bizottsági tagja. *L. Budapesten, Főherczeg-Sándor-utcza 32. sz. Vél. május 17. 1883.*

Dr. PULSZKY KÁROLY, az országos képtár öre, orsz. képviselő. *L. Budapesten, az Akadémia palotájában. Vél. máj. 17. 1883.*

Dr. LÁNG LAJOS, egyetemi tanár. *L. Budapesten, Vigadó-tér 1. sz. Vél. május 17. 1883.*

HAMPEL JÓZSEF, a budapesti egyetemen rk. tanár, a M. N. Múzeum régiségtárának öre. *L. Budapesten, a M. N. Múzeum épületében. Vél. június 5. 1884.*

BALLAGI ALADÁR, a budapesti egyetemen rk. tanár, *L. Budapesten, Kinizsi-utcza 29. sz. Vél. június 5. 1884.*

BUNYITAY VINCZE, Nagyvárad-egyházmegyei áldozár, szentszéki bíró, az egyházmegye s Ipolyi Arnold püspök könyvtárnoka, a műemlékek országos bizottságának kültagja, a magyar heraldikai s genealogiai társaság levelező-, a magyar történelmi társulat s a biharmegyei régészeti és történelmi egylet igazgató választmányi tagja. *L. Nagyvárad. Vél. jún. 5. 1884.*

Dr. FEJÉRPATAKY LÁSZLÓ, bölcselettudor, a M. N. Múzeum levéltárnoka, egyetemi magán-tanár; a magyar történelmi társulat ig. vál. tagja; a magyar heraldikai és

genealogiai társaság titkára és folyóiratának szerkesztője. *L. Budapest, VIII. ker. Üllői-út 4. sz. Vél. jún. 5. 1884.*

HORVÁT ÁRPÁD, bölcseleti és jogtudor, h. ügyvéd, a budapesti tudomány-egyetemen az oklevél- és czimertan ny. rendes tanára, a m. történelmi társulat választmányi tagja. *L. Budapest, Képiró-útcza 6. sz. Vél. június 5. 1884.*

KOVÁTS GYULA, jogtudor, hites ügyvéd, a budapesti kir. ítélőtáblánál pótbíró; a budapesti egyetemen az egyházi jognak képesített magántanára, a jogtudományi s államtudományi államvizsgálati bizottságok tagja. *L. Budapest, IV. ker. Borz-útcza 1. sz. Vél. június 5. 1884.*

HEGEDŰS SÁNDOR, országgyűlési képviselő. *Lakik Budapest, IV. ker. Egyetem-útcza 6. sz. Vél. máj. 28. 1885.*

Megválasztott levelező tagok:

CZOBOR BÉLA, nagyváradi egyházmegyei áldozár, bölcsélettudor, a nagyváradi papnövelde igazgatója, a portugál királyi „Miasszonyunk de Villa Vicosa“-rend lovagja, a keresztény műarchaeologia és symbolica magántanára a budapesti m. kir. tud. egyetemen, a m. történelmi társulat igazgatóválasztmányi és a lissaboni „Real Associacao dos Architectos e Archeologos Portugezes“ lev. tagja. *L. Nagyváradon. Vél. május 19. 1881.*

KÓVÁRY LÁSZLÓ, a kolozsvári unitárius főtanoda felügyelő gondnoka. *Lakik Kolozsvártt. Választatott május 17. 1883.*

PLÓSZ SANDOR, a budapesti egyetemen r. tanár. *L. Budapest, IV. ker. Sebestyén-tér 7. sz. Vél. június 5. 1884.*

WLASSICS GYULA, jogtudor, ügyvéd, m. kir. igazságügyminiszteri titkár, a budapesti ügyvédvizsgáló és jogtudományi államvizsgálati bizottságok, a magyar jogászggyűlés állandó bizottságának, a francia „Législation comparée“ társaság és a német jogászggyűlés tagja. *L. Budapest, IV. k. Hatvani-útcza 3. sz. Vél. május 6. 1886.*

Dr. CONCHA GYŐZŐ, az alkotmányi és közigazgatási

politika nyilvános rendes tanára a kolozsvári egyetemen. *L. Kolozsvártt, hid-útcza 23. sz. Vál. május 6. 1886.*

CSAPLÁR BENEDEK, kegyes tanító-rendi áldozár, tiszteleti kormánytanácsos, a rend történetírója s házi könyvtárnoka, a magyar történelmi társulat igazgató-választmányi tagja. *L. Budapesten, IV. ker. Városháztér, a kegyes tanító-rendiek épületében. Vál. május 6. 1886.*

Külső tagok :

CANTU CAESAR, több tudományos társaság tagja. *Milánóban. Vál. decz. 16. 1858.*

FLEGLER SÁNDOR, bölcselettudor és tört. tanár. *Nürnbergben. Vál. decz. 16. 1858.*

ROSCHER VILMOS, kir. egyetemi tanár. *Lipcsében. Vál. decz. 2. 1860.*

GROTE ARTHUR, a bengali Asiatic Society elnöke. *Londonban. Vál. jan. 13. 1863.*

DUDIK BÉDA FERENCZ, a raigerni sz. Benedek rendű káptalan tagja Morvában, Morvaország történetírója, a cs. kir. Ferencz József-rend lovagja, s több külföldi rendjel birtokosa, számos külföldi tudományos társ. és egyesület tagja. *Brünnben. Vál. jan. 20. 1864.*

MOMMSEN TIVADAR, kir. egyetemi tanár. *Berlinben. Vál. jan. 30. 1867.*

JANET PÁL, a francia Institut tagja. *Párisban. Vál. márcz. 18. 1868.*

Dr. ENGEL ERNŐ, a porosz statisztikai hivatal főnöke. *Berlinben. Vál. ápr. 14. 1869.*

Dr. SCHMIDT ADOLF, egy. tanár. *Jénában. Vál. május 25. 1870.*

ARNETH ALFRÉD, cs. és kir. valós. belső titkos tanácsos, a bécsi tud. akadémia elnöke, bölcselettudor stb., a cs. kir. titkos levéltár igazgatója. *Bécsben. Vál. máj. 24. 1872.*

BIRK ERNŐ, cs. udv. tanácsos, a cs. udv. könyvtár igazgatója, bölcselettudor, a bécsi tud. akad. tagja. *Bécsben. Vál. máj. 24. 1872.*

BOCK FERENCZ, kanonok. *Aachenben. Vál. május 24. 1872.*

FIEDLER JÓZSEF, cs. osztálytanácsos, a bécsi cs. kir. titkos levéltár aligazgatója, a bécsi tud. akadémia tagja. *Bécsben. Vál. máj. 24. 1872.*

WIESELER FRIGYES, egyetemi tanár. *Göttingában. Vál. máj. 24. 1872.*

GLADSTONE EDUARD VILMOS, Nagy-Brittania volt miniszterelnöke. *Londonban. Vál. máj. 21. 1873.*

GNEIST RUDOLF, kir. egyetemi tanár és a német birodalmi gyűlés tagja. *Berlinben. Vál. máj. 28. 1874.*

SAYOUS EDUARD, a Nagy-Károlyról czimzett lyceum tanára. *Párisban. Vál. máj. 26. 1875.*

ZELLER EDUARD, a berlini kir. egyetemen a philosophia tanára. *Berlinben. Vál. máj. 26. 1875.*

ESQUIROU de PARIEU. *Párisban. Vál. jún. 8. 1876.*

KUNIK ERNŐ, a szentpétervári cs. múzeum igazgatója. *Szentpétervártt. Vál. jún. 8. 1876.*

LEVASSEUR EMIL, nemzetgazdasági író. *Párisban. Vál. máj. 24. 1877.*

VILLARI PASQUAL, történetiró. *Florenzben. Vál. máj. 24. 1877.*

GIESEBRECHT VILMOS, egyetemi tanár. *Münchenben. Vál. jún. 14. 1878.*

GINDELY ANTAL, böleselettudor, egyetemi tanár. *Prágában. Vál. jún. 14. 1878.*

DE LINAS KÁROLY. *Arrasban. Vál. jún. 14. 1878.*

SICKL TIVADAR, cs. udvari tanácsos, böleselettudor, egyetemi tanár. *Bécsben. Vál. jún. 14. 1878.*

BERTRAND SÁNDOR, múzeumi igazgató. *St.-Germainben. Vál. máj. 20. 1880.*

HILDEBRAND JÁNOS, múzeumi ör. *Stockholmban. Vál. máj. 20. 1880.*

LEPKOVSKY JÓZSEF, bölcselettudor, az archaeologia egyetemi tanára. *Krakkóban. Vál. május 20. 1880.*

CHANTRE ERNŐ, a lyoni Museum des sciences naturelles aligazgatója. *Lyonban. Vál. május 19. 1881.*

D'OLIVECRONA KANUT, a svéd királyi legfőbb ítélőszék birája és több tudós társaság tagja. *Stockholmban. Vál. máj. 19. 1881.*

TEIXEIRA DE ARAGAÓ A. C. a kir. portugalli tud. akadémia tagja, a katonai közegészségtan tanára, a kir. palotában létező nagy érem- és régiséggyűjtemény igazgatója. *Lissabonban. Vál. máj. 19. 1881.*

CAPASSO BERTALAN, a nápolyi állami levéltár igazgatója. *Nápolyban. Vál. június 5. 1884.*

GUASTI CAESAR, a florenczi állami levéltár igazgatója. *Florenzben. Vál. június 5. 1884.*

VITKOVITS GÁBOR, főiskolai tanár. *Belgrádban. Vál. május 28. 1885.*

III. A matematikai és természettudományok osztálya.

Tiszteleti tagok :

HAYNALD LAJOS, (l. Igaz. Tanács.)

HOLLÁN ERNŐ, es. kir. altábornagy, a m. kir. V. honvédkerület parancsnoka, a főrendiház tagja, a cs. Lipót-rend közép-keresztese, a magyar mérnök- és építész-egylet elnöke. *L. Székes-Fehérváron. Lev. taggá vál. deczember 15. 1858., rendessé decz. 20. 1861., tiszteletivé máj. 24. 1872.*

JEDLIK ÁNYOS ISTVÁN, kir. tanácsos, a vaskorona-rend III. oszt. lovagja, sz. Benedek-rendi áldozár, bölcselettudor, nyug. m. kir. egyet. tanár, a k. m. természettud. társ. rend. tagja. *L. Győrött. Lev. és rendes taggá vál. decz. 15. 1858., Tiszteletivé máj. 21. 1873.*

RUDOLF (Ferencz, Károly, József), cs. és magyar- s cseh-orosz kir. herczeg és trónörökös, ausztriai főherczeg, az arany gyapjas rend lovagja, a m. kir. szt. István rend, a toskanai sz. József-, a brazíliai déli kereszt-, a bajor sz. Hubert-, a szász ruta-korona-, a svéd Szerafin, a württembergi korona-, a belga Lipót-, a portugall Krisztus- és Sz. Benedek d'Avis katonai-, a görög megváltó-, spanyol III. Károly-, a németalföldi oroszán-, a badeni hűség-, a szász-weimari fejr sályom-, a hassiai Lajos-, a meklenburgi wend korona, a ruméniai csillag- s szerb-Takowa-rend nagykeresztese; az orosz sz. András-, Newsky Sándor-, fejr sas-, sz. Anna s sz. Szaniszló-rend I. oszt., a mexikói sas-, a francia becsület-, a porosz fekete sas-rend lovagja, a souv. Johannita-rend nagykeresztese és tiszt. Baillija, cs. és kir. vezérörnagy, ellentengernagy, a 19. sz. gy. és 2. sz. tüzérezred és több külföldi ezred tulajdonosa, bölcsélettudor stb. *L. Bécsben. Tiszteleti taggá vál. jún. 14. 1878.*

Gr. SZÉCHENYI BÉLA (Lásd Igazg. Tanács).

SEMSEY ANDOR, a m. k. természettudományi társulat tiszt. tagja. *L. Budapesten, Vámház-körút 2. sz. Vál. jún. 1. 1882.*

KONKOLY T. MIKLÓS, a III. oszt. vaskorona-rend lovagja, bölc. tudor, a londoni Astronomical society, az Association scientifique de France, az Astronomische Gesellschaft, a k. m. természettudományi társulat tagja, a bécsi Photographische Gesellschaft, s a bécsi Electrotechnischer Verein tagja, az ó-gyallai csillagda tulajdonosa s vezetője. *L. Ó-Gyallán. Lev. taggá választatott jún. 8. 1876., tiszteletivé jún. 5. 1884.*

Rendes tagok:

Dr. TÖRÖK JÓZSEF, kir. tanácsos, orvos- és sebésztudor, a debreczeni ref. főiskolában akadémiai tanár, volt miniszteri tanácsos az egészségügyi osztálynál 1849-ben; a magyar orvosok és természetvizsgálók XXII-ik, Debreczenben tartott nagygyűlésének volt alelnöke; a pesti orvosi kar, a budapesti orvosegylet, a kir. magyar természettudományi társulat, a magyarhoni földtani társulat, a kolozsvári orvos-természettudományi társulat r. tagja. *L. Debreczenben. Lev. taggá választatott okt. 7. 1843., rendessé decz. 15. 1858.*

NENDTVICH KÁROLY, kir. tanácsos, orvostudor, szemész- és szülészmester, a vaskorona-r. III. oszt. lovagja, orsz. képviselő, a m. orvosok és természetvizsgálók XVIII. nagygyűlésének volt alelnöke, ugyanezen gyűlések állandó központi választmányának elnöke; a m. kir. műegyetemnél az ált. műszaki vegytan nyugalm. tanára, ugyanezen intézet volt rectora, a pesti orvosi kar, a kir. m. természettudományi társulat, a m. mérnök- és építész-egylet, az orsz. m. ipar-egyesület választmányi, a pozsonyi természettud., a budapesti m. és bécsi birodalmi földtani, a jenai ásványtani és pfalci gyógyszerészi és iparműi társulatok lev. tagja. *L. Budapesten, I. ker. Zergelépcső 1. sz. Levelező taggá vál. nov. 22. 1845., rendessé decz. 15. 1858.*

SZTOCZEK JÓZSEF (L. Elnökség).

SZABÓ JÓZSEF, a sz. mm. és bölcsélet tudora, kir. tanácsos, a cs. kir. Ferencz József-rend — nemkülönben az olasz Szt. Móríc és Lázár-rend lovagkeresztese, a budapesti m. kir. egyetemen az ásványtan ny. r., a középtanodai tanárképző-intézet rendes tanára s a tanárvizsgáló bizottság tagja; az országos közoktatási tanács állandó tagja; a m. kir. természettudományi, földrajzi s a m. földtani társulat választmányi tagja, s ez utóbbinak, — úgyszintén az állat- s növényhonosító társaságnak elnöke; Budapest főváros törvényhatósági bizottságának tagja; az orsz. régészeti és embertani társulat állandó választmányi tagja; a felső magyarországi Múzeum-egylet, — a Délmagyarországi természettudományi Társulat, — a tiszafüredvidéki régészeti egylet tiszteleti tagja; az erdélyi „Verein für Naturwissenschaften“ — valamint a „Société des sciences naturelles et mathématiques de Cherbourg“ levelező tagja; az „Academia caesarea Leopoldino-Carolina“ tagja: Angliában a „British Association for Advancement of sciences,“ valamint a londoni geológiai társulat, a philadelphiai „Academy of natural sciences“ külföldi, a bécsi cs. k. „Geologische Reichsanstalt“ lev. tagja; az egyetemi bölcséleti kar volt dékánja. *Lakik Budapesten, V. ker. Széchenyi-útcza 1. sz. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé jan. 30. 1867.*

KRUSPER ISTVÁN, a m. kir. József-műegyetemen a gyakorlati mér- és iparműtan rendes tanára, a m. k. termé-

szettudom. társulat rendes tagja. *L. Budapest. VIII. ker. Bodzafa-útca 21. sz. Lev. taggá vál. decz. 15. 1858., rendessé máj. 25. 1869.*

THAN KÁROLY (L. Igazg. Tanács).

MARGÓ TIVADAR, a cs. ausztr. Lipót-rend lovagja, sz. mm. bölcelet-, orvos- és sebésztudor, szülésmester, a kir. m. tud. egyetemen az állattan és összehasonlító boncztan ny. rendes, a szövettan rendkívüli tanára, egyszersmind tanár a középiskolai tanár-képző intézeten, az egyetemi állattani és összeh. boncztani intézet és gyűjteménytár igazgatója: az országos közoktatási tanács, és országos közegészségi tanács rendkívüli tagja; a középtanodai tanárvizsgáló bizottság tagja, a gyógyszerészeti első szigorlati vizsgáló bizottság elnöke, a budapesti kir. orvosegylet rendes tagja, a kir. m. természettud. társulat volt alelnöke, annak alapító és választmányi tagja, s állattani bizottságának elnöke; a bécsi csász. kir. „Zoologisch-botanische Gesellschaft“ rendes tagja; Angliában a „British Association for the Advancement of Sciences“ külső tagja; a bölceleti kar volt dékánja, a tud. Egyetem volt rektora. *Lakik Budapest, Múzeum-körút 7. sz. Lev. taggá vál. október 9. 1860., rendessé május 25. 1870.*

HAZSLINSZKY FRIGYES, az eperjesi collegiumban a mathesis és természettudomány tanára és igazgató. *Lakik Eperjesen. Levelező taggá vál. január 13. 1863., rendessé május 24. 1872.*

LENHOSSEK JÓZSEF, kir. tanácsos; az osztrák csász. vaskorona-rend III. osztályú lovagja; a portugalli kir. Krisztus-rend és a spanyol kir. Izabella-rend csillagos középkeresztese, a szász kir. II. osztályú Albrecht-rend, a spanyol kir. III. Károly-rénd és a csász. török Medjidié-rend középkeresztese; az olasz kir. korona-rend tiszti keresztese; a svéd kir. Wasa-rend, a badeni nagyhercegi zähringi oroszlán-rend I. osztályú, a hesseni nagyhercegi nagylelkü Fülöp-rend I. osztályú és az anhalti hercegi medve Albert érdemrend lovagkeresztese; orvos-, sebésztudor, szemész- és szülésmester,

a budapesti magy. királyi tudomány-egyetemnek 1878/79-diki tanévben volt rectora; a leíró- és tájbocztan nyilvános rendes tanára és az I-ső bocztani intézet és annak gyűjtemény-tára igazgatója; az orvoskari ösztöndíj-ügy vezetője; a párisi „Société anthropologique“ külső „membre associé“-ja; a párisi „Société anatomique“ és az ottani német orvos-társulat, a prágai csehországi „Societas medicorum,“ a müncheni „Societas anthropologica,“ a flórenczi „Società italiana di Anthropologia e Psychologia comparata,“ a brüsseli „Société d'Anthropologie,“ a temesvári délmagyarországi történelmi és régészeti társulat és a tiszafüred-vidéki régészeti egyet tiszteleti tagja; a budapesti m. kir. tudom. egyetem orvostanhallgatók segély-egyletének dísztagja; a budapesti országos régészeti és embertani társulat rendes tagja és az ős-régészeti és embertani szakosztály elnöke; a budapesti m. kir. természettudományi társulat, valamint a m. kir. orvos-egylet és a nagy-szebeni természettudományi társulat rendes tagja; a magyar orvosi könyvkiadó-társulat alapító tagja; a bécsi cs. kir. „Gesellschaft der Aerzte,“ a cs. k. bécsi „Zoologisch-botanischer Verein“ és az ottani „Anthropologische Gesellschaft,“ a párisi „Société de Biologie,“ a brüsseli kir. „Société royale des Sciences médicales et naturelles,“ a berlini „Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte,“ a güttingai „Königliche Gesellschaft der Wissenschaften“ és a philadelphiai „Numismatic and Antiquarian Society“ levelező tagja. *L. Budapesten, IV. ker. Múzeum-körút 33. sz. Lev. taggá vál. jan. 29. 1864., rendessé május 21. 1873.*

FRIVALDSZKY JÁNOS (Frivaldi), kir. tanácsos, a m. n. Múzeum természetosztályának igazgató-öre, a kir. m. természettudományi-társulat s a m. orvosok és természetvizsgálók központi választmányának tagja; a magyarhoni földtani társulatnak, a pozsonyi természetvizsgáló egyletnek, a természetvizsgálók Lipót-Károly-féle császári német Akadémiájának Dejean névvel, a bécsi cs. k. állat-növénytan, úgyszintén a berlini és stettini rovarászati társulatoknak rendes s levelező tagja. *L. Budapesten, a M. N. Múzeumban. Lev. taggá vál. decz. 10. 1865., rend. máj. 21. 1873.*

SZILY KÁLMÁN (Lásd Igazg. Tanács).

HANTKEN MIKSA (prudniki), magy. kir. min. osztálytanácsos, a palaeontologia nyilv. rendes tanára a budapesti m. kir. egyetemen, a magy. földtani és az állat- és növényhonosító társulat, valamint a Kárpát-egyesület alapító, a selmeczi gyógyászati és természett. egyeslet tiszteleti, a magyar földrajzi társ. rendes és választmányi, a kir. magy. természet-tudományi, a nagyszebeni természettudományi és a bécsi állat- és növénytani társulat rendes, a bécsi cs. kir. földtani intézet és a La R. Accademia Valdarnese de Poggio lev. tagja. *L. Budapesten, VI. ker. Eötvös-útcza 9. sz. Lev. taggá vál. jan. 20. 1864., rendessé máj. 28. 1874.*

SCHENZL GUIDÓ, böleselettudor, stiriai admonti szt. benedek-rendű áldozár, a magyar országos statisztikai tanács, a kir. magyar természettudományi, az ausztriai meteor. társulat s az orosz „Société Impériale des Naturalistes de Moscou“ rendes, a magyar földrajzi társaság levelező, az emdeni (Hannover) természetbuvárló társulat tiszteletbeli, a cs. kir. birodalmi földtani intézet s a stiriai természettudományi társulat levelező tagja. *Lakik Admontban, Steierországban. Lev. taggá vál. márcz. 18. 1868., rendessé jún. 8. 1876.*

BALOGH KÁLMÁN, orvostudor, a vaskoronarend III. oszt. lovagja, a gyógyszerertan és gyógyszerészeti törvények ny. r. s az általános kórtan helyettes tanára, a gyógyszerertani intézet igazgatója, a magy. kir. természettudományi társulat pártoló tagja és alelnöke, a magyarországi gyógyszerészek általános egyesletének tiszteletbeli, a budapesti kir. orvosegyeslet rendes és választmányi tagja, az országos közegészségügyi tanács rendes tagja stb. *Lakik Budapesten, IV. ker. Kecskeméti-útcza 13. sz. Lev. taggá vál. jan. 20. 1864., rendessé május 24. 1877.*

JENDRÁSSIK JENŐ, böleseleti és orvos-sebésztudor, szülész-mester és mütő, a cs. vaskoronarend III. oszt. lovagja, a magy. kir. egyetemen az élet- és felsőbb boncztan ny. r.

tanára, a magy. kir. természett. társulat tagja. *Lakik Budapest, Eszterházy-útca 5. sz. Lev. taggá vál. jan. 13. 1863., rendessé máj. 20. 1880.*

B. EÖTVÖS LORÁND, (vásáros-naményi), bölcsélet-tudor, a m. kir. tud. egyetemen a felsőbb természettan nyilván. rendes tanára, a természettani intézet igazgatója. *L. Budapest, VIII. ker. Eszterházy-útca 24. sz. Lev. taggá vál. máj. 21. 1873., rendessé máj. 17. 1883.*

FODOR JÓZSEF, orvos-sebésztudor, szemész- és szülész-mester, a budapesti m. kir. tud. egyetemen a közegészségtan és orvosi rendészettan nyilván. rendes tanára, a m. kir. term. tud. társulat első titkára. *L. Budapest, Fhg. Sándor-útca 28. sz. Lev. taggá vál. jún. 14. 1878., rendessé máj. 17. 1883.*

MIHÁLKOVICS GÉZA, orvos-sebésztudor, szemész- és szülész-mester, a tájboncztan és a fejlődéstan ny. r. tanára a budapesti m. kir. tud. egyetemen. *L. Budapest, Üllői-út 25. sz. Lev. taggá vál. máj. 22. 1879., rendessé jún. 5. 1884.*

KRENNER JÓZSEF, a kir. József-műegyetem tanára, a m. n. múzeumnál az ásványosztály öre. *L. Budapest, a M. N. Múzeum épületében. Levelező taggá vál. máj. 28. 1874., rendessé május 28. 1885.*

Megválasztott rendes tagok :

JURÁNYI LAJOS, orvostudor, a m. kir. tudományegyetemen a növénytan nyilván. rend. tanára, az orsz. közoktatási és közegészségügyi tanács rk. tagja. *L. Budapest, az egyetemi fűvész-kertben. Lev. taggá vál. máj. 17. 1871., rendessé jún. 1. 1882.*

HUNYADY JENŐ, göttingai bölcsélet-tudor, a m. kir. József-műegyetem r. tanára, a tanárképző intézet tanára, s az orsz. közép-iskolai tanárvizsgáló bizottság tagja. *L. Budapest, Só-útca 6. sz. Lev. taggá vál. jan. 30. 1867., rendessé május 17. 1883.*

Levelező tagok:

UDVARDY CHERNA JÁNOS, hites mérnök, a frauen-dorfi kertmívelő társaság tiszt. tagja. *L. Egerben. Vál. márcz. 9. 1832.*

KACSKOVICS LAJOS, nyug. kir. törvényszéki bíró. *L. Sőjön, u. p. B.-Gyarmat. Vál. szept. 7. 1837.*

ARENSTEIN JÓZSEF, bölcsellettudor, a bécsi philos. kar tagja s volt dékánja, a cs. kir. Ferencz-József-rend középkeresztese, a francia becsületrend vitéze, a svéd Wasa-rend I. oszt. és az orosz cs. Sz. Szaniszló-rend középkeresztese; a Danebrog-rend, a hollandi oroszán-rend s a belga Lipót-rend lovagja; több bel- és külföldi tud. társ. és egyletek tagja. *L. Stuppach-Gloggnitzban (Alsó-Ausztria). Vál. decz. 20. 1847.*

TOMORI ANASZTÁZ, hites mérnök, a nagykőrösi főgymnasium tiszt. tanára. *L. Budapesten és Gombán, u. p. Monor. Vál. decz. 15. 1858.*

ARÁNYI LAJOS (hunyadvári), orvos-sebésztudor, szemész- és szülézmester, m. kir. egyetemi nyug. orvostanár, az orvosi kar s a k. m. természettudományi társulat és a budapesti orvosegylet tagja. *L. Budapesten, VIII. ker. Mária-Terézia-tér 8. sz. Vál. decz. 15. 1858.*

BERDE ÁRON (laborfalvi), a kolozsvári kir. Ferencz-József egyetemen a nemzetgazdaságtan ny. r. tanára, az államtudományi államvizsgálati bizottság elnöke és az unitáriusok kolozsvári főiskolájának inspector curatora. *L. Kolozsvártt. Vál. decz. 15. 1858.*

GALGÓCZY KÁROLY, hites ügyvéd, magyar gazdasági egyesületi okleveles gazda, az országos magyar gazdasági egyesület alapító és választmányi, az erdélyi gazdasági egyesület alapító, a hevesmegyei és kecskemétvidéki gazdasági egyesület tiszteleti, az állat- és növényhonosító társaság választmányi tagja, állami tanítóképzőintézeti tanácsstag, Pest-Pilis-Solt-Kiskúnmegye tiszt. főjegyzője stb. *L. Budapesten, IV. ker. Szerb-útcza 2. sz. Vál. decz. 15. 1858.*

GÖNCZY PÁL, a vallás- és közoktatási minisztériumnál min. tanácsos, a pesti h. h. egyház iskolai felügyelője, a k. m. természettudományi s földtani társulat r., a magyar gazdasági egyesület alapító-tagja. *L. Budapest, IX. ker. Kálvintér 7. sz. Vál. decz. 15. 1858.*

KÉRY IMRE, orvostudor, a pesti orvosi kar, a k. m. természettudományi társulat s a budapesti orvos-egyesület tagja. *L. Boros-Sebesen. Vál. decz. 15. 1858.*

NAGY JÓZSEF, orvostudor és szülész-mester, Nyitra-vármegye főorvosa, a k. m. természettudományi, a m. földtani, a bécsi állat- és növénytan, s a pozsonyi természettudományi egyesület tagja. *L. Nyitrán. Vál. decz. 15. 1858.*

LUTTER NÁNDOR, bölselettudor, kegyesrendi áldozár, a budapesti kerület tanulmányi főigazgatója, a budapesti kir. egyetemi főgymnasium igazgatója s a kir. magyar természettud. társulat r. tagja. *L. Budapest, II. ker. Ilona-útcza 4. sz. Vál. decz. 15. 1859.*

XANTUS JÁNOS, a m. n. Múzeum ethnographiai osztályának öre, több tudományos társaság tagja. *L. Budapest, Damjanics-útcza 54. sz. Vál. decz. 15. 1859.*

KONDOR GUSZTÁV, bölselettudor, hites mérnök, a m. kir. tud. egyetemen ny. r. tanár, a kir. magyar természettudományi társulat, az országos középiskolai tanáregylet és más társulatok tagja. *L. Budapest, V. ker. Rudolf-rakpart 3. sz. Vál. decz. 20. 1861.*

MARTIN LAJOS, bölselettudor, a kolozsvári kir. Ferencz-József egyetem tanára, a k. m. term. tud. társ., a kolozsvári orvos-term. tud. egylet rendes tagja. *L. Kolozsvárt. Vál. decz. 20. 1861.*

CHYZER KORNÉL, orvostudor, szülész-mester, zemplénmegyei főorvos, a Ferencz-József r. lovagkeresztése, az országos közegészségi tanács rendkívüli, a budapesti k. orvos-egylet, a bécsi cs. k. birodalmi földtani intézet levelező, a k. m. természettudományi társulat, a bécsi cs. kir. állat-növénytan, a Société française d'Entomologie, és a Société entomologique de Belgique rendes-, a magyar orvosi könyv-

kiadó társulat igazgató, az eperjesi Széchenyi-kör tiszteleti, a magyar földtani, régészeti s embertani, valamint a földrajzi társulatok tagja. *L. S.-A.-Ujhelyen. Vál. decz. 20. 1861.*

PETTKÓ JÁNOS, (Felső-Dritomai), cs. k. bányatanácsos s a selmeczi bányász-akadémia nyugalmazott tanára. *L. Pozsonyban. Vál. decz. 20. 1861.*

DUKA TIVADAR, orvostudor, az angol kir. bengáliai hadseregben főorvos, a londoni kir. orvosi és sebészi egylet és a Pathological Society tagja; m. k. budapesti orvosegyleti tag. *L. Londonban, 55. Nevern Square, South Kensington. Vál. jan. 13. 1863.*

HALÁSZ GEJZA, orvos-sebésztudor, Budapest főváros törvényhatósága bizottságának tagja; Budapest főváros nyugalmazott s több törvényhatóság tiszteletbeli főorvosa, az első magyar általános biztosító társaság központi orvostanácsosa; Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún vármegye közegészségi bizottságának elnöke, a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésének alapító és több tudományos egyesület rendes tagja. *L. Budapesten, IV. ker. Zöldfa-útca 2. sz. Vál. jan. 13. 1863.*

HOLLÓSY JUSZTINIÁN, bölcslelettudor, sz. Benedek rendbeli, a bold. szűz Máriáról czimzett, dömölki apát. *L. Kis-Czellen, Vál. jan. 13. 1863.*

MARKUSOVSKY LAJOS, orvostudor, a cs. vas-korona-rend III. oszt. lovagja, m. kir. miniszteri osztálytanácsos. *L. Budapesten, Nádor-útca 11. sz. Vál. jan. 13. 1863.*

CORZAN-AVENDANO GÁBOR, a pesti kir. főgymnasiunban a mennyiségtan tanára, a természettudományi társulat tagja. *L. Budapesten, V. ker. a főgymn. épületében. Vál. jan. 20. 1864.*

DIVALD ADOLF. *Vál. jan. 20. 1864. L. Kismartonban.*

POÓR IMRE, orvostudor, szülész; a bőrbetegségek és bujakórtan nyilván. rendk. tanára a budapesti m. kir. tudom. egyetemen, főorvos a pesti közös kórházban, a budapesti kir. orvos-egylet s a kir. m. természettudományi társulat rendes tagja. *L. Budapesten, IV. ker. Vámház-tér 6. sz. Vál. jan. 20. 1864.*

B. MEDNYÁNSZKY DÉNES. *L. Rakoviczon, Nyitra-megyében. Vál. decz. 10. 1865.*

Dr. AKIN KÁROLY, *L. Bécsben. Vál. márcz. 18. 1868.*

BATIZFALVY SÁMUEL, orvos-sebésztudor és szülész; a budapesti orvos-sebészeti és orthopaediai magán-gyógyintézet igazgató tulajdonosa; a budapesti tudományegyetemen a testgyejenészet m. tanára; a jászkún ker. orvos-, a debreczeni torna-, és a budapesti izr. nőegylet tiszteletbeli, a budapesti evang. főgymnasium, a magyar orvosi könyvkiadó, a budapesti állat- és növényhonosító társulat, a magyar írók segélyegylete, a Stefánia szegény-gyermekkórház, a budapesti kir. orvos-egylet s a budapesti nemz. tornaegylet alapító tagja és volt elnöke; nemkülönben a m. orvosok és természetvizsg. nagygyűlésének volt titkára és alelnöke, ugyan-e gyűlések állandó központi választmányának tagja; a kir. magyar természettudományi társulat örökítő tagja és volt másodtitkára; a budapesti orvosi kör orvosi szakosztályának volt elnöke, Budapest főváros törvényhatósági és egészségügyi bizottságának tagja; 1848—49-ki volt honvédfőtiszt; a magyar földrajzi társulat rendes tagja stb. *L. Budapesten, Arena út 66. sz. Vál. márcz. 18. 1868.*

ZSIGMONDY VILMOS, bányamérnök; országgyűlési képviselő. *L. Budapesten, Külső-dob-utcza 3. sz. Vál. márcz. 18. 1868.*

HIRSCHLER IGNÁCZ, orvostudor és szemézmester, a magyar főrendi-ház tagja, s az országos közegészségi tanács rendes tagja. *L. Budapesten, Akadémia-utcza 6. sz. Vál. ápr. 14. 1869.*

TÓTH ÁGOSTON, (Felső-Zopori), nyug. osztálytanácsos, és m. kir. honvédezredes, a földtani társulat választmányi, a k. m. természettud. társulat, mérnök-egylet, magyar történelmi társulat és a zalamegyei gazdas. egylet tagja. *Lak. Gráciban, Brandhofgasse 17. Vál. máj. 17. 1871.*

WARTHA VINCZE, m. kir. József-műegyetemi tanár. *L. Budapesten, VIII. ker. Stáció-útca 44. szám. Vál. máj. 21. 1873.*

KOCH ANTAL, bölcslelettudor, a kolozsvári kir. Ferencz József-egyetemen az ásványtan tanára. *L. Kolozsvárott. Vál. máj. 15. 1875.*

LENGYEL BÉLA, bölcslelettudor, az alkalmazott vegytan nyilv. rendes tanára a budapesti magy. kir. egyetemen. *L. Budapesten, Múzeumkörút 4. sz. Vál. jún. 8. 1876.*

BÖCKH JÁNOS, a m. földtani intézet főgeológja. *L. Budapesten, Üllői-út 22. sz. Vál. jún. 8. 1876.*

KERPELY ANTAL (krassai lovag), a III. osztályú vaskoronarend lovagja, m. kir. pénzügyminiszteri tanácsos. *L. Budapesten, IV. ker. Zöldfa-útca 44. sz. Vál. máj. 24. 1877.*

HORVÁTH GÉZA, orvos- és sebésztudor, az országos philoxera-kísérleti állomás főnöke, a k. m. természettudományi társ. s a budapesti állat- és növényhonosító társaság választmányi tagja; a magyar orvosok és természetvizsgálók állandó központi választmányának tagja; a horvát természettudományi társulat, a Société française d'Entomologie, a moszkvai Société impériale des Naturalistes s a bécsi cs. kir. állat- és növénytanai társaság, a párisi, brüsszeli, berlini és stettini entomologiai társulatok rendes tagja; a stockholmi Entomologiska Föreningen külső tagja; a felső-magyarországi múzeum-egylet és a zemplén-megyei orvos-gyógyyszerész egyesület tiszteletbeli tagja. *L. Budapesten, VI. ker. Délibáb-útca 15. sz. Vál. máj. 24. 1877.*

RÉTHI MÓR, bölcslelettudor, a kolozsvári kir. Ferencz-József egyetem tanára. *L. Kolozsvártt. Vál. június 14. 1878.*

SCHULHOF LIPÓT, a párisi csillagászati observatorium segéde. *L. Párisban. Vál. jún. 14. 1878.*

PÉCH ANTAL, klr. bányáigazgató, miniszteri tanácsos, a selmeczi bányakerület igazgatója, a cs. vaskoronarend III. osztályú lovagja, a cs. Lipót-rend lovagkeresztese, több tudományos társulat tagja. *L. Selmeczen. Vál. május 22. 1879.*

FRÖHLICH IZOR, bölcslelettudor, az elméleti természet-
tan ny. rk. tanára a budapesti m. k. tud. egyetemen. *L. Buda-
pesten, VI. Eötvös-útcza 26. Vál. május 20. 1880.*

BALLÓ MÁTYÁS, főreáltanodai tanár, fővárosi hiva-
talos vegyész; a berlini vegyészti társulat tagja. *L. Budapes-
ten, IV. ker. Reáliskola-útcza 7. sz. Vál. május 20. 1880.*

KÖNIG GYULA, a kir. József-műegyetem tanára. *L.
Budapesten, Andrásy-út 47. sz. Vál. máj. 20. 1880.*

THANHOFFER LAJOS, orvos és sebész-tudor, műtő, a
m. kir. egyetemen ny. rk., az állatorvosi tanintézetben ny. r.
tanár. *L. Budapesten, IV. ker. Ferencz József-rakpart 13. sz.
Vál. máj. 20. 1880.*

BEDŐ ALBERT, m. kir. miniszteri tanácsos, országos
főerdőmester. *L. Budapesten, V. ker. Akadémia útcza 14. sz. Vál.
máj. 20. 1880.*

KANITZ ÁGOST, bölcslelettudor, a kolozsvári kir. Fe-
rencz-József egyetemen a növénytan tanára. *L. Kolozsvárott.
Vál. máj. 20. 1880.*

SCHULLER ALAJOS, kir. József-műegyetemi tanár.
*L. Budapesten, IX. ker. Soroksári-útcza 19. sz. Vál. máj.
20. 1880.*

PLÓSZ PÁL, orvos-sebésztudor, a m. kir. tud. egye-
temen az élet- és kórvegytan ny. rk. tanára, a kórvegytani in-
tézet igazgatója. *L. Budapesten, Üllői-út 4. sz. Vál. május
20. 1880.*

KÁPOLNAI PAUER ISTVÁN, m. kir. honvéd-ezredes.
L. Nagy-Szebenben. Vál. máj. 19. 1881.

KRIESCH JÁNOS, kir. József-műegyetemi ny. r. tanár.
L. Budapesten, VIII. k. Nap-útcza 13. sz. Vál. máj. 19. 1881.

Dr. HÖGYES ENDRE, a budapesti m. k. tud. egyetem
tanára. *L. Budapesten, Rákos-útcza 17. sz. Vál. jún. 1. 1882.*

Megválasztott levelező tagok:

HOFFMANN KÁROLY, a m. geológiai intézet főgeo-
logja. *L. Budapesten. Üllői-út 22. sz. Vál. május 17. 1871.*

BIELZ ALBERT, m. kir. tanfelügyelő. *L. Nagyszébenben. Vál. máj. 21. 1873.*

Dr. ENTZ GÉZA, egyetemi tanár. *L. Kolozsvárott. Vál. máj. 17. 1883.*

KLEIN GYULA, a kir. József-műegyetemen a növénytan ny. r. tanára, az országos középiskolai tanárvizsgáló bizottság tagja, a bécsi „Gartenbau-Gesellschaft“ levelező és a kir. m. Természettud. Társulat választmányi tagja. *L. Budapesten, IX. ker. Pipa-útcza 6. sz. Vál. máj. 17. 1883.*

KHERNDL ANTAL, műegyetemi r. tanár. *L. Budapesten, VIII. ker. Mária-útcza 79. sz. Vál. jún. 5. 1884.*

Dr. KORÁNYI FRIGYES, a budapesti egyetemen r. tanár. *L. Budapesten, Petőfi-tér 1. sz. Vál. jún. 5. 1884.*

MOCSÁRY SÁNDOR, a M. N. Múzeum állattári osztályának első segédőre s a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlése központi választmánya egyesített természet-tudományi, gazdasági és társadalmi szakosztályának jegyzője. *L. Budapesten, IV. ker. Ujvilág-útcza 6. sz. Vál. június 5. 1884.*

Külső tagok:

BUNSEN RÓBERT VILMOS, bölcsélet- és orvostudor, badeni nagyhercegi tanácsos, a heidelbergi egyetemen a vegytan r. tanára, számos tudományos társaság tagja. *Heidelbergben. Vál. decz. 16. 1858.*

DANA JAKAB, a massachusettsi geológiai társulat elnöke. *New-Havenben (Connecticut), Éjszak-Amerikában. Vál. jan. 13. 1863.*

SPENCER F. BAIRD, a Smithsonian Institution titkára, a National Institut alelnöke, s az „American Literary Society“ elnöke. *Washingtonban. Vál. jan. 13. 1863.*

HAUER FERENCZ, cs. udvari tanácsos, a birodalmi cs. kir. földtani intézet igazgatója, bölcsellettudor, a bécsi tud. akadémia tagja stb. *L. Bécsben. Vál. decz. 10. 1865.*

OWEN RIKÁRD, tanár. *L. Londonban. Vál. jan. 30. 1867.*

Dr. PANCÍČ JÓZSEF, az országos lyceum múzeumának igazgatója. *Bélgrádban. Vál. márczius 18. 1868.*

ASCHERSON P., a kir. Múzeum öre. *Berlinben. Vál. ápr. 14. 1869.*

SCACCHI ARCHANGELO, a nápolyi egyetem tanára, s az egyetem rektora. *Nápolyban. Vál. máj. 17. 1871.*

Dr. CLAUDIUS RUDOLF, a természettan tanára. *Bonnban. Vál. máj. 24. 1872.*

HELMHOLZ HERMANN, egyetemi tanár. *Berlinben. Vál. máj. 24. 1872.*

Dr. KIRCHHOFF GUSZTÁV, tanár. *Berlinben. Vál. máj. 24. 1872.*

LUDWIG KÁROLY, egyetemi tanár. *Lipcsében. Vál. máj. 24. 1872.*

HYRTL JÓZSEF, nyug. egyetemi tanár. *Bécsben. Vál. máj. 21. 1873.*

PETZVAL JÓZSEF, bölcslelettudor, udv. tanácsos, a bécsi egyetemen a mathesis nyug. tanára, a cs. Ferencz József-rend lovagkeresztese. *Bécsben. Vál. máj. 21. 1873.*

THOMSON VILMOS, a glasgowi egyetemen a természettan tanára s a Royal Society tagja. *Glasgowban. Vál. máj. 21. 1873.*

VIRCHOW RUDOLF, a berlini egyetemen a kórboncztan, az általános kór- és gyógytan tanára. *Berlinben. Vál. máj. 21. 1873.*

DES CLOISEAUX A., a francia Institut tagja, sorbonnei tanár. *Párisban. Vál. máj. 26. 1875.*

DE CANDOLLE ALFONS, fűvész. *Genfben. Vál. június 8. 1876.*

Dr. TODARO ÁGOSTON, a növénytan tanára a palermói egyetemen. *Palermóban. Vál. jún. 14. 1871.*

FOUQUÉ F., a geologia és mineralogia tanára a „Collège de France“-on. *Párisban. Vál. máj. 22. 1879.*

RECLUS ELIZEUS, francia geográf. *Párisban. Vál. május 19. 1881.*

PASTEUR LAJOS, vegyész. *Párisban. Vál. máj. 19. 1881*

CAYLEY ARTUR, a cambridgei egyetemen a mathematica tanára. *Cambridgeban. Vál. máj. 19. 1881.*

HERMITE KÁROLY, a párisi Institut tagja. *Párisban Vál. május 19. 1881.*

BERTHELOT MARCELLIN, a vegyészeti tanára *Párisban. Vál. jún. 1. 1882.*

TOPINARD PÁL, az anthropologia tanára. *Párisban. Vál. jún. 1. 1881.*

OPPOLCZER TIVADAR, egyetemi tanár. *Bécsben. Vál. május 21. 1885.*

ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGOK.

I. Nyelvtudományi bizottság.

(Felállított 1856-ban.)

Joannovics György t. t. elnök.

Ballagi Mór r. t.

Barna Ferdinánd l. t.

Budenz József r. t. előadó.

Frecskay János.

Goldziher Ignác. l. t.

Gyulay Pál ig. és r. t.

Heinrich Gusztáv l. t.

Hunfalvy Pál ig. és r. t.

Simonyi Zsigmond l. t.

Szarvas Gábor r. t.

Szinnyei József l. t.

P. Thewrewk Emil r. t.

Vámbéry Ármin r. t.

Volf György l. t.

II. Irodalomtörténeti bizottság.

(Felállított 1879-ben.)

Szász Károly ig. és t. t. elnök.

Ábel Jenő l. t.

Arany László l. t.

Ballagi Mór r. t.

Beóthy Zsolt r. t.
 Bogisich Mihály l. t.
 Fraknói Vilmos r. t.
 Gyulai Pál ig. és r. t.
 Heinrich Gusztáv l. t.
 Ipolyi Arnold ig. és r. t.
 Salamon Ferencz r. t.
 Szabó Károly r. t.
 Szarvas Gábor r. t.
 Szilády Áron r. t. előadó.
 Szilágyi Sándor r. t.
 Thewrewk Emil r. t.
 Volf György l. t.
 Zichy Antal t. t.

III. Classica-philologiai bizottság.

(Felállítottott 1883-ban.)

Zichy Antal ig. és tt. elnök.
 Ábel Jenő l. t.
 Baksay Sándor l. t.
 Ballagi Mór r. t.
 Bartal Antal l. *t.
 Csengery János,
 Csiky Gergely l. t.
 Finály Henrik l. t.
 Gyulai Pál ig. és r. t.
 Henszlmann Imre r. t.
 Imre Sándor r. t.
 Komáromy Lajos.
 Lehr Albert l. t.
 Salamon Ferencz r. t.
 Szabó István l. t.
 Szarvas Gábor r. t.
 Szász Károly ig. és t. t.
 Télfy Iván l. t.
 P. Thewrewk Emil r. t. előadó.

Torma Károly r. t.

Vécsey Tamás l. t.

IV. Történettudományi bizottság.

(Felállítatott 1854-ben.)

Fraknói Vilmos r. t. elnök.

Deák Farkas r. t.

Ipolyi Arnold ig. és r. t.

Knauz Nándor r. t.

Nagy Imre r. t.

Nagy Iván r. t.

Pauler Gyula r. t.

Pesty Frigyes r. t. előadó.

Salamon Ferencz r. t.

Szilágyi Sándor r. t.

Thallóczy Lajos l. t.

Thaly Kálmán r. t.

Wenzel Gusztáv r. t.

V. Archaeologiai bizottság.

(Felállítatott 1858-ban.)

Pulszky Ferencz ig. és t. t. elnök.

Gr. Andrassy Manó l. t.

Arányi Lajos l. t.

Ballagi Aladár l. t.

Czobor Béla l. t.

Dankó József l. t.

Deák Farkas r. t.

Finály Henrik l. t.

Fraknói Vilmos r. t.

Hampel József l. t.

Henszlmann Imre r. t. előadó és szerkesztő.

Ipolyi Arnold ig. és r. t.

Lanfranchi Grazioso Enea.

Lipp Vilmos.

Majláth Béla l. t.
 B. Nyáry Jenő l. t.
 Ormós Zsigmond l. t.
 Ortway Tivadar l. t.
 Pasteiner Gyula.
 Pauer János l. t.
 Paúr Iván l. t.
 Pesty Frigyes r. t.
 Pulszky Károly l. t.
 Réthy László.
 Rómer Flóris r. t.
 Rónay Jácint r. t.
 Szilágyi Sándor r. t.
 Thaly Kálmán r. t.
 Torma Károly r. t.
 Wenzel Gusztáv r. t.

VI. Nemzetgazdasági bizottság.

(Felállított 1860-ban.)

Trefort Ágoston ig. és t. t. elnök.
 Kautz Gyula r. t. alelnök.
 Gr. Apponyi Albert.
 Barsi József l. t.
 Bedő Albert l. t.
 Deák Farkas r. t.
 Gr. Dessewffy Aurél ig. t.
 Falk Miksa l. t.
 Fenyvessy Adolf.
 Fodor József r. t.
 Földes Béla.
 Galgóczy Károly l. t.
 Gerlóczy Gyula.
 György Endre l. t.
 Halász Imre.
 Hegedűs Sándor l. t.

Heltay Ferencz.
 Herich Károly.
 Hunfalvy János r. t.
 Jekelfalusy József.
 Kállay Béni l. t.
 Keleti Károly r. t.
 B. Kemény Gábor l. t.
 Kerkapoly Károly l. t.
 Kerpely Antal l. t.
 Körösi József l. t.
 Kőváry László l. t.
 Láng Lajos l. t.
 Lukács Antal.
 Lukács Béla.
 Máday Izidor.
 Mandello Károly.
 Matlekovics Sándor l. t.
 Széll Kálmán.
 Tolnay Lajos.

VII. Matematikai és természettudományi bizottság.

(Felállítottatott 1860-ban.)

Haynald Lajos ig. és t. t. (rendszeres növénytan) elnök.
 Szabó József r. t. (földtan) alelnök.
 Balogh Kálmán r. t. (élettan.)
 Bedő Albert l. t.
 B. Eötvös Loránd r. t. (elméleti természettan) előadó.
 Fodor József r. t.
 Frivaldszky János r. t. (állattan.)
 Fröhlich Izidor l. t.
 Galgóczy Károly l. t. (gazdasági tudományok.)
 Hunyady Jenő r. t.
 Jurányi Lajos r. t. (növény szerv- és élettan.)
 Krenner József r. t. (ásványtan.)
 Kruspér István r. t. (csillagászat.)

Margó Tivadar r. t. (összehasonlító boncztan.)
 Szily Kálmán r. t. (kísérleti természettan.)
 Than Károly ig. és r. t. (vegytan.)

VIII. Hadtudományi bizottság.

(Felállítottatott 1883-ban.)

Hollán Ernő t. t.
 Fodor József r. t.
 Fröhlich Izor l. t.
 Hunfalvy János r. t.
 Keleti Károly r. t.
 Majláth Béla l. t.
 Pauler Gyula r. t.
 Salamon Ferencz r. t.
 Schvarcz Gyula l. t.
 Szilágyi Sándor r. t.
 Thaly Kálmán r. t.
 Thewrewk Emil r. t.

IX. Könyvkiadó bizottság.

(Felállítottatott 1874-ben.)

Trefort Ágoston t. t.
 Beőthy Zsolt r. t. előadó.
 Fodor József r. t.
 Fraknói Vilmos r. t.
 Gyulai Pál r. t.
 Hunfalvy Pál r. t.
 Kautz Gyula r. t.
 Pauler Gyula r. t.
 Pesty Frigyes r. t.
 Pulszky Ferencz t. t.
 Szabó József r. t.
 Szász Károly t. t.
 Szily Kálmán r. t.
 Sztoczek József r. t.

X. Könyvtári bizottság.

Trefort Ágoston t. t.

Budenz József r. t.

Fraknói Vilmos r. t.

Gyulai Pál r. t.

Hunfalvy Pál r. t.

Pesty Frigyes r. t.

Pulszky Ferencz t. t.

Szabó József r. t.

Szilágyi Sándor r. t.

Sztoczek József r. t.

Thán Károly t. t.

Tisztviselők:

Főtitkár:

Fraknói Vilmos r. t. *Vál. máj. 22. 1879.*

Osztálytitkárok:

I. Osztályban: Gyulai Pál r. t. *Vál. a nagygyűlés által 1870. jan. 17.*II. Osztályban: Pesty Frigyes r. t. *Vál. a nagygyűlés által 1879. május 22.*III. Osztályban: Szabó József r. t. *Vál. a nagygyűlés által 1870. jan. 17.*

Könyvtári hivatal:

*Könyvtárnok: Hunfalvy Pál. Kineveztetett a gr. Teleki család alapító ága által 1851. jún. 27.**Alkönyvtárnok: Lindner Ernő. Kineveztetett az elnök által 1867. decz. havában. Lak. Budapest, V. ker. Nádor-útca 20. sz.**Könyvtári tiszt: Hellebrand Árpád. Kineveztetett az elnök által 1878. jan. 1. Lakik Budapest, VIII. ker. Foherczeg Sandor útca 13. sz.*

Ügyvéd:

Szemenyei János, hit. ügyvéd, volt országgyűlési képviselő. *L. Budapest, V. ker. az Akadémia bérházában.*

Főtitkári segéd és irodaigazgató:

Takács István. *Kinevezetett javitnoknak az elnök által 1863. február 9., kiadónak az elnök által 1865. január 26., főtitkári segédnek az elnök által 1870. jan. 29. L. Budapesten, Váczi-körút 42. sz.*

Irattárnok:

Dr. Borovszky Samu. *Kinevezetett az elnök által irnoknak 1882. jan. 1., irattárnoknak 1885. január 1. Lakik az Akadémia palotájában.*

Javitnokok:

Mészáros Péter. *Kinevezetett az elnök által 1862. nov. 15. Lakik Budapesten, VIII. ker. Ösz-útca 4. sz.*

Berecz Károly. *Kinevezetett az elnök által 1874. jún. 15. Lakik Budapesten, I. ker. Attila-útca 47. sz.*

Irodatiszt:

Szentes Károly. *Kinevezetett a másodelnök által irnoknak 1870. febr. 1., irodatisztnak 1885. jan. 1. Lakik Budapesten, IV. ker. Borz-útca 1. sz.*

Szolgák.

Richling Ferencz, kapus. *Kinevezte az elnök 1880. május 5-én. Lakik az Akadémia palotájában.*

Gulyás István (a könyvtárnál). *Kinevezte az elnök 1883. márcz. 1. Lakik az Akadémia palotájában.*

Mollah Izsák (a könyvtárnál). *Kinevezte az elnök 1866. jan. 21. Lakik Budapesten, V. Nagykorona-útca 19. sz.*

Pulay Károly (a főtitkári hivatalnál). *Kinevezte az elnök 1884. ápril 1. Lakik az Akadémia palotájában.*

Horn Antal. *Kinevezte az elnök 1884. decz. 28. Lakik Budapesten I. ker. Gábor-útca 4. sz.*

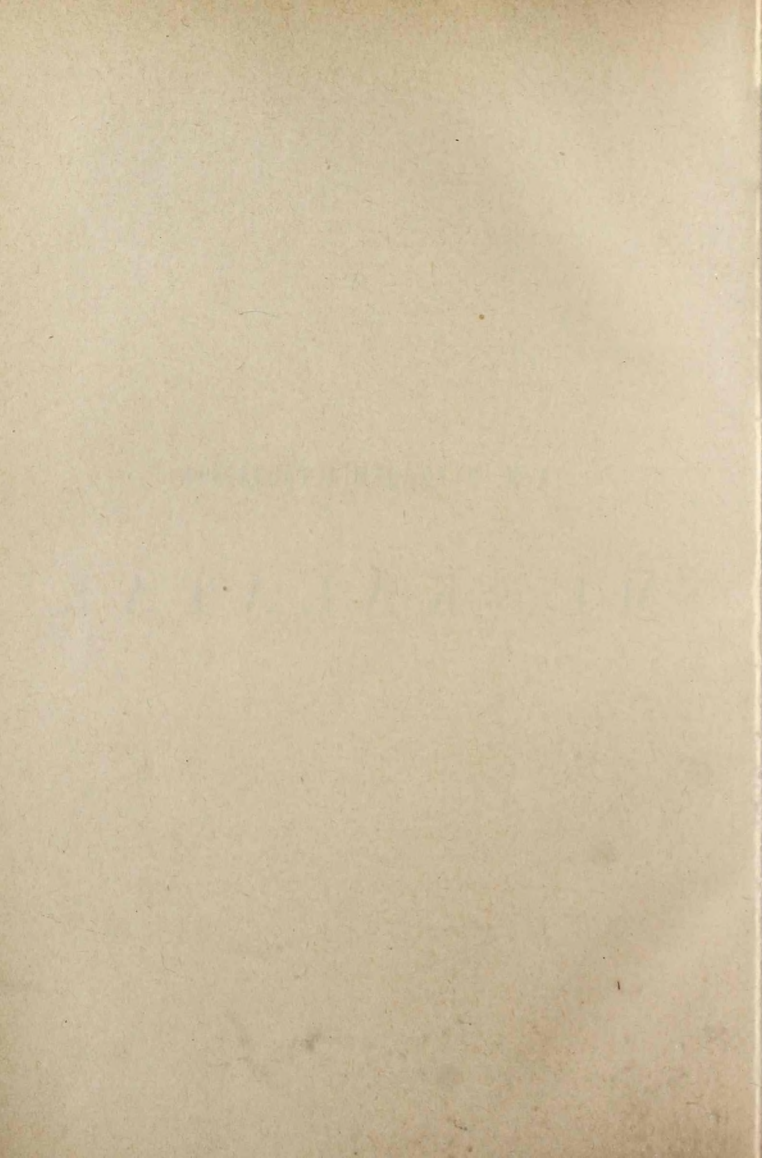
Az Akadémia pénzeit kezeli a Magyar Földhitelezet. *Budapesten, Bálvány-útca 7. sz.*

A M. T. AKADÉMIA TAGJAINAK

MUNKÁLTAI.

A M. T. AKADÉMIA TAGJAINAK MUNKÁLATAI.

1886.

I. Nyelv- és széptudományi osztály.

Tiszteleti tagok :

Gr. Kuun Géza.

Úti naplóból. Megj. a Magyar Bazar 1886-dik évf. 1. és 2. számában.

Thoroczkai reversalisa. Megj. a Ker. Magvető f. évi jan., febr. számában.

Arcachon. Megj. a Magyar Bazar f. évi május elsején kiadott számában.

Szvorényi József.

Egy paedagogiai beszéd, az előző években készülteknek folytatása (9-ik db.). Megj. az eгри főgymnasiumnak ez évi Értesítőjé-ben (90—107. l.)

Szemere Pál hátrahagyott munkáinak I. (költői) része. Jegyzetekkel, s függelékül: „Vilma“ (Szemere Pálné) költői műveivel. A Kisfaludy-Társaság megbízásából általa összegyűjtve és szerkesztve. (Sajtókész kéziratban).

Rendes tagok :

Hunfalvy Pál.

Deususan Miklós legújabb munkái. Ismertető birálat. A Budapesti Szemle 46. kötetében.

Észrevételek a Vámbéry-féle honfoglaló magyarok jellemzésére. Ugyanott, a 47. kötetben.

Krajovának eredete, a Századok XX-ik évfolyamában. Az oláh káté, a Századok XX-ik évfolyamában.

Neuere Erscheinungen der rumänischen Geschichtschreibung. Besprochen von P. Hunfalvy. Teschen, bei Karl Prochaska 1886.

Budenz József.

Az Ugor alaktan II. füzetéből: Deverbális névszóképzők. (Ny. Közl. XX. köt. 2. füzetében.)

Egy kis visszhang Vámbéry A. úr válaszára. (Értek. nyelv. és széptud. XIII. köt. 7. szám.)

Szerkesztés: Nyelvtudományi Közlemények. XX. köt. 1. 2., 3. füzet.

Levelező tagok.

Ormós Zsigmond.

(1881—6.)

Árpádkori művelődésünk története. Budapest, az Athenaeum részvény-társ. könyvnyomdája 1881. nagy nyolczadrét 560 lap.

Visszaemlékezések. I. Velence. Temesvárott, Magyar testvérek könyvnyomdájában 1885. nyolczadrét 468 lap.

Ugyanezen mű német fordításban következő cím alatt: Rückerrinerungen. I. Venedig. 1886. Druck von Emil Hössler. Temesvár, nyolczadrét 552 lap.

Elnöki megnyitó- és zár-beszéd, a magyar orvosok és természetvizsgálók XXIII. vándorgyűlésén Temesvárott, nyomott Hössler Emilnél 1886. nagy nyolczadrét 25 lap.

Ugyanez német neylyven: Praesidial Eröffnungs- und Schlussrede anlässlich der XXIII. Wanderversammlung ungarischer Aerzte und Naturforscher. Temesvár. Druck von Emil Hössler 1886. nagy nyolczadrét 29 lap.

Tótfy Iván.

Görögország a keleti kérdésben. Egyetértés 6. sz. 1886.

'Απάντησις τῷ κ. Βάση. Válasz Vasis urnak, a ki Kontos nyelvészeti munkájáról irt birálatomra ellenbirálatot irt. (Ἐβδομάς 88. sz. Athén 1886.)

A görög nevek írása. Egyetértés 108. sz. 1886.

Xenophon Cyropaediája. Görögből fordítva. 2-ik kiadás, 1-ső füzet. Lampel Róbert könyvkiadása. 1886.

Homér Odysseája. Görögből fordítva folyóbeszédben. 3-ik kiadás, 1-ső füzet. Lampel Róbert könyvkiadása. 1886.

Plátónak Socrates védelme vagy Apológiája és Critonja. Görögből fordítva. 4-ik kiadás, Lampel Róbert könyvkiadása. 1886.

Heraclius Rankavis Kleon hellén drámája nyelvészeti jegyzetekkel. A M. T. Akadémia kiadványa. 1886.

Bartal Antal.

Birálatok:

Szepesi Imre Latin mondattan. Átdolgozta Tóth György. Budapest, 1886. Megjelent: Az Egyetemes philologiai Közlönyben. 1886. 71 lap.

Kis Livius a gymn. III. és IV. oszt. számára, jegyzetekkel és szótárral ellátta Polgár György. Budapest, 1885. II. kiadás. Egyetemes philologiai Közlöny 1886. 311 lap.

Görög nyelvtan gymnasiumok számára, írta Szamosi János; második rész, Mondattan. Budapest, 1883. Országos középiskolai tanáregyesületi Közlöny 1885/6. 503 lap.

II. É r t e k e z é s :

Az internatus és a tanárok társadalmi műveltsége. „Orsz. középiskolai tanáregyesületi Közlöny“ 1885/6. 6. szám 339 l.

III. Ö n á l l ó m u n k a :

Jegyzetek Horatius költeményeihez (Carminum libri IV. et Epodon liber). Budapest. 1886.

Barna Ignác.

S a j t ó k é s z e n :

XIII. Leo pápa költeményeinek fordítása.

Goldziher Ignác.

Palesztina ismeretének haladása az utolsó három évtizedben. (Értekezések a nyelv- és széptud. köréből. XIII. köt. 3. szám.)

Legujabb felfedezések Arábiában. (Budapesti Szemle, januári füzet.)

Über Geberden- und Zeichensprachen bei den Arabern. (Zeitschr. für Völkerpsychologie XVI. k. 4. füzet.)

„Le sacrifice de la chevelure chez les Arabes.“ (Revue de l'histoire des religions. XIII. köt. 3. füzet.)

Nagyobb kritikai czikkek:

„Usórna b. Munkidh ed. Dezenbourg.“ (Oesterreichische Monatsschrift für den Orient. Aprilisi sz.)

Kinship and marriage in early Arabia by Robertson-Smith (Literaturblatt für orientalische Philologie. Júliusi sz.)

Abulvalid. (Magyar-zsidó Szemle. Januári sz.)

Apróbb czikkek.

Bogisich Mihály.

Régi templomi énekeink. Egyházművészeti lap 1886. febr. füzet 33—45. lap. Hat régi magyar templomi ének megfejtve s vegyes karra írva.

Szegedi Ferencz Lénárt egri püspök Énekes könyve. 1674. év. Akadémiai felolvasás. Kiadja a M. Tud. Akadémia, 1886. 80 lap.

Dics-hymnus főmagosságú s főtiszteletű Simor János bíbornok, Magyarország hercegprímása s esztergomi érsek úrnak 1886. évi október 28-án tartandó aranymiséje emlékére. Szövegét s dallamát írta Bogisich Mihály. Vezérkönyv: a) férfinégyes; b) vegyes kar; c) gyermekkar zongorakisérettel.

Rózsa Kálmán és neje könyvnyomdájában. Ára 1 frt. Minden egyes szólam 5 kr.

A gyermek szent fohászai. Ima és énekes könyv, a budapesti egyházkerület megbízásából Budapest fő-községi tanodáinak mindkét nembeli róm. kath. növendékei számára szerkesztette s az énekeket kettős gyermekszólamra alkalmazta Bogisich Mihály. Hatodik javított kiadás (1879. évben jelent meg).

II. A böleseleti, társadalmi és történeti tudományok osztálya.

Rendes tagok:

Tóth Lőrincz.

Emlékezések a nemzetközi börtönügyi Congressusra Rómában (1885. nov. 16—24). Értekezések a társadalmi tudományok köréből VIII. k. VIII. sz.

Emlékbeszéd Zsoldos Ignác m. akad. r. tag felett. (Akad. Emlékbeszédok IV. k. I. sz.)

Gide Pál: Nők jogának fordítása (2 kötet); függelékkel a magyar nőkről.

Hírlapi czikkek. Epigrammok. Jellemrajzok több folyóiratban s hírlapban (Nemzet, Egyetértés, Salon stb.)

Előkészületek a m. k. kúria történetéhez.

Berryer jellemrajza (egy ügyvéd eszményképe).

Hunfalvy János.

Önálló munkák:

Egyetemes földrajz, II. kötet: A magyar birodalom földrajza, különös tekintettel a néprajzi viszonyokra. Athenaeum, 1886.

Kis földleírás. Hatodik javított kiadás. Athenaeum, 1886.

Értekezések:

Az erdőpusztítások és folyószabályozások. A magyar orvosok és természetvizsgálók Buziáson és Temesvárott tartott gyűlésén.

Számos bírálat és könyvismertetés a Budapesti Szemlében.
Die Flussregulirungen in Ungarn. Oesterreichisch-Ungarische Revue, 1886.

Krassó-Szörény, Kroatien und Slavonien s több kisebb czikk az Allgemeine Encyklopaedie-ben. Kiadja Brockhaus Lipszében.

Szabó Károly.

Magyarország története a vezérek, az Árpád- és vegyes-házakbeli királyok korában (Osztrák-Magyar Monarchia irásban és képen. 7., 11., 15., 19. füz. Budapest, 1886).

Kún László 1272–1290. (Magyar Tört. Életrajzok II. évf. 4., 5. füz. Budapest, 1886.).

Knauz Nándor.

Önálló munka:

Buda ostromához. Budapest 1886.

Folyóiratban:

A szentbenedeki apátság alapítólevele. Uj Magyar Sion 1886-iki folyamában.

Kéziratban:

Drégely várának története. (Fololvastatott székfoglalóul.)
A szentbenedeki apátság története.

Fraknói Vilmos.

Önálló munkák:

Buonvisi bibornok pápai nuntius jelentései a bécsi udvarból. 1686. Történeti bevezetéssel. (A Vatikáni Magyarországi Okirattár 2. sorozatának 2. kötete.) Budapest, 1886.

XI. Incze pápa és Magyarország fölszabardítása a török uralom alól. A vatikáni levéltár diplomatiai irományai alapján. Budapest 1886. (A Szent-István-Társulat kiadása.)

Pázmány Péter élete. Budapest 1886. (A Történelmi Társulat kiadása.)

Andreas Pannonius XV. századbeli magyar hittudományi író élete és munkái. (A M. T. Akadémia Irodalomtörténeti Bizottságának kiadása az Irodalomtörténeti Emlékek I. kötetében. Budapest, 1886.)

É r t e k e z é s e k :

A Történelmi Bizottság munkássága. (Budapesti Szemle. 1886.)

Pruisz János váradi püspök Pontificáléja. (Magyar könyvszemle. 1886.)

Pesty Frigyes.

Folyóiratokban és hírlapokban:

Aspirationen der Croaten. (Ungarische Revue. 1886. I-ső füzet.)

Bánca mint helynév. (M. akadémiai Értesítő. A második osztály ülésén 1886. február 1-én előadva. Közli az egyetemes Philologiai Közlöny is 1886. évi június és júliusi füzetében: Bánca czim alatt.)

Szatmár mint helynév. (Budapesti Szemle. 1885. évf. 107. sz.)

Az államegység és a horvátok. (Budapesti Hírlap. 1886. 107. szám.)

Válasz Pliverics József tanárnak. (Ungarische Revue, 2—3-ik szám 1886.)

Politikai hazugságok. (Szabadság, székesfehérvári lap 49. száma.)

Sajtó alá kész:

Magyarország helynevei, történeti, földrajzi, és nyelvészeti tekintetben. Első kötet.

Horvátország fekvése a régi térképek szerint.

A szörényi bánóság oklevéltárának második, avagy az egész munka negyedik kötete.

Készülőben:

Krassó vármegye története. Első kötet. (A monographia 2—4. kötete már megjelent.)

A magyar nemzetiség története.

Pauler Gyula.**Önálló munkái.**

Die Rumänisch-Ungarische Streitfrage. Von J. L. Pič. Birálat. Századok 1886. 264—271. ll.

Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter. Von Otto-kar Lorenz. Birálat. U. o. 271.

Quellenbuch zur Geschichte der Österreichisch-Ungarischen Monarchie. Irta Dr. Karl Schober. Birálat. Századok u. o. 629—631. ll.

A Habsburgházbeli királyok kora 1825-ig. A Trónörökös Ő fenségének „Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben“ czimű művében.

Thaly Kálmán.

1885—1886.

I. Önállólag megjelent:

A székesi gróf Bercsényi család. 1525—1835. Eredeti kézirati kútfőkből írta Thaly Kálmán. Kiadja a Magy. Tud. Akadémia történelmi bizottsága. Első kötet: 1525—1689. (Nemzedékrendi táblázattal.) Budapest, 1885. Nagy nyolczadrét, 354 lap, Athenaeum nyomdája.

II. Folyóiratokban:

Turkoly Sámuelről. (Nyilt levél Deák Farkashoz.) Századok, 1885. novemberi füzet, 683. l.

Gondolatok az új évre. (Történelmi visszapillantás.) Debreczeni hírlap 1885. december 31-iki számában.

Gróf Esterházi János győri vice-generálisnak és fiának Ferencznek fegyverei, hadifőlszerelése s ládabeli egyéb portékái, 1700—1704. Történelmi Tár, 1886. évf. I. füz. 181—195. l.

Az utolsó Rákóczi herczeg haláláról. Turul a heraldicai és genealogiai társulat közlönye; 1885. IV-ik füzet, 187. l.

Hagyományos ősmagyar emlékek régi nagy családaink kincstáraiban. Századok, 1886-iki évfolyam, I-ső füzet, 1-ső lap.

A Beresényiek politikai pártállása. „Századok“, 1886. II-ik füz. 186. l.

Kossuth Lajos őse, mint bujdosó kurucz. A Nép Zászlója (hírlap) 1886. márczius 18-iki s a Debreczen hírlap márczius 20-iki sz.

Szőnyegek, gobelínek, zászlók, fegyverek és egyéb ritkaságok Ecsed várában, 1669. Archaeologiai Értesítő, 1886-iki évf. 134. l.

Kurucz katonai érdemjel. Századok, 1886-ik évf. 345. l. Attila pajzsa. Ugyanott 441. l.

A magyar hadak, különösen gr. Batthyány Ádám dandára Buda visszafoglalásánál, 1686. Egyetértés, 1886-ik évi május 23-iki sz.

Még egyszer a kurucz hadiérdemjéről. Századok, 1886-ik évfolyam júniusi füzet, 544. l.

Adalék hazai pecsétvéseink történetéhez. (Debreczeni Ötvös Andrásról, 1709.) Archaeologiai Értesítő, 1886-iki évf. 242. l.

Adalékok Bottyán tábornok levelezéséhez. (Az Archivum Rákócziánium IX. kötetéhez pótlékkul.) Történelmi Tár, 1886-iki évf. III. füzet. 536—552. l.

III. Kéziratban, sajtó alatt:

A Székesi gróf Beresényi család történetének második kötete.

IV. Levéltári munkásság:

Az 1885—86-ik évek folyamán az országos levéltárnak az egykori székesi kamara és a m. kir. udv. cancellária archivumai-féle részeiben, a cs. és kir. közös hadi levéltárban, az egykori cs. kir. udv. kamara archivumában, a párisi külügyi levéltár 1700—1763-iki magyar aktái közt, a hg. Batthyányház körmendi és a kihalt gr. Aspremont-család roonai levéltárában, valamint a nemzeti múzeum és budapesti tud. egyetemi könyvtár kézirattáiraiban folytatott történelmi bűv. árlatokat.

Apáthy István.

Indokolás a kötelmi jog tervezetének különös részéhez. (Befejező kötet.) Készült az igazságügyi miniszter megbízásából.

Kereskedelmi jog, tekintettel a nevezetesebb európai törvényekre. Második átdolgozott kiadás.

A magyar csődjog rendszere. Sajtó alatt.

Levelező-tagok :

Szűcs István.

1870—86.

Debreczen város története. (Az 1870—1871-ik években három testes kötetben megjelent hasoncímű dolgozattól egészen különböző, új okmányok és adatok nyomán összeállított dolgozat.) Megjelent: Debreczen város egyetemes leírása czimű nagy nyolczadrétű könyv 814—920 lapjain. Debreczen. 1882.

Felköszöntő, elmondattott 1882. november 2-án Debreczenben megtartott díszebéd alkalmával azon urak előtt, kik a debreczeni ref. collegium törvényeinek 1842-ik évi november 2-án történt aláírásuk negyven éves jubileumát ünnepelték. 8. r. Debreczen, 1882.

A debreczeni Casinó története, felolvasatott a Casinó fennállásának ötven éves jubileuma alkalmából. 8. r. Debreczen, 1884.

Beszéd, mely a debreczeni ev. ref. egyházi főgondnoki székfoglalás alkalmával 1886. évi márczius 11-én a debreczeni ref. egyháztanács dísztermében rendkívüli egyházi közgyűlés alkalmával tartatott. 8. r. Debreczen, 1886.

Paur Iván.

É r t e k e z é s e k :

A nyéki sarcophag. Arch. Értes. 1885. V. köt. 85 l., képtáblával.

Lovagok temetője. Arch. Értes. 1885. V. köt. 319. l., képtáblával.

A soproni Bécsi-domb vaskori temetője. Arch. Ért. 1886. VI. köt. 2. sz. 97. l. 9 képtáblával.

Schvarcz Gyula.

I. A m. tud. Akadémia Ertekezéseiben megjelentek:

Montesquieu elmélete a monarchiai államformáról a L'Esprit des Lois tiz első könyvében.

További adalék a görögök politikai irodalmának kritikai történetéhez.

Melyik görög állam közelítette meg a képviseleti rendszer alap gondolatát.

Gondolatszabadság és ódon tömeguralom.

II. Önálló művei közül kéziratban folytatta:

A Demokratie című 6 kötetre tervezett államtudományi munkájának II. kötetét, illetőleg ennek a római tömeguralomra vonatkozó szakaszát (1—24 iv, 15 iv kinyomva).

A Politika Elemei című és

az Elemente der Politik című, szintén államtudományi műveit.

III. Folyóiratokban:

Folytatta a Montesquieu's Erziehung zum Verfassungspolitiker című tanulmányát (2) a tübingeni, Schäffle, Roscher, Wagner, Fricker, Hansen stb. által kiadott „Zeitschrift für die gesammte Staatswissenschaft“-ban

Kritikai és culturpolitikai cikkeket irt kül- és belföldi folyóiratokba és lapokba.

Kerékgyártó Árpád.

Várady Péter érsek emléke 1480—1501. A Család és Iskola 1886-ki 1—4. számaiban.

A Kis Lexiconban számos életrajzi és egyéb magyar történeti cikk.

Vezérfonal Magyarország történetében 1815-től 1840-ig; a t. egyetemi hallgatók számára könyomás által sokszorosítva.

Culturtörténeti szemle 1301-től 1437-ig, kéziratban a t. egyetemi hallgatók számára.

Domanovszky Endre.

A bölcsészet története. I. kötet. Ókor. Pest, 1870. Az Athenaeum kiadása.

A bölcsészet története. II. kötet. Az egyházi atyák kora. Budapest, 1875. Magy. kir. egyetemi könyvnyomdában.

A bölcsészet története. III. kötet. A scholastika kora. Budapest, 1878. Magyar kir. egyetemi könyvnyomdában.

Munkában van: A bölcsészet története. IV. kötet. A renaissance és a reformatio kora, vagyis átmeneti időszak a középkorból az újkorba.

É r t e k e z é s e k :

Aristoteles psychológiája. Sopron, 1856.

A bölcsészet szükségképeni tudomány. Pest, 1872. Kiadja a Magy. Tudományos Akadémia.

A Logika fogalma, Pest, 1877. Kiadja a Magy. Tudom. Akadémia.

Emlékbeszéd Mihályi Károly fölött. Budapest, 1884. Kiadja a Magy. Tudom. Akadémia.

Pauer Imre.

A tud. ethika rendszerének II. részét is befejezte.

A physiol. lélektan alaptanai cz. művén dolgozik.

Irt több tud. czikket különböző folyóiratokba.

Ortvay Tivadar.

A praehistorikus kőeszközök régiségi jellegeiről. „Értekezések a tört. tudományok köréből.“ XIII. k. 2. sz.

Észrevételek a zsarnokgyilkosok nevén ismert ó-görög szoborcsoport felállításához. (Megjel. az Orsz. rég. és ember-tani társulat 1879—85-iki évkönyvében. Azonkívül külön lenyomatban is. Budapest, 1886.)

A dunai hajóhadak története. Birálat. Megjelent a Századok 1886. XX. évf. IV. füz. 349—355. l.

Lelet a lengyeli őskori telepről. Birálat. Megjelent a Századok 1886. XX. évf. VI. füz. 529—532. l.

Zsilinszky Mihály.

Szerkesztette a békésmegyei régészeti és művelődés-történelmi társulat Évkönyvét.

Irta: Az 1646-ki tokaji tanácskozmány történetét. Megjelent az akadémiai történelmi Értekezések során.

Lónyay Zsigmond és a nagyszombati béketanácskozmány 1644—45-ben. Megjelent u. o.

Lippay György és a tokaji tanácskozmány 1646-ban. Megjelent a Századok V. és VI-ik füzetében.

Munkácsy Mihály gyermekkoráról. Megjelent a Magyar Salonban.

Közölt adatokat a Szécsenyi-convent történetéhez. A Történelmi Tár második és harmadik füzetében.

Kőrösi József.

Önálló munkák:

Az 1875—1884. évi budapesti építkezések. Budapest, Grill. Ugyanez német fordításban: Die Bauthätigkeiten Budapest's in den Jahren 1875—1884. Berlin, Puttkammer und Mühlbrecht.

Értekezések:

Armuth und Todesursachen. Zugleich ein Beitrag zur Methodologie der Statistik. Bécs, Seidel. Különlenyomat a Wiener Med. Wochenschrift 1886. évi 14—16., 18. 22—24. számaiból.

Zweite Antwort in Sachen der Berechnung der relativen Intensität. Megjelent a Wiener Med. Wochenschrift 1886. évi 41., 42. számaiban.

Fordítás:

Hume Dávid közgazdasági tanulmányai. (Nemzetgazdasági Irók Tára. I.) Angolból. Budapest, Pallas.

Szerkesztések:

Statisztikai Havi Füzetek. Kiadja a főv. statisztikai hivatal. XIV. évfolyam.

Statisztikai Heti Kimutatások. Kiadja a főv. statisztikai hivatal. XIV. évfolyam.

Bulletin hebdomadaire de Statistique Internationale.
IX. évfolyam.

Myskovszky Viktor.

Értekezések

A Magy. Tudományos Akadémia által kiadott Archaeologiai Értesítőben :

A szepes-szombati templom ismertetése.

A bártfai freskóról.

Az 1885-dik évben Sárosmegyében tett régészeti utazásom eredménye.

Az országos műemlékek bizottsága számára a következő műemlékek rajzait küldé be :

I. A kis-szebeni plébánia-templomról.

A plébánia-templom délkeleti oldala, alaprajza, nyugati homlokzata, déli homlokzata, északi homlokzata, hosszmetzete, keresztmetzete, szentségháza, déli portáléja (Vincetius de Ragusa műve 1510-ből), keresztelő medencze, a szentély ülő fülkéi, az északi portálé, a nyugati kapuzata, a templom gót főoltára, a főoltár predellája, sz. Mária gót oltára, sz. Anna gót oltára, a déli előcsarnok festményei, egyházi székek a XVI. századból, egyházi székek részletei (intarziái).

II. Szabina háza.

III. A berzewitzei templom részletei :

Berzewitzky Péter tárnok címeres siremléke 1460-ból.

A templom déli kapuzata renaissance stílű magyar jellegű ornamentatióval.

IV. Héthárs :

A plébánia-templom alaprajza, déli homlokzata, keresztmetzete, hosszmetzete, orgonakarzata, Vincentius de Ragusa műve 1510.

A plébánia-templom díszkapuzatai.

A plébánia-templom műrészletei.

Dessewffy István és Tarczay Tamás márvány siremlékei 1493-ból.

V. Palocsa.

A palocsai várrom alaprajza és északnyugati oldala.

A műemlékek országos bizottsága megbízásából a következő felső szepesmegyei műemlékeket felmérte, felvette és megvizsgálta :

A lublói várrom.

A lublói pléb. templom.

Vörös klostrom. (Clastrum Montis Coronae.)

A nedeczi vár.

A szepesifalvi plébánia-templom.

A topporczi plébánia-templom.

A maldúri plébánia-templom.

A krieghi plébánia-templom.

A tótfalui plébánia-templom.

Azonfelül adatokat gyűjtött az Akadémia által kiadandó „A magyarországi fatemplomok“ című művéhez.

Majláth Béla.

Adalékok Szabó Károly régi magy. könyvtárához. Magyar Könyvszemle. IX. évfolyam. 1886.

Jelentés a múzeumi könyvtár állapotáról 1883/4-ben. Magyar Könyvszemle IX. évfolyam. 1886.

Jelentés a múzeumi könyvtár állapotáról 1884/5-ben. Magyar Könyvszemle. X. évf. 1886.

Budavár visszavételének hősei 1686-ban. Pesti Napló 1885. évf. 290. sz.

A budavári ünnepély. Pesti Napló 1886. évf. 65-ik sz.

A történelmi kiállítás katalógusa. Kiadta a főváros törvényhatósága 1886.

Budapest történetének irodalma 1493—1700-ig. Megjelent 1886-ban.

M u n k á b a n :

Maylad István erdélyi vajda életrajza.

A múzeumi incunabulumok bibliographiája.

A hazai casinók keletkezésének története.

Szentkláray Jenő.

(1884—1886.)

A dunai hajóhadak története. Kiadta A M. Tud Akadémia történelmi bizottsága. I. kötet, 433 l.

A becskerekai vár. Kiadta a M. Tud. Akadémia a Történelmi értekezések során. 49 l.

Egyházi beszéd a török-becsei iparostársulat két zászlaja szentelése alkalmával.

A kumándi ősi sírtemetőről. Arch. Értesítő III. köt. I. r.

A szegedi Somogyi-könyvtárról. Nemzet, 1884. évf.

A Hertelendyek Torontálban. U. o.

Száz év egy hazai főiskola életéből czimú mű ismeretése. Századok, 1884. évf. X. füz.

Levelek Csernowics Nenád Iván czár történetéhez. Történelmi Tár, 1885. évf. (III—IV. f.)

A török-becsei római éremleletről. Arch. Értesítő, 1885. évf. júniusi sz.

Száz politikai levél Horvátországról czimú mű bírálata. Századok, 1886. évf.

A torontáli községnevek történeti magyarosításáról. Torontál, 1886. évf.

A „Kis-Oroszi“ helynév történelmi jogosultságáról. Ugyanott.

Gróf Niczky Kristóf élete. Magyar Helikon 57. füz.

Csontos János.

Értekezések:

A Magyar Könyvszemlében 1884—1886-ig:

Adalék Oláh Miklós könyvtárához.

Barátosi Mircse János emlékezete.

József nádor törekvései a wolfenbütteli Corvin codex visszaszerzésére.

A múzeumi könyvtár tisztviselőinek búvárlatai hazai és külföldi könyvtárakban.

Magyarországi pálosok régi inventariumának ismertetése.

A kalocsai könyvtár kéziratai.

A velencei sz. Márkról nevezett könyvtár magyarországi vonatkozású latin kéziratai.

Dr. Kovács Gyula: A házasságkötés Magyarországon és régi szerkönyveink.

A bécsi császári udvari könyvtár hazai vonatkozású kéziratai.)

A bécsi cs. kir. udvari államlevéltár hazai vonatkozású kéziratái.

A zágrábi érseki és egyetemi könyvtár kéziratái.

Adatok a Nemzeti Múzeum könyvtárának történetéhez.

Mit tartsunk a hamburgi Corvin-codexről?

Attavantestől festett Corvin-codexek.

Múzeumi könyvtári tisztviselők búvárlatai külföldi és hazai könyvtárakban.

A Magyar Könyvszemle első decenniuma.

A N.-Múzeum könyvtárának új Attavantes Corvin-codexe.

Dr. Nagy Sándor emlékezete.

Jelentés a Nemzeti Múzeum könyvtárának állapotáról 1885/6-ban

A Turulban : Jelentés a Medvecky-féle heraldikai könyvgyűjtemény tudományos értékéről.

A Századokban : II. Endre király és Gertrud királyné arcképei egy XIII. századbéli stuttgarti hártya-codexben.

Az Archeologiai Értesítőben (1885) : Attavantestől festett Corvin-codex.

A Nemzetben (1886) : Egy új Corvin-codex Budapesten.

A lipcsei Centralblatt für Bibliothekswesen-ben : Corvinische Handschriften von Attavantes. **K é z i r a t b a n** : A Corvina felkutatott maradványai. Akadémiai székfoglaló.

Bunyitay Vinceze.

A mai Nagyvárad megalapítása. Székfoglaló értekezés. Nagyvárad 1692-iki rajzával. Kiadta a M. T. Akadémia. Budapest, 1885.

A váradi káptalan legrégebbi statutumai. Két hasonmással s három pecsétrajzzal. Nagyvárad, 1886.

S a j t ó k é s z e n :

A menyői keresztút s a renaissance Szilágymegyében. Műtörténelmi tanulmány.

Gróf Csáky Imre bíboros érsek-püspök 1672—1732. Történelmi életrajz.

Horváth Árpád.

A budapesti diplomatikai tanszék, a seminariumi oktatás és a felállítandó történelmi intézet. (A Századok novemberi füzetében és külön lenyomat gyanánt: 8. r. Budapest, 1886. 43 lap.)

Kováts Gyula.

A párbér kérdése a Kúrián. Megjelent a Jogtudományi Közlöny 1885. évi folyamának 48. számában.

A párbér jogi természete. Budapest. Kiadja a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság. 1886. 113 lap.

A párbér sorsa a kir. Kúrián. Jogtud. Közl. 1886. évi folyamának 5. számában.

Levél a szerkesztőhöz a párbér ügyében. Felelet dr. Győry Elek urnak. Jogtud. Közl. 1886. évi folyamának 7. és 8. számában.

A születések anyakönyvezése. Jogtud. Közl. 1886. évi folyamának 12. számában.

Pauler Tivadar emlékezete. Jogtud. Közl. 1886. évi folyamának 19. számában.

A párbér jogi természete. Második bővített kiadás. Budapest. Kiadja a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság. 1886. 207 l.

Kúriai döntés a le nem járt követelés perelhetéséről. Jogtud. Közl. 1886. évi folyamának 27. számában.

Még egyszer a Kúria 32. számú döntéséről. Jogtud. Közlöny 1886. évi folyamának 30. számában.

Cherny József emlékezete. Jogtud. Közl. 1886. évi folyamának 34. számában.

Egyházpolitikai cikkek.

Láng Lajos.

Magyarország statisztikája, Keleti Károly és Jekelfalussy közreműködésével szerkeszti Láng Lajos. II. kötet. Budapest, Athenaeum.

A népoktatás hazánkban 1869—1886. Akadémiai székfoglaló.

Kőváry László.

A hűbéri rendszer szelleme, különös tekintettel a családi és társadalmi életre. Turul, 1885. III. kötet, 3—4. füzet.

Észrevételek a magyar történetírás jelenkori feladatára. Különlenyomat az Erd. múzeumegylet történet-tudományi osztálya kiadványának III. kötetéből.

Kolozsvár ujabbkori művelődési történetéhez külön füzetek: A kolozsvári kiségitő takarékpénztár első huszonöt éve (1858—83) Kolozsvár, 1883.

A kolozsvári piaci templom körüli épületek lebontására gyűlt alap keletkezése és fejlődése. (1852—86) Kolozsvár, 1886.

A kolozsvári sétatér keletkezése és fejlődése. (1812—86.) Kolozsvár, 1886.

S a j t ó k é s z : A magyar állam történelme, történet-bölcselemi szempontból. Egy kötet.

Concha Győző.

1868 -1886.

Feuillet. Szibill története. Fordítás francziából. Kiadja a Kisfaludy-társaság. Pest, 328 l. 1868.

A municipalis rendszer jelen állása Európában. Budapesti Szemle. 1869.

Stein új könyve. A Reform tárczája. 1871.

Der Rechtstaat. Eine publ. Skizze von O. Bähr. 1871.
Hoffmann Pál. Jog. és államtud. folyóiratában. 1871.

Egyetemi megnyitó előadás. A Keletben. 1872.

Dobránszky P. Társadalmi bajaink, különös tekintettel az öngyilkosságra. Jogtud. Közlönyben, 1872.

III. Napoleon politikája. Fordítás a Budapesti Szemlében, 1873.

Fodor József. Közegészségügy Angliában. Erdélyi Múzeumban, 1873.

Néhány szó Grünwald Béla „Közigazgatásunk és a szabadság“ című röpiratához. Budapest. 24 l. 1876.

A közigazgatási bíráskodás az alkotmányosság és egyéni joghoz való viszonyában. Budapest. 123 l. 1877.

Centuria contrarietatum et dubietatum. A Közigazgatási Lapokban, 1877.

Az állító és tagadó illetőségi összeütközés. U. o. 1877.

A rendi jogok némely maradványairól közigazgatási jogunkban. U. o. 1878.

Adalék közigazgatási és fegyelmi praxisunkhoz. U. o. 1878.

Grünwald Béla. A törvényhatósági közigazgatás kézikönyve. Magyar Igazságügy, 1879.

A „Vexatio dat intellectum“ című röpirat 1765-ből. Századok, 1880.

Az angolos irány politikai irodalmunkban a múlt század végén. Erdélyi Múzeum, 1880.

Dr. Dell' Adami Rezső. Közigazgatásunk és jogszolgáltatásunk. Magyar Igazságügy. 1880.

A közigazgatási Enquete. Különlenyomat a Magyar Igazságügyből. 44 l. 1881.

A 90-es évek reformeszméi s előzményeik. Budapesti Szemle. 1882.

Vélemény a köv. kérdés felett: A közig. bíraskodás szervezésénél mely elvek legyenek irányadók a birói szervezet, hatáskör és eljárás tekintetében. Magyar Jogászgyűlés évkönyve. VIII. köt. 1882.

Ujkori alkotmányok. Budapest. 314 l. 1884.

A 90-es évek reformeszméi és előzményeik. 243 l. Olcsó könyvtár. 1885.

Vélemény a köv. kérdés fölött: A törvényhozási felhatalmazás alapján kiadott miniszteri rendelet újabb felhatalmazás nélkül rendeleti úton megváltoztatható-e? Magyar Jogászgyűlés évkönyve. IX. köt. 1885.

A jog és állambölelet alaptanai. Magyar Igazságügy, 1885.

Wlassics Gyula.

1868—1886.

Akadémiai levelek a Tudományos Akadémia minden nyilvános üléséről, a Zala-Somogyi Közlöny 1868—1870. évfolyamaiban.

Hagiographia és a régi zalavári apátság. Századok, 1870. márcziusi füzete.

Montalembert marquis nekrológja. Századok, 1870. áprilisi füzete.

Bécs a Habsburgokig. Reform, 1870. évfolyamának november 9-diki száma.

A bécsi titkos családi, udvari s államlevéltár. Pesti Napló 1871. évfolyamának június 8-diki száma.

Páris története. Pesti Napló 1871. május 16-iki száma.

Tudományos gyűlések a vidéken. Pesti Napló 1871. augusztus 28-diki száma.

A császárság történetéből. Reform 1871. évfolyamának márczius 17-iki száma.

Dr. Kronos: Ungarn unter Maria Theresia und Joseph II. című művének ismertetése és bírálata. Századok 1871. évfolyamában 202. lapon.

A fogházügyi világcongressus. A Pesti Naplónak 1872. május 14-iki száma.

A codificatio kérdéséhez. Pesti Napló 1872-diki évfolyamának október 29-diki száma.

Az utolsó tíz év történetéből: Olaszország. Pesti Napló 1872. évfolyamának augusztus 6-iki száma.

Mexiko. Pesti Napló 1872. augusztus 10-iki száma.

Az északamerikai Egyesült-Államok. Pesti Napló 1872. évfolyamának november 15. száma.

A jogállam. Gneist Rudolf „Rechtsstaat“jának ismertetése. Pesti Napló 1872. évfolyamának október 31. száma.

Európa térképeinek változásai. Pesti Napló 1872. évfolyamának február 1. száma.

Ladányi Gedeon: Magyar királyság alkotmánytörténetének ismertetése. Századok 1872. évfolyamának márcziusi füzete.

Az ősi magyar alkotmány a királyság megalapításától egész 1382-ig. (Die ursprüngliche Staatsverfassung seit der Gründung des Königthums bis zum Jahre 1382 von Emerich von Krajner, Wien.) Pesti Napló 1873-diki évfolyamának december 30-iki száma.

A demokratikus culturállam és Schvarcz Gyula. Pesti Napló 1873. évfolyamának november 14-diki száma.

Az ügyvédi rendtartás. Pesti Napló 1874. évfolyamának február 13. száma.

Néhány szó a svájcei fegyházakról. Pesti Napló 1874. évfolyamának október 8-diki száma.

Az új telekkönyvi javaslatok. Pesti Napló 1876. június 14-iki száma.

Kisérletek a büntetőjog codificatiója terén Angliában. Magyar Igazságügy 1877. évfolyamának 8-dik kötete.

A kisebb polgári peres eljárás. Magyar Igazságügy 1878. évfolyamának 9. kötete.

Az 1871. VIII. tcz. a vagyoni felelősség tekintetében. Magyar Igazságügy 1879. évfolyamának 12-dik kötete.

A közigazgatási biráskodásról. Ellenőr 1879. évfolyamának szeptember 10. száma.

Az elveszett telekkönyvek pótlásáról szóló törvényjavaslat. Ellenőr, 1880. évfolyamának ápril 8-diki száma.

Stein Lőrincz könyve az uzsorajogról. Három czikk a Magyarország 1880. évfolyamának május 10., 11. és 12. számaiban.

A birói és közigazgatási hatóságok közötti hatásköri összeütközés fölötti bíróság rendezéséről. Pester Lloyd 1880. évfolyamának jún. 21-diki száma.

A törvényszéki elnöki hatáskör kiterjesztése. Ellenőr 1880-dik évfolyamának december 28-iki száma.

A tőzsdebírószág kérdéséhez. Ellenőr 1881. márczius 8-diki száma.

A főpapi hagyatékok rendezéséről. Ellenőr. 1881. november 9-diki száma.

Az 1879. XL. tcz. 46. §-ának magyarázata. Jogtudományi Közlöny 1881. december 2-diki száma.

Adalék az indítványi vétség tanához. (Abaújmegye és a büntetőtörvény-könyv.) Ellenőr 1882-dik évfolyamának január 6-iki száma.

Az uzsora-törvényjavaslatról. Ellenőr 1882. évfolyamának január 27. száma. Hon 1882. évfolyamának márczius 10. és 11. számai.

A magyar Doctrinárek. Beksics Gusztávtól. Birálat a Budapesti Szemle 1882. évfolyamának júniusi füzetében.

Thiers, Royer Collard, Guizot: Három beszéd a felső házról. Budapesti Szemle 1883. évtolyam, 46. szám.

A katolikus főpapok végrendelkezési joga Magyarországon. Jogtudományi Közlöny 1883. évfolyamának május 18-iki, és a Nemzet ápril 18-iki számában.

A telekkönyvi betétekről szóló törvényjavaslathoz. Nemzet 1884. évfolyamának január 14-diki száma.

A határőrvidéki házközösség. Nemzet 1884. évfolyamának február 17. és 18. számai.

A bírósági szervezet kérdéséhez. Pester Lloyd 1884. évfolyamának október 11-diki száma.

A nem sikerült büntett. Budapesti Szemle 1884. évfolyamában, 94. szám.

Bűnvádi eljárásunk reformjához. Irta Fayer László. Birálat a Jogtudományi Közlöny 1884. évfolyamának október 31-iki számában.

Az orosz büntető-törvényjavaslatról. Általános rész. A Jogtudományi Közlöny 1884. május 2., május 9., május 23., május 30., június 6., június 13., június 27. és július 4-iki számaiban.

A büntetendő cselekmény. Jogtudományi Közlöny 1884. évfolyamának 12. száma.

Alanyi és tárgyi tényálladék. Büntető Jog Tára I. kötetében.

Véletlen változás a büntett tárgyában. Büntető Jog Tára I. kötet 13. szám.

Magyar állampolgár által külföldön véghezvitt cselekmény elbírálása. (Büntető Jog Tára I. kötet 19. szám.)

A megvesztegetés. Büntető Jog Tára I. kötet 20. szám.

Hatásköri összeütközések bűnügyekben. Büntető Jog Tára I. kötet 21. szám.

Reactio a büntető judicaturában. Büntető Jog Tára II. kötet 16. szám.

A Kúria legújabb büntetőjogi judicaturája. Adalék a segéd és társtettes tanához. Büntető Jog Tára IV. kötet. 5. szám.

A hivatalból indítandó eljárás fogalma a magyar büntető törvénykönyvben. Büntető Jog Tára IV. kötet 9., 14., 16. számok.

1723. VII. tcz. 8. és 9. §§-ainak magyarázata. Nemzet 1884. évfolyamának ápril 4-iki száma.

Külföldi bírósági szervezeti tanulmányok:

I. Lipcei birodalmi törvényszék. Jogtudományi Közlöny 1885. évfolyamának jan. 23-iki számában.

II. Szász királyság (államügyészség, Landgericht). Jogtudományi Közlöny 1885. évfolyamának február 6-iki számában.

Az orosz büntetőtörvényjavaslat. Különös Rész. Jogtudományi Közlöny 1885. évfolyamának július 31-iki számában, és az 1886. évfolyamának ápril 2-iki számában.

Adalék az angol büntető eljáráshoz. (Mignonette-eset Angliában.) Nemzet 1885. évfolyamának június 28-iki száma.

A felebbezés kérdése a bünvádi eljárásban. Nemzet 1885. ápril 7-iki számában.

A bünvádi eljárási enquete határozatairól. Nemzet 1885. évi május 24-ki számában.

Visszapillantás a bünvádi eljárási enquete utolsó ülésére. Jog 1885. május 24-iki számában.

A IX. magyar Jogászgyűlés III. szakosztálya. Kritikai szemle. Jogtudományi Közlöny 1885. október 9-iki száma.

A kettős házasság és elévülés. Jog 1885. évfolyamának november 15., 22., december 20., február 14. számai és a Büntető Jog Tára 1886. december 7-diki száma.

A személyes körülmények tana. Büntető Jog Tára XI. kötetének 6., 7., 8., 9. számaiban.

A római börtönügyi congressus alkalmából. Nemzet 1885. évfolyamának november 14-iki számában.

A kir. Curia s kir. táblák biráinak az igazságügy-minisztériumban alkalmazhatóságáról szóló törvényjavaslathoz. Nemzet 1886. évfolyamának június 8-iki számában.

A correctionalisatio a belga bünvádi eljárási reform előmunkálataiban. Büntető Jog Tára XII. kötet 2., 3. számai.

A bünvádi eljárás II-dik javaslata. Nemzet 1886. évfolyamának február 27-iki száma.

A második bűnvádi eljárási javaslat részletes tárgyalására kiküldött szakbizottság ülései. Jogtudományi Közlöny 1886. évfolyamának ápril 30., május 7., május 21., május 28., június 4-iki számai.

Önállóan megjelentek:

A hatásköri összeütközés ügye. 1880-ban.

A pénzbüntetés jogi természete. Jogászgyűlési vélemény. 1882. évben.

A bűnvádi eljárás alapelvei. 1885.

A bűnkísérlés és bevégezett bűncselekmény, a tettesség és részesség tana. I. kötet: A tettesség és részesség tana. (580 lap.) A Magyar Tudományos Akadémia által a Sztrokay jutalommal koszorúzott pályamunka. 1885.

Sajtó alatt:

A Sztrokay-díjjal kitüntetett említett pályamunka II. kötete: A bűnkísérlés és bevégezett bűncselekmény.

III. Matematikai és természettudományok osztálya.

Rendes tagok:

Dr. Török József.

Könyvismertetés. Vezérkönyv az életmentés és egészség-tanhoz. Pályamű. Irta néhai dr. Széll Lajos. Budapest, 1884. A magyar kir. állam tulajdona.

Életmentés és egészség-tan. Elemi és polgári iskolai tan-könyv. Irta néh. dr. Széll Lajos, pályamű. Budapest, 1884. A m. kir. állam tulajdona. Megjelent a Debreczeni Prot. Lap 1886. évi aug. 7-iki 32. számában.

Czikkék a Pesti Naplóban.

Lenhossék József.

Emlékbeszéd Davis József Bernát, a M. Tud. Akadémia külső tagja felett. A M. Tud. Akadémia elhunyt tagjai

felett tartott emlékbeszédek III. köt. 7. sz. Davis J. B. arczképével.

Progén koponyák. 6 tábla és a szövegben 5 ábrával. Értekezések a természettudományok köréből. Kiadja a M. Tud. Akadémia. XV. köt. 16. sz.

A progén koponyákról. Egy táblával. Orvosi Hetilap. 1885. 36. sz. 1006. l.

Dolgozatok a budapesti m. kir. tud. egyetem I. boncz-tani intézetéből:

Ritkább boncz-tani rendellenességek. Irta Lenhossék Mihály. Előterjesztette a M. Tud. Akad. III. osztálya 1886. május 17-dikén tartott ülésében.

A sorozatmetszetek kezelésének egy új segédeszköze. Irta Lenhossék Mihály. Orvosi Hetilap. 1886.

Ein neues Hülfsmittel zur Herstellung von Serienprae-
paraten aus dem centralen Nervensystem, von Michael von
Lenhossék in Budapest. Zeitschrift für wissenschaftliche Mik-
roskopie und für mikroskopische Technik. Band III. 1886.
p. 53—55.

Levelező-tagok :

Gönczy Pál.

Utasítás a földgömb és a tellurium ismertetésére, tanítók számára. Harmadik bővített kiadás.

Utasítás a métermértékek rendszere tanulására és tanítására egy színezett falitáblával. Harmadik kiadás.

Magyarország minden egyes megyéje fal- és kézi térképeit tervezi, és már megjelent eddig Posner K. Lajos kiadásában :

Pest-Pilis-Solt-Kiskún, Torontál, Vas, Szilágy, Sáros, Bács-Bodrog, Pozsony, Baranya, Zala, Sopron, Somogy, Fejér, Tolna, Veszprém, Kolozs, Bihar, Nógrád, Jász-N.-Kún-Szolnok, Abauj-Torna vármegyék.

Dr. Chyzer Kornél.

A magyar fürdőkről. Egy előadás. Tartatott a természettudományi társulat estélyén 1886. febr. 19. Hat rajzzal és

egy melléklettel. (Népszerű természettudományi előadások gyűjteménye IX. k. 55-ik füzet.)

A bártfai fürdő képekben. 18 fénynyomatu képpel. Budapest és Eperjes. Divald K. fényképész kiadása 1886.

Adatok a felső-magyarországi százlábuak faunájához. Rovartani Lapok. 1886. III. k. 4-ik füzet.

Közegészségügyi bajaink összefüggése természettudományi ismereteink hiányosságával. Előadás, melyet a m. orvosok és természetvizsgálók XXIII-ik vándorgyűlésén Temesvárt tartott. S.-A.-Ujhely, 1886. Külön lenyomatban, és ezen vándorgyűlés megjelenendő évkönyvében.

Zemplén megye méhféléi. A m. orvosok és természetvizsgálók XXIII-ik vándorgyűlésén tartott előadás. Meg fog jelenni a gyűlés évkönyvében.

Emlékeszéd zaránci Knöpfler Vilmos, montedegoi Albert Ferencz, bogdándi Sztupa György, Say Mór, muraközi Rózsay József, Faludy Géza, Pollák László és Bódogh Albert felett. Tartotta a m. orvosok és természetvizsgálók XXIII. vándorgyűlésének megnyitó közgyűlésén Buziáson. Meg fog jelenni ezen gyűlés évkönyvében.

Magyarország gyógyhelyei és ásványvizeinek térképe. Tervezte Ch. K. Rajzolta Homolka József térképész. 1886. Sajtó alatt.

Hirschler Ignác.

Megemlékezés Bókai János-ról. Külön lenyomat az Orvosi Hetilap 1885. évtolyamából.

Ugyanez német fordításban, melyet az Ungarische Revue is közölt.

Dr. Koch Antal.

Übersicht der Mittheilungen über das Gestein und die Mineralien des Aranyer Berges und neuere Beobachtungen darüber. Math. u. Naturwiss. Berichte aus Ungarn. III. S. 44—63.

Erdély ásványainak kritikai átnézete. Kolozsvár, 1885. 212 l.

Bericht über die am Rande der Gyaluer Hochgebirges, in der Kalotaszeg und im Vlegyásza Gebirge im Sommer 1884. ausgeführte geologische Detailaufnahme. Földtani Közlöny. XV. 1885. 465—479. l.

Jelentés a Kolos- és Szolnok-Dobokamegyék területén az 1885. év nyarán végzett földtani részletes fölvételről. A M. Földt. Intézet évi jelentései 1885-ről. 52—68. l.

Harmadik pótlék Erdély ősemlősei és az ősemlőre vonatkozó leleteinek kimutatásához. Orv. Term. tud. Értesítő 1886. 21—24. l.

Jelentés az erdélyi orsz. Múzeum ásvány-földtani osztályának állapotáról. Orv. Term. tud. Értesítő 1886. 164—166. l.

Ásvány-, kőzet- és földtan vezérfonala a középtanodák számára. VI. kiadás. Budapest, 1886. 212 l.

Szerkeszti az Orvos-Természettud. Értesítő természet-tudományi szakfüzeteit.

Horváth Géza.

Rovarokról vett magyar helynevek. (Rovartani Lapok. 1885. II. köt.)

Hémiptères nouveaux. (Revue d'Entomologie. 1885. IV. k.)

A magyarországi szúnyogpoloskák. (Rovartani Lapok. 1885. II. köt., egy ábrával.)

Jelentés az országos phylloxera-kísérleti állomás 1884-ik évi működéséről. Budapest, 1885. Egy színes nyomású táblával.

A magyarországi Psyllidákról. (Mathem. és természettud. Közlemények. 1886. XXI. köt.)

Nouvelle révision du genre Plinthisus. (Revue d'Entomologie. 1886. V. köt.)

Jelentés az országos phylloxera-kísérleti állomás 1885-ik évi működéséről. Budapest, 1886.

Apróbb közlemények a Rovartani Lapok III. kötetében.

Dr. Thanhoffer Lajos.

Grundzüge der Vergleichenden Physiologie und Histologie. Stuttgart 1885. 752 lap. 195 fametszettel.

Dolgozatok az állatorvosi élettani intézetből. I. Adat a központi idegrendszer vizsgálati módszeréhez.

Németül ugyanaz a *Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn*-ban.

Közlemények az állatorvosi élettani intézetből. II. Eszközök és vizsgálatok.

Dr. Entz Géza.

Adatok egy hazai csőzöpök (*Atypus piceus* Sulz.) pontosabb ismeretéhez. 3 könyomatu táblával. *Rovartani Lapok*, II. köt. 11—12. füz.

Az állati véglényekről. *Term. tud. Közl.* XVIII. köt. 201—202. füz.

Az erdélyi sósvizekben élő *Artemiákról*. 1 könyomatu táblával. *Kolozsvári orv. term. tud. Értesítő*. XI. évfoly. II. füz.

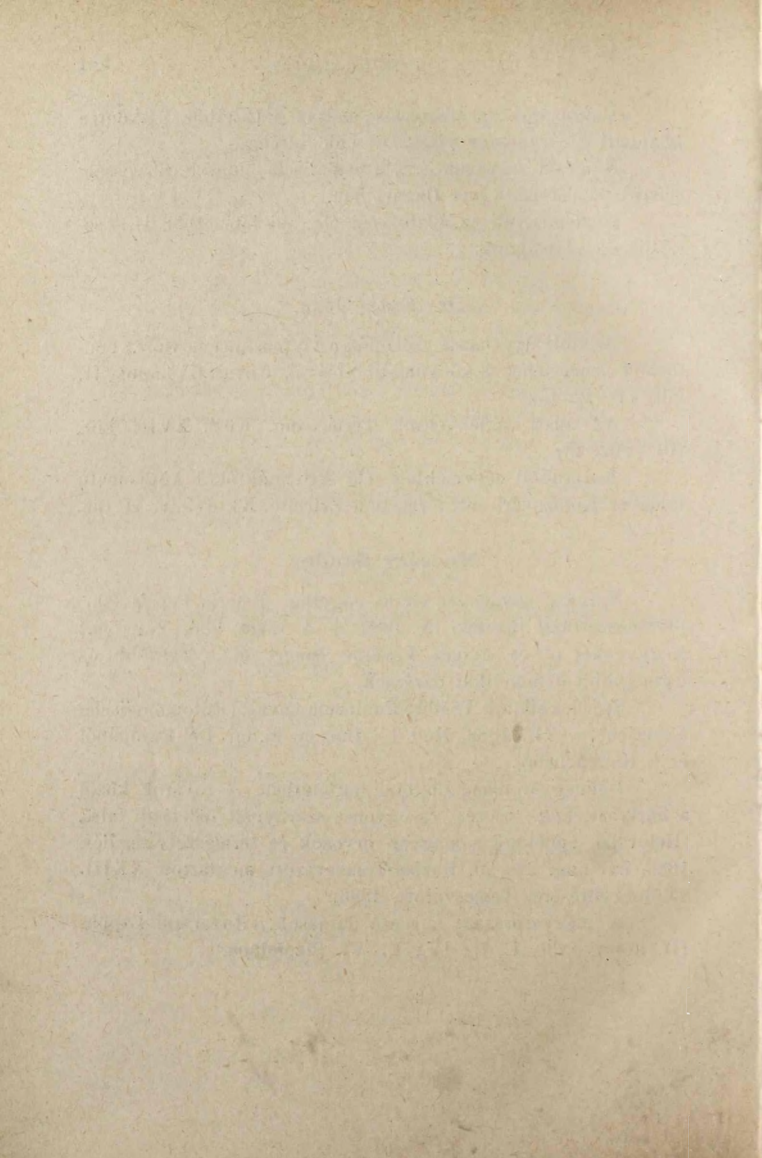
Mocsáry Sándor.

Species novae vel minus cognitae generis Pepsis fabr. (Természetrajzi füzetek. IX. 1885. 3—4. füzet, 236—271. lap.) Negyvenkét új és nyolcz kevésbé ismert faj, a legszebb és legnagyobb délamerikai darázsok.

Species aliquot Tenthredinidarum novae. (*Entomologische Nachrichten*. XII. 1886. Heft I.) Három új faj Dél-Európából és a Kaukázusból.

Délmagyarország állattani tekintetben. A rovarok közül a hártás-, kék-, reczés- és egyenes-szárnyúak jellemző fajai. (Helyrajzi emlékmű a magyar orvosok és természetvizsgálók 1886. évi aug. 22—26. Buziás-Temesvárott megtartott XXIII. vándorgyűlésére. Temesvárott, 1886.)

A magyarországi fa-rontó darázsok. (*Rovartani Lapok*. III. kötet. 1886. I., II., IV., V., VI. füzeteiben.)

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

MUNKÁLKODÁSA 1885⁵/₆-BAN

S PÉNZTÁRA MIBENLÉTE

AZ 1885. ÉV VÉGÉN.

I. A Magyar Tudományos Akadémiának 1885. június 1-től 1886. május 3-ig bezárólag 25 osztályülése és 11 összes ülése volt, összesen: 36.

1. Az I-ső, vagyis a *Nyelv- és Széptudományi Osztály* ülésein: 1885. június 1-én, Szilády Áron r. t. fölolvasta gróf *Kuun Géza* t. t. „A kúnok nyelvéről és nemzetiségéről“ című értekezését; *Barna* Ferdinánd l. t. pedig „A votjások valóságáról“ értekezett; ugyanezen ülésen nevezettek ki bírálók az országos daléregyesület jutalmáért versenyző királyhymnus pályázathoz. — A szünet után, október 5-én, *Hunfalvy Pál* r. t. ismertette a) *Jireček* József művét a magyar huszitákról, b) *Densusian Miklós* újabb munkáit, és c) *Maniu V.* történelmi, kritikai és ethnographiai tanulmányait a rumun történelmi nyomozásokról s *Budenz József* r. t. fölolvasta dr. *Munkácsi Bernát* jelentését oroszországi útjáról és dr. *Kúnos Ignác* jelentését törökországi tanulmányairól. November 3-án *Goldziher Ignác* l. t. olvasta föl ily című értekezését: „Palesztina ismeretének haladása az utolsó három évtizedben,“ *Ábel Jenő* l. t. pedig a homeroszi Demeter-hymnusról értekezett; továbbá ugyanezen ülésen intézkedés történt a *Szilágyi István* l. t. tanárkodásának negyven éves jubileumán való képviseltetés iránt. November 30-án *Budenz József* r. t. fölolvasta „Egy kis visszhang Vámbéry úr válaszára“ című értekezését; azután *Szarvas Gábor* r. t. tett jelentést a *Nyelvtörténeti Szótárról* és *Bogisich Mihály* l. t. értekezett „Szegedi Lénárt énekes könyvéről (1674).“

Az 1886-ik évi január 4-ki ülésen: *Joannovics György* t. t. megköszönvén t. taggá választatását, fölolvasta „A magyar szórendről“ című értekezését; ugyanezen ülésen az osztálytitkár két vendégnek értekezését mutatta be, u. m. dr. *Pecz Vilmos*-ét: „A kisebb görög tragikusok tropusai“, és a dr.

Nagy Sándor-ét: „Gyöngyösi István műfordításairól.“ Február 1-én *Beöthy* Zsolt r. t. fölolvasta „Báróczy Sándor pályája“ című értekezését, *Volf* György l. t. pedig bemutatta a Nyelvemléktár XIII. és XIV. kötetét; ugyanezen ülésen olvastatt föl *Pesty* Frigyes r. tagnak közleménye a „Bánca“ helynévről. A márczius 1-én tartott ülésen *Szilády* Áron r. t. „Sztáray Mihály“ című értekezését terjesztette elő s *Joannovics* György t. t. értekezett folytatólag „A magyar szórendről.“ Ugyancsak ez irányú tanulmányai közlését folytatta a márczius 22-ki ülésen is, melyen még *Télfy* Iván l. t. ismertette szóval Rankavis Kleonnak nyelvészeti jegyzetekkel ellátott hellén drámáját: „Heracliust.“ Végre május 3-án *Szily* Kálmán r. t. „Ki volt Calepinus magyar tolmácsa?“ című értekezését *Szinnyei* József l. t. olvasta föl; *Heinrich* Gusztáv l. t. pedig „A szent gyárlól“ értekezett.

2. II., azaz a *Bölcsélet-, Társadalom- és Történettudományi Osztály* ülésein: 1885. június 8-án *Tóth* Lőrincz r. t. „Az illavai fegyházzról“ értekezett és *Schvarcz* Gyula l. t. olvasta föl ily című értekezését: „Montesquieu elmélete a monarchiai államformáról és az európai alkotmányfejlődés.“ — A szünet után, október 12-ikén *Ortvay* Tivadar l. t. olvasott ily címmel: „A praehistoricus köipar hazánkban, különös tekintettel az éjszakeurópai országok praehistoricus köiparára“ és *Kováts* Gyula l. t. „Egy XIV. századbéli magyar házassági pert“ ismertetett. November 9-én *Apáthy* István r. t. tartotta székfoglalóját ily címmel: „A szerzői jogról szóló törvény (1884. XVI. t.-cz.) méltatása jogi és gazdasági szempontból“, és *Schvarcz* Gyula l. t. olvasta föl ily című értekezését: „További adalékok a görögök politikai irodalmának kritikai történelméhez, és államtudományi megjegyzések Susemihl aristotelesi kritikájára.“ A december 7-ki ülésen *Hajnik* Imre r. t. olvasta föl „Az okmánybizonyítás a középkori magyar perjogban“ című értekezését és *Zsilinszky* Mihály l. t. értekezett „A tokaji tanácskozmányról 1646-ban.“

1886. január 11-én: *Fejérpataky* László l. t. olvasta föl *Szentkláray* Jenő l. t. értekezését „A becskereki várról“ és *Schvarcz* Gyula l. t. tartott ily címmel felolvasást: „Melyik

görög állam közelítette meg legjobban a képviseleti rendszer alap gondolatát?“ Február 8-án *Láng Lajos* l. t. tartotta székhelyfoglalóját „Magyarország közoktatási ügye 1868—1884-ben“ című értekezésével, továbbá *Zsilinszky Mihály* l. t. olvasott „Lónyay Zsigmondról és a nagyszombati tanácskozmányról.“ Márczius 8-án *Deák Farkas* r. t. foglalt széket „A kolozsvári ötvös legények strike-ja 1576-ban“ című értekezésével, *Tóth Lőrincz* r. t. pedig „A római büntetőügy congressusról“ tett jelentést. Április 5-én *Hegedüs Sándor* l. t. olvasta föl „A latin államok pénzsövetsége 1865—1885“ című székhelyfoglalóját, s *Schvarcz Gyula* l. t. „Az antik tömeguralom és a gondolat-szabadság“ címen értekezett.

3. A III., azaz a *Mathematikai és Természettudományi Osztály* ülésein 1885. június 15-én: *Bedő Albert* l. t. „Magyarország erdősegei“ című értekezésével foglalt széket; *Lenhossék József* r. t. „A progén koponyákról“ értekezett, *Than Károly* r. t. „A gazometrikus módszerek kibővítése“ című dolgozatát olvasta fel, *Balló Mátyás* l. t. „A hygrothermanst, egy új, a borok hevítésére szolgáló készüléket“, s „Egy új ruhamosási eljárás“ ismertetését mutatta be. Ugyanezen ülésen *Jendrássik Jenő* r. t. terjesztett elő ily című értekezés-sorozatot: „Dolgozatok az egyetemi physiologiai intézetből,“ és pedig: a) *Regéczi Nagy Imre* egyet. rendk. tanártól: „Észrevételek az osmosis elméletéhez;“ b) *Rothmann Ármin* egyet. tanársegédétől: „Az izommagvagról;“ c) ifj. *Apáthy István* orvostanhallgatótól: „A sima izomzat gyarapodása és pótlódása;“ d) *Lenhossék Mihály* orvostanhallgatótól: „Adatok a gerinczagyí dúczok ismeretéhez, a békán tett vizsgálatok alapján.“ Ugyanezen ülésen *Mihalkovics Géza* r. t. is mutatott be „Dolgozatokat“ a vezetése alatt álló intézetből; u. m. a) *Korányi Sándor*-tól: „A szemlencse fejlődéséről a gerinczeseknél“ és b) *Ónodi Adolf*-tól: „Az együttérző idegrendszer fejlődése“ címmel. Végre ugyancsak ezen az ülésen mutatta be osztálytitkár *Eröss Gyula* „Vizsgálatok az újszülöttek rendes hőmérséki viszonyairól“ című értekezését. — A szünet után, október 19-én *Szabó József* mutatta be *Primics György*-nek „A rodnai havasok geologiai viszonyai, különös tekintettel a

kristályos palákra“ című értekezését. Frivaldszky János r. t. *Örley* László részéről terjesztett elő értekezést: „A palearktikus övben élő terricolák revisiója és földrajzi elterjedése“ címmel. Than Károly r. t. *Liebermann* Leó részéről „Előleges chemiai közleményt“ mutatott be, König Gyula l. t. pedig *Vályi* Gyula, kolozsvári egyetemi tanár részéről: „A többszörös collineár tetraédereket“ ismertette. Ugyanezen ülésen értekezett *Konkoly* Miklós „A napfoltok megfigyelése 1885. I rész“ czímen és mutatta be *Kövesligethy* Radó-nak „Elméletét a folytonos spectrumokról.“ — A november 16-án tartott ülésen Than Károly r. t. mutatta be *Ásbóth* Sándor-nak „A Kjeldahl-féle légeny meghatározási módszer tágabb körű alkalmazásáról“ szóló értekezését és *Kruspér* István r. t. ismertette „A müegyetem óráit.“ — Deczember 14-én báró *Eötvös* Lóránd r. t. „A folyadékok feszültsége és vegyalkata közötti összefüggésről“, *Lengyel* Béla l. t. „Néhány ásványvíz chemiai elemzése“, *Than* Károly r. t. „A felső-alapi ásványvíz chemiai elemzése“ és *Schenzl* Guidó r. t. „Magyarország csapadékviszonyai“ című értekezéseiket olvasták föl.

Az új évben, január 18-án: *Horváth* Géza l. t. „A magyarországi psyllidákról“ értekezett; ugyan ő bemutatta *Karpelles* Lajos „Egy érdekes új atkafaj“ című dolgozatát. Szabó József r. t. *Téglás* Gábor dévai reáliskolai igazgató részéről „Egy új csontbarlang a hunyadmegyei Petrosz falu határán“ című tanulmányát terjesztette elő. *Konkoly* Miklós t. t. „Astrophysikai megfigyeléseit és vizsgálatait 1885. évből“ ismertette. *Gruber* Lajos kir. meteorolog mint vendég: „A földnehézség meghatározása Budapesten a revisionál-inga segítségével“ című értekezését olvasta föl s egyszersmind bemutatta az ezen célra szolgáló műszert. Végre báró *Eötvös* Lóránd nyujtotta be *Szilágyi* Ete ily című közleményét: „Szemtűkörre alkalmazható mikrometrikus készülék“ az osztályterjesztő számára. — Február 15-én: *Horváth* Géza l. t. előterjesztette *Liebermann* Leó-nak, az orsz. vegykísérleti állomás igazgatójának következő embryo-chemiai vizsgálatait: a) „A tyúktojás néhány kevésbé ismert alkotórésze;“ b) „A csirpaizs chemiai vizsgálata.“ *Szabó* József r. t. „Közlemények az

egyetemi ásványtani intézetből“ czímmel bemutatta *Szádeczky Gyula* tanársegéd következő dolgozatát: „A magyarországi obsidiánok geologiai és petrogaphiai ismertetése, különös tekintettel a riolitok keletkezésére.“ *Horváth Géza* l. t. *Pungur Gyula* tanár részéről „Adatok egy kevésbbé ismert szöcske-faj természetrajzához;“ továbbá *Wartha Vincze* l. t. *Grittner Albert* és *Szilasi Jakab* részéről „A gyanta meghatározásáról“ és *Szily Kálmán* r. t. *Fuchs Károly* tanár részéről: „Adalékok a hajcsövesség elméletéhez“ czímű dolgozatokat mutattak be. — Márczius 15-én *Balló Mátyás* l. t. vetette föl „Budapest főváros ivóvíz kérdését,“ melyhez geologiai szempontból *Szabó József* r. t. és egészségügyi tekintetben *Fodor József* r. t. szólottak hozzá. Ugyanezen ülésen *Högyes Endre* l. t. „A budapesti egyetem általános kór- és gyógytani intézetéből közleményeket“ terjesztett elő ily czímek alatt: a) „Adatok a veszettség fertőző anyagának ismeretéhez.“ b) „Egy újabban észlelt acusticus reflex-tüneténről.“ *Konkoly Miklós* t. t. számot adott a „Hulló csillagok megfigyeléséről a magyar korona területén 1885.“ *Báró Eötvös Loránd* bemutatta *Bartoniék Géza* „Egy új módszerét a hangterjedés sebességének meghatározására“, *Kriesch János* l. t. *Lendl Adolf* tanársegéd részéről: „A pókok végtagjainak értelmezése boncz- és fejlődéstani tanulmányok alapján“ és *Than Károly* r. t. *Donáth Gyula* részéről: „A morphin sorsa a szervezetben“ czímű értekezéseket terjesztettek elő. — Az április 12-én tartott ülésen *Krenner József* mint rendes tag „Ásvány-optikai tanulmányok“ és *Plósz Pál* mint l. t. „Az uromelanin származása“ czímű értekezésekkel foglaltak széket. *Plósz Pál* l. t. egyszerűmind a budapesti egyetemi élet- és kórvegytani intézetből a következő közleményeket mutatta be: a) „A vesében és váladékában előforduló hengerszerű képletek chemiai tulajdonságai“ *Geyer József* intézeti gyakornoktól. b) „A hengerek származása s képződésük módja *Pollák Szigfrid* és *Török Lajos* orvostanhallgatóktól. *Thanhoffer Lajos* l. t. „Közlemények az állatorvosi élettani intézetből. II. Eszközök és vizsgálatok“ czímű értekezését olvasta föl; *Mihálkovic Géza* r. t. a budapesti egyetemi II. boncztani és fejlődéstani intézetből *Ónodi*

Adolf közleményét terjesztette elő: „A bolygó-idegcsoport alakai jelentősége“ czímmel. *König* Gyula-l. t. *Rados* Gusztáv részéről: „A szélbontható alakok elméletéhez“ és *Kruspér* István r. t. *Lakics* Ferencz tanársegéd részéről: „A kir. Józsefműegyetem geodetikai observatoriumának geographiai szélessége“ című dolgozatokat mutattak be.

II. Az *Állandó bizottságok* működését a következő jelentések tüntetik elő.

1. A *Nyelvtudományi bizottságnak* A) folyamatban levő munkálatai:

a) A magyar *Nyelvtörténeti szótár*, melynek szerkesztése nem sokára be lesz fejezve. A múlt évben még hátralevő *m, s, f, sz* betűkből még csak az *f* és *s* kezdőbetűs cikkeknek egy része várja a kidolgozást, s e közben a szerkesztők már a pótlándók beiktatásával foglalkoznak. A még megkívántató revisió után a szótár a f. év végével, vagy a jövő év elején sajtó alá kerülhet.

b) Az új *Magyar Tájszótár*. A múlt évben elkezdett adatgyűjtés eddig a M. Nyelvőrnek 12 kötetére terjed; egyéb népnyelvi gyűjtemények feldolgozásával a szerkesztendő anyag jóformán a jövő évig össze lesz szerevezve.

c) A magyar *Mesterműszótár*-nak kevés híján elkészült az I. része (az egyes mesterségek leírása az egybetartozó műszavak értelmezésével).

B) A bizottság kiadásai:

a) A *Nyelvtudományi Közleményekből* megjelent a XIX. kötetnek II. III. füzete, melynek főtartalmát a dr. Halász Ignác-gyűjtötte svéd-lapp nyelvsvövegek I. része teszi (Lule-és Pite-lappmarki nyelvmutatványok és szótár). — Továbbá elkészült a XX. köt. I. füzete (dr. Kúnos Ignác „Karagöz“ című török népnyelvi közleményével s dr. Halász Ignác svéd-lapp svövegeinek folytatóásával).

b) A *Nyelvemléktárból* kiadatott a XIII. kötet (Festetics, Pozsonyi, Keszthelyi codex és Miskolczi töredék): kinyomtatott a XIV. köt. is (Czech, Batthyáni, Lobkovitz cod.) s sajtó alatt van a gyűjteményt befejező XV. kötet (első darabja a Székelyudvarhelyi codex).

c) Külön kötetben adja ki a Bizottság dr. *Munkácsi Bernátnak* tavali tanulmányújáról hozott *rotják eredeti szövegeit*, a melyek nagyrészt tartalmilag is (mint népköltési termékek, népmesék, dalok; és pogánykori hagyományok: imádságok, szertartások leírása, ráolvasó igék) nagy fontossággal bírnak.

2. Az *Irodalomtörténeti bizottság* kiadásában A) megjelentek:

a) Az Irodalomtörténeti Emlékek I. kötete.

b) A régi m. költők tára V-dik kötete.

c) Hellebrant Árpád bibliographiai munkája az akadémiai könyvtár ősnymtatványairól.

B) Sajtó alatt van:

a) A külföldön tanult magyarok névsorából két füzet.

b) Pesti Gábor Evangyélisták fordításának új kiadása.

c) A régi m. költők táranak VI. VII. kötete.

C) Előkészítettik:

1. Kazinczy Ferencz összes műveinek, 2. Horvát István levelezésének, 3. Az Irodalomtörténeti Emlékek II. köt., 4. Szabó Károly bibliographiai művének III. köt., 5. Gyöngyösi István kéziratban maradt műveinek kiadása.

3. A *Classica-philologiai bizottság* közrebocsátotta Anacreont és Cicero de officiis című munkáját, amazt Ponori Thewrewk Emiltől, emezt dr. Csengeri Jánostól fordítva.

Sajtó alatt van: a Zsoldos Benő-fordította Thukydides és a Bozóky Alajos-fordította Gaius egy-egy kötete.

Még az év folyamában megjelenik a Pindarscholionok Ábel Jenő-féle kiadása is. A fordítási gyűjtemény számára elkészült vagy készülőfélben levő művek közül fölemlítjük:

a Görög Anthológiát, Ponori Thewrewk Emiltől,

Plátót, dr. Simon Józseftől,

Herodotust, dr. Geréb Józseftől,

Demostenest, dr. Gyomlay Gyulától,

Propertiust, dr. Csengeri Jánostól fordítva.

4. A *Történelmi bizottság* munkásságának eredményei a következőkben foglalhatók össze:

Kiadásában megjelentek:

Szilágyi Sándortól: A linezi békekötés.

Majláth Bélától: A szőnyi béke okmánytára.

Fejérpataky Lászlótól: Városok legrégebbi számadás-könyvei.

Thaly Kálmántól: A Bercsényi család története I. kötete.

Mátyás Flóriántól: Fontes domestici IV-ik kötete.

Szentkláray Jenőtől: A dunai hajóhad története.

B. Nyáry Alberttől: A Heraldika vezérfonala.

Sajtó alatt van:

Szilágyi Sándor és Óváry Lipót: Bethlen Gábor diplomaiai összeköttetése Velenczével.

Dr. Szádeczky Lajostól: Báthory Istvánnak lengyel királyvá választatása.

Nagy Imrétől: Anjoukori okmánytár. V. kötet.

Ugyanattól: Index az Árpádkori új okmánytárhoz.

Gelcich Józseftől: Ragusai oklevéltár.

A bizottság segélyezéssel járult:

A Történelmi Társulat kiadásában megjelenő Történelmi Tár, és

Niles Miklós: *Symbolae ad illustrandam ecclesiae orientalis historiam in terris Coronae S. Stephani* (A vallásunióra vonatkozó forrásmunka) című okmánytára kiadásának költségeihez.

Másolásokat rendelt:

Milano, Velence, Raudnitz (herceg Lobkovitz), Berlin levéltáraiban és Gyulafehérvárott.

5. Az *Archaeologiai bizottság* két munkát adott ki, az „Értesítő“ folyóiratot és a „Közlemények“-et, az utóbbiakat a „Monumenták“ helyett, melyek ezen évben nem jelentek meg.

Az „Értesítő“ igen bő tartalommal és számos illusztrációval, — melyeket a zinkographia folytonos tökéletesítése lehetővé tett. — igen pontosan, a kitűzött napon megjelent. Szövege 1885-ben 25¹/₂ ívre terjedt, mihez a hivatalos résznek 2¹/₂ íve járult. Czikkei az egész régészet mezejét átkarolják, különösen figyelemmel a hazánkban eszközlött ásatásokra és leletekre. 1886-ban febr. 15-én és ápril 15-én újra egy-egy füzet

jelent meg. Miután a bizottság az „Értesítő“ minél nagyobb kiterjedését elhatározta, ezen két füzet már is 12 ívnyi szövegre terjedt.

Az 188⁵/₆-ra szóló „Arch. Közlemények“ XIV. (új évfolyam XI.) kötetének szövege 23 ívre terjed, 35 tábláján több százra menő ábrák vannak zinkographirozva és fényképekből nyomtatva. Két cikke az igen érdekes lengyeli és fenéki ásatás alkalmával lelt praehistorikus, római és népvándorlási tárgyakat írja le; más cikk adja a selmeczi bányagrófok érmeit, a negyedik megnyitja a dák régi bányászat és bányák ismertetését, mely eddig régészeti irodalmunkban nem volt képviselve.

6. A *Nemzetgazdasági és statisztikai bizottság* két új vállalata a valóság stadiumába lépett. Az egyik a kereskedelmi szótár ügye. A múlt évben az anyag összegyűjtése annyira haladván, hogy a munka sajtó alá rendeztethetett, ez iránt a Franklin irodalmi társulattal szerződés kötött. Az említett társulat a munka kinyomatásával, kiadásával stb. járó összes költségeket a teljes tulajdonjog átengedése fejében elvállalta. Őszkor meg is indult a munka kinyomatása. Ezzel párhuzamosan a szótár-bizottság az egy éven át felfüggesztett tevékenységét fölvette és 1886-ban minden hónapban kétszer ülést tartott az anyagnak átvizsgálására. A munka kiszedése az F) betűig haladt. A bizottság másik vállalata, „A külföldi nemzetgazdasági remekírók tára“ is előrehaladt és az első két füzet, mely Hume értekezéseit és Turgot főmunkáját tartalmazza, el is készült. E vállalat iránt is egyik jó hitelű irodalmi céggel a Pallas-részvénytársasággal szerződés kötött, mely szerint a társaság a fordítási tiszteletdíjon kívül a munkák kinyomatásával stb. járó költségeket a tulajdonjog átengedése fejében magára vállalta. Ugyanezen társulat átvette a „Nemzetgazdasági és Statisztikai Évkönyv“ legközelebbi évfolyamának kiadását. Az Évkönyv már a legközelebbi hetekben meg fog jelenni.

A bizottság nyilvános értekezetein „A talajjavítási bank“ (olv. Pólya Jakab, mint vendég) és „Közegészségügyi viszonyaink jelenlegi állapota“ (olv. dr. Weszelovszky Károly, mint vendég) képezték a vita tárgyát.

A bizottság azonkívül jelentéseket tett a hatásköréhez tartozó pályakérdésekben és egyéb ügyekben.

7. A *Mathematikai és természettudományi bizottság* munkássága ez akadémiai évben a következő volt:

a) Az általa szerkesztett „Math. és természettudományi Közlemények“-ben megjelentek:

1. Szigethy Károlytól: „Az *Astacus fluviaticus* és *leptodactylus* átmeneti alakjai“ 6 táblával.

2. Mocsáry Sándortól: „Adatok Magyarhon fürkésző darázsainak ismeretéhez“ 1 színes táblával.

3. Dr. Daday Jenőtől: „Jelentés az 1884-ik év nyarán tett kutatásaimról.“

4. Dr. Sipőcz Lajostól: „Néhány magyarhoni ritkább ásványfaj vegyi összetételéről.“

5. Teschler Györgytől: „Az *ablepharus pannonicus*“ 11 táblával.

6. Dr. Örley Lászlótól: „A *Rhabditisek* magánrajza“ 6 táb.

b) Sajtó alatt vannak:

1. Dr. Primics György: „A rodnai havasok“ 2 táblával.

2. Hazslinszky Frigyes: „Magyarhon és társországainak köggombái.“ 16 táblával.

c) *A bizottság részéről tudományos buvárlataik kivételére segélyt nyertek:*

1. Dr. Daday Jenő, a nápolyi öböl *Rotatora* faunájának tanulmányozására.

2. Dr. Örley László hazánk helminthologiai faunájának kutatására s különösen az *Enthosoák* fejlődési viszonyainak kiderítésére.

3. Szigethy Károly a balatonvidéki örvényférgék vizsgálatára.

4. Vángel Jenő a *Pieris rapi* vr. *rapacae*, ab. *Bryoniae* és *Rapae*, valamint *Erebia Aethiops*, *Ligea* és *Euryale* közt levő átmeneti alakok összegyűjtésére és megismertetésére.

5. Hazay Gyula az Erdélylyel határos délkeleti vidéken a molluskák kutatására.

6. Dr. Ónodi Adolf a szemidegek összehasonlító boncztanának vizsgálatára.

7. Mocsáry Sándor a magas Tátra állatvilágának tanulmányozására.

8. Lovassy Sándor az ecsedi láp madárvilágának megismertetésére.

9. Roboz Zoltán a Gregarinák tudományos feldolgozására.

10. Dr. Simonkai Lajos Erdély flórájának kutatására, növénygeographiai szempontból.

11. Loyka Hugó Anina-Steierdorf vidékén teendő lichenológiai vizsgálatokra.

12. Dr. Borbás Vinceze a Fruska-Góra hegység növényzeti viszonyainak tanulmányozására.

13. Dr. Demeter Károly a Székelyföld moh-flórájának kutatására.

14. Linhart György „Magyarország gombái“ című munkájának kiadására, és azok további tanulmányozására.

15. Dr. Primics György az erdélyi kristályos palaköze-tekre vonatkozó tanulmányai folytatására.

16. Dr. Staub Móricz az általa eddig gyűjtött kővületeknek a bécsi geológiai intézet példányaival való összehasonlítására, és Odorin vidékén fossil növények gyűjtésére.

17. Téglás Gábor a petroszi barlang továbbbáztatására, és a Sztrigy és Magyar-Zsil vizválasztójában lappangó barlangok kutatására.

18. Dr. Róth Samu a magas Tátra jégárainak további nyomozására.

19. Dr. Hankó Vilmos a propyl-, sutyl-, anyl- és alyl-vegyületek száraz lepárlása által mercaptanok és sulfidok előállítására.

20. Dr. Hőgyes Endre a veszettség fertőző anyagának tanulmányozására.

A Könyvkiadó bizottság három ülésben intézte el a Könyvkiadó Vállalat folyó ügyeit. Foglalkozott az 1884-ben megindult negyedik cyclus folytatásával, befejezésével s az 1887-ben megindulandó ötödiknek előkészítésével.

Az első vagy történelmi sorozatból ez év folytán közrebocsátotta a következő munkákat:

1. Thierry Amadénak elbeszélései közül az V. század-

beli római birodalom történetéből a második kötetet *Alarik* czimmal, dr. Öreg János fordításában.

2. Ranke Lipót nagy művének: *A római pápák az utolsó négy században* első kötetét, Lehr Albert fordításában.

3. Vámbéry, Á. nagy ethnografiai munkáját: *A török faj-ról*.

Sajtó alatt vannak: Mac Carthy *Anglia történetének* második kötete, ford. Szász Béla, és Symonds Addington János *olaszországi renaissanceának* harmadik kötete, Wohl Janka fordításában.

A második sorozatból megjelentek:

4. Dante isteni színjátékának első része, a *Pokol*; fordította, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Szász Károly.

5. Taine *Angol irodalomtörténetének* befejező ötödik kötete, Csiky Gergely fordításában.

Sajtó alatt vannak e sorozatból: *A német irodalom történetének* első kötete, Heinrich Gusztávtól; *Próza költészet a régi magyar irodalomban*, Beöthy Zsolttól; és *A naturalista regény Franciaországban*, Haraszi Gyulától.

A harmadik sorozatból megjelent:

6. B. Krafft-Ebing *Törvénytészeki lélektana*; fordította dr. Schwarezer Ottó.

Sajtó alatt van: Gide Pál művének, *A nők jogának* két kötete, Tóth Lőrincz fordításában.

A sajtó alól az őszy folytán kikerülő munkákkal a Könyvkiadó Vállalat negyedik cyclusa befejeztetik, s a jövő évvel megindul az ötödik, melybe a bizottság eddig Ranke, Mac Carthy és Heinrich munkáinak folytatásán, illetőleg befejezésén kívül eddig Ausztria történetét, Sainte-Beuve irodalmi tanulmányainak egy gyűjteményét, Villemain *Pindar*-ját s Ratzel Frigyesnek *A föld és az ember* czímű munkáját jelölte ki.

III. Az összes akadémiái ülésben emlékezésedeket tartottak: 1885. június 22-ikén Apáthy István r. t. Baintner János l. t. fölött; október 26-ikán Trefort Ágoston t. i. Guizot Ferencz k. t. fölött; november 23-ikán Pauer Imre l. t. Horváth Cyrill t. t., és Lenhossék József r. t. Davis Bernát k. t. fölött; deczember 21-ikén Vécsey Tamás l. t. Vandrák András l. t. fölött; 1886. január 25-ikén Kautz Gyula r. t. Konek Sán-

dor r. t. és *Hollós Jusztián* l. t. *Kruesz Krizosztom* t. t. fölött; február 22-ikén *Joannovics György* t. t. *Pompéri János* l. t., és *Brassai Sámuel* r. t. *Bolyai Farkas* l. t. fölött; márczius 29-ikén *Tóth Lőrincz* r. t. *Zsoldos Ignác* r. t. fölött.

1885. június 1-én bemutattatott az országos daláregyesület jutalmáért versenyző 115 pályamunka.

1885. június 22-ikén ezen pályázatról olvastatott föl a jelentés, melynek alapján a jutalom ki nem adása határozatott.

Az Archaeologiai bizottság javaslatára, az Akadémia, az „Ötvösség remekei Magyarországon“ című párisi illusztrált kiadvány segélyezésére, négy éven át, évenként ezer forintot ajánlott meg.

A Bük László-alapítvány eddigi tőkéje (7000 frt) elegendőnek találtván arra, hogy abból három évenként magyar történeti monográfiára ezer forintos pályadíj tűzessék ki, a pályázatnak a jövő nagygyűlésen kihirdetése határozatott.

Október 5-ikén Trefort Ágoston, akadémiai elnökke megválasztatása után, elnöki székét első ízben foglalván el, az ülést beszéddel nyitotta meg, melyben az Akadémia hivatását fejtegette.

Bemutattattak a szeptember 30-ig érkezett pályamunkák.

Fölterjesztés intéztetett Zemplénmegye közönségéhez azon indítvánnyal, hogy Bányácska helység — melynek területén van a Kazinczy-mauzóleum — nevét Széphalomra változtassa, mely nevet Kazinczy adott e lakhelyének.

Deczember 21-ikén bemutattattak az osztályok és bizottságok 1886-ik évi munkatervei és költségvetési előirányzatai.

1886. évi január 26-ikán bemutattatott az akadémiai költségvetés.

Megállapítottatott a Bük László-féle jutalmi alapítvány szabályzata.

Határozatott, hogy a Lukács-alapítványból kitűzött ezer forintos pályadíj, melyre pályamunka nem érkezett, a következő évi jutalomhoz csatoltassék.

Február 22-én határozatott, hogy az Akadémia történeti kiadványai a Történelmi Társulat tagjainak kedvezményi áron bocsáttassanak áruba.

Több külföldi tudományos intézettel a csereviszonyba lépés iránt történt intézkedés.

Márczius 19-ikén Beöthy Zsolt r. t. olvasta jelentését a Teleki drámai pályázatról. A jutalom Csiky Gergely l. tag-nak ítéltetett oda.

Márczius 29-ikén Vadnai Károly l. t. olvasta jelentését a Karátsonyi drámai pályázatról, egyszersmind kegyeletesen emlékezett meg a jutalom alapítója, a néhány hó előtt elhunyt gróf Karátsonyi Guidó felől. A jutalom ki nem adatott. Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat adományából hirdetett nyílt pályázat, mely a magyar hirlapirodalom történetét kívánta, az első osztály javaslatára eldöntetett. A jutalomnak dr. Ferenczy József részére való kiadása határoztatott.

Ápril 19-ikén bemutattattak a tag-ajánlások.

Az Igazgató Tanácshoz fölterjesztés intéztetett gróf Teleki József végrendeleti határozata ügyében, mely szerint a „Hunyadiak kora“ jövedelme ezen munka befejezésére fordítandó.

Május 1-én Pauler Tivadar akadémiai másodelnök elhunyt alkalmából rendkívüli összes ülés tartatott, melyen Trefort Ágoston elnök a gyászos eseményt bejelentvén, az Akadémia fájdalmának és kegyeletének kifejezésére több rendbeli intézkedések történtek.

IV. Az Akadémia által kiadott munkák, folyóiratok és időszaki nyomtatványok sora (ide nem számítva a csupán segélyzetteket) a következő:

M. T. Akadémiai Almanach 1886-ra.

A M. T. Akadémia Évkönyve. XVII. 3. drb.

A M. T. Akadémia Értesítője. 1885., 4., 5., 6., sz. 1886. 1. 2. sz.

*Emlékbeszéd*ek (a M. T. Akad. elhunyt tagjai felett).

III. köt. 3. szám. *Hunfalvy Pál*. Emlékbeszéd
Lönnrot Illés k. t. felett.

— „ 4. „ *Apáthy István*. Emlékbeszéd
Baintner János l. t. felett.

- III. köt. 5. szám. *Trefort Ágoston*. Emlékbeszéd
Guizot Ferencz k. t. felett.
- „ 6. „ *Dr. Pauer Imre*. Emlékbeszéd
Horváth Cyrill t. t. felett.
- „ 7. „ *Lenhossék József*. Emlékbeszéd
Davis József Bernát k. t. felett.
- „ 8. „ *Vécsey Tamás*. Emlékbeszéd
Vandrák András l. t. felett.
- „ 9. „ *Kautz Gyula*. Emlékbeszéd Ko-
nek Sándor r. t. felett.
- „ 10. „ *Dr. Hollósy Jusztinián*. Em-
lékbeszéd dr. Kruesz Károly
Krizosztom t. t. felett.
- IV. „ 1. „ *Tóth Lőrincz*. Emlékbeszéd
Zsoldos Ignác r. t. felett.

I. Osztály.

I. Irodalomtörténeti Emlékek. I. köt.

Dr. Ábel Jenő. Isota nogarola. (Székfoglaló.) (Nyelvt. Ért.
XII. 12.)

Barna Ferdinánd. A votják nép multja és jelene. (Nyelvt.
Ért. XIII. 2.)

Barna Ferdinánd. A votjákok pogány vallásáról. (Nyelvt. Ért.
XIII. 5.)

Brassai Sámuel. A mondat dualismusa. (Nyelvt. Ért. XII: 10.)

Dr. Duka Tivadar. Kőrösi Csoma Sándor dolgozatai.

Heinrich Gusztáv. Kudrun, a monda és az eposz. (Nyelvt. Ért.
XIII. 1.)

Hellebrant Árpád. A Magyar Tudományos Akadémia könyv-
tárában levő ösnyomtatványok jegyzéke.

Kálmány Lajos. Boldogasszony, ősvallásunk istenasszonya.
(Nyelvt. Ért. XII. 9.)

Gr. Kuun Géza. A kúnok nyelvéről és nemzetiségéről. (Nyelvt.
Ért. XII. 11.)

Nyelvemléktár. XIII. köt. (közzé teszi *Volf György*).

Nyelvtudományi közlemények. Szerkeszti *Budenz József* bizott-
sági előadó. XIX. köt. 2. 3. füz.

- Télfy Iván.* Nyelvészeti mozgalmak a mai görögöknél. (Ny. Ért. XII. 8.)
- Thury József.* A kasztamunii török nyelvjárás. (Nyelv. Ért. XII. 7.)
- Ugor füzetek.* 7. sz. Svéd-lapp nyelv. I. Dr. Halász Ignácztól. (Kül. lenyom. a Nyelvtud. Közlemények XIX. kötetéből.)
- Volf György.* Kiktől tanult a magyar írni és olvasni? (A régi magyar orthographia kulcsa.) (Nyelvt. Ért. XII. 6.)

II. Osztály.

- Archaeologiai Értesítő.* Új folyam. Szerkeszti Hampel József. V. köt. 3., 4., 5. szám. VI. köt. 1., 2. szám.
- Archaeolog. Közlemények.* XIV. köt.
- Historiae Hungaricae Fontes Domestici.* Vol. IV. Chronica minora. Recensuit M. Florianus.
- Magyar Országgyűlési Emlékek.* Szerkesztik: Dr. Fraknoi Vilmos és Dr. Károlyi Árpád. IX. köt.
- Apáthy István.* A szerzői jogról szóló törvény (1884. XVI. t. cz.) méltatása jogi és gazdasági szempontból. Székfoglaló. (Társ. Érték. VIII. 3.)
- Bunyitay Vincze.* A mai Nagyvárad megalapítása. Székfoglaló. (Tört. Ért. XII. 6.)
- Dankó József.* A francia könyvdísz.
- Deák Farkas.* A kolozsvári ötvös legények strikeja 1573. és 1576-ban. Székfoglaló. (Tört. Érték. XIII. 3.)
- Fejérpataky László.* A királyi kancellária az Árpádok korában.
- Fejérpataky László.* Magyarországi városok régi számadáskönyvei.
- Hajnik Imre.* Okirati bizonyítás a középkori magyar perjogban. (Társ. Ért. VIII. 5.)
- Horváth Árpád.* Mabillon János a diplomatika megalapítója. Székfoglaló. (Tört. Ért. XII. 4.)
- Kováts Gyula.* Szilágyi Márton tanítása az eljegyzésről 1690-ben. Székfoglaló. (Társ. Érték. VII. 10.)
- Majláth Béla.* Az 1642-iki szőnyi békekötés története. (Tört. Ért. XII. 5.)

Majláth Béla. A szőnyi béke okmánytára.

Báró Nyáry Albert. A heraldika vezérfonala.

Ortvay Tivadar. Összehasonlító vizsgálatok a hazai és éjszakeurópai (dán, svéd, norvég) praehistorikus kőeszközök eredete és régisége körül. Első fele: A kőeszközök eredete. (Tört. Ért. XII. 7.)

Ortvay Tivadar. Összehasonlító vizsgálatok a hazai és éjszakeurópai (dán, svéd, norvég) praehistorikus kőeszközök eredete és régisége körül. Második fele: A kőeszközök régisége. (Tört. Ért. XII. 8.)

Schvarcz Gyula. Melyik görög állam közelítette meg leginkább a képviseleti rendszer alap gondolatát? (Társ. Ért. VIII. 6.)

Schvarcz Gyula. További adalék a görögök politikai irodalmának kritikai történetéhez. (Társ. Érték. VIII. 4.)

Schvarcz Gyula. Montesquieu elmélete a monarchiai államformáról a „L'esprit des lois“ első tiz könyvében és az európai alkotmányfejlődés. (Társ. Érték. VIII. 1.)

Szentkláray Jenő. A dunai hajóhadak története.

Szentkláray Jenő. A becskereki vár. (Tört. Ért. XII. 10)

Szilágyi Sándor. A linzi béke okirattára.

Thaly Kálmán. A székesi gróf Bercesényi család. 1525—1835.

Tóth Lőrincz. Fegyházi tanulmányok. Az illavai fegyház. (Társ. Érték. VIII. 2.)

Dr. Wlassics Gyula. A bűnkísérlet és bevégzett bűncselekmény. A tettesség és részesség tana. I. köt.

Zsilinszky Mihály. Az 1637¹/₈-iki pozsonyi országgyűlés történetéhez. (Tört. Ért. XII. 3.)

Zsilinszky Mihály. Az 1646-iki tokaji tanácskozmány. (Tört. Ért. XII. 9.)

Zsilinszky Mihály. Lónyay Zsigmond és a nagyszombati béketanácskozmány 1644—1645-ben. (Tört. Ért. XIII. 1.)

III. Osztály.

Mathematikai és Természettudományi Értesítő. Szerkeszti König Gyula. III. kötet. 6—9 sz. IV. kötet. 1—6. sz.

Mathematikai és Természettudományi Közlemények. Szerkeszti

- báró Eötvös Loránd.* XX. köt. 1—5. szám. — XXI. köt. 1. sz.
- Bedő Albert.* Magyarország erdőségei. Székfoglaló. (Term. Érték. XV. 17.)
- Dr. Eröss Gyula.* Vizsgálatok újszülött gyermekek rendes hőmérséki viszonyaira vonatkozólag. (Termtud. Ért. XV. 12.)
- Dr. Fodor József.* Bacteriumok az élő állat vérében. Székfoglaló. (Termtud. Ért. XV. 10.)
- Gothárd Jenő.* A herényi astrophysikai observatorium sarkmagasságának meghatározása. (Math. Érték. XI. 10. sz.)
- Gothárd Jenő.* Az 1884. évi megfigyelések a herényi astrophysikai observatoriumon. (Math. Érték. XII. 5.)
- Gothárd Jenő.* Tanulmányok az égi testek photographálása tén. I. rész. (Math. Ért. XII. 8.)
- Dr. Högyes Endre.* Az associált szemmozgások idegmechanismusáról. Harmadik közlemény. (Termtud. Ért. XIV. 9.)
- Hüninger Adolf.* A Haynald-observatoriumban 1880—1884. megfigyelt napfoltok. (Math. Ért. XII. 9.)
- Jendrássik Jenő.* Dolgozatok a k. m. tud. Egyetem élettani intézetéből. I. Észrevételek az osmosis elméletéhez. Nagy Imrétől. — II. Az izommagvakról. Rothman Ármintől. (Termtud. Érték. XV. 14.)
- Jendrássik Jenő.* Dolgozatok a k. m. tud. Egyetem élettani intézetéből. I. A sima izomzat gyarapodása és pótlódása. Ifj. Apáthy Istvántól. — II. Adatok a gerinczagi dúczok ismeretéhez a békán tett vizsgálatok alapján. Irta Lenhossék Mihály. (Termtud. Ért. XV. 15.)
- Kánitz Ágost.* Gróf Széchenyi Béla közép-ázsiai expedíciójának növénytani eredményeiről. Székfoglaló. (Term. Ért. XV. 2.)
- Konkoly Miklós.* A napfoltok és a nap felületének megfigyelése az ó-gyallai csillagvizsgálón 1884-ben. (Math. Érték. XII. 1.)
- Konkoly Miklós.* Astrophysicai megfigyelések az ó-gyallai csillagvizsgálón 1884-ben. (Math. Érték. XII. 2.)
- Konkoly Miklós.* 615 álló csillag spectruma. A déli öv átku-

- tatásának II. része 0°-tól 15°-ig. (Hora III—XI.) (Math. Ért. XII. 3.)
- Konkoly Miklós.* Hulló csillagok megfigyelése a magyar korona területén 1884-ben. 26 radiatio ponttal. (Math. Ért. XII. 4.)
- Konkoly Miklós.* A napfoltok gyakoriassága 1872-től 1884. végéig. (Math. Ért. XII. 6.)
- Konkoly Miklós.* Adatok Jupiter fizikájához. (Az 1883-iki, 1884-iki oppositióból.) (Math. Ért. XII. 7.)
- Korányi Sándor.* A szemlencse fejlődésének első mozzanatairól a gerinczeseknél. (Termt. Ért. XV. 13.)
- Dr. Kövesligethy Radó.* A folytonos spectrumok elmélete. (Math. Ért. XII. 11.)
- Dr. Lenhossék József.* Progén koponyák. (Termt. Ért. XV. 16.)
- Loczka József.* Ásvány-elemzési közlemények. (Termtud. Érték. XV. 1.)
- Dr. Miháلكovics Géza.* A gerinczes állatok kiválasztó és ivarszerveinek fejlődése. L. és r. tagi székfoglaló értekezések.
- Dr. Nendtvich Károly.* A Bereg megyében levő bilásoviczi Irma-forrás ásványvizének vegyelemzése. (Term. tud. Érték. XV. 6.)
- Dr. Nendtvich Károly.* A vámfalusi és turvékonyi ásványvizek vegyelemzése. (Termtud. Érték. XV. 9.)
- Dr. Nendtvich Károly.* Magyarország ásványvizei. (Termtud. Ért. XV. 11.)
- Dr. Örley László.* A palaearktikus övben élő terrikoláknak revisiója és elterjedése. (Termt. Ért. XV. 18.)
- Dr. Ossikovszky József.* A bártfai fürdő ásványvizeinek chemiai elemzése. (Termt. Érték. XV. 8.)
- Scherfel V. Aurél.* A koronahegyi fürdő (Smerdzonka) kénesvizének vegyelemzése. (Termtud. Érték. XV. 5.)
- Scherfel V. Aurél.* A tátrafüredi Hygiea-forrás vegyelemzése. (Termtud. Érték. XV. 4.)
- Schulhof Lipót.* Az 1873. VII. sz. Coggia-Winnecke-féle üstökös pályaszámítása. (Székfoglaló.) (Math. Ért. XII. 10.)
- Dr. Szabó József.* Selmecz geologiai viszonyainak előzetes ismertetése. (Termtud. Érték. XV. 3.)

Than Károly. A szliácsi források chemiai elemzése. (Term. tud. Érték. XV. 7.)

V. A könyvkiadó vállalat kiadványai.

I. sorozat. *Ranke Lipót.* A római pápák az utolsó négy században. I. kötet. Fordította *Lehr Albert.*

Vámbéry Armin. A török faj ethnologiai és ethnographiai tekintetben.

Thierry Amadé. Elbeszélések a római történetből az V. században. Alarik; a birodalom haldoklása. Fordította *Dr. Öreg János.*

II. sorozat. *Taine Hippolit Adolf.* Az angol irodalom története. V. kötet. Fordította *Csiky Gergely.*

Dante Alighieri isteni színjátéka. I. rész. A pokol. Fordította, bevezette s jegyzetekkel kísérte *Szász Károly.*

III. sorozat. *Br. Krafft-Ebing Rikhárd.* A törvénytudomány elmekörtan tankönyve. Fordította és előszóval ellátta *Babarczy Schwarzer Ottó* tr.

VI. Sajtó alatt vannak (a bizottságok jelentéseiben már megnevezettek kivül):

* Palaestina ismeretének haladása. *Goldziher Ignác*tól.

* A homérosi Demeter-hymnusról. *Ábel Jenő*től.

* A régi magyar nyelv szótára. *Szarvas Gábortól.*

* Egy kis visszhang. *Budenz József*től.

A tettesség és részesség tana. II. k. *Wlassics Gyulától.*

* A népoktatás hazánkban. *Láng Lajostól.*

* Nemzetközi börtönügyi congressus. *Tóth Lőrinc*től.

* Az együttérző idegrendszer fejlődése. *Ónodi A.*-tól.

* A praehistoricus kőszközök régiségi jellege. *Ortvay Tivadartól.*

(A *-gal jelöltek Ertekezések.)

VII. A M. T. Akadémia könyvtárának rendezett tudományos szakjai 50-re szaporodtak, s összesen 36,689 munkát tartalmaznak, a következő kimutatás szerint:

Szak	Alak	Munkák száma
1. Történelem.....	Octavo 3432	
	Quarto 838	
	Folio 491	
	Összesen:	4761

Szak	Alak	Munkák száma
2. Magyar tört.....	Octavo	1501
	Quarto	611
	Folio	132
	Összesen :	2244
3. Életírás	Octavo	1294
	Quarto	332
	Folio	62
	Összesen :	1688
4. Politika	Octavo	1682
	Quarto	118
	Folio	4
	Összesen :	1804
5. Magyar Polit.....	Octavo	937
	Quarto	15
	Folio	1
	Összesen :	953
6. Jogtudomány	Octavo	572
	Quarto	140
	Folio	53
	Összesen :	765
7. Magyar Jogtud.. ..	Octavo	684
	Quarto	90
	Folio	109
	Összesen :	883
8. Magyar Országgyül.	Folio	95
	Összesen :	95
9. Földrajz.....	Octavo	626
	Quarto	140
	Folio	84
	Összesen :	850
10. Magy. Földr.	Octavo	311
	Quarto	33
	Folio	11
	Összesen :	355

Szak	Alak	Munkák száma
11. Térképek	Octavo	696
	Quarto	
	Folio	140
	Összesen :	836
12. Utazás	Octavo	759
	Quarto	113
	Folio	7
	Összesen :	879
13. Statisztika	Octavo	317
	Quarto	107
	Folio	15
	Összesen :	499
14. Anthropologia	Octavo	110
	Quarto	14
	Összesen :	124
	15. Természettudom.	Octavo
Quarto		15
Folio		5
Összesen :		118
16. Physika	Octavo	378
	Quarto	154
	Összesen :	532
	17. Vegytan	Octavo
Quarto		19
Folio		5
Összesen :		271
18. Matematika	Octavo	612
	Quarto	236
	Folio	19
	Összesen :	867
19. Természettudom.	Octavo	60
	Quarto	6
	Folio	5
	Összesen :	71

Szak	Alak	Munkák száma
20. Állattan	Octavo	271
	Quarto	101
	Folio	28
	Összesen :	400
21. Növénytan	Octavo	238
	Quarto	60
	Folio	57
	Összesen :	355
22. Ásványtan	Octavo	308
	Quarto	48
	Folio	8
	Összesen :	364
23. Orvostudomány	Octavo	1903
	Quarto	200
	Folio	61
	Összesen :	2164
24. Haditudomány	Octavo	359
	Quarto	81
	Folio	45
	Összesen :	582
25. Philosophia	Octavo	916
	Quarto	78
	Folio	6
	Összesen :	1000
26. Paedagogia	Octavo	773
	Quarto	30
	Összesen :	803
	27. Széptudomány	Octavo
Quarto		39
Folio		5
Összesen :		343
28. Nyelvtudomány	Octavo	969
	Quarto	186
	Folio	41
	Összesen :	1196

Szak	Alak	Munkák száma
29. Magyar Nyelvtud.....	Octavo	290
	Quarto	10
	Összesen :	300
30. Régi Magyar Irod.	Octavo	225
	Quarto	248
	Folio	25
	Összesen :	498
31. Magyar Irod.....	Octavo	1352
	Quarto	42
	Összesen :	1394
32. Külföldi folyóirat	Octavo	126
	Quarto	43
	Folio	14
	Összesen :	183
33. Magyar folyóirat.....	Octavo	79
	Quarto	93
	Folio	138
	Összesen :	310
34. Görög irodalom.....	Octavo	447
	Quarto	51
	Folio	56
	Összesen :	554
35. Latin irodalom	Octavo	582
	Quarto	83
	Folio	36
	Összesen :	701
36. Classica philol.....	Octavo	395
	Quarto	64
	Folio	2
	Összesen :	461
37. Uj latin irodalom	Octavo	416
	Quarto	133
	Folio	5
	Összesen :	554

Szak	Alak	Munkák száma
38. Régészet	Octavo	446
	Quarto	307
	Folio	217
	Összesen :	970
39. Éremtudomány	Octavo	84
	Quarto	73
	Folio	18
	Összesen :	175
40. Keleti irodalom	Octavo	564
	Quarto	119
	Folio	34
	Összesen :	717
41. Olasz irod.	Octavo	168
	Quarto	27
	Folio	2
	Összesen :	197
42. Francia irod.	Octavo	603
	Quarto	7
	Folio	2
	Összesen :	612
43. Germán irodalmak	Octavo	895
	Quarto	16
	Összesen :	911
44. Szláv irodalmak	Octavo	374
	Quarto	28
	Folio	4
	Összesen :	406
45. Külf. Akad. és Társ. kiadv.	Octavo	136
	Quarto	99
	Folio	7
	Összesen :	242
46. Magy. Tud. Akad. kiadv.	Octavo	163
	Quarto	23
	Összesen :	186

Szak	Alak	Munkák száma
47. Gazdászat	Octavo	1001
	Quarto	240
	Folio	89
	Összesen:	1330
48. Theologia	Octavo	892
	Összesen:	892
49. Encyclopaedia	Octavo	50
	Quarto	75
	Folio	14
	Összesen:	139
50. Incunabulum	Quarto	85
	Folio	270
	Összesen:	355

Az 1886. április 15-ig rendezett munkák összes száma: 36,689.

A czédula-katalogusok köteteinek száma 77.

A könyvtár gyarapodása a járulék-napló kimutatása szerint:

	munka	kötet	füzet	
A külföldi akadémiák- kal, külföldi és hazai tud. társulatokkal folytatott csere útján	408	407	203	14 térkép.
Magánosok ajándékából.	162	83	897	3 köt. kézirat
Az Akadémia saját ki- adásából	64	61	43	
38 nyomda köteles-pél- dányaiból	632	244	499	
Vétel útján	374	489	70	

Az 1885-iki összes gyarapodás: 1640 munka, 1284 kötet, 904 füzetben, 7 térkép és 3 kötet kézirat. Ehhez járul 76 darab iskolai Értesítő. E számba azonban a 118 külföldi és hazai folyóirat nincs fölvéve.

A könyvtár olvasó-termében 1885. évben 6995 egyén 9508 munkát használt, házon kívül 139 egyén 800 munkát

kölesönzött ki. Összesen tehát 7134 egyén 10308 könyvet használt.

A kéziratárban Ráth Károly kéziratgyűjteménye jött rendezés alá.

I. Történelmi szakban: ivrét 186—208. számig összesen 38 kötet, 4-rét 163—165. számig, összesen 3 kötet. II.

Történelem (oklevéltan): ivrét 42—45. számig. Továbbá

46-ik és 47-ik szám Árpádkoriak másolatban.

48-ik szám. XIV. századi eredetiek.

49-ik szám. XVII. századi eredeti és másolat. 4 köt.

Történelem (oklevéltan): 4-rét. 1 köt.

III. Vegyesek szakában. Ivrét 46—50. Összesen 7 köt.

A kéziratár ajándékozás útján 5 darab kézirattal gyarapodott, és pedig:

Gróf Gubernatis adott 3 darab kéziratot.

Freund János, br. Wesselényi Miklós 1834. nov. 9-ki megyegyűlési beszédét a jobbágyok felszabadítása ügyében.

Zsigmondi Jenő, Zsigmondi János pozsonyi tanár történelmi művét: *Res gestae Hungarorum sub regibus Stirpis Austriacae.*

A kéziratárt az év folyamán 150-en használták.

VIII. Az **Igazgató Tanács** 4 ülést tartott. A jelentéke-
nyebb határozatok a következők:

1885. május 30-án a Zsivora-hagyaték, a Román-ala-
pítvány és a Kazinczy-mauzóleum tárgyában intézkedések
történtek. A b. e. Arany János által bírt főtitkári lakás festő-
iskola céljaira bérbe adatott.

Október 25-ikén b. e. Zsivora György főörökösével
egyezség kötött. Zsivora György sírja fölé megrendelt em-
lékre 2000 forint utalványoztatott.

B. Rudics József végrendelete tárgyában intézkedés
történt.

Gyulai Pál ig. tag jelentést tett a Kazinczy-mauzóleum
állapotáról.

Knoll Károly akad. könyvkereskedő halála után Hor-
nyánszky Viktorra ruháztatott az akad. könyvkereskedés.

1886. január 24-ikén bemutattattak az Akadémia vagyona

állásáról 1885-ik évi bevételeiről és kiadásairól szóló jelentések. (L. alább.)

Megállapított az 1886-ik évi költségvetés. (L. alább.)

Intézkedések történtek az akadémiai palota- és bérház csatorna-rendszerének átalakítása, valamint a palota pinceszéjének bérbeadása iránt.

A palotában üléseket tartó tudományos társulatok a fűtési és világítási díjak fizetésétől fölmentettek.

A Zsivora-alaphoz tartozó nógrádi birtoknak bérbeadása iránt intézkedés történt.

Márczius 21-ikén a földhitelintézetnek, a megvizsgált 1885-iki számadásokra, a fölmentvény megadatott.

Az $5\frac{1}{2}$ %-os magyar földhitelintézeti zálogleveleknek $4\frac{1}{2}$ %-osokra convertálása határozottatott.

Szilágyi Dániel, Konstantinápolyban elhunyt hazánkfia keleti kéziratái és nyomtatványai megvásárlásának ügye tárgyalatott. Az örökösöknek előleg adatott.

Az Igazgató Tanács ezen üléseiben a következő új hagyományok jelentettek be:

B. Rudics József részéről, almási birtoka tiszta jövedelmének fele.

Sinkay János nagybecskereki lakos részéről 200 frt, özvegyének halála után kifizetendő.

Heidrich Antalné budapesti lakos részéről 50 frt.

Opitzky János egri lakos részéről tíz sorsjegy értékének harmadrésze, és halasztó föltétellel egy budapesti gőzmalmi társasági részvény.

IX. Halál által az Akadémia 1885. aug. 3. *Reichardt H. W.* k. t., aug. 12. *Curtius György* k. t., aug. 15. *Worsaae A. I.* k. t. — *Milne Edwards* k. t., szept. 24. *Zsoldos Ignác* r. t., szept. 27. *Boissier Edmund* k. t., okt. 8. *Hornyik János* l. t., decz. végén *Gachard Prosper*; — 1886. január elején *Süphy bey* k. t., jan. 1. *Báró Nyáry Albert* l. t., jan. 5. *Beöthy Leó* l. t., febr. 4. *Ladányi Gedeon* l. t., febr. 16. *Tárkányi Béla* t. t., ápril 3. *Peregrinyi Elek* l. t. és ápr. 30. *Pauler Tivadar* másodelnökét vesztette el.

PÉNZTÁRI KIMUTATÁS

1885-RŐL ÉS AZ 1886. ÉVI

KÖLTSÉGVETÉS.

Az 1886. évi akadémiai költségvetés.

I.

Az Akadémia bevételei 1886-ban.

I. Alapítványok kamatai.....	13,800	
II. Értékpapírok jövedelme	49,500	
III. Házbér	40,000	
IV. Egyéb ingatlanok jövedelme.....	1,000	
V. Könyvek eladásából	7,000	
VI. Időközi kamatokból	1,500	112,800
VII. Országos dotáció:		
a) Történelmi és irodalmi czélokra ..	15,000	
b) Műemlékek ismertetésére.....	5,000	
c) Természettud. kutatásokra.....	5,000	
d) Könyvtár gyarapítására	5,000	
e) Classica-philologiai biz. czéljaira...	1,200	31,200
		<u>144,000</u> frt.

Az Akadémia saját tiszta jövedelmének 2%-a az alap-tőke gyarapítására fordítatik. Ez a tiszta jövedelem 1885-re 90,000 forintban volt fölvéve. A 2% tehát 1800 forintot tesz. Ezt az előírányzott bevételből levonva, marad 142,200 frt rendelkezésre.

II.

Az Akadémia kiadásai 1886-ban.

I. Személyes járandóságok:		
a) Rendes tagok fizetése	2,500	
b) Főbb tisztviselők fizetése	6,800	
c) Többi " "	9,270	
d) Szolgák fizetése	3,880	
e) Szolgák ruházata	600	
f) Nyugdíjak és kegydíjak.....	1,716	24,766

II. Évkönyv, Értesítő, Almanach kiadására	2,000
III. Az I. Osztály és Bizottságai részére	20,750
IV. A II. " " "	31,452
V. A III. " " "	15,632
VI. Az Akadémiai, Természettudományi és Orvosi könyvkiadó vállalatok segélye	5,000
VII. Gróf Széchenyi I. beszédei kiadására	500
VIII. Jutalmakra	5,000
IX. Budapesti Szemle segélye	2,800
X. Előfizetés az Ungarische Revue példányaira . .	1,500
XI. Előfizetés a Naturwissenschaftliche Berichte pél- dányaira	1,500
XII. Előfizetés a Bulletin de l'Académie Hongroise példányaira	1,000
XIII. Könyvtárra	5,000
XIV. Az akadémiai palota és bérház költségére . . .	6,000
XV. Adóra	8,300
XVI. Kamatok az Akadémia által kezelt alapok után	7,500
XVII. Ügyvédi, irodai és vegyes kiadások	3,500
	<hr/>
	142,200

A Magyar Tudományos Akadémia

Folyó sz.	A c t i v u m	Osztr. értékben			
		frt	kr	frt	kr
1	Értékpapírok:				
	a) Magy. földhitelintézeti záloglev. á 135,500 frt 5½%-os; 679.300 frt 5%-os. 30.000 frt 4½%-os. 3600 frt (érezértékű) al pari és kamatok 1885. december 31-ig	855.700	41		
	b) 1050 frt földtehermentesítési kötvény al pari és kamatok 1885. december 31-ig	1,050	—		
	c) 75.000 frt 4%-os magyar aranyjárdék al pari és kamatok 1885. december 31-én	76.889	50		
	d) 25 000 frt 5% p. é. magyar járdék al pari és kamatok 1885. december 31-én	25,104	16		
	e) 3 darab első hazai takarékpénztári részvény á 4.000 frt.	12.000	—		
	f) 5 drb Pannonia v. bizt. részv. á 700 frt	3,500	—		
	g) Sorsjegyek értéke	1.200	—	975.444	07
2	Az Akadémia épületei, könyvtára, könyvkészlete és egyéb fölszerelési értéke			1.000,000	—
3	Kivülfekvő alapítványok:				
	a) 6%-os alapítványok	99.001	—		
	b) 5%-os alapítványok	154,545	—		
	c) 4%-os alapítványok	84	—		
	d) kamatnélküli alapítványok: frt 68,422,33				
	e) Ingatlanok:				
	aa) Kazinczy-alapítvány széphalmi és felsőregmeczi ingatlanai				
	frt 24,000.—				
	bb) Román Ferencz alapítványa. munkácsi és beregmegyei ingatlanai				
	frt 7.462,95				
	cc) Pacséri birtok .. frt 38,000.—	137,885	28	391,515	28
4	Hátralékos kamatok a fentebbi alapítványok után			6.750	59
5	Követelések			37.316	74
6	Előre kifizetett 1886. évre eső illetmények			1,124	13
7	Künnlevő előlegek			702	—
8	Házbér-hátralék			1,766	95
				2.414, 619	76

Budapest 1885.

Lukács.

vagyonmérlege 1885. decz. 31-én.

Folyó sz.	Passivum	Osztr. értékben			
		frt	kr	frt	kr
1	Külön alapok az Akadémia kezelése alatt:				
	a) Székely kivándorlási alap	6,793	54		
	b) Herceg Czartoryski-alapítvány	1,968	21		
	c) Az akadémiai nagyterem kifestésére képzett alap	17,929	84		
	d) Alap a magyar mérnöki irodalom előmozdítására	1,071	19		
	e) Reguly-alap	1,529	17		
	f) Udvardy Cherna János jubiláris alapítványa	232	42		
	g) Kazinczy-alap:				
	aa) ingatlanokban .. frt 24,000.—				
	bb) készpénzben 5 145.61	29,145	61	58,669	98
2	Az Akadémia tartozásai:				
	a) Magyar Földhitelintézet	103,818	92		
	b) Arany János emlékszobor-alap: gyűjtött összeg . . . . . frt 71,819.94				
	kamat . . . . . " 7,764.—				
	79,583.94				
	lejár költség . . . . . " 1,084.29	78,499	65		
	c) n. Zsivora György hagyatéki tömeg-számla	33,461	77		
	d) Különféle tartozások	16,570	07	232,350	41
3	Előrefizetett házbér, mely az 1883. évet illeti			1,927	80
4	Vagyonmérleg:				
	Vagyon 1885. január 1-én	2,058,216	49		
	1885. évi tiszta eredmény	63,455	08	2,121,671	57
				2,414,619	76

deczember 31-én.

Trebitsch.

A Magyar Tudományos Akadémia veszteség- és

Folyó sz.	K i a d á s	Osztr. értékben			
		frt	kr	frt	kr
1	a) Rendes tagok fizetése.....	2.893	75		
	b) Főbb tisztviselők fizetése.....	6.800	01		
	c) Többi tisztviselők fizetése.....	9.916	65		
	d) Szolgák fizetése és ruházata...	4.694	25		
	e) Nyugdíjak.....	800	—		
	f) Segélyezések.....	310	—		
	g) Házigondnoki teendőkért.....	500	—	25,914	66
2	Évkönyv és Értesítő kiadása.....			1,875	81
3	Az I. osztály és bizottságai részére:				
	a) Osztályi kiadások.....	6,381	38		
	b) Nyelvtudományi Bizottság.....	7,463	50		
	c) Irodalomtörténeti Bizottság....	4,641	98		
	d) Philologiai Bizottság.....	1,513	14	20,000	—
4	A II. osztály részére:				
	a) Osztályi kiadásokra.....	9,386	56		
	b) Történelmi Bizottság.....	12,059	80		
	c) Archaeologiai Bizottság.....	5,000	51		
	d) Nemzetgazdasági Bizottság....	3,053	13	29,500	—
5	A III. osztály részére:				
	a) Osztályi kiadásokra.....	12,549	90		
	b) Természettudományi Bizottság	4,650	10		
	c) Hadtudományi Bizottság.....	1,000	—	18,200	—
6	Könyvkiadó Bizottság.....			4,000	—
7	Jutalmakra.....			5,186	05
8	Budapesti Szemle segélyezésére.....			2,200	—
9	Előfizetés az Ungarische Revue példányaira.....			1,500	—
10	Előfizetés a Bulletin de l'Acad. Hongroise példányaira.....			773	09
11	Előfizetés a Naturwissenschaftliche Berichte példányaira.....			1,500	—
12	A könyv- és kéziratokra.....			5,096	87
13	Az Akadémia épületeire: fentartás, javítás, fűtés stb.-re.....			7,248	33
14	Ügyvédi, irodai és vegyes kiadásokra			3,898	68
15	Adó.....			8,325	09
16	Kamatok, és pedig alapítványok és alapok után.....			8,816	48
17	Kiadások siremlékek és arcképekre			548	—
18	Országos kiállítás.....			594	60
19	Leírásra.....			205	41
				145,383	07
20	Tiszta eredmény, mely az akadémiai vagyont szaporítja.....			63,455	08
				208,838	15

Budapesten, 1885.

Lukács.

nyereményszámlája 1885. december 31.

Folyó sz.	B e v é t e l	Osztr. értékben			
		frt	kr	frt	kr
1	Bevételezett kamatok :				
	a) Alapítványok kamatai	13,907	47		
	b) Magyar földhitelintézet	772	57		
	c) Különféle kamatok	50	—		
		14,730	04		
2	Értékpapírok után	67,787	05		
3	Házbér	39,053	58		
4	Könyvek eladásából	6,138	80	127,709	47
5	Országos dotatio				
	a) Történelmi és irodalomtörténeti czélokra	15,000	—		
	b) Műemlékek kiadására	5,000	—		
	c) Természettudom. kutatásokra ..	5,000	—		
	d) Könyvtára	5,000	—		
	e) Philológiai bizottság	1,200	—	31,200	—
6	Hagyományok			48,907	37
7	Adományok			64	—
9	Bük-féle totii birtok eladásából			957	31
				208,838	15

december 31-én.

Trebitch.

K i m u t a t á s

a Magyar Tudományos Akadémia javára 1885-ben tett adományok- és hagyományokról.

I. Adományok határozott rendeltetés nélkül:

Kandra Kabos egri segédlelkész ..... 64.—

II. Hagyományok határozott rendeltetés nélkül:

1. Dombrádi Nagy Sándor	500.—
2. Özvegy Arany Jánosné	500.—
3. Ege Miklós	484.77
4. Nagy János apát-kanonok	500.—
5. Görgey Gusztáv	1500.—
6. Kún József	1022.60
7. Szucsics Lajos pacséri birtoka becsára	38000.—
8. Oszterhuber Ágostonné	6400.—
	O. é. frt 48907.37

Budapest, 1885. december 31-én.

A Magyar Földhitelintézet,
mint a M. T. Akadémia vagyonának kezelője.

Lukács.   Trebitsch.

Kimutatás

a bevételek állásáról 1885. december 31-én.

Költségvetés száma	Magnevezés	Mérleg- tételszámai	Bevételek 1885. évben	Költség- vetés 1885. évre
I.	Alapítványi kamatok	1 a	13,907 47	14,000 —
II.	Értékpapírok jövedelme	2	67,787 05	47,500 —
III.	Házbér	3	39,053 58	39,000 —
IV.	Egyéb ingatlanok jövedelme ..	8	957 31	1,000 —
V.	Könyvek eladásából	4	6,138 80	8,500 —
			127,844 21	110,000 —
VI.	Országos dotáció	5	31,200 —	31,000 —
VII.	Időközi kamatok	1 b c	822 57	1,500 —
	Az 1885. évre készített költség- vetés főösszege			142,500 —
	Különféle hagyományok	6	159,866 78	
	Adományok	7	48,907 37	
			64 —	
	Bevételek 1885. évben illetőleg a veszteség- és nyere- ményszámlának főösszege ..		208,838 15	66,338 15
	Több vétetett be			
			208,838 15	208,838 15

Budapest, 1885. december 31-én.

A Magyar Földhitelintézet,
mint a M. T. Akadémia vagyonának kezelője.

Lukács.

Trebitsch.

A MAGYAR TUD. AKADÉMIA HALOTTJAI

1830—1886.

1830.

1. Kisfaludy Károly, rt. † nov. 21.

1831.

2. Köteles Sámuel, rt. † máj. 17
3. Kazinczy Ferencz, rt. † aug. 22.
4. Tittel Pál, rt. † aug. 26.
5. Gr. Teleki Ferencz, tt. † decz. 16.

1832.

6. Kresznerics Ferencz, tt. † jan. 18,
7. Imre János, rt. † máj. 12.
8. B. Zach Ferencz, kt. † szept. 3.

1833.

9. Simai Kristóf, lt. † júl. 14.
10. Görög Demeter, tt. † szept. 7.

1834.

11. Kovács János, tt. † ápr. 12.
12. B. Berzeviczy Vincze, tt. † ápr. 15.
13. Végh István, ig. t. † szept. 30.

1835.

14. Horváth János, tt. † jan. 16,
15. Horváth Elek, lt. † jan. 20.
16. B. Humboldt Vilmos, kt. † ápr. 8.
17. Forgó György, lt. † júl. 31.
18. Georch Illés, tt. † júl. 17.
19. Klaprott Gyula, kt. † aug. 27.
20. Gr. Kornis Mihály, ig. t. † nov. 27.

1836.

21. B. Férussac Endre, kt. † jan. 21.
22. Ercsey Dániel, lt. † febr. 22.
23. Berzsenyi Dániel, rt. † febr. 24.
24. Petrovics Fridrik, rt. † ápr. 12.

1838.

25. Gelei József, lt. † márcz. 1.
26. Schuster János, rt. † máj. 19.
27. Perger János, rt. † máj. 25.
28. B. Szepesi Ignác, tt. † júl. 16,
29. Gr. Illésházy István, ig. t. † júl. 30
30. Kölcsey Ferencz, rt. † aug. 24.
31. Nyiry István, rt. † aug. 27.

1839.

32. B. Prónay Sándor, ig. t. † febr. 5.
33. Horváth Endre, rt. † márcz. 7.
34. Gorove László, lt. † márcz. 11.
35. Angyalffy Mátyás, lt. † márcz. 17.
36. Guzmics Izidor, tt. † szept. 1.
37. Buczy Emil, lt. † okt. 28.
38. Fessler Ignác, kt. † decz. 15.
39. Tanárky Sándor, rt. † decz. 29.

1840.

40. Gombos Imre, tt. † jan. 12.
 41. Thaisz András, lt. † júl. 9.
 42. Márton József, lt. † júl. 26.
 43. Baricz György, lt. † decz. 27.

1841.

44. Csató Pál, lt. † febr. 15.
 45. Hoffner József, lt. † febr. 16.
 46. Péchy Imre, ig. t. † ápr. 30.
 47. Kossovich Károly, rt. † jún. 19.
 48. Budai Ézsaiás, tt. † júl. 14.
 49. Magda Pál, lt. † júl. 23.

1842.

50. Farkas (Bölöni) Sándor, lt. † febr. 2.
 51. Gr. Dessewffy Aurél, lt. † febr. 9.
 52. Kassai József, lt. † márcz. 15.
 53. Vass László, tt. † márcz. 24.
 54. Csoma (Kőrösi) Sándor, lt. † ápr. 11.
 55. Kolozsváry Sándor, ig. és tt. † decz. 7.

1843.

56. Gr. Dessewffy József, ig. és tt. † máj. 1.
 57. B. Lakos János, tt. † jún. 27.

1844.

58. Hegedüs Sámuel, lt. † ápr. 29.
 59. B. Mednyánszky Alajos, ig. és tt. † jún. 17.
 60. Tessedik Ferencz, lt. † jún. 17.
 61. Gegő Elek, lt. † okt. 9.
 62. Kisfaludy Sándor, tt. † okt. 28.
 63. Fillinger Leopold, lt. † decz. 6.

1845.

- 64. Bacsányi János, lt. † máj. 12.
- 65. Döme Károly, tt. † máj. 22.
- 66. Hoblik Márton, lt. † máj. 26.
- 67. Gévay Antal, lt. † jún. 9.
- 68. Horváth Zsigmond, lt. † okt. 17.

1846.

- 69. Gr. Csáky Károly, ig. t.
- 70. Vajda Péter, lt. † febr. 10.
- 71. Kiss János, rt. † febr. 19.
- 72. Vásárhelyi Pál, rt. † ápr. 8.
- 73. Jankovich Miklós, tt. † ápr. 18.
- 74. Sárvári Pál, lt. † decz. 19.
- 75. Duponceau Péter, kt.

1847.

- 76. JÓZSEF FŐHG. NADOR, pártfogó, † jan. 13.
- 77. Klauzál Imre, lt. † márcz. 5.
- 78. Fülep József, lt. † júl. 17.
- 79. Csécsi Imre, lt. † júl. 23.
- 80. Kopácsy József, tt. † szept. 18.
- 81. Kiss Pál, tt. † okt. 31.
- 82. Schedius Lajos, ig. s tt. † nov. 12.
- 83. Pyrker László, tt. † decz. 2.

1848.

- 84. Szegedi Ferencz, ig. t. † máj. 24.
- 85. Gyurikovics György, lt. † jún. 25.
- 86. Kovács Mihály, lt.
- 87. Szalay Imre, tt. † szept. 17.

1849.

88. Mezzofanti József, kt. † márcz. 14.
 89. Bárány Ágoston, lt. † ápr. 11.
 90. Stáhly Ignác, tt. † ápr. 28.
 91. Péczely József, rt. † május 23.
 92. Gr. Somssich Pongrácz, ig. t. † aug. 26.
 93. Hanák János, lt. szept. 2.
 94. B. Perényi Zsigmond, ig t. † okt. 24.
 95. De Gérandó Ágost, kt. † decz. 8.
 96. Dohovics Vazul, lt. † decz. 13.
 97. Viola József, lt.
 98. Ragályi Tamás, tt.

1850.

99. Frank Ignác, lt. † márcz. 4.
 100. B. Vesselényi Miklós, ig. t. † ápr. 21.
 101. Antal Mihály, lt. † jún. 20.
 102. Horváth József, rt.
 103. Sztrokay Antal, rt. † júl 9.
 104. Kerekes Ferencz, lt. júl. 29.
 105. Beudant Ferencz Szulpicz, kt. † decz. 10.

1851.

106. P. Horváth Lázár, lt. † febr. 5.
 107. Bresztyenszky Adalbert, lt. † febr. 15.
 108. Döbrentei Gábor, rt. † márcz. 28.
 109. Gr. Nádasdy Ferencz, ig. t. † júl. 22.
 110. Fraeh Keresztély Márton, kt. † aug. 16.

1852.

111. Lassu István, lt. † jan. 9.
 112. Gr. Cziráky Antal, ig. t. † február 22.
 113. Széchi Ágoston, lt. † márcz. 6.
 114. Méhes Sámuel, lt. † márcz. 29.
 115. Beszédes József, lt. † júl. 21.
 116. Helmeczy Mihály, szavazatos pénzt. † decz. 1.
 117. Jászay Pál, rt. † decz. 29.

1853.

118. Kiss Bálint, lt. † márcz. 25.
 119. Hetényi János, rt. † júl. 26.
 120. Szász Károly, rt. † okt. 25.
 121. Garay János, lt. † nov. 5.
 122. Kriebel János, kt.

1854.

123. Nagy Ignác, lt. † márcz. 19.
 124. Gr. Keglevich Gábor, ig. t. † jún. 14.
 125. Schelling Frigyes Ágoston, kt. † aug. 20.
 126. Czeh János, rt. † nov. 1.

1855.

127. Gr. TELEKI JÓZSEF ELNÖK, † febr. 16.
 128. Gausz Károly Frigyes, kt. † febr. 23.
 129. Repiczky János, lt. † márcz. 25.
 130. Gr. Vay Ábrahám, ig. t. † márcz. 3.
 131. Schueler Gusztáv, kt. † júl. 13.
 132. Somossy János, lt. † aug. 24.
 133. Vecsey József, lt. † szept. 12.
 134. Gr. Kemény József, tt. † szept. 12.
 135. Petényi Salamon, lt. † okt. 5.
 136. Deáki Fülöp Sámuel, lt. † okt. 21.
 137. Vörösmarty Mihály, rt. † nov. 19.
 138. Jerney János, rt. † decz. 24.

1856.

139. Lányi Károly, lt. † május 23.
 140. Ferenczy István, lt. † júl. 4.
 141. Bólyai Farkas, lt. † nov. 20.
 142. B. Hammer-Purgstall József, kt. † nov. 23.
 143. Szlemenics Pál, rt. † decz. 26.

1857.

144. Heckel Jakab, kt. † jan. 3.
 145. Szenvey József, lt. † jan. 22.
 146. Nagy Pál, ig. t. † márcz. 26.
 147. Balásházy János rt. † nov. 19.

1858.

148. Ūrményi Ferencz, ig. t. † febr. 12.
 149. Bajza József, rt. † márcz. 3.
 150. Schoepf Ágost, lt. † márcz. 12.
 151. Fábriczy Sámuel, lt. † márcz. havában.
 152. Bártfay László, lt. † máj. 12.
 153. Szontagh Gusztáv, rt. † jún. 7.
 154. Bene Ferencz, tt. † júl. 2.
 155. Császár Ferencz, tt. † aug. 17.
 156. Tunyogi Csapó József, lt. † aug. 27.
 157. Reguly Antal, l. t. † aug. 23.
 158. Mészáros Lázár, lt. † nov. 23.
 159. Csorba József, lt. † nov. 23.
 160. Chmel József, kt. † nov. 28.
 161. Bright Richárd, kt. † decz. 15.

1859.

162. Toqueville Elek, kt. † ápr. 17.
 163. B. Humboldt Sándor, kt. máj. 24.
 164. Kiss Ferencz, lt. † júl. 25.
 165. Gáthy István, lt. † szept. 24.
 166. Ritter Károly, kt. † szept. 29.
 167. Szilassy János, tt. † nov. 4.
 168. Lord Macaulay Tamás, kt. † decz. 30.

1860.

169. Szenczy Imre, lt. † febr. 2.
 170. Gr. SZÉCHENYI ISTVÁN, ig. és tt. † ápr. 8.
 171. Markó Károly, lt. † jún. 19.

1861.

172. Kállay Ferencz, lt. † jan. 1.
 173. Szemere Pál, rt. † márcz. 14.
 174. Vahot Sándor, lt. † ápr. 9.
 175. Mailáth György, ig. t. † ápr. 11.
 176. Fallmerayer J. Fülöp, kt. † ápr. 26.
 177. Gr. Teleki László, tt. † máj. 8.
 178. Márkfi Sámuel, lt. † jún. 2.
 179. Tasner Antal, lt. † aug. 25.
 180. Ötvös Ágoston, lt. † okt. 25.
 181. Savigny Károly Frigyes, kt. † okt. 25.
 182. Geoffroy-Saint-Hilaire Izidór, kt. † nov. 10.

1862.

183. Gr. Reviczky Ádám, ig. t. † ápr. 21.
 184. Vágghy Ferencz, ig. t. † ápr. 22.
 185. Egyed Antal, lt. † aug. 27.
 186. Tóth Sándor, lt. † nov. 22.

1863.

187. Chlumeckzy Péter, kt. † márcz. 29.
 188. Beely Fidél, lt. † jún. 20.
 189. Grimm Jakab, kt. † szept. 20.
 190. Walter László, lt. † okt. 23.
 191. Sauer Ignác, lt. † nov. 20.
 192. Láng Adolf, lt. † nov. 23.

1864.

193. Kazinczy Gábor, lt. † ápr. 18.
 194. Récsi Emil, lt. † jún. 1.
 195. Szalay László, rt. † júl. 17.
 196. Fáy András, ig. és tt. † júl. 26.
 197. Kuthy Lajos, lt. † aug. 27.
 198. Madách Imre, lt. † okt. 5.
 199. Rafn Keresztély, kt. † okt. 20.
 200. Magyar László, lt. † nov. 9.

1865.

201. B. Jósika Miklós, ig. és tt. † febr. 27.
 202. Torkos Sándor, lt. † júl. 5.
 203. Bugát Pál, rt. † júl. 9.
 204. B. Baumgarten András, kt. † júl. 30.
 205. Bartal György, ig. és tt. † szept. 20.
 206. Mészáros Imre, lt. † szept. 25.

1866.

207. Gr. DESSEWFFY EMIL, ELNÖK, † jan. 10.
 208. Kiss Károly, rt. † febr. 17.
 209. Gaal József, lt. † febr. 28.
 210. Hg. Eszterházy Pál, ig. t. † máj. 21.
 211. Zsarnay Lajos, lt. † jún. 13.
 212. Zádor György, rt. † aug. 17.
 213. Czuczor Gergely, rt. † szept. 9.
 214. Scitovszky János hg. primás, ig. t. † okt. 19.
 215. Palugyai Imre, lt. † decz. 7.

1867.

216. Csányi Dániel, lt. † jan. 20.
 217. Pákh Albert, lt. † febr. 10.
 218. ISTVÁN FŐHERCZEG volt NÁDOR, pártfogó,
 † febr. 19.
 219. Lonovics József, ig. és tt. † márcz. 13.
 220. Purgstaller József, rt. † ápr. 11.
 221. B. Prónay Albert, ig. t. † aug. 14.
 222. Faraday Mihály, kt. † aug. 25.
 223. Mittermaier Károly, kt. † aug. 25.
 224. Almási Balogh Pál, rt. † szept. 11.
 225. Almási Balogh Sámuel, lt. † okt. 10.
 226. Bopp Ferencz, kt. † okt. 19.
 227. Dósa Elek, tt. † nov. 19.
 228. Flourens Péter, kt. † decz. 5.
 229. Bérczy Károly, lt. † decz. 11.
 230. Poncelet János, kt. † decz. 22.
 231. Szinováczy György, lt. † decz. 25.

1868.

232. Erdélyi János, rt. † jan. 23.
 233. Nagy Károly, rt. † márcz. 2.
 234. Ráth Károly, lt. † ápr. 12.
 235. Tompa Mihály, lt. † júl. 30.
 236. Hörnes Mórícz, kt. † nov. 4.
 237. Balassa János, tt. † decz. 9.
 238. Schleicher Ágost, kt. † decz. 17.

1869.

239. Cassin János, kt. † jan. 16.
 240. Szemere Bertalan, lt. † jan. 18.
 241. Welcker Károly Tivadar, kt. † márcz. 10.
 242. Vállas Antal, kt. † júl. 20.
 243. Karáacson Mihály, lt. † aug. 29.
 244. Greguss Gyula lt. † szept. 5.
 245. Watts Tamás, kt. † szept. 9.
 246. Gebhard Xav. Ferencz, rt. † okt. 24.

1870.

247. Györy Sándor, rt. † márcz. .
 248. Gr. Montalembert K. H. kt. † márcz. 14.
 249. Rau K. H. kt. † márcz. 18.
 250. Szentkirályi Zsigmod, lt. † ápr. 16.
 251. Engel József, lt. † jún. 2.
 252. Hg Batthyány Fülöp, ig. t. † júl. 22.
 253. Podhraczký József rt. † aug. 14.
 254. Vangerow Adolf, kt. † okt. 10.
 255. Frivaldszky Imre, rt. † okt. 19.

1871.

256. B. EÖTVÖS JÓZSEF ELNÖK és tt. † febr. 2.
 257. Haidinger Vilmos, kt. † márcz. 19.
 258. Demidoff Anatol, kt. † ápr. 18.
 259. Érdy János, rt. † máj. 9.

260. Herschel János, kt. † máj. 12.
 261. Neilreich Ágoston, kt. † jún. 8.
 262. Edvi Illés Pál, lt. † jún. 22.
 263. Bitnicz Lajos, tt. † jún. 28.
 264. Flór Ferencz, lt. † júl. 7.
 265. Árvay Gergely, lt. † júl. 7.
 266. Fábíán István, lt. † júl. 17.
 267. Murchison Roderik baronet, kt. † okt. 22.
 268. Babbage Károly, kt. † okt. 20.
 269. Herepei Károly, lt. † okt. 26.
 270. Hoványi Ferencz, lt. † decz. 11.

1872.

271. Nagyajtai Kovács István, lt. † jan. 10.
 272. Marczibányi Antal, ig. t. † jan. 13.
 273. Grunert János Ágost, kt. † jún. 8.
 274. Bowring János, kt. † nov. 23.
 275. Szénássy Sándor, lt. † nov. 29.
 276. Gr. Andrassy György, ig. t. † decz. 21.
 277. Deáky Zsigmond, tt. † decz. 29.
 278. Huillard-Breholles, kt.

1873.

279. Vass József, lt. † jan. 13.
 280. Péterfy Károly, lt. † jan. 23.
 281. Thierry Amadé, kt. † márcz. 26.
 282. Nagy Márton, lt. † ápr. 5.
 283. B. Liebig Juszt, kt. † ápr. 18.
 284. Gr. Benyovszky Zsigmond, lt. † ápr. 20.
 285. Úrházy György, lt. † ápr. 21.
 286. Stuart Mill, kt. † máj. 9.
 287. Balla Károly, lt. † máj. 16.
 288. Bartakovics Adalbert, ig. t. † majus 30.
 289. Pólya József, rt. † jún. 10.
 290. Raumer Frigyes, kt. † jún. 15.
 291. Kovács Gyula, lt. † jún. 22.

292. Rose Gusztáv, kt. † júl. 15.
 293. Czermak Nep. Ján., kt. † szept. 16.
 294. Kubinyi Ágoston, ig. és tt. † szept. 19.
 295. Dorner József, lt. † okt. 9.
 296. Riedl Szende, lt. † okt. 15.
 297. Agassiz Lajos, kt. † decz. 14.

1874.

298. Udvardy Ignác, lt. † jan. 17.
 299. Török János, lt. † febr. 9.
 300. Quetelet Adolf, kt. † febr. 17.
 301. Csacszó Imre, lt. † febr. 23.
 302. Gr. Lázár Kálmán, lt. † febr. 27.
 303. Fabó András, lt. † márcz. 17.
 304. Kubinyi Ferencz, tt. † márcz. 28.
 305. Trinchera Ferencz, kt. † máj. 11.
 306. Theiner Ágoston, kt. † aug. 10.
 307. Guizot Ferencz, kt. szept. 13.
 308. Gabelenz János, kt. † szept. 3.
 309. Rosty Pál, lt. † decz. 7.
 310. Reitter Ferencz, lt. † decz. 9.
 311. Valentinelli József, kt. decz. 17.

1875.

312. Szepesi Imre, lt. † jan. 9.
 313. Warga János, lt. † jan. 10.
 314. Czinár Mór, lt. † febr. 10.
 315. Lyell Károly, kt. † febr. 23.
 316. Kriza János, lt. † márcz. 26.
 317. B. Prónay Gábor, lt. † apr. 1.
 318. Ewald Henrik, kt. † máj. 4.
 319. Mátray Gábor, lt. † július 17.
 320. Toldy Ferencz, ig. t. † decz. 10.
 321. B. Kemény Zsigmond, ig. és tt. † decz. 22.

1876.

322. Atkinson W. S., kt. † jan. 15.
 323. Deák Ferencz, ig. és tt. † január 28.

324. Vargha István, lt. † márcz. 12.
 325. B. Sina Simon, ig. t. † ápr. 15.
 326. Gr. Teleki Domokos, ig. és tt. † május 1.
 327. Szilágyi Ferencz. lt. † május 20.
 328. Palacky Ferencz, kt. † május 26.
 329. Gr. Waldstein János, ig. t. † június 3.
 330. Fényes Elek, lt. † július 23.
 331. Székács József, lt. július 29.
 332. Klein L. Gyula, kt. aug. 3.
 333. Gr. Mikó Imre, ig. és. tt. † szept. 16.
 334. Pertz György Henrik, kt. † okt. 12.
 335. Jakab István, lt. † okt. 18.
 336. B. Prokesch-Osten, kt. † okt. 26.
 337. Ritschl Frigyes, kt. † nov. 9.

1877.

338. Bertha Sándor, lt. † febr. 4.
 339. Preysz Mór, lt. † márcz. 24.
 340. Szalay Ágoston, lt. † május 5.
 341. Entz Ferencz, lt. † május 9.
 342. Thiers Adolf, kt. † szept. 3.
 343. Schirckhuber Móricz, lt. † szept. 14.
 344. Parlatore Fülöp, kt. † szept. 28.
 345. Gr. Károlyi György, ig. és tt. † nov. 9.
 346. Fábrián Gábor, rt. † decz. 10.

1878.

347. Szigligeti Ede, lt. † jan. 19.
 348. Regnault Henrik, kt. † jan. 19.
 349. Baer Károly Ernő, kt. † jan.
 350. Bernard Kolos, kt. † febr. 8.
 351. Szalai István, lt. † márcz. 6.
 352. Kovács S. Endre, lt. † máj. 17.
 353. B. Eittingshausen András, kt. † máj. 25.
 354. Szkalniczky Antal, lt. † jún. 9.
 355. Fogarasi János, rt. † jún. 10.
 356. Szőnyi Pál, lt. † jún. 17.

357. Rokitansky Károly, kt. † júl 23.
 358. Horváth Mihály, ig és rt. † aug. 19.
 359. Lewes György Henrik, kt. † decz. 5.

1879.

360. Fest Vilmos, rt. † márcz. 11.
 361. Gr. Wass Sámuel, lt. † márcz. 20.
 362. Weninger Vincze. lt. † máj. 5.
 363. Somhegyi Ferencz, lt. † júl. 1.
 364. Kenessey Albert, lt. † júl. 15.
 365. B. Rudics József, tt. † aug. 21.
 366. Cotta Bernát, kt. † szept. 14
 367. Fenzl Ede, kt. † szept. 29.
 368. Schiefner Antal, kt. † nov. 16.

1880.

369. Bell Tamás kt. † márcz. 13.
 370. Haberern Jonathán, lt. † ápr. 8.
 371. Mihályi Károly, lt. † jún. 14.
 372. Broca Pál kt. † júl. 9.
 373. CSENGERY ANTAL, másodelnök, rt. † júl. 13.
 374. Zlinszky Imre, lt. † júl. 14.

1881.

375. Korponay János, lt. † január 15.
 376. Gróf Erdődy Sándor, ig. t. † január 22.
 377. Fabritius Károly, lt. † febr. 2.
 378. Tóth Kálmán, lt. † febr. 3.
 379. Révész Imre, lt. † febr. 13.
 380. Szabó Imre, tt. † febr. 28.
 381. Dethier Antal, kt. † márcz. 3.
 382. Tarczy Lajos, rt. † márcz. 20.
 383. Horváth Ignác, lt. † ápr. 18.
 384. Davis Bernát, kt. † május 19.
 385. Gorove István, tt. † máj. 31.
 386. Gr. Károlyi István, ig. tag. † jún. 12.
 387. Benfey Tivadar, kt. † jún. 26.
 388. Saint Claire Deville, kt. † júl. 24.
 389. Mandl Lajos, kt. † július havában.

390. Baintner János, lt. † aug. 14.
 391. Molnár Aladár, lt. † aug. 14.
 392. Szemere Miklós, lt. † aug. 20.
 393. Suhayda János, lt. † szept. 18.
 394. Morócz István, lt. † okt. 10.
 395. Lukács Móricz, ig. és tt. † nov. 5.
 396. Ami Boué, kt. † nov. 21.

1882.

397. Darwin Károly, kt. † ápr. 20.
 398. Asbóth Lajos, lt. † május 6.
 399. Vész János Ármin, rt. † jún. 29.
 400. Konek Sándor, rt. † aug. 1.
 401. Kreutzwald Frigyes, kt. † aug. 25.
 402. Kallós Lajos, lt. † szept. 2.
 403. Wöhler Frigyes, kt. † szept. 23.
 404. Arany János, ig. és rt. okt. 22.
 405. Greguss Ágost, ig. és rt. decz. 13.

1883.

406. Gr. Festetich György, ig. t. † febr. 12.
 407. Mailáth György, ig. és tt. † márcz. 29.
 408. Laboulaye Eduárd, kt. † május 25.
 409. Hegedüs Candid Lajos, lt. † jún. 13.
 410. Gyárfás István, lt. † júl. 16.
 411. Petzval Otto, rt. † aug. 28.
 412. Heer Ozsvát, kt. † szept. 27.
 413. Benkő Dániel, lt. † nov. 19.
 414. Zsivora György, lt. † nov. 30.
 415. Erkövy Adolf, lt. † decz. 13.
 416. Lord Overstone, kt.

1884.

417. Gr. Cziráky János, ig. t. † febr. 9.
 418. Hegedüs László, lt. † febr. 28.
 419. Lugossy József, rt. † márcz. 7.
 420. Lönnrot Illés, kt. † márcz. 19.
 421. Mignet Ferencz, kt. † márcz. 24.
 422. Dumas Ker. János, kt. † ápril 11.

423. Frankenburg Adolf, lt. † júl. 3.
 424. Vandrák András, lt. † szept. 14.
 425. Pompéry János, lt. † szept. 28.
 426. Lichner Pál, lt. † október 4.
 427. Gr. LÓNYAY MEMYHÉRT elnök és tt. † nov. 3.
 428. Horváth Czirill, rt. † nov. 5.

1885.

429. Botka Tivadar, tt. † január 6.
 430. Kruesz Krizosztom, tt. † január 10.
 431. Say Móricz, lt. † márczius 11.
 432. Győry Vilmos, lt. † április 14.
 433. Nagy János, tt. † április 21.
 434. Henle Jakab, kt. † május 13.
 435. Rózsay József, lt. † május 20.
 436. Reichardt H. W. kt. † aug. 3.
 437. Curtius György, kt. † aug. 12.
 438. Worsaae A. I., kt. † augusztus 15.
 439. Milne Edwards, kt.
 440. Zsoldos Ignác, rt. † szeptember 24.
 441. Boissier Edmund, kt. † szept. 27.
 442. Hornyik János, lt. † okt. 8.
 443. Gachard Prosper, kt. † december végén.

1886.

444. Süphy bey kt. † jan. 1.
 445. Nyáry Albert lt. † január 1.
 446. Beőthy Leo, lt. † január 5.
 447. Ladányi Gedeon, lt. † február 4.
 448. Tárkányi Béla, tt. † február 16.
 449. Peregriny Elek, lt. † ápril 3.
 450. PAULER TIVADAR, másodeln., tt. † ápr. 30.
 451. Ranke Ferencz Lipót, kt. † május 23.
 452. Waitz György, kt. † máj. 25.
 453. Kalchbrenner Károly, lt. † június 5.
 454. Kovács Pál, lt. † augusztus 13.
 455. Korizmics László, tt. † okt. 5.
 456. Zlamál Vilmos, lt. † nov. 11.

NEKROLOG

AZ AKADÉMIA ELHÚNYT TAGJAIRÓL.

Az I. Osztályból.

Tárkányi Béla.

Született 1821. jan. 2-án, † 1886. febr. 16-án.

Tárkányi Béla született 1821. január 2-án Miskolczon, polgári szülőktől. Itt részesült elemi- és gymnasiumi oktatásban is, kivéve az ötödik osztályt, a melyet Lőcsén végzett. Tizenöt éves korában az egri papi semináriumba vétetett föl, s az ottani érseki lyceumban végezte philosophiai és theologiai tanulmányait. Hajlama az irodalom iránt korán mutatkozott s fejlődésére elhatározó befolyással volt a semináriumban virágzó *Magyar társaság*, a melynek könyvtárát szorgalmasan búvárlotta s *Verseny* című írott lapjába is irogatni kezdett. Itt jelentek meg első prózai és költői kísérletei, sőt e körben a farsangi estékre egy pár vigjátékot is írt, a melyeket maga és társai adtak elő. Nyilvánosan azonban a Kisfaludy-társaság pályázatán lépett föl 1840-ben *Honáldozat* című balladájával, a mely dicséretet nyert (*Kisfaludy-társaság Évlapja* II. köt.), hasonló sikerrel 1842-ben *Indítványok* satyrájával (IV. k.) és 1844-ben az *Életből* című költeményével, a mely utóbbi a közülésen is felolvastatott. Mindez buzdította az ifju költőt, számos költeményt írt zsebkönyvekbe, folyóiratokba s különösen *Coriolan* című balladája kiváló tetszést nyert és szél-

tében szavaltatott. Megismerkedett néhány íróval, a többek között Petőfivel is, a ki a midőn 1844. februárjában Debreczenből gyalog Pestre utazott, meglátogatta őt, segélyével utazott tovább s a növendékpapok körében töltvén egy vidám estét, nála írta *Egri hangok* című költeményét. Petőfinek Tárkányihoz ez időben irt levelei Halasi Aladár gyűjteményében olvashatók. (*Petőfi-reliquiák. Budapest, 1878.*)

Tárkányi azonban nemcsak a világi, hanem az egyházi költészetet is korán kezdette művelni. Különösen Dávid zoltárainak verses fordításával foglalkozott, melyek közül néhányat ki is adott a *Religió*-ban. E mellett 1843. óta Klopstock *Messziása* foglalta el, melynek fordításából szintén megjelentek egyes töredékek a *Religió*-ban s másutt; azonban a nagy mű fele: I—X énekek csak a hatvanas évek vége felé készültek el. 1844-ben áldozó pappá szenteltetett fel, s így betölt édes anyjának azon jámbor óhajtása, melynél fogva 1820-ban Úr napján Miskolczon, b. Barkóczy László, akkor miskolci plébános, később fehérvári püspök, lelkes egyházi beszédétől elragadtatva, boldog házassága első gyümölcsét, szíve alatt viselt magzatját, Isten oltárának áldozta fel. Ugyanezen évben a lelkipásztori pályára lépven Szent-Erzsébeten káplán lett s egyszersmind eddig használt írói álnevét: Tárkányit, idegen hangzású családi neve helyett, törvényesítette. Káplánsága alatt különösen az egyházi énekeket tette tanulmánya tárgyává; összeszedte a régieket, javitgatta s maga is számos újat költött. Írói munkásságára s általában műveltségére nagy befolyással volt az, hogy 1846-ban Pyrker László érsek őt udvari papjává nevezte ki. A nagy műveltségű költő-főpap társaságában tagult irodalmi látköre, s többször kisérvén őt külföldi utjában, kifejlett érzéke a képző művészetek iránt is. Ujult erővel fogott a költéshez. Ez időben indultak meg a nép használatára szánt énekes füzetek, a folyóiratok és zsebkönyvek folyvást közöltek tőle költeményeket s fordítani kezdte Pyrker legendáit is. De ez utóbbiakat be sem mutathatta szeretett főpásztorának, mert ez 1847. decemberében Bécsben meghalt s neki kellett körülte teljesíteni a szeretet és hála utolsó kötelességeit.

Pyrker utóda Bartakovics Béla lett, a ki szintén méltányolta titkárának irodalmi munkásságát, sőt buzdította is. Az egyházi irodalom terén ez idő (1852—1870) Tárkányinak legtermékenyebb korszaka. Ekkor adta ki énekgyűjteményét: *Katholicus egyházi énektár, a bevett közajtatossági énekekből újakkal bővítve, kath. egyh. éneklők s e pályára készülők számára. Eger, 1855.* cím alatt, a melyben közel százötven ének van tőle. Ekkor fogott hozzá, új érseke megbízásából, a Szent írásnak, Káldi alapján, átdolgozásához. E nagy munka felét Egerben, másik felét Tisza melletti magányában, Egyeken (Szabolcsmegye) készítette el, hol 1857. eleje óta mint plébános folytatta lelkészi pályáját. E munka első mutatványa ily czímen jelent meg: *A zsoltárok könyve a vulgata szerint annak szövegével együtt, figyelemmel az eredeti szövegre, Káldi György fordítása nyomán. Allioi jegyzeteivel átdolgozva; az apostoli szék jóváhagyásával. Eger, 1860.* egészen pedig: *Az ó- és új szövetségi Szentírás. Eger, 1862—65*; ismét: *Az új szövetség könyvei a vulgata szerint, rövid jegyzetekkel. Eger, 1865.* továbbá: *Szentírási szakaszok, melyek az anyaszentegyház köz isteni-tiszteletén olvastatnak. Eger, 1868.* s ugyanazok a népiskolák számára. (Eger, 1870.) E mellett Tárkányi több imakönyvet írt, a melyek újabb meg újabb kiadásban jelentek meg: *Vezéerkönyv a kath. anyaszentegyházban tartatni szokott processiókhoz. Eger, 1851.*; *Lelki Manna. Eger, 1853.* *Szent énekfűzér. Eger, 1856.* *Szomorúnak vigasztalója. Imádságos és énekes könyv a hét fájdalmu szüzanya tiszteletére. Eger, 1859.* *Vezércsillag az üdv elnyerésére. Imakönyv a kath. nőnem használatára. Pest, 1860.* *Hajadonok őrangyala. Pest, 1863.*; *Ifjuság kalauza az örök életre. Pest, 1864.*; *Ártatlanok öröme. Kath. imakönyv kis gyermekek számára. Pest, 1864.*; *Új rózsás kert. Imádságos és énekes könyv, a kath. ker. hivek használatára. Pest, 1865.*; *Nagybőjti kalauz. Pest, 1866.* Ugyanez években jelentek meg összegyűjtött költeményei is: *Tárkányi Béla költeményei. Pest, 1857.*

Tárkányi munkásságának nagy része az ötvenes és hatvanas évekre esvén, ő is élénk részt vett azon irodalmi mozgalomban, mely nemzetiségünk elnyomatása idejében, ezt fen-

tartani, védeni és fejleszteni igyekezett. Másfelől az újabb irodalom nyelv- és izlésbeli vívmányait terjesztette a kath. egyházi irodalom terén, mely e tekintetben csak később és lassabban fejlődött. Mint költő, az Aurora-kör hatása alatt állott s a nép-nemzeti elem erősebb fejlődését kevésbé érezte. Költeményei nagy részét a nyugot-európai versidomban írta, a nemzeti rhytmus felé inkább csak némely egyházi költeményeiben hajlott, a régibb egyházi énekekből merítvén ihletet. Ez énekek nemzeti rhytmusában szerencsésen olvasztja össze a vallásos érzést a hazafisággal s egyházi énekei közül ezek a legsikerültebbek.

Tárkányi érdemei nem is maradtak méltánylás nélkül. Az Akadémia 1858. decz. 15-én lev. tagjává választotta a nyelv-és széptudományi osztályban. 1860. máj. 2-án foglalta el széket, *A vallási költészetről, különösen a népekekről* értekezve; 1868-ban ugyanitt értekezett *A legujabb magyar szentírásról*, melyek az akadémiai értekezések között jelentek meg. 1867-ben a Kisfaludy-társaság is tagjává választotta; itt Klopstock *Messiasáról* értekezve köszöntött be, melyből végre megjelent *Messias I—X.* ének Klopstock után. Pest, 1872. A pápa, mint a Szentírás fordítóját 1866-ban kamarásává nevezte ki, Ő felsége pedig 1868. májusában egri főegyházi kanonokká; a Szent-István-társulat végre 1872-ben alelnökévé választotta.

Azóta felváltva hol Pesten, hol Egerben lakott s majd minden évben meglátogatta Rómát. Szorgalmas látogatója volt az Akadémia és Kisfaludy-társaság üléseinek s némely bíráló bizottságban is részt vett. 1880-ban az Akadémia tiszteleti tagjává választatott; ugyanez évben az I-ső osztálynak 100 aranyat ajánlott fel Dante fordítására, 200 forintot a Reguly-alapra. A Kisfaludy-társaság tőkájéhez 300 forinttal járult, a *Monumenta Vaticana* kiadásához pedig 500 forinttal. 1872-ben bors-monostori apáttá neveztetett ki. Régi hajlama a képzőművészetek iránt hajlott korában mindinkább erősödött. Tehetségéhez képest pártfogójok volt, különösen a festészetnek. Alapítója és választmányi tagja volt a képzőművészeti társulatnak, s becses képtárt gyűjtött részint eredeti művekből, részint remekművek sikerült másolataiból. Meghalt Eger-

ben, 1886. febr. 16-án. Végrendeletében képtárát az országos gyűjteménynek hagyta, általános örökösévé pedig az egri seminarium magyar társaságát tette.

Kovács Pál.

Szüil. 1808. júl. 1. † 1886. aug. 13-án.

Kovács Pál született 1808. júl. 1-én, Dégen, Veszprém-megyében, hol atyja Ferencz, előbb győri mérnök, gr. Festetics Antal jószágigazgatója volt. E derék atya, a kit már kilencz éves korában elvesztett, maga is kedvelte, sőt művelte a magyar irodalmat, Kazinczyval s Csokonaival barátságos levelezésben állott s Péczely *Mindenes gyűjteményének* dolgozó-társa volt. A tehetséges fiú a pápai ev. ref. collégiumban kezdé tanulói pályáját, innen a pesti egyetemre ment. Itt mint orvosnövendék csakhamar megismerkedett az írói körökkel s kísérletet tett az irodalmi pályán. 1824-ben írta *Egy füst alatt két lakodalom* című első vígjátékát, a mely azonban se színpadra nem került, se nyomtatásban meg nem jelent. Tulajdonképp 1828-ban kezdődik írói pályája, egy önállóan megjelent bohózzattal (*Karácson éjjele vagy a köszöntő versek. Névnapi tréfa 1 felv. Buda, 1828.*) Ezt követte számos kisebb színmű és beszély: *A klavirmester. Vigj. 1 felv. (Urania 1828.) Magának akart, másnak kért. Vigj. 1 felv. (Koszorú, 1829.) Mindennek van haszna. Vigj. 1 felv. (Koszorú 1829.) Öreg kérők. Vigj. 1 felv. (Koszorú 1830.) Melyik a sok közül. Vigj. 1 felv. (Koszorú, 1830.) Farkas van a veremben. Vigj. 1 felv. (Koszorú, 1831.) Az álkirály. Vigj. 1 felv. (Aurora, 1832).* E vígjátékok némelyike elő is adatott. Mint beszélyíró is termékeny volt; 1834-ig a következő beszélyei jelentek meg: *Kicsinyből mi lesz? (Koszorú, 1828.); A szökés. (Koszorú, 1829.); Nem az volt kit gondoltam. (Aurora, 1830.); Vízkereszt. (Aurora, 1831.); Mindenütt jó, de legjobb otthon. (Nefelejts, 1832.); A lúdczomb. (Aurora, 1833.); Jaj be jó fi vagyok én. (Aurora 1833.); Fehér czipók. (Nefelejts, 1833).* Költeményeket is írt ez időtájt, bár kevesebb szerencsével,

az *Urania*, *Nefelejts* és *Aurora* zsebkönyvekbes a *Koszorú* és *Társalkodó* folyóiratokba.

1833-ban orvos-tudori oklevelet nyert, magyar nyelven irván tudori értekezését: (*A növendék nőnem.* Pest, 1833.). Ezután beutazta Németország egy részét. Berlinben több időt töltött s megismerkedett Hahnemannal. Útjából megtérve 1835-ben Győrött települt meg, hol a Pestre átköltözött jeles homeopatha Bakody helyét foglalván el, csakhamar keresett orvos lón, s Győrmegye tiszteleti főorvosává neveztetett ki. Orvosi elfoglaltsága miatt sem hagyott fel a szépirodalommal, s különösen 1846-ig legtermékenyebb beszély- és színmű-íróink közé tartozott. Ez időszakban irt színművei a következők: *A zsvány. Vigj. 1 felv.* (1833.); *A féltés gyötrelmei. Vigj. 3 felv.* (1835.); *A koldusleány. Dráma 4 felv.* (1834.); *A kiadó lak. Vigj. 1 felv.* (Emlény, 1839.); *Az általános örökös. Vigj. 1 felv.* (Emlény, 1840.) *Egyetlen leány. Vigj. 4 felv.* (Emlény, 1841.); *A művész álma. Dráma 5 felv.* (*Színműtár. Szerk. Nagy Ignác III. k. 8. f.* 1843.); *Nemesek hadnagya. Népszínmű 5 felv.* (1844.); *A nyomor iskolája. Dráma 5 felv.* (1845). Beszélyei még számosabbak: *Hivatlan orvos.* (Regelő, 1834.); *Ki hitte volna.* (*Aurora*, 1834.); *Veszedelmes újítás.* (*Rajzolatok*, 1835.); *Három az igazság.* (*Társalkodó*, 1835.); *Mennyi a ház, annyi a szokás.* (*Aurora*, 1835.); *Húshagyó kedd.* (*Aurora*, 1836.); *A polgárleány.* (*Aurora*, 1836.); *Éjjeli rémalak.* (*Társalkodó*, 1836.); *Nagybácsi és nagynéni.* (*Athenaeum*, 1837.); *Román és nem román.* (*Aurora*, 1837.); *Mindennek van ideje.* (*Athenaeum*, 1837.); *A vasúti részvények* (Emlény, 1839); *A hideg víz mindent meggyógyít.* (*Budapesti árvizkönyv*, 1839.); *A gyermek szerelme.* (Regelő, 1842.); *A növendék.* (*Nemzeti Almanach* 1842.); *A vig czimborák.* (*Magyar Életképek* 1843.) *Költő és színpad.* (Regelő, 1843.) *A nőkebel bosszúja.* (*Országgyűlési Almanach*, 1843.); *Első betegem.* (*Pesti Divatlap*, 1844.); *Igen és nem.* (*Életképek*, 1845.); *Kandi nő.* (*Pesti Divatlap*, 1845).

Mind e színművek és beszélyek, némi válogatással s még meg nem jelentekkel pótolva, összegyűjtve is megjelentek 1833—1846: *Thalia. Eredeti szindarabok gyűjteménye.* (I. k.

Pest, 1833. II. k. Pest, 1834. III. k. Győr, 1837.): *Kovács Pál munkái* I—II. k. *Beszélyfüzér.* (Pápa, 1841.) III. k. *Eredeti színművek.* (Győr, 1846.) IV. k. *Beszélyfüzér.* (Győr, 1846.) A kiváló tehetségű és nagy munkásságú író az Akadémia már 1833-ban I. tagjává választotta, ugyanazt tette a Kisfaludy-Társaság is 1838-ban. De Kovács Pál nemcsak az irodalomban töltötte be helyét, hanem a társadalomban is. Mint keresett orvos, kedvelt író s lelkes hazafi nagy népszerűségnek örvendett Győrben, s igen jótékonyan hatott a magyar nemzetiség erősítésére és fejlesztésére. Györmegye az ő sürgetésére vette pártfogásába a magyar színészeket s később is az ötvenes években a város polgárai részben az ő közbenjárására támogatták a magyar színtársulatokat. 1846-ban egy kereskedelmi és irodalmi lapot alapított és szerkesztett *Hazánk* címe alatt, a mely nagy hatással szolgált azon a vidéken a nemzeti ügyet, s a melynek Petőfi is dolgozótársa volt, és számos költeménynyel és útirajzzal gazdagította.

1846. s kivált a forradalom után kevesebbet írt ugyan Kovács Pál, de egész haláláig nem tette le tollát. Színművei ez időszakból a következők: *Három szín.* Vigj. 4 felv. (1853.) *A bizalmatlanok.* Vigj. 1 felv. *Propter certum quoniam.* Vigj. 1 felv. (*Erdélyi múzeum*, 1857.) *Férj egy órára.* Vigj. 1 felv. (*Déliabáb képes naptár*, 1857.) *Pál fordulása.* Vigj. 3 felv. (*Kelet népe.* Szerk. Török János, 1856.) *Nem szabad a királylyal tréfálni.* Tört. vigj. töredék versekben (*Nefelejts*, 1862.) Beszélei ezek; *Hazaárulók.* (*Hazánk*, 1847.) *Untaughlich* (*Hölgyfutár*, 1850.) *Férjem borbélya.* (*Hölgyfutár*, 1852.) *Az ígért beszély.* (*Szikszoói enyhlapok*, 1853.) *Hoppon maradt.* (*Hölgyfutár*, 1857.) *Egy kis beszély története.* (*Családi kör.* 1862.) *Szerencsétlen furulyás.* (*Nefelejts*, 1862.) *Egy szegény szép leány.* (*Családi kör*, 1863.) *Falun.* (*Ország-Világ*, 1871.) *Egy fiatal hölgy elbeszélése.* (*Fővárosi Lapok*, 1871.) *A hogy Isten rendel.* (Ugyanott, 1875.) *A kis pékleány.* (Ugyanott, 1878.) *A ki a levelet nem olvassa végig.* (Ugyanott, 1880.) *Egy nő a ki a kávé nem szereti.* (Ugyanott, 1885). Kéziratban maradt s úgy látszik elő sem adott színművei a következők: *IV. Béla.* Dráma 5 felv. *Királyi tréfa.* Tört. vigj.

3 felv. Bianca. Szomorújáték 5 felv. *Az utolsó nap.* Vigj. 3 felvonásban.

Számos vegyes cikket is irt: *Zsoldos János dr. élete.* (Orvosi Tár VIII. k. Pest, 1832.) *Hasonlítások és különözések.* (Társalkodó, 1833.) *Győri olvasó egyesület.* (Társalkodó, 1840.) *Petőfi Sándor első két aranyja.* (Képes ujság, 1859.) *Vásárnap levelek.* (1867—1868.) Hétköznapi álnév alatt a *Győri Közlönyben.* *Szellemi élet egy magyar vidéki városban; Az irodalom Győrött; A magyar színészet Győrött.* (Athenaeum, 1873.) *Alkalmi felolvasás Kisfaludy Károly félszázados fordulóján a győri színházban* 1880. nov. 20. (Győri Közlöny, 1880.) *Vas Gereben Győrött.* (Föv. Lapok, 1885.) Úgynevezett humoros felolvasásokat is tartott, leginkább jótékony célú hangversenyeken: *Egy tál farsangi fánk.* (Hazánk, 1847.) *Ideiglenes.* (Hölgyfutár, 1850.) *Felolvasás az olvasásról azoknak, a kik olvasni nem szeretnek.* (Győri Közlöny, 1857.) *Farsangi hangverseny hangszer nélkül.* (Győri Közlöny, 1859.) *Orvosi értekezés a női sziv kitünőbb bajairól.* (Nefelejts, 1860.) *Egy szóverseny a hangversenyben.* (Hölgyfutár, 1860.) *Írjunk-e vagy nyírjunk?* (Győri Közlöny, 1860.) *Egy kis vásárfia.* (Ugyanott, 1860.) *Tűz és Viz.* (Gombostű, 1862.) *A Zala-Somogyi Közlöny első látogatása a Győri Közlönynél.* (Zala-Somogyi Közlöny, 1862.) *Lamentáljunk egy kicsit.* (Hölgyfutár, 1863.) *Válaszszunk.* (Föv. Lapok, 1869.) *Farsangi dolgok.* (Győri Közlöny, 1877.) Álnév alatt is (Vig Feri) irt humoros verseket és cikkeket 1848 előtt a *Hazánkba.*

Majdnem hatvan évig volt buzgó munkása a magyar szép-irodalomnak; 1877-ben ünnepelte Győr városa, félszázados írói jubileumát, melyben részt vettek a fővárosi irodalmi testületek is. Maga egy vidám versben fejezte ki ez ünnepen érzelmeit. *Arany lakodalom.* (Győri Közlöny és Föv. Lapok, 1877.) Mint férj s hat gyermek atyja, boldog családi életet élt, azonban igen szeretett Ödön fiának halála, ki már szépreményű orvos volt, mélyen megszorította. Ez időtájra esnek kevésbé munkás évei. Azonban erőt vett szomorúságán s végperceig betegeinek s a közügyeknek élt. Meghalt 1886. aug. 13-án, mint az Akadémia és Kisfaludy-társaság legrégeb-

s utolsó képviselője azon írói csoportozatnak, a melyet Aurora-körnek nevezett el irodalomtörténetünk.

Kovács Pál leginkább mint beszélyíró tűnt ki. Kisfaludy és Fáy nyomain indult, kik részint komikai, részint humoros beszélyeikben a magyar középosztályok házi és társadalmi életét kezdték rajzolgatni. Komikuma és humora nem mélyebbre ható, de kellemes és derült s nem hiányzik bennök bizonyos magyar íz. A harminczas években írt beszélyei a legsikerültebbek, később némi modorosságot és erőltetést érezhetni rajtok. A drámai pályán kevésbbé volt szerencsés, a beszélyíró előnyei, a vonzó subjectivitas és az elbeszélés elmés élénksége itt nem igen érvényesülhettek, s a drámai lelemény és technika tekintetében soha sem tudott magasabb fokra emelkedni. Azonban egész pályája a magyar szépirodalom jelesebb bajnokai közé emelték őt, és sikerültebb beszélyei maig sem vesztették el vonzó erejüket.

A II. O s z t á l y b a n.

Hornyik János.

Született 1812. † 1885. okt. 8-án.

Évtizedeken át Kecskemét városának főjegyzője volt, mely tisztétől csak akkor lépett vissza, midőn aggkora akadályozta tevékenysége kifejtésében. Csaknem egész életén át szülővárosának és környékének történetével foglalkozott. Kecskemét város történetét 4 kötetben, és Pusztaszer történetét egy kötetben írta meg. Több éven át szerkesztette a Kecskeméti Lapokat, — és azokban érdekes adatokkal világitotta meg Kecskemét város újabb történetét. Munkássága kiterjedt a Katona József életének buvárlatára is, és az irodalomtörténet számos becses közleményt köszönhet neki. Az Akadémia 1863-ban választotta meg levelező tagjává. Meghalt Kecskeméten 1885. október 8-án.

Nevezetesebb dolgozatai és munkái a következők: *Ráczok a kuruczvilágban.* (Életképek 1848.) *Kecskemét viszonya a Kis-Kunsághoz.* (Uj magyar Múzeum 1853.) *Pusztaszer.* (Vasárnapi Ujság 1861.) *Az idéző pecsétről.* (Székfoglaló értekezés. Történettud. Értesítő 1864.) *Kecskemét város története.*

Oklevéltárral. Kecskemét. I. kötet 1860. II. kötet 1861. III. kötet 1862. IV. köt. 1864. — *Pusztaszer, a honalapító Magyar Nemzet első törvényhozási közgyűlése színhelyének története.* Pusztaszer térképével, a szermonostori apátság romjai két rajzával és 130 oklevéllel. Kecskemét, 1865.

Báró Nyáry Albert.

Született 1828. jún. 30-án. † 1886. január 1-én.

Báró Nyáry Antal koronaőr, és felső-kubinyi s nagyolaszi Kubinyi Jozéfa másodszületett fia, született 1828. június 30-án Bagonyán, Hontvármegyében. Az 1844—45. évben a bölcséleti tanfolyamot a pesti egyetemen hallgatta. Horvát István legkedvesebb tanítványai közé tartozott. Jogi tanulmányait 1845—1848. ugyanazon egyetemen fejezte be. Mint egyetemi hallgató (1847. évben) „Szerbia bukása“ című értekezését adta ki Vahot Imre „Pesti Divatlapjában.“ Azon nyelvmívelő körhöz tartozott, melynek tagjai — közöttök Nyáry és Vasváry, mint vezérszónokok, — a márcziusi napokban emlékezetes szerepet játszottak. A nemzeti nagy mozgalom napjaiban félbeszakítván tanulmányait, a Sándor-nyalozredbe lépett, 1849-ben mint főhadnagy Kossuth kormányzó mellett hadsegédi szolgálatot tett. Az üldözések őt később hazája elhagyására kényszeríték. Olaszországba menekült tehát, és 1859-ben Garibaldi hadi vállalatában résztvett. Ez alatt olasz levéltárakban hazai történelmünket illető emlékek kutatására irányozta figyelmét, egyszersmind a Crouy hercegeknek az Árpádoktól származása ügyében több munkát tett közzé. 1867. évben visszatért hazájába, és az ekkor alakult történelmi társulat legelső választmányának tagjává választott. A nevezett társulat közlönyében, a Századokban jelentek meg tanulmányai: „Esztei Beatrix, II. Endre király özvegye,“ — és „Hippolyt esztergomi érsek Mátyáskori számadásainak“ kulturtörténelmileg feldolgozott ismertetése. Az Akadémia 1872. évben levelező tagjává választotta. A történelmi bizottság megbízásából Nagy Ivánnal kiadta a „Magyar Diplomatiái Emlékeket Mátyás király korából“ négy kötetben, és az Archaeologiai bizottság megbízásából több éven át Henszlmann Imrével szerkesztette az „Archaeologiai Értesítőt.“

Kiváló tevékenységet fejtett ki a heraldikai és genealogiai tudományok terén, és az e célra alakult társulat közlönyét, a „Turul“-t Fejérpataky Lászlóval szerkesztette. Főmunkája a „Heraldika vezérfonala“, melynek megírását az Akadémia történelmi bizottsága bízta reá. Ezen munkára évek során át egész erejét fordította. Megjelenését már nem érthette meg. Néhány héttel előbb, 1886. január 1-én elragadta a halál.

Beöthy Leó.

Született 1839. † 1886. január 5-én.

Irodalmi működését a hirlapírói téren kezdte. A Temesvárott megjelent „Delejtű“-ben Thöbey álnév alatt szépirodalmi tárczacikket írt. 1865—67. években a „Hon“ közgazdasági rovatát vezette. Az országos statisztikai hivatalnak, szervezése óta, tagja volt, és aligazgatója lett. A hivatal közleményei szerkesztésében mindaddig közreműködött, míg betegeskedése munkaképességét meg nem rendíté. Legtartalmasabb műve a „Nemzetlét“ című sociologiai értekezés. Jelentékeny tudományos sikert aratott még a „Bankügy elmélete“ és „A társadalom kezdete“ című műve. Komoly irodalmi munkássága nem maradt elismerés nélkül, a mennyiben egy ízben a Marczibányi mellékjutalmat, más alkalommal a Fáy-jutalmat nyerte el. Az Akadémia 1877. május 24-én választotta levelező tagjává. Pályáját, 1886. január 5-én fejezte be.

Ladányi Gedeon.

Született 1824. máj. 24-én. † 1886. febr. 4-én.

Született Hiripen, Szatmár megyében. A gymnasiumi tanfolyamot a szatmári gymnasiumban, a jogit és theologiait pedig Debreczenben végezte. Tanulói pályája végeztével 1846. évben az első gymnasiumi osztály tanítójává lett a debreczeni főiskolában. Innen egy év múlva a szalontai gymnasiumba ment, s ott mint a felsőbb osztályok tanára működött 1851-ig. Ekkor a gymnasiumok újjászervezése alkalmával a debreczeni reform. főiskolai gymnasiumba hivatott meg a történelem tanszékére. 1860. óta a jogakadémiában a magyar állam- és alkotmánytörténetet adta elő. 1872-ben a kolozsvári egyetemen az általános történet tanárává nevezetett ki.

Első irodalmi kísérlete volt a debreczeni gymnasium 1853. évi programjában megjelent értekezése „A görög műveltség előmozdító okairól.“ 1856. évben megjelent „A világtörténet főbb eseményei.“ Ezt követték egyes cikkek a Hazánk, Család Könyve, Prot. Népkönyvtár, Sárospataki Füzetek, s a Budapesti Szemle című folyóiratokban, és a Csokonai Albumban, mind történelmi tárgyúak. E közben az Ó-kor történelmének újra átdolgozott II. és III. kiadásai, a Középkor I. II. kiadásai láttak világot, s ezek mellett a Világtörténelem és a magyar történelem tankönyvét szerkesztette algymnasiumok számára. 1863-ban tette közzé a magyar alkotmány történetéről szóló munkáját; 1867-ben Magyarország történelmét felsőbb tanulók számára; 1868-ban a magyar alkotmány történetének második, egészen átdolgozott kiadását; 1871. évben a magyar királyság alkotmánytörténetét (I. II. kötet); 1872. évben a magyar alkotmánytörténetnek harmadik, nagy részben újra átdolgozott kiadásának első felét. Ugyanez évben május 24-én az Akadémia levelező tagjává választotta. Meghalt 1886. február 4-én.

Peregriny Elek.

Született 1812. febr. 12-én. † 1886. ápr. 3-án.

Született Gálszécsen, Zemplén vármegyében. Gymnasiumi tanulmányait Máramaros - Szigeten végezte 1827-ben. Ekkor a piaristák rendjébe lépven, Kecskeméten két esztendőt töltött. A szerzetből kilépven, felsőiskoláit Pesten és Pozsonyban végezte, mire csakhamar (1833), nevelőül hivatott meg gr. Andrássy Károly fiaihoz, (kiknek egyike Gyula gróf). Itt kezdé meg munkálkodását a magyar irodalomban, Campe: Amerika fölfedezése munkájának fordításával. 1836-ban gyűjté „Életből szedett képek esarnokát“. 1837-ben báró Mednyánszky Alajos által Dénes fiához nevelőnek meghivatván, a jeles csajád körében új alkalmat nyert mind a nevelés-tudományban, mind az irodalomban bővebb ismereteket szerezni. Több neveléstani cikket tett közzé az Athenaeum- és Századunkban. Irta „A magyarok történetét“ az ifjúság számára; megindítá „Bánya az ifjúság képzésére“ című

gyűjteményét, melyből 14 füzet jelent meg, s mely a magyar Akadémia által a Gorove-díjjal jutalmaztatott. 1842-ben paedagogiai tanulmányi útat tett Németországban, Schweizban, Olaszország egy részében, Franciaországban és Angliában. Utazásiból 1843. hazatérvén, gróf Károlyi György bízta meg fiai nevelésével; de már egy év mulva kir. könyvbírálvá neveztetett ki. Az Akadémia őt 1844. szeptember 3-án levelező tagjául választotta. Meghalt 1886. ápril 3-án.

Pauler Tivadar.

Született 1816. ápr. 19-én. † 1886. ápr. 30-án.

Közéletünknek ezen egyik kitűnősége született 1816. ápril 9-én Budán, hol atyja Antal előbb a kir. kamaránál, utóbb a magyar főhadi kormánynál szolgált. Iskoláit a budai főgymnasiumban kezdte és a pesti egyetem jogtudományi karánál fejezte be. 1832. évben a bölcselet, 1836. pedig a törvények tudorává avattatott fel, s miután 1838-ban Pesten a természeti jogot rövid ideig mint helyettes tanár tanította, azon évben a zágrábi akadémiához a természetjog és magyar közjog tanárává neveztetett ki. 1846-ban a pesti királyi, 1847-ben pedig a gráci cs. k. egyetem jogtudományi karának tagjai közé véte-tett fel. 1846-ban a pesti egyetemen lett jogtanár, hol azóta jog- és államtudományi encyclopädiát, bölcselet és büntető jogot tanított. Egy ízben a legfőbb ítélőszék előadó-birói állásával cserélte fel az egyetemi katedrát, de csakhamar visszavért szeretett tanszékére.

1867-ben a koronázás alkalmával a Lipótrend lovagkeresztjével tüntették ki. 1870-ben az első magyar jogászgyűlés elnökévé választotta. 1871. február 10-én vallás- és közoktatási miniszter lett. Ezen állást 1872. szeptember 4-én az igazságügyi tárczával cserélte föl, melyet 1875. márczius 2-ig tartott meg, mikor is a Bittó-kabinet többi tagjaival együtt lemondott és visszavért tanszékéhez. 1878. június 30-án a Tiszakabinetben újból átvette az igazságügyi tárczát, melyet haláláig birt. 1881-ben valóságos belső titkos tanácsos lett, 1871. óta a főváros első kerületének képviselője volt a parlamentben.

A M. Tudományos Akadémia 1845-ben levelező, 1855-ben rendes- és 1874. igazgató-, 1885. tiszteleti tagjává, s már előbb 1880. november 22-én másodelnökévé választotta. Ezen utóbbi tisztelet haláláig viselte. Hosszas, súlyos betegség után 1886. ápril 30-ikán múlt ki. Ravatalánál a közélet és a tudomány képviselőinek élén a király személyesen megjelent.

Önálló munkái:

1. Jog és államtudományok Encyclopaediája 1851. 2-ik javított és bővített kiadás 1862; 3-ik és bővített kiadás 1865; 4-ik 1871.

2. Észjogi Alaptan 1852.

Bevezetés az Észjogtanba.

Észjogi Előtan. Szerző Észjogi Bevezetés és Alaptana 2. kiadás 1864.

Észjogi Előtan. 1873. 3. kiadás.

3. Büntető jogtan. Két kötet. 1864/5. ; 2-ik kiadás 1869/70. ; 3-ik kiadás 1872/3.

4. Adalékok a hazai jogtudomány történetéhez. Budapest 1878. A Magyar Tudományos Akadémia könyv-kiadóhivatala.

5. A budapesti magyar királyi tudomány-egyetem története. I. 1. füzet 1880; 2. füzet 1882; 3. füzet 1885.

Jelentékenyebb értekezései:

Az észjogtudomány fejlődése és jelen állapota. Tudománytár. 1842. XII. 351—371. 1843. XIII. 188—194. 223—254. II.

Az álladalom jogalapjáról. Akadémiai székfoglaló. 1845.

Adalék a turmezeiek történetéhez. Uj m. múzeum 1850. I. 393. I.

Emlékbeszéd Frank Ignác felett. U. o. II. 304. I.

Örökbéke eszméje. U. o. 1851/2. I. 1—17. II.

A nemzetek semlegességi viszonyairól. U. o. 1851/2.

II. 124. I.

A végszükség joga. U. o. 1853. I. 469. I.

A porosz büntető jog főelvei. U. o. 1853. II. 11. I.

A követek területkivülisége U. o. 1859. II. 300. I.

Emlékbeszéd Borsiczky Dénes felett. U. o. 1854. II. 63.

- A kalózkodról. U. o. 1855. II. 254.
 Bencsik Mihály jogtudós jellemzése. U. o. 1855. I. 181.
 Egyetemünk rectorai és cancellárjai. U. o. 1856. I. 203. l.
 Szegedy János jellemzése. U. o. 1856. II. 203.
 Szentiványi Márton jellemzése. U. o. 1857. II. 252.
 Bartal György jogtörténeti commentárjai. U. o. 1858.
 I. 65. 264.
 Emlékbeszéd Szlemenics Pál fölött. U. o. 1858. II. 102.
 Adalékok a halálbüntetés kérdése újabb fejleményéhez.
 U. o. 1859. 442 l.
 Beszéd a magyar kir. egyetem tudományos hatásáról.
 Ezen egyetem ujjaalakítása LXXXII. emléknapiján 1862.
 Szt. Iván hó 25. Buda. 41 l.
 Emlékbeszéd Récsi Emil fölött. Pest, 1867. 16 l.
 Az egyetemi polgár hivatása. Beszéd, melyét az 1865/6.
 évi tanszaknak a m. kir. egyetemenél okt. 5. tartott ünnepé-
 lyes megnyitásánál mondott dr. Pauler Tivadar. Budán, 1865. 22 l.
 Emlékbeszéd néhai Virozsil Antal fölött. Az egyetem
 nagy dísztermében 1858. évi Szent-Andráshó 2. Mondotta dr.
 Pauler Tivadar. Budán, 1869. 33 l.
 Emlékbeszéd Mittermayer Károly József felett. 1869.
 febr. 1. mondotta Pauler Tivadar. Pest, 1869. Az Évkönyv
 XI. kötetének XII. darabja.
 Emlékbeszéd Bartal György felett.
 A Szent-István-társulat által kiadott Egyetemes Magyar
 Encyclopaediában — a többi közt:
 Alkotmány, magyarországi 1848. előtt II. 791—805. l.
 Alsó Tábla U. o. 1000—1009. ll.
 Bán. U. o. V. 501—507. ll.

A III. Osztályból.

Rózsay József.

Szüil. 1815. † 1885. május 20.

Dr. muraközi Rózsay József született Lakompákon, Sopronmegyében 1815-ben. Életének első hónapjaiban szülei vele átköltöztek Csáktornyára, hol atyja gróf Festetich Lászlónál, mint uradalmi orvos nyert alkalmazást. Gym-

nasiumi és bölcséleti kiképzését Bitnicz Lajos kitűnő tanártól nyerte, ki vele a tudományok, és különösen a honi nyelv művelését kedveltette meg. Az orvosi pályára lépven, az első három elméleti orvostani évet a pesti, a két utolsó gyakorlati évet a bécsi egyetemen töltötte. 1840-ben orvostudorrá avattatott föl. — Meglátogatta Németország legjelesebb kórodáit, gyógyintézeteit, fürdőhelyeit. Visszatérve, a bécsi cs. kir. közkórházban nyert segédorvosi alkalmaztatást, mely minőségben harmadféléven át tett orvosi szolgálatokat. 1843-ban Pesten telepedett le. 1848-ban az első magyar minisztérium által tábori kórházi főorvosnak nevezetett ki. 1850. január havában Pest városánál nyert alkalmazást, mint dolog- és szegényházi főorvos; s azóta szakadatlanul ez intézetekben működött, főgondját ez intézetek belszervezetére, javítására s kiépítésére irányítva. Főleg az ő buzgó tevékenységének tulajdonítható, hogy az aggok, kik addig a város költségen roskadt bérházakban voltak elhelyezve, 1854. április 24-én felséges urunk és királynénk egybekelése alkalmával, új menhelyet nyertek, melyben 900 elaggott szegény nyer teljes ellátást.

Általán készséggel ragadott meg minden alkalmat, hogy szenvedő embertársain segíthessen. Így valahányszor járványok folytán annak szüksége állott be, hogy Pest városának fiók-kórházakat kellett fölállítania, e kórházak vezetését mindig valódi önfeláldozással vállalta el. Ezeken kívül 22 éven át ellátta a Rókus-fegyosztályt és a fegyházat addig, míg ez intézetet az állam átvette a fővárostól; továbbá 2 évig gyógykezelte a tolonczokat és a rendőri vizsgálat alatt levőket. 1861-ben a pesti izrael. hitközség kórházának igazgatóságát, mint tiszteletbeli hivatalt, vállalta magára; 1867-ben Pest-Pilis és Soltmegye tiszteletbeli főorvosává nevezte ki, mely minőségben a megyei közegészségi bizottságban tevékenyen közreműködött. 1868-ban az országos Közegészségi Tanács tagjának nevezetett ki, az 1873-iki cholerajárvány alatt pedig a m. kir. bellügyminisztérium a Lipótmezei országos tébolyda számára, miniszteri biztosnak nevezte ki. A fővárosi jótékony és tudományos intézetekben mindig buz-

gón működött, és igyekezett a gyógyászat és természet-tudományok terén nyert tapasztalatait a szakirodalom mezején is érvényesíteni.

A k. m. egyetemi orvosi kar, a Magy. Tud. Akadémia, a budapesti kir. orvosegyesület, a kir. magy. Természet-tudományi Társulat, a Földtani Társulat, az erfurti porosz Akadémia, az Erlangeni Természettani és több más bel- és külföldi tudományos társulatnak tagjává választott. A magy. orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésein ő 1863 óta folytonosan közreműködött, majd mint másodelnök, majd mint titkár, könyvtárnok, pénz- és levéltárnok. Ezen gyűléseken számos előadást tartott, több évkönyvet szerkesztett.

Törekvését oda irányozta, hogy a magyar nyelvnek és irodalomnak minél nagyobb elterjedést szerezhessen. Így már 1843-ban több elvbaráttal megalapította az Izraelita Magyar Egyletet, és az Országos Magyar Izr. Ösztöndíj-Egyletet.

A kórházakban, intézetekben és az orvosi szakirodalomban kifejtett működése több magasabb kitüntetést vont maga után. Egyebek közt ő Felsője a vaskorona-rend III. osztályát adományozta neki a lovagi méltósággal, melylyel a „muraközi“ praedicatum járt. 1873-ban a főváros egyesítése után a VI. kerületben fővárosi bizottsági tagnak választott meg, s ily minőségben azóta a IX. szegényügyi és VI. közegészségügyi ügyosztályban tevékenyen működött.

A sok kitüntetést ért orvos ellen egy ízben merénylet követtetett el. Ugyanis 1881. júl. 26-án, reggel 7 órakor, a szegények háza előtt ugyanazon helyen, hol annyi ideig oly áldásdúsan működött, egy elmebeteg pisztolylövéssel akart dr. Rózsay életének véget vetni. A sértés súlyos volt, de pár hét múlva újból megkezdhette orvosi működését. Meghalt Balaton-Füreden, 1885. máj. 20.

Kalchbrenner Károly.

Szül. 1807. május 5. † 1886. jún. 5.

Kalchbrenner Károly, evang. lelkész fia, született Petőfalván, Sopronmegyében. A gymnasiumot Selmecezen, Sopronban és

AZ AKADÉMIA TAGJAI FÖLDIRATI RENDBEN.

I. MAGYAR BIRODALOM.

A) MAGYARORSZÁG.

Budapest.

Igazgató tagok:

Gr. Andrássy Gyula.
Gr. Dessewffy Aurél.
Gyulai Pál, rt.
Hunfalvy Pál, rt.
JÓZSEF (Károly Antal) es. k.
főherczeg ő fensége.
Gr. Károlyi Sándor.
Pulszky Ferencz, tt.
B. Sennyey Pál.
Szász Károly, tt.
Gr. Széchenyi Béla, tt.
Szily Kálmán, rt.
Szlávy József.
Sztoczek József, rt.
Than Károly, rt.
Tisza Kálmán.
Trefort Agoston, tt. elnök.
B. Vay Miklós.
Zichy Antal, tt.

Tiszteleti tagok:

Horvát Boldizsár.
Joannovics György.
Jókai Mór.
B. Kemény Gábor.
Gr. Kuun Géza.
Pulszky Ferencz.
Semsey Andor.
Szász Károly.
Gr. Széchenyi Béla.
Sztoczek József.
Trefort Agoston.
Zichy Antal.

Rendes tagok:

Apáthy István.
Ballagi Mór.
Balogh Kálmán.
Beöthy Zsolt.
Budenz József.
Deák Farkas.
B. Eötvös Loránd.
Fodor József.
Fraknói Vilmos.
Frivaldszky János.
Hajnik Imre.

Hantken Miksa.
 Henszlmann Imre.
 Hunfalvy János.
 Hunyady Jenő.
 Jendrássik Jenő.
 Jurányi Lajos.
 Kautz Gyula.
 Keleti Károly.
 Krenner József Sándor.
 Kruspér István.
 Lenhossék József.
 Margó Tivadar.
 Mihalkovics Géza.
 Nagy Imre.
 Nendtvich Károly.
 Pauler Gyula.
 Pesty Frigyes.
 Salamon Ferencz.
 Schenzl Guidó.
 Szabó József.
 Szarvas Gábor.
 Szilágyi Sándor.
 Thaly Kálmán.
 Than Károly.
 P. Thewrewk Emil.
 Torma Károly.
 Tóth Lőrincz.
 Vámbéry Ármin.
 Wenzel Gusztáv.

Levelező tagok:

Ábel Jenő.
 Arany László.
 Gr. Andrássy Manó.
 Arányi Lajos.
 Ballagi Aladár.
 Balló Mátyás.

Bánóczy József.
 Barabás Miklós.
 Barsi József.
 Barna Ferdinánd.
 Barna Ignác.
 Bartal Antal.
 Bartalus István.
 Batizfalvy Sámuel.
 Bedő Albert.
 Bogisich Mihály.
 Böck János.
 Corzan Avandano Gábor.
 Csaplár Benedek.
 Csiky Gergely.
 Csontos János.
 Czobor Béla.
 Falk Miksa.
 Fejérpataky László.
 Fröhlich Izor.
 Galgóczy Károly.
 Gönczy Pál.
 Goldziher Ignác.
 György Endre.
 Halász Gejza.
 Hampel József.
 Hegedűs Sándor.
 Heinrich Gusztáv.
 Hirschler Ignác.
 Hoffmann Károly.
 Hoffmann Pál.
 Horvát Árpád.
 Horváth Géza.
 Hőgyes Endre.
 Jakab Elek.
 Kápolnai Pauer István.
 Keleti Gusztáv.
 Kerékgyártó Árpád.

Pozsonyban végezte, hittani tanulmányait pedig háromévi tanfolyamban a hallei egyetemen, honnan Budapestre jött s itt felavatója után atyjánál, az akkori pesti ev. lelkésznel, mint segéd-lelk. működött, de már 1832. megválasztotta lelkészének a szepesolaszii ev. egyház, hol az egyház terén haláláig működött. Hivatalos teendői mellett rajzolással és festéssel is foglalkozott. De miután gyakori szembaja miatt ezen foglalkozást abban hagyta, a kertészetnek s különösen a virágápolásnak szentelte szabad idejét. 1850-ben a vadon termő növények gyűjtéséhez s szárításához fogott, még pedig oly kitarással, hogy már 1851-ben oly fajokat is talált a Drevenyik hegyen, melyek Wittkay és Hazslinszky figyelmét kikerülték. A legnevezetesebb lelete ezen hegyen a *Carex pediformis* volt, mely Hazslinszky által a hozzá meghatározás végett küldött phanerogamok közt, mint középeurópai nevezetesség ismertetett fel.

Ezen idő óta gyűjtötte tömegesen nem csak a phanerogamokat, hanem Hazslinszky utasítása szerint a kryptogamokat is, még pedig kezdetben csak Hazslinszky részére, későbbben Rabenhorstnak (12000 példányt), végre önálló csere részére.

További haladása céljából összeköttetésbe lépett Fuckel Fries és Bresadolával, valamint Cooke és Berkeleyvel is. Ezen összeköttetésnél fogva górcsövi vizsgálat nélkül is annyira haladott a mycologiában, hogy tapasztalásaival nem csak az irodalom terén léphetett fel, hanem könnyített Hazslinszky munkálkodásán is, ki kezdő mycologoktól, meghatározás végett küldött gomba-gyűjteményeik nagy részét ő hozzá utasíthatta.

Munkái, melyeknek nagy része az Akadémia kiadásában jelent meg, a következők:

Abendandacht am Schlusse des Jahres 1843. gehalten in der evangelischen Kirche A. C. zu Wallendorf (kötött beszédben) Lőcse, 1843. — *Abendandacht am Schlusse des Jahres 1844.* (kötött beszédben) Kassa, 1844. — *Adatok Szepes virányához.* (M. Tud. Akad. Értesítő II. köt.) — *Jelentés Szepesmegyében 1863. évben tett természettudományi utazásról.* (Természettud. Közlemények III. köt.) — *A szepesi gombák jegyzéke.* I. II. (Természettud. Közlem. III. és V. k.) — *A szepesi moszatok jegyzéke.* (U. o. IV. k.) — *A Táttra sziklazuzadékaikról.*

(Székfoglaló Akad. Értesítő 1866.) — *Notiz über die neue Polyporengattung „Boletinus“* (Botanische Zeitung von Moth und de Bary. 1867. 23. szám). *Magyarország hártyagombáinak válogatott képei: (I. cones selectae Hymenomycetum Hungariae.)* Magyar és latin szöveggel. Négy füzetben. 40 színes képtábla. 1873—1877. *A magyar gombászat fejlődéséről és jelen állapotáról.* 1873. *Dorner József emléke.* 1875. *Szibériai és délamerikai gombák.* 1878. 4 színezett táblával. *Új vagy kevésbé ismert szömörcsőgfélék. (Phalloidei novi vel minus cogniti.)* 3 táblával. 1883. *Új vagy kevésbé ismert hasgombák. (Gastromycetes novi vel minus cogniti.)* 5 táblával. 1884. — Ezenkívül számos gombafajt irt le Rabenhorst „Fungi Europaei exsiccati“ című gyűjteményében és „Hedwigia“ című folyóiratában; gazdasági és növénytudományi cikkeket, népregéket stb. tett közzé a „Zipser Anzeiger“ cz. hetilap régibb folyamában.

Kerkapoly Károly.
 Kerpely Antal.
 Kherndl Antal.
 Klein Gyula.
 Kondor Gusztáv.
 Korányi Frigyes.
 Kováts Gyula.
 König Gyula.
 Körösi József.
 Kőváry László.
 Kriesch János.
 Láng Lajos.
 Lehr Albert.
 Lengyel Béla.
 Lubrich Ágost.
 Lutter Nándor.
 Majláth Béla.
 Markusovszky Lajos.
 Matlekovics Sándor.
 Mocsáry Sándor.
 Ney Ferencz.
 B. Nyáry Jenő.
 Ökröss Bálint.
 Pálffy Albert.
 Plósz Pál.
 Plósz Sándor.
 B. Podmaniczky Frigyes.
 Poór Imre.
 Pulszky Károly.
 Schuller Alajos.
 Simonyi Zsigmond.
 Szigeti József.
 Tanárky Gedeon.
 Télfy Iván.
 Thallóczy Lajos.
 Thanhoffer Lajos.
 Tomory Anasztáz.

Vadnai Károly.
 Volf György.
 Wartha Vincze.
 Wlassics Gyula.
 Xántus János.
 Zsigmondy Vilmos.

Abauj megye.

Myskovszky Viktor lt. *Kassán.*

Arad megye.

Kéry Imre lt. *Boros-Sebesen.*

Baranya megye.

Mátyás Flórián lt. *Pécsett.*

Békés megye.

Haan Lajos lt. *B.-Csabán.*

Zsilinszky Mihály lt. *Békés-Csabán.*

Bihar megye.

Bunyitay Vincze lt. *Nagy-Váradon.*

Ipolyi Arnold ig. és rt. *Nagy-Váradon.*

Rómer Flóris rt. *Nagyváradon.*

Borsod megye.

Lévay József rt. *Miskolczon.*

B. Radvánszky Béla lt. *Sajó-Kazán, u. p. Vadna.*

Esztergom megye.

Dankó József lt. *Esztergomban.*

Knauz Nándor rt. *Esztergomban.*

Simor János hg-primás ig. t. *Esztergomban.*

Somogyi Károly lt. *Esztergomban.*

Fehér megye.

Hollán Ernő tt. *Sz.-Fehérvártt.*

Pauer János lt. *Székes-Fehérvártt.*

Schvarecz Gyula lt. *Székes-Fehérvártt.*

Szögyény-Marich László ig. t. *Csóron.*

Alsó-Fehér megye.

Gondol Dániel lt. *Alvinczen.*

Győr megye.

Jedlik Ányos tt. *Győrött.*

Hajdú megye.

Szücs István lt. *Debreczenben.*

Török József rt. *Debreczenben.*

Heves megye.

Danielik János tt. *Egerben.*

Szvorényi József tt. *Egerben.*

Udvardy Cherna János lt. *Egerben.*

Balássy Ferencz lt. *Makláron.*

Hont megye.

Pécs Antal lt. *Selmeczen.*

Hunyad megye.

Gr. Kuun Géza tt. *Maros-Németin.*

Kolozs megye.

Berde Áron lt. *Kolozsvártt.*

Brassai Sámuel rt. *Kolozsvártt.*

Concha Győző lt. *Kolozsvártt.*

Entz Géza lt. *Kolozsvártt.*

Finály Henrik lt. *Kolozsvártt.*

Imre Sándor rt. *Kolozsvártt.*

Kanitz Ágost lt. *Kolozsvártt.*

Dr. Koch Antal lt. *Kolozsvártt.*

Martin Lajos lt. *Kolozsvártt.*

Réthy Mór lt. *Kolozsvártt.*

Szabó Károly rt. *Kolozsvártt.*

Szász Béla lt. *Kolozsvártt.*

Szinnyei József lt. *Kolozsvártt.*

Komárom megye.

Konkoly T. Miklós t.-tag *Ó-Gyallán.*

Máramaros megye.

Szilágyi István lt. *M-Szigeten.*

Nógrád megye.

Kacs Kovics Lajos lt. *Sőjben.*

Nagy Iván rt. *Horpácson.*

Szabó István lt. *Kazáron.*

Nyitra megye.

Br. Mednyánszky Dénes lt. *Rakoviczon.*

Nagy József lt. *Nyitrán.*

Pest-Pilis-Solt-Kiskun megye.

Baksay Sándor. lt. *Kunszent-Miklóson.*

Haynald Lajos ig. t. *Kalocsán.*

Szilády Áron rt. *Halason.*

Pozsony megye.

Gr. Apponyi György ig. tag *Pozsonyban.*

Pauer Imre lt. *Pozsonyban.*

Pettkó János lt. *Bazinban.*
 Pór Antal lt. *Pozsonyban.*
 Ortvay Tivadar lt. *Pozsonyban.*
 Rónay Jácint rt. *Pozsonyban.*
 Gr. Szécsen Antal ig. és tt.
Pozsonyban.

Sáros megye.

Hazslinszky Frigyes rt. *Eperjesen.*

Sopron megye.

Divald Adolf lt. *Kismartonban.*

Paúr Iván lt. *Sopronban.*

Szeben megye.

Bielz Albert lt. *Negyszebenben.*
 Domanovszky Endre lt. *Nagy-Szebenben.*

Temes megye.

Ormós Zsigmond lt. *Temesvárott.*

Torontál megye.

Szentkláray Jenő lt. *Török-Bécsén.*

Udvarhely megye.

Kozma Ferencz lt. *Székely-Keresztúron.*

Vas megye.

Hollósy Jusztinián lt. *Kis-Czellen.*

Zala megye.

Arenstein József lt. *Badacson-Tomajon.*

Zemplén megye.

Chyzer Kornél lt. *S.-A.-Uj-helyen.*

B. Sennyei Pál ig. t. *Bélen,*
u. p. Királyhelme cz.

B) MAGYAR TENGERMELLÉK.

Gr. Zichy Ágost lt. *Fiumében.*

C) HORVÁT- ÉS TÓT-ORSZÁG.

Kukuljevics Iván lt. *Zágráiban.*

II. AUSZTRIAI CSÁSZÁRSÁG.

A) AUSZTRIA.

Bécs.

Akin Károly lt.
 Arneth Alfréd kt.
 Birk Ernő kt.
 Fiedler József kt.
 Hauer Ferencz kt.
 Hyrtl József kt.
 Kállay Béni lt.
 Károlyi Árpád lt.
 Karvasy Ágost lt.
 Miklosich Ferencz kt.
 Müller Frigyes kt.
 Oppolzer Tivadar kt.
 Petzval József kt.
 RUDOLF főherczeg t

B. Schlechta Ottokár kt.
Sickl Tivadar kt.
Tóth Ágoston lt. *Gmündenben.*

B) CSEH- ÉS MORVA-
ORSZÁG.

Dudik Béda kt. *Brünben.*
Gindely Antal kt. *Prágában.*
Jireček József kt. *Prágában.*

C) GÁCSORSZÁG.

Lepkovszky József kt. *Krak-
kóban.*

III. NÉMET BIRODALOM.

A) Baden nagyhercezség.

Bunsen Bóbert Vilmos kt.
Heidelbergben.

B) Szászország.

Ebers György kt. *Lipcsében.*
Fleischer Leberecht Henrik
kt. *Lipcsében.*
Ludwig Károly kt. *Lipcsében.*
Overbeck János kt. *Lipcsében.*
Roscher Vilmos kt. *Lipcsében.*

C) Bajorország.

Flegler Sándor kt. *Nürnberg-
ben.*
Giesebrecht Vilmos kt. *Mün-
chenben.*

D) Anhalti hercezség.

Stier Theophil kt. *Zerbstben.*

E) Poroszország.

Ascherson P. kt. *Berlinben.*
Bock Ferencz kt. *Aachenben.*
Dr. Clausius Rudolf kt. *Bonn-
ban.*
Engel Ernő kt. *Berlinben.*
Gneist Rudolf kt. *Berlinben.*
Helmholtz Herman kt. *Berlin-
ben.*
Dr. Kirchhoff Gusztáv kt. *Ber-
linben.*
Mommsen Tivadar kt. *Ber-
linben.*
Schott Vilmos kt. *Berlinben.*
Virchow Rudolf kt. *Berlinben.*
Wieseler Frigyes kt. *Göttin-
gában.*
Zeller Eduárd kt. *Berlinben.*

F) Weimari nagyhercezség.

Schmidt Adolf kt. *Jénában.*

IV. OLASZORSZÁG.

Ascoli Ezsaiás kt. *Milanóban.*
Cantu Caesar kt. *Milanóban.*
Capasso Bertalan kt. *Nápoly-
ban.*
Guasti Caesar kt. *Flórencz-
ben.*
De Gubernatis Angelo kt. *Fló-
renczben.*
Scacchi Archangelo kt. *Ná-
polyban.*
Todaro Ágoston kt. *Paler-
móban.*

Villari Pasqual kt. *Flórenczben.*

Teza Emil kt. *Pisában.*

V. SWEICZ.

De Candolle Alfonz kt. *Genfben.*

Vischer Frigyes Tivadar kt. *Zürichben.*

VI. FRANCZIAORSZÁG.

Páris.

Berthelot Marcellin kt.

Des Cloizeaux A. kt.

Elisée Reclus kt.

Esquiron de Parieu kt.

Fouqué F. kt.

Hermite Károly kt.

Janet Pál kt.

Levasseur Emil kt.

Oppert Gyula kt.

Pasteur Lajos kt.

Renan Ernő kt.

Sayous Eduárd kt.

Schulhof Lipót lt.

Taine Hippolyt kt.

Topinard Pál kt.

Ujfalvy Károly kt.

Chantre Ernő kt. *Lyonban.*

De Linas Károly kt. *Arrasban.*

Bertrand Sándor kt. *St.-Germainben.*

VII. ANGLIA.

Buttler Dundas Ede kt. *Londonban.*

Duka Tivadar lt. *Londonban.*
Gladstone Vilmos kt. *Londonban.*

Grote Arthur kt. *Londonban.*
Jones W. Henrik kt. *Londonban.*

Müller Miksa kt. *Oxfordban.*
Owen Róbert kt. *Londonban.*
Patterson Arthur kt. *Londonban.*

Rawlinson Creswicke Henrik baronet kt. *Londonban.*

Thomsom Vilmos kt. *Glasgowban.*

Cayley Arthur kt. *Cambridgeben.*

VIII. HOLLANDIA.

De Goeje M. kt. *Leydenben.*

IX. SVÉDORSZÁG.

Hildebrand János kt. *Stockholmban.*

D'Olivecrona Kanut kt. *Stockholmban.*

X. PORTUGALL-ORSZÁG.

Teixeira de Aragao A. C. kt. *Lissabonban.*

XI. FINNORSZÁG.

Ahlquist Ágost kt. *Helsingforsban.*

Donner Ottó kt. *Helsingforsban.*

Genetz Árvid kt. *Tavestehusban.*

XII. OROSZORSZÁG.

Kunik Ernő kt. *Szt.-Pétervártt.*

Wiedemann Ferdinánd kt. *Szt-Pétervártt.*

XIII. SZERBORSZÁG.

Dr. Pančič József kt. *Belgrádon.*

Vitkovits Gábor kt. *Belgrádon.*

XIV. KELETINDIA.

Rájendralála Mitra kt. *Calcutában.*

Leitner G. W. kt. *Lahorében.*

XV. AMERIKA.

Dana Jakab k.t. *New-Havenben. (Connecticut).*

Spencer F. Baird kt. *Washingtonban.*

Az akadémiai személyzet létszáma.

Elnökség és Igazgató-Tanács (köztök 7 tisztt. és 7 rend. tag) 25

Tiszteleti tag helyben 11, vidéken 9, összesen	20
Rendes " " 44, " 12, "	56
Levelező " " 89, " 55, "	144
Külső tag	92
	312

I. A nyelv- és széptudományi osztályban.

Tiszteleti tag helyben 4, vidéken 2, összesen	6
Rendes " " 8, " 3, "	11
Levelező " " 22, " 8, "	30
Külső tag	28
	75

II. A bölcséleti, társadalmi és történeti tudományok osztályában.

Tiszteleti tag helyben 4, vidéken 2, összesen	6
Rendes " " 17, " 7, "	24
Levelező " " 32, " 25, "	57
Külső tag	37
	124

III. A matematikai és természettudományok osztályában.

Tiszteleti tag helyben 3, vidéken 5, összesen	8
Rendes " " 19, " 2, "	21
Levelező " " 35, " 22, "	57
Külső tag	27
	113

Alapszabályilag az igazgató tagok teljes száma a 2 elnökön és főtitkáron kívül 24 levén, üres hely van 1

Alapszabályilag a tiszteleti tagok teljes száma 24 levén, üres hely van 4

Alapszabályilag a rendes tagok száma 60 levén, üres hely van 4

NÉVMUTATÓ.

	Lap.		Lap
Ábel Jenő	188	Berecz Károly	229
Ahlquist Agost	189	Berthelot Marcelin	221
Akin Károly	216	Bertrand Sándor	205
Gr. Andrássy Gyula	181	Bielz Albert	219
Gr. Andrássy Manó	196	Birk Ernő	204
Apáthy István	195. 241	Bock Ferencz	205
Gr. Apponyi Albert	225	Bogisich Mihály	188. 236
Gr. Apponyi György	178	Borovszky Samu	229
Arany László	187	Böckh János	217
Arányi Lajos	213	Brassai Sámuel	191
Arenstein József	213	Budenz József	184. 222. 234
Arneht Alfréd	204	Bunsen Róbert Vilmos	219
Ascoli Ezsaiás	189	Bunyitay Vincze	202. 249
Ascherson P.	220	Buttler Dundas Ede	190
Baksay Sándor	188	De Candolle Alfonz	220
Balássy Ferencz	199	Cantu Caesar	204
Ballagi Aladár	202	Capasso Bertalan	206
Ballagi Mór	184	Cayley Arthur	221
Balló Mátyás	218	Chantre Ernő	206
Balogh Kálmán	211	Chyzer Kornél	214. 258
Bánóczy József	187	Dr. Clausius Rudolf	220
Barabás Miklós	186	Des Cloiseaux A.	220
Barna Ferdinánd	187	Concha Győző	203. 251
Barna Ignác	187. 236	Corzan Avendano Gábor	215
Barsi József	198	Csaplár Benedek	204
Bartal Antal	187. 235.	Csengery János	223
Bartalus István	187	Csiky Gergely	188
Batizfalvy Sámuel	216	Csontos János	201. 248
Bedő Albert	218	Czobor Béla	203
Beóthy Zsolt	185	Dana Jakab	219
Berde Áron	213	Danielik János	190

	Lap.		Lap.
Dankó József	201	Gondol Dániel	186
Deák Farkas	195	Gönczy Pál	214. 258
Gr. Dessewffy Aurél	183	Grote Arthur	204
Divald Adolf	215	Guasti Caesar	206
Domanovszky Endre 198.	243	De Gubernatis Angelo	190
Donner Ottó	189	György Endre	200
Dudik Béda Ferencz	204	Gyulai Pál	182. 228
Duka Tivadar	215	Haan Lajos	199
Ebers György	190	Hajnik Imre	195
Engel Ernő	204	Halász Géza	215
Entz Géza	219. 261	Halász Imre	225
B. Eötvös Loránd	212. 226	Hampel József	202
Esquirou de Parien	205	Hantken Miksa	211
Falk Miksa	197	Hauer Ferencz	219
Fejérpataky László	202	Haynald Lajos	179. 226
Fenyvessy Adolf	225	Hazslinszky Frigyes	209
Fiedler József	205	Hegedűs Sándor	203
Finály Henrik	197	Heinrich Gusztáv	188
Flegler Sándor	204	Hellebrand Árpád	228
Fleischer Leberecht H.	189	Helmholtz Herman	220
Fodor József	212	Heltay Ferencz	226
Fouqué F.	220	Henszlmann Imre	193. 224
Földes Béla	225	Herich Károly	226
Fraknoi Vilmos 193. 224.	228	Hermite Károly	221
Frecskay János	222	Hildebrand János	205
Frivaldszky János	210	Hirschler Ignác	216. 259
Fröhlich Izor	218	Hoffmann Károly	218
Galgóczy Károly	213	Hoffmann Pál	198
Genetz Arvid	190	Hollán Ernő	206
Gerlóczy Gyula	225	Hollósy Jusztinián	215
Giesebrecht Vilmos	205	Horváth Árpád	203. 250
Gindely Antal	205	Horvát Boldizsár	190
Gladstone Vilmos	205	Horváth Géza	217. 260
Gneist Rudolf	205	Högyes Endre	218
De Goeje M.	190	Hunfalvy János	192. 237
Goldziher Ignác	187. 236	Hunfalvy Pál	182. 183. 228

	Lap.		Lap.
Hunyady Jenő	212	Komáromy Lajos	223
Hyrtil József	220	Kondor Gusztáv	214
Imre Sándor	185	Konkoly T. Miklós	207
Ipolyi Arnold	180	Korányi Frigyes	219
Jakab Elek	198	Kováts Gyula	203. 250
Janet Pál	204	Kozma Ferencz	201
Jedlik Ányos István	206	König Gyula	218
Jekelfalusy József	226	Kőrösi József	200. 245
Jendrássik Jenő	211	Kőváry László	203. 251
Jireček József	190	Krenner József	212
Joannovics György. 183.	222	Kriesch János	218
Jókai Mór	184	Kruspér István	208
Jones W. Henrik	190	Kukuljevics Iván	197
József, cs. kir. főherczeg		Kunik Ernő	205
ő fensége	181	Gr. Kuun Géza	184. 234
Jurányi Lajos	212	Lanfranchi Grazioso Enea	224
Kacskovics Lajos	213	Láng Lajos	202. 250
Kállay Béni	199	Lehr Albert	188
Kánitz Ágost	218	Leitner G. W.	189
Kápolnay Pauer István	218	Lengyel Béla	217
Károlyi Árpád	200	Lenhossék József	209 257
Gr. Károlyi Sándor	182	Lepkovszky József	206
Karvasy Ágost	196	Lévay József	185
Kautz Gyula	191. 225	Levasseur Emil	205
Keleti Gusztáv	187	De Linas Károly	205
Keleti Károly	193	Lindner Ernő	228
B. Kemény Gábor	191	Lipp Vilmos	224
Kérékgyártó Árpád	197. 243	Lubrich Ágost	198
Kerkapoly Károly	197	Ludwig Károly	220
Kerpely Antal	217	Lukács Antal	226
Kéry Imre	214	Lukács Béla	226
Kherndl Antal	219	Lutter Nándor	214
Kirchhoff Gusztáv	220	Máday Izidor	226
Klein Gyula	219	Majláth Béla	201. 247
Knauz Nándor	193. 238	Mandello Károly	226
Koch Antal	217. 259	Margó Tivadar	209

Lap.	Lap.		
Markusovszky Lajos	215	Pesty Frigyes . 194. 228.	239
Martin Lajos	214	Pettkó János	215
Matlekovics Sándor	199	Petzval József	220
Mátyás Flórián	196	Plósz Pál	218
B. Mednyánszky Dénes	216	Plósz Sándor	203
Mészáros Péter	229	Podhorszky Lajos	186
Mihalkovics Géza	212	B. Podmaniczky Frigyes	186
Miklosich Ferencz	189	Pór Antal	199
Myskovszky Viktor	200. 246	Poór Imre	215
Mocsáry Sándor	219. 261	Pulszky Ferencz 179. 190.	224
Mommsen Tivadar	204	Pulszky Károly	202
Müller Frigyes	190	B. Radvánszky Béla	200
Müller Miksa	189	Rájdendralála Mitra	189
Nagy Imre	195	Rawlinson Henrik	188
Nagy Iván	193	Reclus Elisée	220
Nagy József	214	Renan Ernő	189
Nendtvich Károly	208	Réthy László	225
Ney Ferencz	196	Réthi Mór	217
B. Nyáry Jenő	202	Rómer Flóris	192
D'Olivecrona Kanut	206	Rónay Jácint	192
Oppert Gyula	189	Roscher Vilmos	204
Oppolczer Tivadar	221	Rudolf cs. kir. főherczeg	
Ormós Zsigmond	186. 234	és trónörökös	207
Ortvay Tivadar	199. 244	Salamon Ferencz	192
Overbeck János	189	Sayous Eduárd	205
Owen Rikárd	219	Scacchi Archangelo	220
Ökröss Bálint	198	Schenzl Guido	211
Pálffy Albert	188	B. Schlechta Ottokár	189
Pánčić József	220	Schmidt Adolf	204
Pasteiner Gyula	225	Schott Vilmos	189
Pasteur Lajos	221	Schulhof Lipót	217
Patterson Arthur	199	Schuller Alajos	218
Pauer Imre	199. 244	Schvarcz Gyula	198. 242
Pauer János	196	Semsey Andor	207
Pauler Gyula	194. 240	B. Sennyey Pál	177
Paúr Iván	196. 242	Sickl Tivadar	205
Péch Antal	217	Simonyi Zsigmond	189

	Lap.		Lap.
Simor János hg. primás.	178	Thanhoffer Lajos...	218. 260
Somogyi Károly.....	196	P. Thewrewk Emil.	185. 223
Spencer F. Baird.....	219	Thomsom Vilmos.....	220
Stier Theophil.....	189	Tisza Kálmán.....	182
Szabó István.....	186	Todaro Ágoston.....	220
Szabó József.....	208. 226	Tolnay Lajos.....	226
Szabó Károly.....	192. 238	Tomori Anasztáz.....	213
Szarvas Gábor.....	185	Topinard Pál.....	221
Szász Béla.....	188	Torma Károly.....	195
Szász Károly.....	181. 222	Tóth Ágoston.....	216
Gr. Széchenyi Béla.....	182	Tóth Lőrincz.....	191. 237
Gr. Szécsen Antal.....	178	Török József.....	207. 257
Széll Kálmán.....	226	Trefort Ágoston... ..	177. 225
Szemenyei János.....	228	Udvardy Cherna János..	213
Szentes Károly.....	229	Ujfalvy Károly.....	189
Szentkláray Jenő... ..	201. 247	Vadnai Károly.....	187
Szigeti József.....	188	Vámbery Ármin.....	185
Szilády Áron.....	185	B. Vay Miklós.....	178
Szilágyi István.....	186	Vécsey Tamás.....	201
Szilágyi Sándor.....	193	Villari Pasqual.....	205
Szily Kálmán.....	183	Virchow Rudolf.....	220
Szinnyei József.....	188	Vischer Fr. Tivadar....	189
Szlávy József.....	183	Vitkovits Gábor.....	206
Szögyény-Marich László.	178	Volf György.....	187
Sztoczek József.....	177	Wartha Vincze.....	217
Szűcs István.....	196. 242	Wenzel Gusztáv.....	191
Szvorényi József... ..	184. 234	Wiedemann Ferdinánd..	189
Taine Hippolyt.....	190	Wieseler Frigyes.....	205
Takács István.....	229	Wlassics Gyula....	203. 252
Tanárky Gedeon.....	198	Xantus János.....	214
Télfy Iván.....	186. 235	Zeller Eduárd.....	205
Teixeira de Aragao A. C.	206	Gr. Zichy Ágost.....	188
Teza Emil.....	190	Zichy Antal.....	183. 223
Thallóczy Lajos.....	202	Zsigmondy Vilmos.....	216
Thaly Kálmán.....	194. 240	Zsilinszky Mihály..	200. 244
Than Károly.....	180		

TARTALOM.

	Lap.
<i>Csillagászati és közönséges naptár</i>	3
Égi tünemények 1887-ben.....	54
<i>A. M. T. A. Alapszabályai</i>	73
<i>A. M. T. A. Ügyrende</i>	85
I. Osztályok	87
II. Tagok	89
III. Titkárok.....	90
IV. Elhunyt tagok végtisztelete és emlékezete	92
V. Tagválasztás	92
VI. Akadémiai ülések	93
VII. Összes ülés	94
VIII. Rendkívüli összes ülések.....	95
IX. Osztályülések	96
X. Osztályértekezletek	98
XI. Nagygyűlés	99
XII. Elegyes ülés	100
XIII. Közülés	101
XIV. Állandó bizottságok	101
XV. Nyelvtudományi bizottságok	102
XVI. Irodalomtörténeti bizottság	104
XVII. Classica-philologiai bizottság.....	104
XVIII. Történelmi bizottság.....	105
XIX. Archaeologiai bizottság	106
XX. Nemzetgazdasági bizottság	107
XXI. Mathematikai és természettud. bizottság	108
XXII. Hadtudományi bizottság.....	108

	Lap
XXIII. Könyvkiadó bizottság	109
XXIV. Könyvtári bizottság	109
XXV. Akadémiai Évkönyvek	110
XXVI. Akadémiai Értesítő	110
XXVII. Akadémiai Értekezések	111
XXVIII. Mathem. és Természettudományi Értesítő	113
XXIX. Akadémiai Almanach	114
XXX. Nyomtatás végett beadott kéziratok meg- vizsgálása és kiadása	114
XXXI. Kézirat-tulajdonjog	116
XXXII. Tiszteletdíjak	117
XXXIII. Az Akadémia jutalmai. Nagyjutalom és Marczibányi-mellékjutalom	117
XXXIV. Bézsán József alapítványa	120
XXXV. Első Magyar Biztosító-Társas. alapítványa	120
XXXVI. Bulyovszky Gyula alapítványa	121
XXXVII. Bük László alapítványa	121
XXXVIII. Dóra Szilárd alapítványa	123
XXXIX. Az első pesti hazai takarékpénztárnak Fáy András nevére tett alapítványa	124
XL. Farkas-Raskó-alapítvány	126
XLI. Fekésházy Mihály alapítványa	127
XLII. Gorove László és István alapítványa	127
XLIII. Gr. Karátsonyi Guidó alapítványa	128
XLIV. Kereskedelmi csarnok Széchenyi adománya	130
XLV. Lévy Henrik alayítványa	130
XLVI. Lukács Krisztina nevére Lukács Móricz által tett alapítvány	131
XLVII. Marczibányi Imre alapítványa	132
XLVIII. Gr. Nádasdy Tamás nevére, gr. Nádasdy Ferencz által tett alapítvány	133
XLIX. Oltványi Pál alapítványa	133
L. Péczelyi József alapítványa	134
LI. Sámuel Alajos alapítványa	137
LII. Szilágyi István alapítványa	137

Lap.

LIII. Sztrokay Antal nevére Sztrokay Luiza által tett alapítvány	138
LIV. Gr. Teleky József alapítványa	139
LV. Ullmann Károly nevére Ullmann Imre és testvérei által tett alapítvány	140
LVI. Vitéz József alapítványa	141
LVII. Általános pályázati szabályok	141
LVIII. Edl- és Holczer-fél ösztöndíj-alapítvány	143
LIX. A Kazinczy-alap	144
LX. Könyvkiadó hivatal	149
LXI. Könyvtári szabályok	150
<i>Az Igazgató Tanács Ügyrende:</i>	
I. Általános határozatok	154
II. Állandó bizottságok	156
III. Földhitelintézet	156
IV. Főtitkári hivatal	158
V. A költségvetés	159
VI. Ügyész	160
VII. Házgondnok	160
<i>Hazai és külföldi intézetek, melyeknek az Akadémia kiadványai megküldetnek .....</i>	162
<i>Az akadémiai kiadványok ajándék-példányainak szétküldése .....</i>	171
<i>Akadémiai pályázatok kihirdetése .....</i>	173
<i>Magyar akadémiai névkönyv .....</i>	175
Elnökség és Igazgató-tanács	177
I. Nyelv- és széptudományi osztály	183
II. A böleseleti, társadalmi és történeti tudományok osztálya	190
III. A matematikai és természeti tudományok osztálya	206
Állandó bizottságok	222
Tisztviselők	228
Szolgák	229
<i>A tagok munkálatai 1886-ban .....</i>	233
<i>A M. T. Akad. munkálkodása s pénztára mibenléte .....</i>	263

	Lap.
<i>Az 1886. évi akadémiai költségvetés</i>	294
<i>A M. T. Akad. vagyon-mérlege 1885. decz. 31-én</i>	296
<i>A M. T. Akad. veszteség és nyereség számlája</i>	298
<i>Az Akad. részére tett adományok és hagyományok</i>	300
<i>Az Akadémia halottjai 1830—1886</i> ..	302
<i>Nekrolog az elhunyt tagokról</i>	318
<i>Az Akadémia tagjai földirati rendben</i>	337
<i>Az akadémiai személyzet létszáma</i>	345
<i>Névmutató</i>	346

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA